

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် စတင် ထုတ်ဝေသည်။

No.17 August 2017

သုတအလင်း

Knowledge Light Magazine မဂ္ဂဇင်း

တရုတ်
အိပ်မက်မှ
ကမ္ဘာအိပ်မက်ဆုံး
အံ့

လက်မှတ်ထိုးရန် နေရာ။ (၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် စတင် ထုတ်ဝေသည်။)

Neurogin®

Ginkgo biloba extract 60 mg

အာရုံကြောဆေး

- အော်ဂဲနစ်ကမ္ဘာဦးပင်အရွက်အဆီအနှစ် ပါဝင်သည်။
- အာရုံကြောများရှင်သန်နိုးကြားရန် လိုအပ်သောအောက်ဆီဂျင်ကို ပံ့ပိုးပေးပြီး ပိတ်နေသော သွေးကြောငယ်လေးများကို ပွင့်စေကာ သွေးလည်ပတ်မှုကို ကောင်းမွန်စေသည်။
- ဦးနှောက်သွေးကြောပိတ်၍ လေဖြတ်ခြင်း၊ ပါးရွဲစောင်းခြင်း၊ သတိမေ့တတ်ခြင်း၊ မူးဝေခြင်း၊ အယ်လ်ဒိုင်းမားရောဂါ၊ အမြင်အာရုံချို့ယွင်းခြင်း၊ အကြားအာရုံချို့ယွင်းခြင်း၊ နားအူခြင်း၊ ခြေဖျားလက်ဖျားသို့ သွေးမလျှောက်ခြင်းနှင့် ခြေလက်ထုံကျဉ်ခြင်း စသည့်ရောဂါများကို ကာကွယ်၊ ကုသရာ၌ အသုံးပြုနိုင်သည်။

No (20), Mingyi Mahar Min Gaung Road, Industrial Zone (3),
Hlaing Tharyar City of Industry, Yangon.

Tel : 01-685083, 685609, 682199, 09-965559860, 73142216, 43136775

Fax : 95-1-680122, www.famepharma.com, [f](https://www.facebook.com/themyawadydaily) FAME Pharmaceuticals

ISO 9001 : 2015
ISO 14001 : 2015
OHSAS 18001 : 2007
GMP Certified
Organic Certified

No.17

ဒို့အရေး

9

6

၇

9

၁၇

၈၉

309

၁၄

Go,

၁၁၅

၁၆၁

၂၈

১৫

ဥပဒေရေးရာ

ဓာတ်ပစ္စည်းနှင့် ဥပဒေအမြင်
ဦးဟန်ညွန့်(ဥပဒေ)

၁၀၀

ရှေးဟောင်းသုတ

ကမ္ဘာကျော် ဘစ်ဘင်နာရီစင်

၁၀

မောင်သာ (ရှေးဟောင်းသုတေသန)

လေဘာတီရပ်တု (Statue of Liberty)

၆၈

ရဲမာန်ခ

ရှေးဟောင်းအာရှဒေသ၏ သံတမန်များ

(အာရှဒေသမှ တိရစ္ဆာန်များ၏

ဖြစ်ပေါ်လာရာလမ်းကြောင်းကို

မှတ်တမ်းတင်ခြင်း)

၁၁၀

ကောင်းသစ်

လုမိုနီ

၁၄၅

နဂါးမိုလ်မောင်မောင်သက်

ပခန်းဝန်မင်းကျောင်းတော်ကြီး

၁၅၈

မာန်သစ်ငြိမ်း(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ဒားကစား

မန်ယူတွင် ဗလင်စီယာရရှိခဲ့သော

ထိပ်တန်းအောင်မြင်မှု ၅ ခု

၉၄

ထူးထက်

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ကုသိဉာဏ်

မြေကမ္ဘာကိုလေးစားပါ

၄၉

ဒေဝီသန်စင်

ရေထုကို ပုံဆောင်ပြု၍ (၂)

၁၂၅

ဒေါက်တာလွမ်းမိုးမာန်

စာပေ

မှတ်သားဖွယ် ဆိုရိုးစကားများ

၁၅၅

ကျော်လင်ထွဋ်

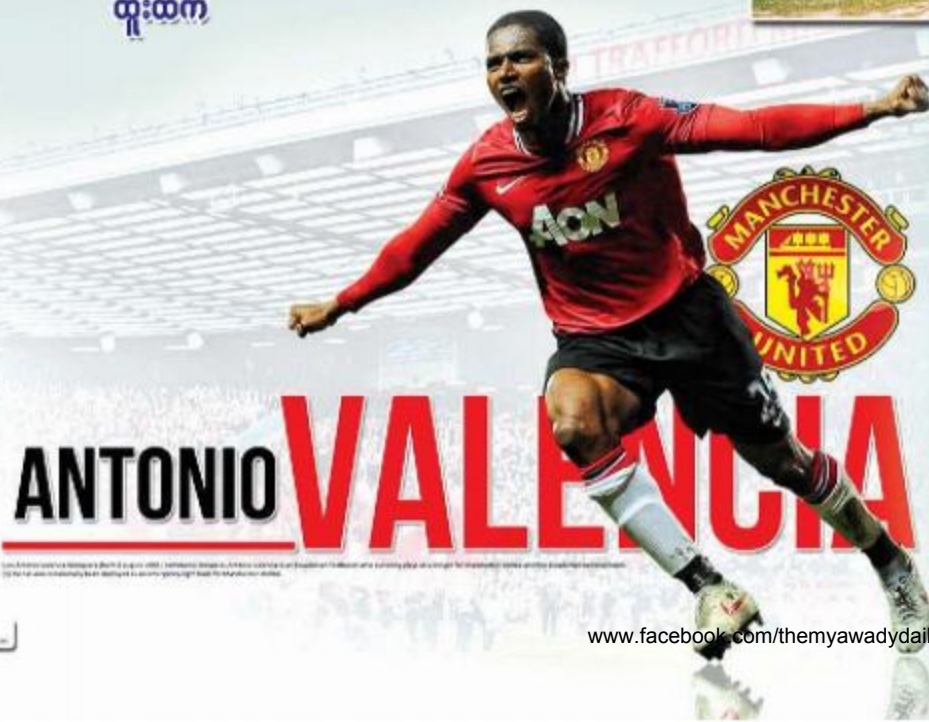
မြို့ပြအိမ်ရာ အလှူကမ္ဘာ

အဆောက်အအုံတစ်ခုကို

စနစ်တကျဆောက်လုပ်ခြင်း

၁၃၅

ကျော်လင်း (၇၃)

ANTONIO VALENCIA

ကျန်းမာရေး

ဆေးဖက်ဝင် ကမ္ဘာဦးပင် ၇၁
ဒေါက်တာခင်မောင်လွင် (FAME)

ပိုက်ပျိုးရေး

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ထောက်ခံချက်စနစ် (PGS-
Participatory Guarantee System ၁၄၁
တင်အောင်ရှိန် (AUAA)

ပိးပွားရေး

ထိရောက်သောပြောင်းလဲမှုအတွက်
အဖွဲ့အစည်းကိုပြင်ဆင်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် Intel ၇၉
မောင်မောင်မြင့်သိန်း (စက်မှုတက္ကသိုလ်)

ပညာရေး

နိုင်ငံထူထောင်ဖို့ရာ မြတ်ပညာ ၂၅
ချစ်စံဝင်း

တိုင်းရင်းသားယဉ်ကျေးမှု

မီးဖွားသန့်စင် ပုခက်တင် ၉၇
မနုဿကျော်ဝင်း (အမျိုးသားစာပေဆုရ)

ဒုက္ခေပုဒ်သုတ

ဖတ်ဖွယ်၊ သိဖွယ် (၇) ၂၁

မင်းယုဝေ

ထက်ဝေဟင်မှ မောင်းသူမဲ့ယာဉ်များ ၃၉

ကေကေ(မဟာဝိဇ္ဇာ)

ဆောင်စားတစ်လက် ဖျားတစ်စက် ၄၅

မြင်းမှုမောင်နိုင်မိုး

ကားများ (Cars) ၇၅

ဟိန်းလတ်

စိမ့်ခန့်ခွဲမှု

ယှဉ်ပြိုင်မှုအားသာချက်
(Competitive Advantage) ကို
တည်ဆောက်ခြင်း ၄၂

လင်းသိုက်ညွန့်(မြန်မာ့ဓမ္မ)

ဘယ်လိုခေါင်းဆောင်မျိုးအတွက်
အသက်စွန့်ဖို့ ဝန်ခံလေးကြဘူးလဲ
(ခေါင်းဆောင်မှုရှာပုံတော်) ၁၂၂

ဒေါက်တာသူရှိန်လှိုင်ဝင်း

သင့်ရဲ့လုပ်ငန်းတွင် ခေါင်းဆောင်နိုင်မှုကို
အမြန်တိုးတက်စေမည့်နည်းလမ်းများ ၁၄၉
နိုင်ဝင်းအောင်

စာတည်းမှူးချုပ်
ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးကျော်ကျော်ဦး

ယာယီဒုတိယ
စာတည်းမှူးချုပ်
(ဗိုလ်မှူး)ဗိုလ်ကြီးကြည်စင်

စာတည်းမှူး
ဗိုလ်မှူးငြိမ်းဦး

တာဝန်ခံစာတည်း
(ဗိုလ်မှူး)ဗိုလ်ကြီးကြည်စင်

အွန်လိုင်းအယ်ဒီတာ
ဗိုလ်သိန်းသွေးမြတ်သူ

လက်ထောက်စာတည်း
ကင်ဟကျော်၊ ဝေဒနာမိုး

စာပြင်
ရည်မွန်နိုင်၊ စင်စင်ထွန်း

မျက်နှာပုံဒီဇိုင်း
နောင်နောင် (N Cre@tive)

အတွင်းအပြင်အဆင်ဒီဇိုင်း
ထူးမြတ်၊ အဲလော နှင်းနှင်း

ကဗျာ

မိုးရန်နိုင် (ကျောက်ကြီး) ၃၁

ခေတ်ညီ ၃၂

ယိမ်းခွံ ၃၄

ကဏ္ဍန်း

မြေဇာ ၃၅

ရွှေလူ ၃၆

သီဟ (စာန်းသစ်) ၃၇

ဇွဲနေ ၃၈

လောဘာတိရုပ်တု (Statue of Liberty)

PAGE 68

သရုပ်ဖော်ပန်းချီ - အကျော်စွာ

စာတည်းအဖွဲ့တည်နေရာနှင့် ဖြန့်ချိရေး

မြဝတီစာပေတိုက်

အမှတ် (၁၅) တပ်မြေ၊ မိုးကောင်းလမ်း၊ (၁၅) ရပ်ကွက်၊ ဘောက်ထော်၊ ရန်ကုန်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊
ဇုန်း - ၀၉၂၅၄၀၇၂၉၇ (သုတအလင်းစာတည်း)၊ ၀၉၃၂၄၉၈၇၂၄ (ဖြန့်ချိရေး)၊

E-mail: knowledge16@gmail.com

ရန်ကုန်ရုံးခွဲ

အမှတ် (၁၈၁)၊ ၃၂ လမ်း (အထက်)၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ ဇုန်း - ၀၉၃၂၄၉၈၇၁၄
ထုတ်ဝေခြင်း

ပုံနှိပ်မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၀၆၅၆)၊ ထုတ်ဝေသူမှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၁၇၀၁)၊ ပုံနှိပ်စောင်ရေ - ၅၀၀၀

ခြေစိမ့်မှုဒု အဆုံးအမတရားပျား

- ♦ စိတ်သည် ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့၏ ရှေ့ဆောင်ကြီးမှူးဖန်တီးသူဖြစ်၏။ အကြင်သူသည် ကောင်းမွန်ကြည်လင်သောစိတ်ဖြင့် ပြောသော်လည်းကောင်း၊ ပြုသော်လည်းကောင်း၊ အရိပ်သည် လူ၏နောက်သို့ ကပ်၍ပါသကဲ့သို့ ချမ်းသာခြင်းသည် ထိုသူ၏နောက်သို့ ထက်ကြပ်မကွာ ကပ်၍ပါလေ၏။
- ♦ ထကြွလုံ့လရှိရာ၏။ သတိမမေ့ရာ၊ သူတော်ကောင်းအကျင့်ကို ကောင်းစွာကျင့်ရာ၏။ တရားကျင့်သောသူသည် ဤဘဝ၌လည်းကောင်း၊ တမလွန်ဘဝ၌လည်းကောင်း ချမ်းသာစွာနေရ၏။
- ♦ ပညာရှိတို့သည် ကိုယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း မကောင်းမှုမှ စောင့်ရှောက်ကုန်၏။ ထိုကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် သုံးပါးတို့ဖြင့် ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်အပ်သော ပညာရှိတို့သည်သာလျှင် ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်သောသူတို့ မည်ကုန်၏။
- ♦ သီလရှိခြင်းသည် အိုသည့်တိုင်အောင် ချမ်းသာ၏။ အခိုင်အမြဲတည်သော သဒ္ဓါတရားရှိခြင်းသည် ချမ်းသာ၏။ အသိဉာဏ်ပညာကိုရခြင်းသည် ချမ်းသာ၏။ မကောင်းမှုကို မပြုရခြင်းသည် ချမ်းသာ၏။

■ ဓမ္မပဒ

ဇနနိဝိ

လောက၌ မစင်အတိပြည့်သော ကျဉ်းမြောင်းသောအရပ်၌ နေရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏။
ထို့ထက် မချစ်မနှစ်သက်လိုသော ရန်သူ့ထံ၌ နေရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏။ ထို့ထက်လည်း သူ့ကျေးဇူးကို
မသိတတ်သောသူနှင့်နေရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏။

**In this world, living in a narrow place full of faeces is misery.
More miserable is staying with a hated enemy. Even more miserable is to be with an
ungrateful person.**

ဆုံးမသင့်သောအရာ၌ ဆုံးမရာ၏။ မပြတ်ဆုံးမရာ၏။ ယုတ်မာသော အကျင့်မှလည်း
တားမြစ်ရာ၏။ ထိုစကား သင့်စွ။ ထိုဆုံးမတတ်သောသူကို သူတော်ကောင်းတို့သည်
ချစ်ခင်အပ်သည်ဖြစ်၏။ သူတော်မဟုတ် သူယုတ်တို့သည် မချစ်ခင်အပ်သည်ဖြစ်၏။
Admonish continuously where admonition is due. Check the wicked action.

**That is proper advice. The person who does these acts is loved by
the virtuous and hated by the wicked.**

ကိုယ့်ထက် မြတ်သောသူကို ကိုယ့်ကို နှိမ့်ချသဖြင့် အောင်ရာ၏။ ရဲရင့်သောသူကို သင်းခွဲသဖြင့်
အောင်ရာ၏။ ကိုယ့်အောက်နှိမ့်သောသူကို တစိုးတစိပေးခြင်းဖြင့် အောင်ရာ၏။
ကိုယ်နှင့်တူသောသူကို လုံ့လပြုခြင်းဖြင့် အောင်ရာ၏။

**One can win a person of higher status by humility;
a brave man by causing dissension; a person of lower status
by giving small favours; one's compeer by working hard.**

လောက၌ အဆိပ်ကို အဆိပ်ဟူ၍ မဆိုကုန်။ သံဃာ၏ဥစ္စာကို အဆိပ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။
အဆိပ်သည် တစ်ကြိမ်သာလျှင် သတ်တတ်၏။
သံဃာ၏ဥစ္စာသည်ကား အကြိမ်ကြိမ်၊ အဖန်ဖန် သတ်တတ်၏။

**In this world, poison is really not poison. The real poison is
the wealth belonging to a monk. Ordinary poison kills a person only once.
The poison which is the monk's wealth, kills him over and over again.**

ပြည်သူ့နိမိတ်

ကမ္ဘာ့သမိုင်းတွင် ရှေးဦးပထမယဉ်ကျေးခြင်း၏ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ခဲ့ကြသော ဂရိတ်၊ ရောမနိုင်ငံကြီးတို့၌လည်း လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်းများစွာကပင် ထိထိရောက်ရောက် သင်ပေးခဲ့ကြကြောင်း တွေ့ရပေသည်။ ဤသို့ သင်ကြားပေးရမည့်ပညာကို Civics ဟုခေါ်ကြ၏။ Civics ဟူသောအမည်မှာ လက်တင်ဘာသာ Civitas နှင့် Civics ဟူသောစကားမှ ဆင်းသက်လာသော အမည်ဖြစ်ပေသည်။ Civitas ဟူသော စကားအဓိပ္ပာယ်မှာ မြို့နိုင်ငံဟုဆိုလို၍ Civics ဟူသော စကား၏အဓိပ္ပာယ်မှာ နိုင်ငံသားဟု ဆိုလို၏။ ထိုစကားနှစ်ရပ်ကိုပေါင်းစပ်၍ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူသော် နိုင်ငံသားတစ်ယောက်အဖြစ် ခံယူခွင့်ရှိအောင် လေ့လာသင်ကြားပေးသောပညာဖြစ်သည်ဟု ယူမှတ်ကြရာသည်။ နိုင်ငံသားဟူသမျှမှာ အများနှင့်ကင်းသူများမဟုတ်ချေ။ အများနှင့်အတူနေရသူတိုင်း အများနှင့်ပြေပြစ်အောင်နေကြရပေမည်။ အများနှင့်ပြေပြစ်အောင် နေတတ်မှလည်း နိုင်ငံသား ဝိသရာ၏။ သို့ကြောင့် အများနှင့် ပြေပြေပြစ်ပြစ်၊ အချိုးကျကျဆက်ဆံတတ်အောင် သင်ပေးသော ပညာဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လွင်ပေသည်။ ၎င်းကို မြန်မာဘာသာအားဖြင့် ပြည်သူ့နိမိတ်ဟု ဘာသာပြန်ကြ၏။ ရှင်းဦးအံ့။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်လောက်က အာရှတိုက်အတွင်းဘက်မှ အာရိယန်အမျိုးအနွယ်တို့သည် အိန္ဒိယပြည်မြောက်ပိုင်းသို့ ဝင်ရောက်အခြေစိုက်ခဲ့ကြလေသည်။ ၎င်းတို့အထဲမှ ပညာတတ်သူခမိန်အချို့သည် လူတို့ကြီးပွားချမ်းသာရေး၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျင့်အပ်၊ ဆောင်အပ်၊ ရှောင်အပ်သော အဆုံးအမကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြသည်။ မဟာဘာရတ၊ ကာမနွကီယ၊ စာဏကျ စသောကျမ်းကြီးတို့မှာ ထိုပညာရှင်ကြီးများ၏လက်ရာများပင်ဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းတို့ကို နိတိကျမ်းများဟု ခေါ်ကြ၏။

သုတအလင်း
မဂ္ဂဇင်း

ရောဂါဘယကင်းဝေးသော

လူမှုအသိုက်အဝန်း

ယနေ့ခေတ်ကမ္ဘာကြီးတွင် လူဦးရေထူထပ်လာမှု၊ သဘာဝသယံဇာတများ လျော့နည်းလာမှု၊ ဂေဟစနစ် ဖျက်ယွင်းလာမှု၊ စက်မှုလုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့လာမှု စသည့် အကြောင်းအချက်များကြောင့် လူသားတို့၏ လူနေမှုဘဝတွင် ကျန်းမာရေးကိုထိခိုက်လာနေပြီး ရောဂါဘယများလည်း ပိုမိုများပြားလာနေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူအရေအတွက်မှာလည်း လူဦးရေများပြားလာသည့်အလျောက် ပိုမိုတိုးတက်လာနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ လူနေမှုအဆင့်အတန်းများ နိမ့်ကျလာခြင်း၊ ကျန်းမာရေးအသိပညာများ နည်းပါးလာခြင်း စသည့်အချက်များက လူ့အသိုက်အဝန်းတွင် ရောဂါဘယများ ပိုမိုထူပြောလာစေခြင်းကို ဖြစ်ပွားစေသည်။ တစ်ဖက်တွင် ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများ၌ လူ့သက်တမ်း ပိုမိုရှည်လျားလာနေချိန်တွင် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနှင့် ဖွံ့ဖြိုးစံနိုင်ငံများတွင် ကလေးငယ်များ သေဆုံးမှု၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများတွင် ရောဂါဘယဒဏ် ပိုမိုခံစားရမှုများကို ပိုမိုကြုံတွေ့လာနေရသည်။ ကျန်းမာကြံ့ခိုင်သော လူဦးရေများပြားလာမှသာလျှင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် အခြားကဏ္ဍများ၌ ပိုမိုတိုးတက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာနိုင်ငံ၌လည်း မိုးဦးရာသီတွင်ဖြစ်ပွားတတ်သော သွေးလွန်တုပ်ကွေးကဲ့သို့သော ရောဂါများက ကလေး၊ လူကြီးအားလုံးကို ကူးစက်သက်ရောက်နေသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ရောဂါဘယဒဏ်ခံရခြင်းကြောင့် စိတ်ဓာတ်နှင့်ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာကို ထိခိုက်ခြင်း၊ လုပ်အားဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် ငွေကုန်ကြေးကျများခြင်းတို့ကို မလွဲမသွေ ရင်ဆိုင်ရတော့မည်သာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသား များအနေဖြင့် ရောဂါဘယကင်းဝေးအောင် မိမိ၏ ကိုယ်၊ စိတ်နှစ်ပါးကိုထိန်းသိမ်း၍ အမြဲတစေ ကျန်းမာကြံ့ခိုင်အောင် နေထိုင်ကျင့်ကြံသင့်ကြောင်း တိုက်တွန်းရေးသားလိုက်ရပါသည်။ ။

သုတအလင်းမဂ္ဂဇင်း

တောင်ရှည်ပုဆိုးဝတ်ကြ၏။ အောက်ခံရှပ်အင်္ကျီနှင့် အပေါ်ဖုံးအင်္ကျီကို ဝတ်ဆင်ကြသည်။ တဘက်ပဝါပါးပါးကို ခေါင်းပေါင်းကြသည်။ အမျိုးသမီးများငယ်စဉ်က ဆံရစ်ဝိုင်း၊ ကြက်တောင်စည်းဆံထုံးမျိုးထားကြပြီး အရွယ်ရောက်သော် ဦးလုံးသိမ်း၍ နောက်တွဲထုံးကြ၏။ ရင်ဖုံးအင်္ကျီဝတ်ပြီး ထဘီကွဲအမည်းထည်များကိုဝတ်ဆင်ကြသည်။ ရွှေ၊ ငွေ၊ နားတောင်း၊ နားကပ်၊ လက်စွပ်၊ လက်ကောက် စသောအဆင်တန်ဆာများကို ဆင်မြန်းကြသည်။

တစ်လင်တစ်မယားစနစ်သည် ကတူးမျိုးနွယ်တို့၏စံပြအိမ်ထောင်ရေးစနစ်ဖြစ်၏။ ဘဝကြင်ဖော်ရရှိနိုင်ရေးအတွက် သတို့သားက ကွမ်းဖိုး (ဝါ) မင်္ဂလာကြေးတင်၍တောင်းရသည်။ မုဆိုးမတစ်ဦးကို လက်ထပ်လိုလျှင် သေသူလင်ယောက်ျား၏ မိဘများထံ မင်္ဂလာကြေးတင်၍တောင်းရ၏။ သို့ရာတွင် မင်္ဂလာကြေးအပြည့်ပေးရန်မလိုတော့ဘဲ ပထမအကြိမ်လက်ထပ်စဉ်က ကွမ်းဖိုး (ဝါ) မင်္ဂလာကြေး၏ထက်ဝက်ကိုသာ ပေးဆောင်ရ၏။

မီးဖွားမှုစလေ့

လူဝင်စားဆိုသည်ကို ယုံကြည်ကြ၏။ အမျိုးသမီးတစ်ဦး ပဋိသန္ဓေတည်ခြင်းသည် တမလွန်ဘဝမှ တစ်စုံတစ်ဦး၏ ဝိညာဉ်က လာရောက်ဝင်စားခြင်းဖြစ်သည်ဟု သူတို့ယုံကြည်လက်ခံထားကြ၏။ ဝင်စားပုံမှာ အိမ်ထောင်သည်အမျိုးသမီးထံသို့ ဝိညာဉ်က လာရောက်

ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ထိုအမျိုးသမီး ရေသောက်စဉ် သူ့ကိုယ်သူ သေးငယ်သော အမှိုက်ကလေးတစ်ခုအဖြစ် ဖန်ဆင်းကာ သောက်ရေမှတစ်ဆင့် ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းသို့ သက်ဆင်းဝင်ရောက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟူ၍ ယုံကြည်ကြ၏။ ပဋိသန္ဓေလွယ်ရသည့်အချိန်မှစ၍ မိခင်လောင်းသည် ငြိမ်ငြိမ်မနေရတော့ချေ။ အထူးသဖြင့် အပျင်းထူပြီး အိပ်စက်နေခြင်းမျိုး မပြုရတော့ပါ။ ထိုသို့ အိပ်စက်နေမည်ဆိုလျှင် မွေးဖွားလာသော ကလေးငယ်သည် အပျင်းကြီးမည်ဟု ယုံကြည်ကြ၏။

အပျင်းထူပြီး လျောင်းစက်နေခြင်းမျိုးမပြုရသလို ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးသည် ကြမ်းတမ်းသော အလုပ်များကို မလုပ်ရ၊ လှည်းကြမ်းစီးပြီး ခရီးမသွားရ၊ ခုန်ပေါက်ခြင်းမပြုရ၊ ချော်မလဲစေရ စသောပညတ်ချက်များကိုလည်း လိုက်နာရ၏။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများသည် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မျှ ပဋိသန္ဓေဖျက်ချလေ့မရှိကြချေ။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများသည် ဆေးပူဆေးစပ်များကို လုံးဝမသောက်ကြရသည့်အပြင် ပတူဆန်ကိုလည်း မစားကြရချေ။ ယင်းပညတ်ချက်တို့ကို မလိုက်နာပါက ပဋိသန္ဓေဖျက်ကျတတ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြလေသည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးတို့သည် သန္ဓေသားရှင်သန်စေရန်နှင့် မီးဖွားသည့်အခါ အခက်အခဲမရှိစေရန်ရည်သန်၍ မိမိ၏လင်ယောက်ျားအား အိပ်ရာဝင်၊ အိပ်ရာထ ရှိခိုး

ကန်တော့ခြင်း၊ ရိုးရာနတ်များအား ပူဇော်ကန်တော့ခြင်းနှင့် ဆုတောင်းခြင်းများ ပြုလုပ်လေ့ရှိကြ၏။

ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးသည် မီးဖွားရာ၌ ရိုးရာအစဉ်အလာအရ သုံးစွဲခဲ့သော ဘယဆေးများဖြစ်သည့် စမုန်နက်၊ နန္ဒင်း၊ မိဿလင်၊ ဆေးပူဆေးစပ်တို့ကို စုဆောင်းထားရသည်။ မီးနေခန်းတွင်သုံးရန်အတွက် မီးဖို၊ လောင်စာထင်း၊ ကလေးအနီး စသည်များကိုလည်း ကြိုတင်စုဆောင်းထားရ၏။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်တို့အတွက် ဓာတ်စာမှာ အုန်းရည်နှင့် ဝက်အချင်းတို့ဖြစ်ကြ၏။ ယင်းဓာတ်စာကို ပုံမှန်စားသောက်လျှင် မီးဖွားရာ၌ လွယ်ကူသည်ဟု လက်ခံယုံကြည်ထားကြ၏။

ကတူးတို့၏ ကျေးရွာများ၌ မီးဖွားပေးရန်အတွက် လက်သည်အလုပ်ဖြင့် သီးသန့်အသက်မွေးသူဟူ၍ မရှိသလောက်ပင်ရှားပါး၏။ ရွာထဲ၌ မီးဖွားမှုအတွေ အကြံရှိပြီး စိတ်ဓာတ်တည်ကြည်ရဲရင့်သူ အမျိုးသမီးကြီးများက ကူညီမွေးဖွားပေးလေ့ရှိကြ၏။ ထို့ပြင် ဗိန္ဓောဆေးဆရာ၊ နတ်ကတော်နှင့် ပေဒင်ဆရာစသူတို့ကလည်း လိုအပ်ပါက မီးဖွားမှုကိစ္စ၌ ဝင်ရောက်ကူညီတတ်ကြ၏။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်တစ်ဦးအဖို့ သားဖွားချိန် နီးကပ်လာကြောင်း အရိပ်အယောင်ပြလာလျှင် ဥပမာ-ဝမ်းနာလာလျှင် အတွေအကြံရှိသူ မိန်းမကြီးတစ်ဦးကိုလိုက်၍ ပင့်ခေါ်ရ၏။ နီးစပ်ရာဆွေမျိုးသားချင်း

အမျိုးသမီးကြီးများကလည်း လာရောက်ကူညီလေ့ရှိကြ၏။

အိမ်ရှိအိပ်ခန်းကိုပင် မီးနေခန်းအဖြစ် အသုံးပြုလေ့ရှိကြ၏။ မီးဖွားရာ၌ အခက်အခဲဖြစ်နေပါက ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးသည် မိမိလင်ယောက်ျား၏ ခါးဝတ်ပုဆိုးကို ရေစိမ်၍သောက်ရ၏။ လိုအပ်ပါက ဗေဒင်ဆရာသည် ယတြာကိန်းခန်းအရ ယတြာချေပေးရ၏။ မီးနေခန်းထဲသို့ ယောက်ျားများ မဝင်ရောက်ကြရချေ။ မိခင်ဝမ်းမှ ကျွတ်လွတ်လာသော ကလေးငယ် ငိုကြွေးစေရန်အတွက် တင်ပါးကို လက်ဖြင့်ပုတ်ပေးလေ့ရှိကြ၏။ ငိုသံပေါ်ထွက်လာမှသာ ကလေးငယ် ကျန်းမာမည်ဟု ယုံကြည်ကြသော ကြောင်လည်း ထိုသို့ တင်ပါးကို လက်ဖြင့်ပုတ်ခြင်း၊ ထုခြင်းများပြုလုပ်ပေးလေ့ရှိကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း လေ့လာသိရှိရ၏။

မိခင်ဝမ်းမှ သန္ဓေသားကျွတ်လွတ်လာပြီးနောက် အချင်းအကုန်ကျလာစေရန် မိခင်ကို ဆေးတိုက်ရ၏။ သားအိမ်အတွင်း၌ အချင်းမကျန်စေရန် လက်သည်က စစ်ဆေးလုပ်ဆောင်ပေးရ၏။ သားအိမ်အတွင်း၌ အချင်းကျန်နေလျှင် မိခင်အဖို့ အန္တရာယ်ကြီးမား၏။ အချင်းကျပြီးနောက် ထိုအချင်းကို ကလေးငယ်၏ချက်မှ သုံးလက်မခန့်ခွာ၍ ဖြတ်တောက်ပြီးလျှင် ကြိုးဖြင့် ချည်နှောင်ရ၏။ ကလေးငယ်၏ချက်ကြိုးကို ဝါးနှီးကြောဖြင့်ဖြတ်တောက်လေ့ရှိကြ၏။ သစ်ရွက်ဖြင့်ထုပ်ပြီး နှီးကြိုးဖြင့်ချည်ထားသော

အချင်းကို မိမိအိမ်၏လှေကားရင်းတွင် မြှုပ်နှံလေ့ရှိကြ၏။

ကလေးငယ်ကို ရေချိုးသန့်စင်ပေးပြီးနောက် ဆန်ကောထဲတွင် ထည့်၍သိပ်ကာ ခေါင်တိုင်နတ်ကို ပြသရသည်။ ခေါင်တိုင်နတ်အား ဆန်တစ်ဆုပ် ကြက်ဥပြုတ်တို့နှင့် ပူဇော်ပသကာ ကလေးငယ်ကိုကြင်နာစွာ ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်စောင့်မပေးရန် တောင်းဆိုလျှောက်ထားလေ့ရှိကြ၏။ မိခင်နို့ရည် ကောင်းစွာ မထွက်သေးခင် ရေနွင့်ရောစပ်ထားသောပျားရည်ကို ဝါဂွမ်းစဖြင့် အစက်ချပေးကာ ကလေးငယ်ကို တိုက်ကျွေးလေ့ရှိကြ၏။ မိခင်၏ ခန္ဓာကိုယ်တွင် တေဇောဓာတ်အားကောင်းစေရန် ဆေးပူဆေးစပ်များကို တိုက်ကျွေးလေ့ရှိကြ၏။ အချို့က အရက်အနည်းငယ်ကိုပင် တိုက်ကျွေးလေ့ရှိကြ၏။

မိခင်သည် မီးဖွားပြီးသည့်နေ့မှစ၍ ခုနစ်ရက်အတွင်း မီးနေသည်အဖြစ်သတ်မှတ်ခြင်းခံရ၏။ မီးနေသည်ဘဝ၌ မီးနေခန်းထဲတွင်သာ နေရ၏။ မီးနေခန်းထဲ၌ ထင်းတုံးကြီးများဖြင့်ဖို့ထားသော မီးဖိုငယ်တစ်ခုက အမြဲရှိနေသည်။ မီးနေသည်အဖို့ စမုန်နက်ထုပ်ကို ရှူဆေးတောင့်ရှူသလို မကြာခဏရှူပေးရ၏။ ရေစိမ်းမသောက်ရဘဲ ရေကျက်အေးကိုသာ သောက်ရသည်။ ဆေးမြစ်ပေါင်းစုံကိုပြုတ်ထားသော မီးယပ်ဆေးကိုသောက်ရသည်။ အာဟာရအနေဖြင့် ထမင်းနှင့် ဆားမီးဖုတ်၊ ငါးရုံ၊မီးကင်တို့ကိုစားသောက်ရ၏။ အခြားသားငါးတို့ကိုမူ မီး

မထွက်မီ စားသောက်ခြင်းမပြုကြရချေ။ မီးဖွားပြီး သုံးရက်ခန့်အကြာ၌ ကလေးငယ်၏ချက်ကြွေကျလေ့ရှိရာ ထိုချက်ကြွေကို ဆေးဖော်ရန်အတွက် သိမ်းဆည်းထားလေ့ရှိကြ၏။

မီးနေချိန်၌ မိခင်သည် သွေးအလွန်နုသည်။ ထိတ်လန့်လျှင် သွေးတက်တတ်သည်။ သွေးတက်လျှင် သေဆုံးတတ်သည်ဟုလက်ခံယုံကြည်ထားကြသည်။ ထို့ကြောင့် မီးနေသည် အထိတ်တလန့်မဖြစ်စေရန် မိသားစုက အထူးပင်ဂရုစိုက်ကြ၏။ မီးနေသည်ရှိသည့်အိမ်၌ အိမ်သူအိမ်သားတို့က စကားကို တိုးညှင်းစွာပြောဆိုကြ၏။ ညင်ညင်သာသာ လှုပ်ရှားမှုပြုကြ၏။ အံ့ဩထိတ်လန့်ဖွယ်ကောင်းသောသတင်းစကားများ၊ ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ်ကောင်းသည့်သတင်းစကားများကို မီးနေသည်အား ပြောကြားလေ့မရှိကြချေ။

ခုနစ်ရက်စေ့သည်နှင့် မီးနေသည်အဖို့ မီးနေခန်းမှထွက်ရ၏။ မီးဖိုတွင် မီးဆက်၍မလှုံရတော့ချေ။ မီးနေခန်းမှထွက်ပြီးနောက် မီးနေသည်ရေချိုးရသော်လည်း ရေအေးဖြင့် မချိုးရ၊ ရေနွေးဖြင့်သာ ရေချိုးရ၏။ ကလေးငယ်ကိုလည်း ဆံပင်များ ရိတ်ပေးရ၏။

ပုခက်တင်ပွဲ

မီးထွက်သောနေ့တွင် ပုခက်တင်ပွဲကျင်းပလေ့ရှိကြ၏။ ကလေးပြပွဲဟူ၍လည်းဆိုနိုင်၏။ အိမ်နီးချင်းများနှင့်ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟများ

ကိုဖိတ်ကြားပြီး စားသောက်ဖွယ်ရာများဖြင့် ကျွေးမွေးဧည့်ခံခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ကြွရောက်ချီးမြှင့်ကြသည့် ဧည့်ပရိသတ်သည် ကလေးငယ်အား အသက် ၁၂၀ ရှည်စေရန် ဆုမွန်ကောင်းတောင်းပေးကြ၏။ မိခင်ကိုလည်း “သားကောင်းမိခင်တစ်ဦး ဖြစ်လာနိုင်ပါစေ”ဟု ဆုတောင်းပေးကြလေသည်။ ပုခက်တင်ပွဲသို့ ကြွရောက်ချီးမြှင့်သူတို့ကား လက်ချည်းဗလာ လာကြသည်မဟုတ်။ ကလေးငယ်အတွက် ဦးထုပ်ငယ်၊ အင်္ကျီငယ်နှင့် ကစားစရာအရုပ်ငယ်များကိုယူဆောင်လာကာ လက်ဆောင်ပစ္စည်းအဖြစ် ပေးအပ်လေ့ရှိကြ၏။

ပုခက်တင်ပွဲနေ့တွင် ကလေးငယ်၏မိခင်သည် မိမိမီးဖွားစဉ်က လက်သည်အဖြစ် ကူညီမွေးဖွားပေးခဲ့သူနှင့် ဝိုင်းဝန်းကူညီခဲ့ကြသူတို့ကို ပူဇော်ကန်တော့ရ၏။ ကျေးလက်တောရွာများ၌မူ ရှေးအခါက ဆန်တစ်ပြည်နှင့်ငွေတစ်မတ်ဖြင့် ကန်

တော့လေ့ရှိကြ၏။ ပုခက်တင်ပွဲနေ့ကို ‘ကလေးကင်ပွန်းတပ်ပွဲနေ့’ဟု ခေါ်လည်းခေါ်နိုင်၏။ အကြောင်းကား ပေဒင်ဆရာ၊ နက္ခတ်ဆရာတို့ကတွက်ချက်ပြီး ကလေးကို နာမည်ပေးကြသောကြောင့်ဖြစ်၏။ ရှေးယခင်အခါတုန်းက ကလေးမွေးဖွားလျှင် သက်ဆိုင်ရာက ‘မွေးစာရင်း’ ထုတ်ပေးခြင်းမရှိခဲ့သောကြောင့် ရက်ချုပ်ပြုလုပ်၍သာ မှတ်သားခဲ့ကြရ၏။ ရက်ချုပ်ဆိုသည်ကား ကလေး၏မွေးဖွားချိန်နေ့၊ ရက်၊ လ၊ ခုနှစ်တို့ကို ပေရွက်၊ သို့မဟုတ် ထန်းရွက်တွင် ကညစ်ဖြင့် ရေးခြစ်မှတ်တမ်းတင်ရခြင်းဖြစ်၏။ ထိုရက်ချုပ်ကို သေချာစွာသိမ်းဆည်းထားပြီး ကလေးငယ်အရွယ်ရောက်လာသောအခါ၌ ပေဒင်ဆရာကိုပြသကာ ‘ဇာတာ’ဖွဲ့စေရ၏။ ကလေးငယ်အား ရက်ချုပ်ပြုလုပ်ပေးသူ ပေဒင်ဆရာ၊ သို့မဟုတ် နက္ခတ်ဆရာကို ကလေးရှင်မိဘက ထိုက်သင့်သလို ပူဇော်ကန်တော့ရ၏။ အချို့ကျေးရွာများ

၌မူ ကလေးငယ်အတွက် ရက်ချုပ်ပြုလုပ်ပေးလေ့မရှိကြချေ။ ရက်ချုပ်ပြုလုပ်လျှင် ကလေးငယ် အသက်တိုတတ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသောကြောင့်ဖြစ်၏။ ထိုကျေးရွာမျိုးတို့၌ ကလေးမွေးဖွားလျှင် ရက်ချုပ်မလုပ်ကြဘဲ မွေးဖွားသည့်နှစ်၏ထူးခြားချက်ကိုသာ အကိုးအကားပြု၍မှတ်သားထားလေ့ရှိကြ၏။ သာဓကအားဖြင့် ရေကြီးသောနှစ်တွင် ဖွားမြင်သည်၊ တောမီးအကြီးအကျယ်လောင်သောနှစ်တွင် မွေးဖွားသည် စသည်ဖြင့် မှတ်သားထားကြခြင်းမျိုးဖြစ်၏။

ကလေးကို အမည်ပေးရာ၌ မွေးဖွားသည့် နေ့နံအလိုက် ကင်ပွန်းတပ်ကြခြင်းဖြစ်၏။ နတ်ဆရာသည် ရိုးရာနတ်ကိုပင့်၍ ကလေးငယ်အား စောင့်ရှောက်ပေးရန် ဆုတောင်းပေး၏။ ထို့ပြင် ‘မာကြာ’ခေါ် မီးတစ္ဆေမခြောက်လွန်နိုင်စေရန် ဘူးသီးခွံ၌ အင်းချပြီး ဂါထာစုတ်သည်။ ထိုအင်းချထားသည့် ဘူးသီးခွံကို ကြိုးတပ်ကာ ကလေးငယ်၏လည်ပင်း၌ ဆွဲထားပေး၏။ မျက်မှောက်ခေတ်တွင် ကတူးတိုင်းရင်းသားများနေထိုင်ရာ မြို့နယ်ကျေးရွာတို့၌ ဆေးရုံ၊ သို့မဟုတ် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းများ ရှိနေကြပြီဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဒေသခံအချို့မှာ ရိုးရာနည်းဖြင့် သားဖွားခြင်းလေ့ကို ဆက်လက်ကျင့်သုံးနေကြဆဲဖြစ်ကြောင်း လေ့လာသိရှိခဲ့ရပါသည်။ ။

■ မနုဿကျော်ဝင်း
(အမျိုးသားစာပေဆုရှင်)

ဓာတုပစ္စည်းများအကြောင်း

“ဓာတုပစ္စည်းတွေက အများကြီးပဲ။ ဆက်စပ်ပစ္စည်းတွေလည်းရှိတယ်။ အကျိုးနဲ့အပြစ်နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ဘေးအန္တရာယ်တွေလည်းရှိတယ်။ အဲဒီဘေးအန္တရာယ်တွေကို တရားဥပဒေနဲ့ ဘယ်လိုအကာအကွယ်ပေးထားပါသလဲ သိပါရစေ”ဟု မိတ်ဆွေတစ်ဦးက မေးပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤဆောင်းပါးကို ရေးပါသည်။

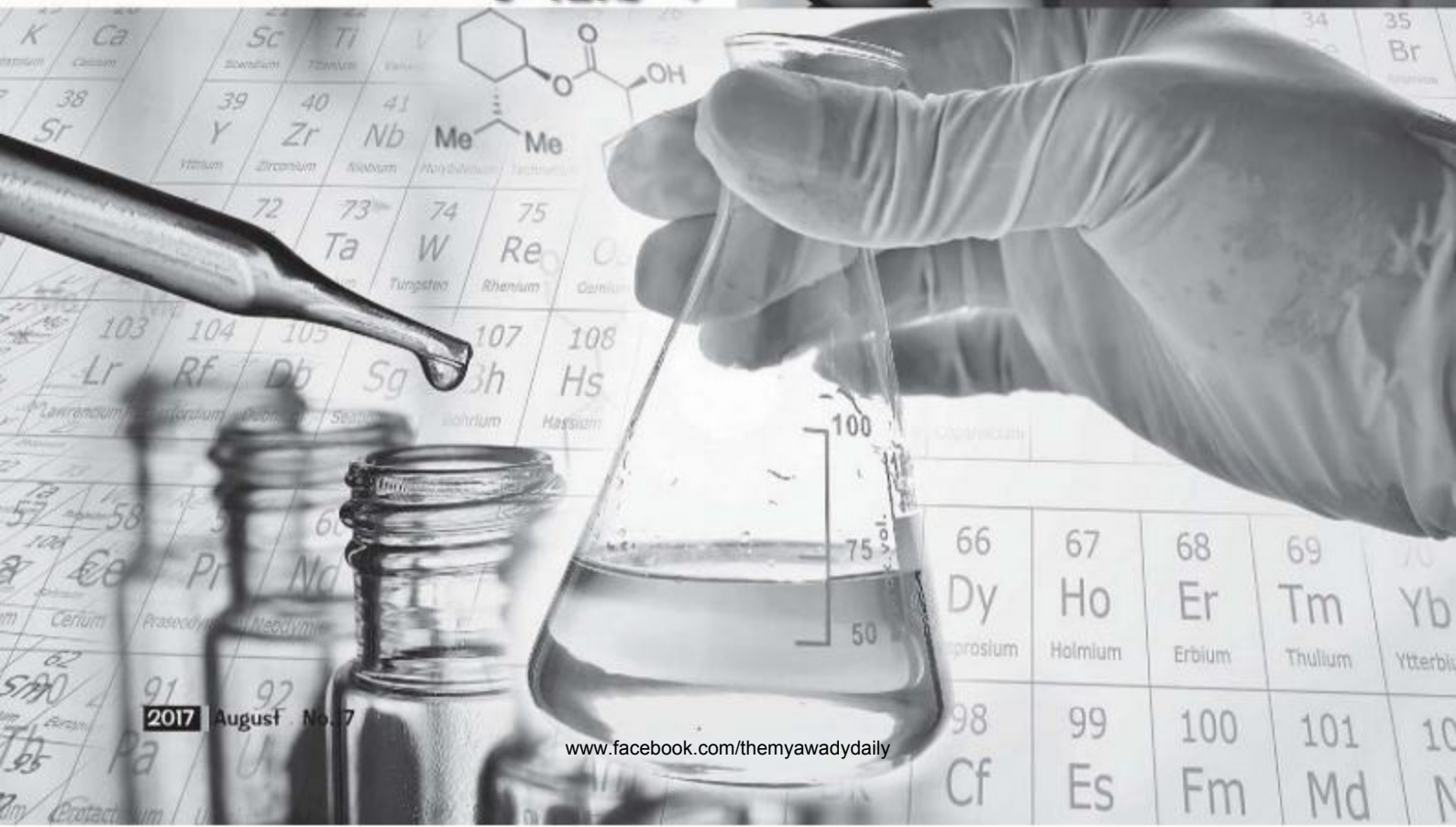
ဓာတုပစ္စည်းဆိုသည်မှာ

ဓာတုပစ္စည်းဆိုတာဘာလဲ။ အဓိပ္ပာယ်မည်သို့ဖွင့်ထားသလဲ။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပြီးဖြစ်သည်။

“ဓာတုပစ္စည်းဆိုသည်မှာ လူနှင့်တိရစ္ဆာန်တို့၏ ကျန်းမာရေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ အသက်ကိုသော်လည်းကောင်း အန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် သို့မဟုတ် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အား ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုဖြစ်စေသည့် သဘာဝအရဖြစ်စေ၊ လူတို့ပြုလုပ်ဖန်တီးရာမှ ဖြစ်စေ ထွက်ပေါ်လာသောဓာတုဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ပေါင်းနှင့်ဖြစ်နှောများကိုဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ဓာတုဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ပေါင်းနှင့် ဖြစ်နှောများကို နည်းပညာအရဓာတ်ပြုပေါင်းစပ်ခြင်းဖြင့်ရရှိသော အခိုးအငွေ့၊ အရည်၊ အဆီ နှင့် အစိုင်အခဲ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများလည်းပါဝင်သည်”ဟု ဓာတုပစ္စည်းနှင့်ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ အန္တရာယ်မှတားဆီးကာကွယ်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၂(က) တွင်ဖော်ပြပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

ဓာတုပစ္စည်းနှင့် ဥပဒေအမြင်

■ ဦးဟန်ညွန့်(ဥပဒေ)

ဆက်စပ်ပစ္စည်းဆိုတာဘာလဲ

‘ဆက်စပ်ပစ္စည်းဆိုသည်မှာ ဓာတုပစ္စည်းမှ ထွက်ပေါ်လာသော အန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် ဆင့်ပွားပစ္စည်းများကိုဆိုသည်’ဟု ဓာတုပစ္စည်းနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများအန္တရာယ်မှ တားဆီးကာကွယ်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၂(ခ) တွင် ဖော်ပြပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်း

ဓာတုပစ္စည်းနှင့်ဆက်စပ်ပစ္စည်းများအန္တရာယ်မှ တားဆီးကာကွယ်ရေးဥပဒေကို ၂၆-၈-၂၀၁၃ ရက်စွဲဖြင့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ ဥပဒေအမှတ် ၂၈/၂၀၁၃ ဖြစ်ပါသည်။ အခန်းပေါင်း ၁၄၊ ပုဒ်မပေါင်း ၄၇ ပါဝင်ပါသည်။ (အကျယ်ကိုဆက်လက်လေ့လာပါရန်)

လုပ်ငန်းဆိုသည်မှာ

‘ဓာတုပစ္စည်းနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများဆိုင်ရာလုပ်ငန်းဆိုသည်မှာ ဓာတုပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊ ဆက်စပ်ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ သိုလှောင်ခြင်း၊ နည်းပညာအရပြုပြင်ခြင်း၊ စီးပွားရေးအလို့ငှာ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း၊ ပြည်တွင်းသို့ တင်သွင်းခြင်း၊ ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း၊ လက်ဝယ်ထားရှိခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ သို့မဟုတ် စွန့်ပစ်ခြင်းပြုလုပ်သည့်လုပ်ငန်းကိုဆိုသည်’ဟု ဓာတုပစ္စည်းနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများအန္တရာယ်မှ တားဆီးကာကွယ်ရေးဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၂(ဂ)တွင် ဖော်ပြပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

ဥပဒေ၏ရည်ရွယ်ချက်များ

ဥပဒေ၏ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည် -

- (က) ဓာတုပစ္စည်းနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများကြောင့် သက်ရှိသတ္တဝါများအား ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေခြင်းနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အရင်းအမြစ်များကို ထိခိုက်ပျက်စီးစေခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်။
- (ခ) ဓာတုပစ္စည်းနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကို ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရာတွင်

အန္တရာယ်ကင်းရှင်းစေရေးအတွက် စနစ်တကျ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရန်။

- (ဂ) ဓာတုပစ္စည်းနှင့်ဆက်စပ်ပစ္စည်းများကို စနစ်တကျသုံးစွဲစေရေးအတွက် ပညာပေးလုပ်ငန်းနှင့် သုတေသနလုပ်ငန်းများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် သတင်းအချက်အလက်များ ရယူသောစနစ်ကို ဆောင်ရွက်ရန်။
- (ဃ) လုပ်ငန်းခွင်ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးတို့အတွက် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကိုဆောင်ရွက်ရန်။

ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့

ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းထားရှိပြီး တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

- (က) ဓာတုပစ္စည်းနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများအန္တရာယ်မှ တားဆီးကာကွယ်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မူဝါဒချမှတ်ခြင်း။
- (ခ) ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ပြုပြင်ဖော်စပ်ခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း၊ လက်ဝယ်ထားရှိခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း၊ ပြည်တွင်းသို့တင်သွင်းခြင်းနှင့် ပြည်ပသို့တင်ပို့ခြင်းမပြုရန် တားဆီးပိတ်ပင်သည့် ဓာတုပစ္စည်းနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်း၏ အမျိုးအမည်နှင့်ပမာဏကို သတ်မှတ်ခြင်း။
- (ဂ) လိုင်စင်သက်တမ်းနှင့် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်သက်တမ်းတို့ကို သတ်မှတ်ခြင်း။
- (ဃ) လိုင်စင်လျှောက်ထားသူနှင့် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်လျှောက်ထားသူတို့၏အရည်အချင်းနှင့်စည်းကမ်းချက်များကို သတ်မှတ်ခြင်း။
- (င) အန္တရာယ်အသိပေးအမှတ်အသားကပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စည်းကမ်းချက်များကို သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ထုတ်ပြန်ခြင်း။
- (စ) ဓာတုပစ္စည်းနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ သိုလှောင်ထားရှိမည့် သိုလှောင်ရုံတည်ဆောက်သင့်သော နေရာသတ်မှတ်ခြင်း၊ သိုလှောင်ရုံနှင့်စပ်လျဉ်း

သည့် စည်းကမ်းချက်များကို သတ်မှတ်ခြင်း။

- (ဆ) မူလဓာတ်ခွဲခန်းနှင့် အယူခံဓာတ်ခွဲခန်းများကို သတ်မှတ်ခြင်း။
- (ဇ) အမျိုးသားအဆင့် ဓာတုပစ္စည်းနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများစာရင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း၊ စာရင်းထုတ်ပြန်ခြင်း၊ ယင်းတို့၏ ကန့်သတ်ချက်များကို သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများအရသော်လည်းကောင်း၊ သုတေသနစမ်းသပ်တွေ့ရှိချက်အရသော်လည်းကောင်း အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်း။
- (ဈ) ဓာတုပစ္စည်းနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်သူများ၏ ကျန်းမာရေး၊ အသက်အန္တရာယ်တိုက်ရိုက်ထိခိုက်မှုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုမှတစ်ဆင့် လူနှင့်တိရစ္ဆာန်များ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် အသက်အန္တရာယ်အား သွယ်ဝိုက်ထိခိုက်မှုတို့ကို ကြိုတင်ဆန်းစစ်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ထိရောက်သောစီမံခန့်ခွဲမှုကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (ည) ဓာတုပစ္စည်းနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အား ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုကို ဆန်းစစ်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ထိရောက်သောစီမံခန့်ခွဲမှုကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (ဋ) ဓာတုပစ္စည်းနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများကြောင့် လူနှင့်တိရစ္ဆာန်တို့၏ ကျန်းမာရေးကို အန္တရာယ်ဖြစ်မှုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သို့ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုအား အကဲဖြတ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်သော အဖွဲ့များဖွဲ့စည်း၍ တာဝန်ပေးခြင်းနှင့် အရေးယူခြင်း။
- (ဌ) ဓာတုပစ္စည်းနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများဆိုင်ရာ အကြံပေးအဖွဲ့နှင့် အခြားပညာရပ်ဆိုင်ရာအဖွဲ့များကို လိုအပ်သလို ဖွဲ့စည်းခြင်း။
- (ဍ) ဓာတုပစ္စည်းနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများအန္တရာယ်မှ တားဆီးကာကွယ်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့က အခါအားလျော်စွာပေးအပ်သော တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခြင်း။

ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်စေခြင်း

- ဗဟိုကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့
- စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့များကိုလည်း ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်စေပြီး တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များ အသီးသီးအပ်နှင်းထားပါသည်။

လုပ်ငန်းရိုင်စင်

လုပ်ငန်းရိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်း၊ မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းများပြုလုပ်ပြီး အန္တရာယ်ကာကွယ်ရန်၊ အန္တရာယ်လျော့ပါးရန် စသည်ဖြင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေပါသည်။ စီမံခန့်ခွဲရေးနည်းလမ်းအရ စည်းကမ်းချက်ဖောက်ဖျက်သူများအား အရေးယူလေ့ရှိပါသည်။

တာဝန်ချက်များ

ဥပဒေပုဒ်မ ၃၃၊ ၃၄၊ ၃၅ နှင့် ၃၆ များမှာ တားမြစ်ချက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မများဖြစ်ပါသည်။ ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်များကို ဥပဒေပုဒ်မ ၃၇၊ ၃၈ နှင့် ၃၉ တို့တွင် ဖော်ပြပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

ဝန်ကြီးဌာန

ဤဥပဒေအရ ပြည်ထောင်စုအစိုးရစက်မှုဝန်ကြီးဌာနက တာဝန်ခံဆောင်ရွက်ပါသည်။

အကြံပြုထင်ပြုချက်

ဓာတုပစ္စည်းနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများအန္တရာယ်မှ တားဆီးကာကွယ်နိုင်ရန် အထက်ဖော်ပြပါဥပဒေအား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်လေ့လာ၍ ကျရာတာဝန်ကို ဆောင်ရွက်သင့်ပါကြောင်း ဥပဒေအကြံပြုထင်ပြုအပ်ပါသည်။

■ ဦးဟန်ညွန့်(ဥပဒေ)

ကျမ်းကိုး

ပြည်ထောင်စုရွှေ့နေချုပ်ရုံးမှ ထုတ်ဝေသော နှစ်အလိုက် ဥပဒေပေါင်းချုပ်ကျမ်းများ

အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှု (Civilian Control) ဟူသည့်

မောင်ကျော်

မြန်မာ့နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအပြီး ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်) ခေတ်ကာလတွင် အရပ်ဘက်-စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေးအကြောင်း ဆွေးနွေး၊ ရေးသား၊ ဟောပြောမှုများကို ခပ်စိပ်စိပ်မြင်တွေ့လာရပါသည်။ သို့သော်လည်း သီအိုရီသဘောပေါက်မှုပိုင်းဆိုင်ရာတွင် အားနည်းချက်ရှိနေသေးသည်ကို သတိပြုမိပါသည်။ အရပ်ဘက်-စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေးဘာသာရပ်သည် စာရေးသူတို့နိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ရေးအတွက် အရေးကြီးရုံမျှမက လက်ရှိချီတက်နေကြသောငြိမ်းချမ်းရေးခရီးစဉ်ကြီးအတွက်လည်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းက အရေးပါနေပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် အရပ်ဘက်-စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာပညာရပ်မှ သက်ဆိုင်ရာပညာရှင်များ၏ အယူအဆကိုရေးသား၊ ဟောပြောကြမည်ဆိုလျှင် ၎င်းပညာရှင်များပြောခဲ့သည့် ဆိုလိုရင်းအမှန်ကို နားလည်သဘောပေါက်ရန် အထူးအရေးကြီးလှပါသည်။

အထူးသဖြင့် စာရေးသူတို့နိုင်ငံတွင် အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှု (Civilian Control) ဆိုသည်နှင့်ပတ်သက်ပြီး ဟောပြောရေးသားမှုအလွဲများကို တွေ့နေရပါသည်။ ထိုလိုအပ်ချက်ကို တတ်နိုင်သည့်ဘက်မှဖြည့်ဆည်းပေးလိုသော စေတနာဆန္ဒဖြင့် ဤဆောင်းပါးကို ရေးသားလိုက်ရပါသည်။ ရေးသားရာတွင် ကျမ်းအကိုးအကား ခိုင်မာကြောင်းနှင့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာအသုံးအနှုန်းများအား လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်နိုင်ရန်အတွက် ကျမ်းရင်းလာစာသားတချို့ကို ထည့်သွင်းဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

Huntington အဆိုပြုခဲ့သောအယူအဆအပြည့်အစုံမှာ အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှု (Civilian Control) ဆိုသည်မျှမကဘဲ "Objective civilian control which maximized the military security" "စစ်ဘက်၏လုံခြုံရေးကို ကောင်းနိုင်သမျှ ကောင်းအောင်ပြုလုပ်ပေးသော အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှု" ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ Huntington ၏အယူအဆတွင် စစ်ဘက်

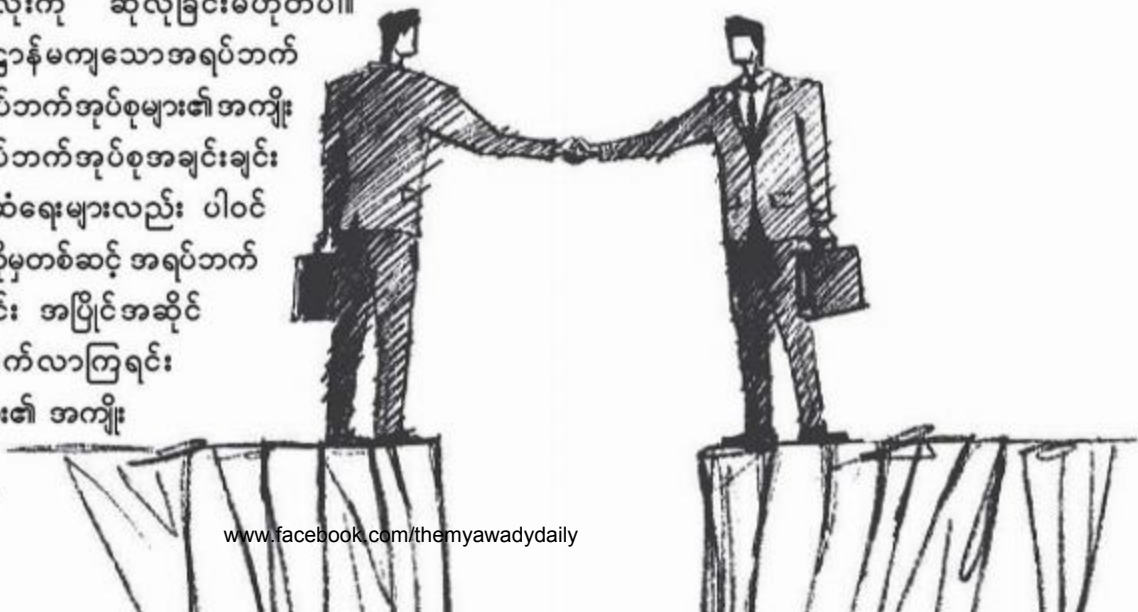
အနေနှင့် အတတ်ပညာလုပ်ငန်း (Profession) တစ်ခု ပီသလာလျှင် အရပ်ဘက်နိုင်ငံရေးတွင် ကြားနေဖြစ် လာပြီး တရားနည်းလမ်းတကျပေါ်ပေါက်လာသည့် အရပ်ဘက်အာဏာပိုင် (Legitimate civilian authority)၏ ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင်ရှိလာမည်ဟု ဆိုပါ သည်။ Profession တစ်ခုတွင်ရှိသင့်သည့်အချက်များ မှာ ကျွမ်းကျင်မှု (Expertise), တာဝန်သိပြီး တာဝန်ယူ မှု (Responsibility) နှင့် ပေါင်းစည်းညီညွတ်မှု (Corporateness) တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ တကယ်တော့ Huntington က ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်မကျသော အရပ်ဘက် ထိန်းချုပ်မှု (Subjective civilian control) နှင့် ဓမ္မ ဓိဋ္ဌာန်ကျသော အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှု (Objective civilian control) ဆိုပြီး (၂) မျိုးခွဲပြခဲ့ပါသည်။ (ကျမ်းရင်း စာ၊ ၈၀-၉၇)

ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်မကျသော အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှု (Subjective civilian control)

ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်မကျသော အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှုဆို သည်မှာ အရပ်ဘက်ရဲ့အာဏာပါဝါကို ချဲ့ထွင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အရပ်ဘက်ဆိုသည်မှာ အရေ အတွက်အားဖြင့် အုပ်စု၊ ဂိုဏ်းအားဖြင့် များပြားလှသော ကြောင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းအားလုံး၏ထိန်းချုပ် မှုမဟုတ်ဘဲ သီးခြားအရပ်ဘက်အုပ်စုတစ်ခု၊ သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသောအုပ်စုအများရဲ့ ထိန်းချုပ်မှုသာ (the general concept of civilian control is identified with the specific interests of one or more civilian groups) ဖြစ်သည်ဟုဆိုပါသည်။ နိုင်ငံသားများအားလုံးကို ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့်ပင် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်မကျသောအရပ်ဘက် ထိန်းချုပ်မှုတွင် အရပ်ဘက်အုပ်စုများ၏အကျိုး စီးပွားများနှင့် အရပ်ဘက်အုပ်စုအချင်းချင်း အပြန်အလှန်ဆက်ဆံရေးများလည်း ပါဝင် လာပါတော့သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် အရပ်ဘက် အုပ်စုများအချင်းချင်း အပြိုင်အဆိုင် အာဏာတည်ဆောက်လာကြရင်း သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့များ၏ အကျိုး

စီးပွားအတွက် ဦးတည်လာကြပါသည်။ စစ်ဘက် အပေါ်တွင် သြဇာမရှိသည့် အရပ်ဘက်အုပ်စုတစ်ခု အနေဖြင့် ‘Civilian Control’ ဆိုသည့်စကားလုံးကို အသုံးပြုလာမှုမျိုးကြုံတွေ့လာရပါသည်။ (the slogan of civilian control is utilized by groups which lack power over the military forces in struggles with other civilian groups which have such power) ဟု ကျမ်းရင်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်မကျသည့် အရပ်ဘက်ထိန်း ချုပ်မှုဆိုသည်မှာ သီးခြားအရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ ကသော်လည်းကောင်း၊ သီးခြားလူတန်းစားများကသော် လည်းကောင်း၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုံစံရပ်များကို အသုံးပြု၍သော်လည်းကောင်း၊ သြဇာအာဏာကို ချဲ့ထွင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (...subjective civilian control has been identified with the maximization of the power of particular governmental institutions, particular social classes, and particular constitutional forms) လို့ ကျမ်းရင်းမှာ ပြဆိုထားပါသည်။ Huntington က ၁၇၊ ၁၈ ရာစုတွင်ရှိခဲ့သော အမေရိကန်နှင့် အင်္ဂလန်တို့၏ စစ်တပ်များကို ဥပမာပေးထားပါသည်။ အင်္ဂလန်တွင် ‘civilian control’ ဆိုသည့် ကြွေးကြော်သံကို ပါလီမန် အုပ်စုများက ဘုရင်မနှင့်အပြိုင် သုံးခဲ့ကြပါသည်။ တကယ့်လက်တွေ့တွင် စစ်ဘက်၏ အာဏာပါဝါကို လျှော့ချရန်အတွက်မဟုတ်ဘဲ ဘုရင်၏သြဇာအာဏာ ကို ကန့်သတ်လိုခြင်းသာဖြစ်တယ်လို့ဆိုပါသည်။

အမေရိကန်နိုင်ငံတွင်လည်း Congress နဲ့ President တို့၏ အားပြိုင်မှုကြားတွင် အထက်ပါသဘောတရားကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ သမ္မတဦးဆောင်သည့်အစိုးရအုပ်စုသည်လည်း သမ္မတ၏ထိန်းချုပ်မှုကို အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှုဟူ၍ ဆိုပါသည်။ လွှတ်တော်ကလည်း လွှတ်တော်ရဲ့ထိန်းချုပ်မှုကို အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှုဟူ၍ ပြောနေကြပြန်သည်။ အဖြစ်မှန်မှာ စစ်ဘက်နှင့် အရပ်ဘက်ဆိုသည်ထက် အစိုးရနှင့် လွှတ်တော်ကြား အာဏာပြိုင်ဆိုင်မှုတွင် စစ်ဘက်မှကြားညပ်နေသည့် သဘောဖြစ်နေပါသည်။ ၎င်းတို့၏အားပြိုင်မှုတွင် စစ်ဘက်၏ အားကိုရရှိရန်အတွက် Civilian Control ဆိုသည့်စကားရပ်ကို အသုံးပြုသကဲ့သို့ဖြစ်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် Huntington က ၁၉၅၇ ခုနှစ်မတိုင်ခင် အထိပင် အနောက်နိုင်ငံများ၌ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်မကျသော အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှုများကိုသာ တွေ့ရသည်ဟု ကျမ်းရင်းတွင်ပါရှိပါသည်။

Huntington အဆိုပြုခဲ့သည့် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျသော အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှု (Objective civilian control)

၎င်းအမျိုးအစားမှာ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်မကျသော အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှုနှင့် အတော်ကွာခြားပါသည်။ စစ်ဘက်၏ အတတ်ပညာဆိုင်ရာပညာသည်ပီသမှုကို မြှင့်တင်ခြင်း (Maximizing military professionalism) ဖြစ်သည်ဟုဆိုပါသည်။ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်မကျခြင်းသည် စစ်ဘက်ကို အရပ်ဘက်ဆန်စေခြင်း (Civilianizing the military) ဖြစ်ပြီး ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျခြင်းက စစ်ဘက်ကို စစ်ဘက်ဆန်စေခြင်း (Militarizing the military) ဖြစ်သည်ဟုဆိုပါသည်။ ထို့အပြင် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျသော အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှုအကောင်အထည်ပေါ်ရန်မှာ စစ်ဘက်အနေဖြင့်သာ တာဝန်ရှိသည်မဟုတ်ဘဲ အရပ်ဘက်တွင်လည်း တာဝန်ရှိနေပြီး တင်ကူးအခြေအနေတချို့ တည်ဆောက်ရန် လိုအပ်နေပါသည်။ အရေးကြီးလှသောအချက်(၄)ချက်ကိုဖော်ပြရမည်ဆိုလျှင် -

(၁) စစ်ဘက်၏ အတတ်ပညာဆိုင်ရာပညာသည် ပီသ

မှုသဘောထားနှင့် အပြုအမူများတိုးတက်လာရန်အတွက် အသင့်လျော်ဆုံးဖြစ်သည့် စစ်ဘက်နဲ့ အရပ်ဘက်အကြား အာဏာခွဲဝေမှု (Distribution of political power between military and civilian groups which is most conducive to the emergence of professional attitudes and behavior)

- (၂) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်၊ ရပ်တည်ခွင့်ရှိသော စစ်ဘက်၏အတတ်ပညာဆိုင်ရာပညာသည်ဆန်မှုကို အသိအမှတ်ပြုခြင်း (The essence of objective civilian control is the recognition of autonomous military professionalism)
- (၃) ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျသောအရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှုကို ဖော်ဆောင်ခြင်းနှင့် စစ်ဘက်လုံခြုံရေး၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်တို့အကြားတွင် ပဋိပက္ခမရှိခြင်း (No conflict exists between it and the goal of military security)
- (၄) စစ်ဘက်လုံခြုံရေးကို မြှင့်တင်နိုင်ရန်အတွက် အရပ်ဘက်နှင့် စစ်ဘက်အကြားတွင် ပါဝါနှင့် သဘောထားထိန်းညှိမှု(မျှခြေ)တစ်ခုလိုအပ်ခြင်း (Maximizing military security....involves a complex balancing of power and attitudes among civilian and military groups) တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

Huntington သရုပ်ခွဲခဲ့သည့် CMR ပုံစံ(၅)မျိုးကိုတော့ အနုစိတ်မှာဖြစ်သည့်အတွက် ချန်လှပ်ထားခဲ့ပါမည်။ ဤသို့ဆိုလျှင် Huntington ဆိုလိုခဲ့သည့် အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှု (Civilian Control) ဆိုသည်မှာ စစ်ဘက်သည် အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိနေရုံဖြင့်မပြီးဘဲ ဖြည့်ဆည်းတည်ဆောက်ရန်လိုအပ်သည့်အခြေအနေများကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူတို့နိုင်ငံတွင် နားလည်သဘောပေါက်နေကြသော အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှုဆိုသည်နှင့် Huntington ပြောခဲ့သည့် အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှုဆိုသည်မှာ ကွဲပြားခြားနားနေကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။

သို့သော်လည်း Huntington ၏ Professionalism အယူအဆသည်ပင် အားနည်းချက်တွေများစွာ နှင့် မေးခွန်းထုတ်ခံခဲ့ရပါသည်။ ဂျပန်နှင့်ကျမနီတို့၏ စစ်တပ်များသည် Professional ဆန်ကြသော်လည်း အဘယ်ကြောင့် နိုင်ငံရေးတွင် ရှေ့ရောက်လွန်းခဲ့ရသနည်း၊ Professional ဖြစ်လျှင် နိုင်ငံရေးတွင်ကြားနေမည်ဟု အဘယ်ကြောင့်ပြောနိုင်သနည်း စသည်ဖြင့် မေးခွန်းများစွာပေါ်ထွက်လာခဲ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် အရပ်ဘက်-စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေးပညာရပ်နယ်ပယ်တွင် Huntington ၏သီအိုရီကို ဆင့်ပွားတိုးတက်၍ ထွက်ပေါ်လာသောသီအိုရီများနှင့် အလုံးစုံဆန့်ကျင်သောသီအိုရီများလည်း ထွက်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း Huntington က “မည်သည့်သီအိုရီကမျှ အချိန်တိုင်းအတွက် အမှန်တရားတွေမဖြစ်နိုင်ပါ။ ၎င်းအယူအဆတွေသည်လည်း အရမ်းချွန်လွန်းနေတာ၊ တိကျလွန်းနေတာ အဖြစ်မှန်နဲ့ဝေးကွာလွန်းနေတာမျိုးလည်းဖြစ်နိုင်ပါသည်”ဟု ဝန်ခံခဲ့သည်ကိုတွေ့ရှိရ၍ ပညာရှင်တစ်ဦးအနေဖြင့် လေးစားမိပါသည်။

Huntington နောက်ပိုင်းထွက်ပေါ်လာခဲ့သည့် အရပ်ဘက်-စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေးသီအိုရီများ

Huntington ၏ ‘Objective civilian control’ အယူအဆထွက်ပေါ်လာပြီးနောက် သူ၏ Military Professionalism အယူအဆကို ဆန့်ကျင်သော အယူအဆများစွာပေါ်လာခဲ့ပါသည်။ အဓိကအားဖြင့် စစ်ဘက်၏နိုင်ငံရေးထဲတွင်ပါဝင်မှုသည် သက်ဆိုင်ရာလူ့အဖွဲ့အစည်း၏ နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှု (Political Culture) အနုအရင့်ပေါ်တွင် မူတည်သည်ဟုယူဆသော Samuel Edward Finer (၁၉၆၂)၊ စစ်ဘက်ကို Professional ဆန်စေခြင်းသည် နိုင်ငံရေးသဘောသက်ဝင်အောင်လုပ်နေခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဟုယူဆခဲ့သည့် Morris Janowitz (၁၉၆၀)၊ သူနဲ့သိပ်မခြားနားလှသည့်အယူအဆရှိသူများမှာ Bengt Abrahamsson (၁၉၇၂)၊ Amos Perlmutter (၁၉၇၇)နှင့် Nordlinger (၁၉၇၇)၊ အရပ်ဘက်၏သဘာဝမကျ

သောထိန်းချုပ်မှုနှင့် စစ်ဘက်ကဏ္ဍတွင် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုများအကြောင်း ပြောခဲ့သည့် Claude Welch and Arthur Smith (၁၉၇၄)၊ စစ်ဘက်ကို Barrack groups, Chool officers နဲ့ Laboratory men ဆိုပြီး အုပ်စုသုံးမျိုးခွဲပြခဲ့သည့် Victor Alba (၁၉၆၂)၊ စစ်ဘက်သည် နိုင်ငံကိုကာကွယ်ရမှာဖြစ်သလို လက်ဝဲသမားတွေရဲ့ရန်ကနေလည်း ကာကွယ်ရမည်ဆိုပြီး ‘New professionalism’ အယူအဆကို ပြောခဲ့သည့် Alfred Stepan (၁၉၇၃)၊ အမေရိကန်နှင့် ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲအခြေအနေကို နောက်ခံထားပြီး ထွက်ပေါ်လာသည့် Peter D. Feaver (၁၉၉၇) ၏ ‘Agency Theory’၊ Douglas Bland (၁၉၉၉)၏ Responsibilities Sharing (တာဝန်ခွဲဝေမှုသီအိုရီ)၊ Rebecca L. Schiff (၂၀၀၉) ၏ Concordance Theory (သဘောတူညီမှုတည်ဆောက်ခြင်းသီအိုရီ) စသည်ဖြင့် သီအိုရီအမြောက်အမြားပေါ်ထွက်ခဲ့ပါသည်။

Samuel Edward Finer

(၁၉၆၂) ၏ နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှုကို သရုပ်ခွဲခြားသည့်သီအိုရီ

၎င်းသီအိုရီများထဲတွင် သက်ဆိုင်ရာသမိုင်းကြောင်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှုနောက်ခံအသီးသီးရှိကြသည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများအတွက် ကိုက်ညီမှုရှိသည့် သီအိုရီ (၃) ခုရှိပါသည်။ ပထမတစ်ခုမှာ Finer ၏ နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှုအတိုင်းအတာကိုသရုပ်ခွဲသည့် အယူအဆဖြစ်ပါသည်။ Finer က စစ်ဘက်၏နိုင်ငံရေးတွင် ပါဝင်ပတ်သက်မှု အတိုင်းအတာပမာဏ များခြင်း၊ နည်းခြင်းသည် သက်ဆိုင်ရာလူ့အဖွဲ့အစည်း၏ နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှု (Political Culture) အနုအရင့်ပေါ်တွင် မှီတည်နေသည်ဟုဆိုခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှုရင့်ကျက်သည့် နိုင်ငံများတွင် အောက်ပါအချက်များနှင့် ပြည့်စုံလျက်ရှိပါသည်-

- (၁) အုပ်ချုပ်သူနှင့်အုပ်ချုပ်ခံနှစ်ဖက်စလုံးမှ လက်ခံနိုင်သည့် နိုင်ငံရေးမူဘောင် (Political Formula) တစ်ခုရှိနေခြင်း။

ဆရာထွန်း၏ ထွန်းရွှေဝါ

တိုင်းရင်းဆေးဝါးထုတ်လုပ်ရေး

(၂) တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် လွှမ်းခြုံနေကြကုန်သည့် ယုံကြည်အားကိုးရသော အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများရှိပြီးဖြစ်ခြင်း။

(၃) ၎င်းအရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများတွင် လူထုရဲ့ တက်ကြွစွာပါဝင်ဆက်သွယ်ပတ်သက်မှုက ခိုင်ခိုင်မာမာ၊ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ရှိနေခြင်းဆိုသည့်အချက်များဖြစ်ပါသည်။

၎င်းအချက်များနှင့်ပြည့်စုံနေလျှင် အားကောင်းရင့်ကျက်သည့် နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှုရှိနေပြီး ၎င်းအချက်များနှင့်မပြည့်စုံသေးလျှင် နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှုနိမ့်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် စစ်ဘက်၏ နိုင်ငံရေးအခန်းကဏ္ဍကိုလျှော့ချလိုလျှင် သက်ဆိုင်ရာလူ့အဖွဲ့အစည်း၏နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှု တစ်ဆင့်ထက် တစ်ဆင့် မြင့်မားတိုးတက်လာရန် လိုအပ်ကြောင်း သုံးသပ်ပြထားပါသည်။

Douglas Bland (၁၉၉၉) ၏ တာဝန်ခွဲဝေမှုသီအိုရီ

Bland သည် ကနေဒါတပ်မတော်တွင် နှစ် ၃၀ ခန့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီး ဗိုလ်မှူးကြီးဘဝနဲ့ အနားယူခဲ့သူတစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ သူ၏ယူဆချက်မှာ "civil control of the military is managed and maintained through the sharing of responsibility for control between civilian leaders and military officers. Specifically, civil authorities are responsible and accountable for some aspects of control and military leaders are responsible and accountable for others"

“အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှုဆိုသည်မှာ အရပ်ဘက်ခေါင်းဆောင်များနှင့် စစ်ဘက်အရာရှိများအကြားတွင် တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ မျှဝေထမ်းဆောင်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကဏ္ဍများတွင် အရပ်ဘက်အာဏာပိုင်များက တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုရှိရမှာဖြစ်ပြီး အချို့ကဏ္ဍများတွင် စစ်ဘက်ခေါင်းဆောင်များက တာဝန်ယူ၊ တာဝန်ခံရမှာဖြစ်သည်” ဟုဆိုပါသည်။ ၎င်းတာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် ပတ်သက်ဆက်သွယ်မှုအစီအစဉ်ကို တော့ သက်ဆိုင်ရာလူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အစိုးရစနစ်တွင်ရှိသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း၊ ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေကနေတစ်ဆင့် ပြုပြင်ဖန်တီးနိုင်သည်ဟု ဆိုထားပါသည်။ အရပ်ဘက်အနေဖြင့် အရပ်ဘက်သဘောယူဆကာ ထိန်းချုပ်ရန်အားထုတ်ခြင်းဆိုသည်ထက် အရပ်ဘက်နှင့်စစ်ဘက်အကြား တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များခွဲဝေကြရန် တွန်းအားပေးသည့်ပုံစံဖြစ်ပါသည်။

Rebecca L. Schiff ၏ သဘောတူညီမှုတည်ဆောက်ခြင်းသီအိုရီ

Schiffက စစ်ဘက်နဲ့အရပ်ဘက်အကြား အင်စတီကျူးရှင်းတစ်ခုချင်းစီအနေဖြင့် ခွဲခြားရှုမြင်တဲ့ သီအိုရီများ (Separation Theories) လို့ ဆိုထားပါတယ်။ စစ်ဘက်ရဲ့နိုင်ငံရေးအခန်းကဏ္ဍကို တားဆီးလိုသည့်အတွက် အင်စတီကျူးရှင်းတစ်ခုချင်းစီအနေနှင့် ခွဲခြားရှုမြင်ခြင်းကြောင့်ပင်လျှင် အမေရိကန်နိုင်ငံသားများနှင့် အမေရိကန်စစ်တပ်အကြားမှာ ယဉ်ကျေးမှုအရ ကင်းကွာခြင်း၊ အဆက်ပြတ်ခြင်းမျိုးတွေ ဖြစ်လာသည်ဟုဆိုပါသည်။ ၎င်းအကြောင်းကို အီရတ်နှင့် အာဖဂန်နစ္စတန် စစ်မြေပြင်များတွင် သတိထားမိလာကြပါသည်။ အမေရိကန်အနေဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး ဂျပန်နှင့်ဥရောပနိုင်ငံတချို့ကို ပြန်လည်တည်ဆောက်တဲ့နေရာတွင်အောင်မြင်ခဲ့သော်လည်း အီရတ်နှင့် အာဖဂန်နစ္စတန်တို့ကဲ့သို့ ဘာသာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အတွေးအခေါ်အယူအဆ၊ သမိုင်းနောက်ခံအခြေအနေများ ကွဲပြားခြားနားသည့်နိုင်ငံများတွင် အမေရိကန်ပုံစံဒီမိုကရေစီဖြင့် နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးကို

သွတ်သွင်းသည့်နေရာတွင် အခက်အခဲမျိုးစုံနှင့်ရင်ဆိုင် လာရပါသည်။ အောင်မြင်မှုရှိသည်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် နိုင်ငံတည်ဆောက်သည့်နေရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ယဉ်ကျေးမှု၊ တန်ဖိုး များနှင့် သမိုင်းကြောင်းများကလည်း အရေးကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်ကြောင်း ပညာရှင်များပြောဆိုလာ ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် မည်သည့်နိုင်ငံရေးစနစ်၊ မည်သည့်လူ့အဖွဲ့အစည်းပုံစံမျိုးတွင်မဆို ကိုက်ညီမှု ရှိမည်ဟုယူဆသည့် Schiff ၏ သီအိုရီတစ်ရပ်ပေါ် ထွက်လာခဲ့ပါသည်။

Schiff ၏သီအိုရီသည် "....does not presume that civilian institutions must control the military..." အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများသည် စစ် ဘက်အဖွဲ့အစည်းကို ထိန်းကိုထိန်းချုပ်ရမည်ဟု မယူ ဆပါ။ သူ၏အယူအဆက စစ်ဘက်ခေါင်းဆောင်မှု (Military Leadership)၊ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်မှု (Political leadership)နဲ့ နိုင်ငံသားများ (Citizens) အကြားတွင် မိတ်ဖက်ပုံစံနှင့် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ခြင်းများ ရှိရမည်ဟုဆိုပါသည်။ ဤသို့ဆွေးနွေးရန် အတွက် နယ်ပယ် (၄)ခုသတ်မှတ်ထားပါသည်။ ၎င်း အချက်များမှာ -

- (၁) စစ်ဘက်အရာရှိများအတွက် လူမှုရေးရာဖွဲ့စည်းမှု အသွင်ပုံသဏ္ဌာန်(Social composition of the officer corps)။ သက်ဆိုင်ရာလူမျိုး၊ လူတန်းစား၊ အမျိုးအနွယ်ဇာတ်အလိုက် စစ်ဘက်မှာ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းမည့်အချိုးအစားကို ဆိုလိုပါသည်။
- (၂) နိုင်ငံရေး အဆုံးအဖြတ်ချခြင်းဖြစ်စဉ် (Political decision making process)။ အရေးကြီးသည့် နိုင်ငံရေးအဆုံးအဖြတ်ချခြင်းများနှင့် စစ်ဘက် အတွက် ဘဏ္ဍာ၊ လက်နက်ပစ္စည်း၊ အရွယ်အစားနဲ့ ဖွဲ့စည်းမှုပုံသဏ္ဌာန်များအတွက် ဆိုလိုပါသည်။
- (၃) လူသစ်စုဆောင်းရေးနည်းလမ်း (Recruitment method)။ လူသစ်စုဆောင်းရေးတွင် ဆွဲဆောင် စည်းရုံးရေး ပုံစံဖြင့်သွားမည်လော၊ ဥပဒေလုပ်ထုံး လုပ်နည်းဖြင့် သွားမည်လောဆိုသည်ကို ရွေးချယ် ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။

(၄) စစ်တပ်အသွင်အပြင်(Military style)။ စစ်ဘက် ဆိုင်ရာတံဆိပ်များ၊ အမှတ်အသားများ၊ စစ်ရေးပြ ပုံစံ၊ စစ်သီချင်း၊ စစ်ဘက်အစဉ်အလာ၊ အခမ်း အနားပုံစံ စသည့်အချက်များကို ဆိုလိုပါသည်။ အထက်ဖော်ပြပါအချက်များကို စစ်ဘက်၊ အရပ် ဘက်ခေါင်းဆောင်များနှင့် နိုင်ငံသားများအကြားတွင် သဘောတူညီချက်တည်ဆောက်နိုင်လျှင် စစ်ဘက်၏ ပြည်တွင်းနိုင်ငံရေးတွင်ပါဝင်မှုကို လျော့ချနိုင်မည်ဟု ဆိုပါသည်။ တစ်နည်းဆိုရပါသော် စစ်ဘက်-အရပ် ဘက် ခွဲခြားမှုမြင်ခြင်းအပေါ်တွင် အခြေမခံတော့ဘဲ နိုင်ငံအတွင်း စစ်ဘက်၏ အခန်းကဏ္ဍ (Military's role in the domestic sphere) ကို အဖြေရှာကြ သည့်ပုံစံဖြစ်ပါသည်။

အချုပ်ဆိုရပါသော် အရပ်ဘက်-စစ်ဘက်ဆက်ဆံ ရေးဆိုင်ရာသီအိုရီများသည် အရပ်ဘက်-စစ်ဘက် ခွဲခြားမှုမြင်ပြီး ထိန်းချုပ်ဖို့ကြိုးစားခြင်းဆိုတာမျိုးထက် ပေါင်းစည်းမှု၊ တာဝန်ယူမှုနဲ့အာဏာခွဲဝေမှုကို ပြောင်း လဲရွေ့လျားလာကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်နိုင် ကြပါပြီဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူတို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သဘောပေါက်နေကြသော အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှု (Civilian Control)ဆိုသည်နှင့် ပညာရှင်များပြော ကြားခဲ့သည့် Civilian Control ဆိုသည်မှာ ကွဲပြား ခြားနားနေကြောင်းကိုလည်း ရိပ်စားမိလောက်ပါပြီဖြစ် ပါသည်။ ပညာရှင်များပြောကြားခဲ့သည့် အရပ်ဘက်- စစ်ဘက် ဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာအယူအဆများကို သဘောပေါက်လွဲကြပါလျှင် မြန်မာနိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ် တိုးတက်ပြောင်းလဲနေမှုတွင် မလိုလားအပ်သည့် အဟန့်အတားဖြစ်နေနိုင်သကဲ့သို့ လက်ရှိလျှောက်လှမ်း နေသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်းကြောင်းအတွက်လည်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် သက်ရောက်မှုရှိနိုင်ပါ သည်။ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးတွင် မလိုလားအပ်တဲ့ အဟန့်အတားများ မဖြစ်ပေါ်စေလိုသည့်စေတနာက တစ်ကြောင်း၊ အရပ်ဘက်-စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေးကို စိတ်ဝင်စားသူများအနေဖြင့် သီအိုရီကျကျ ဆက်လက် လေ့လာကြစေလိုသည့်စေတနာကတစ်ကြောင်း ဤ ဆောင်းပါးကို ရေးသားလိုက်ရပါသည်။ ။

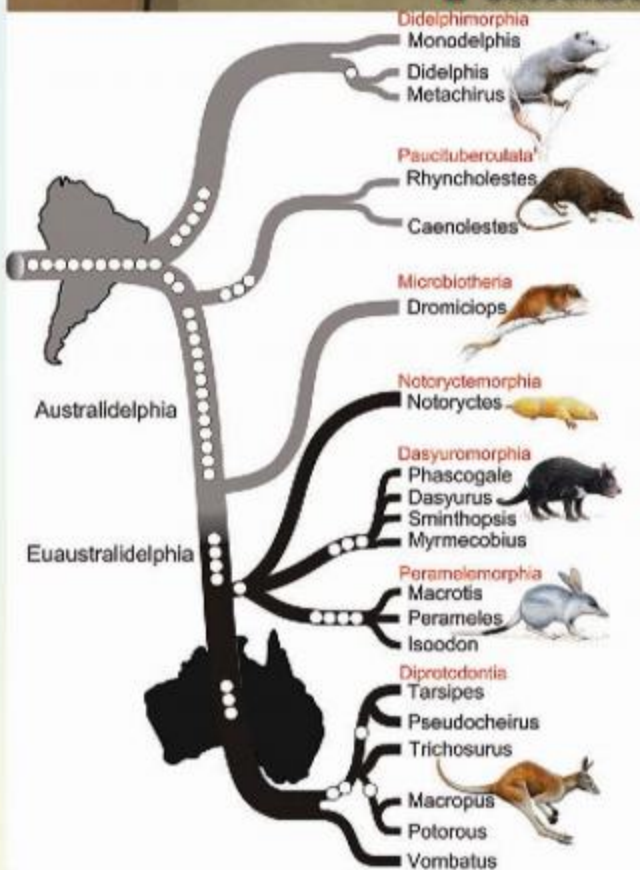
■ မောင်ကျော်

ရှေးဟောင်းအာရှဒေသ၏ သံတမန်များ

(အာရှဒေသမှ တိရစ္ဆာန်များ၏ ဖြစ်ပေါ်လာရာလမ်းကြောင်းကို ပုတ်တမ်းတင်ခြင်း)

■ ကောင်းသစ်

သံတမန်တစ်ဦးသည် ကမ္ဘာ့နေရာဒေသအသီးသီးသို့ ခရီးသွားလာပြီး ဇာတ်လမ်းပုံပြင်များကို ၎င်းတို့၏အမိမြေ သို့ သယ်ဆောင်လာခဲ့သည်။ ယနေ့အချိန်တွင် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြီးဆုံးတိုက်ဖြစ်သောအာရှတိုက်အနေဖြင့် အရေးပါသော တိရစ္ဆာန်အုပ်စုများအတွက် နေအိမ်ဖြစ်နေပြီး

၎င်းတို့ရေကန်များမှာလည်း အာရှဒေသ၏ရှေးဟောင်းမြေမျက်နှာ
သွင်ပြင်များနှင့်ဆက်စပ်နေသော နက်ရှိုင်းသည့်မျိုးရိုးဗီဇရင်းမြစ်
များရှိသည်။ ၎င်းမျိုးစိတ်များ၏ ပထဝီဝင်ဆိုင်ရာတည်နေရာ
များကိုရှာဖွေရေးနှင့် ၎င်းတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ရာမူလကို ရှာဖွေခြင်းမှာ
ပဟေဠိတစ်ခုသဖွယ်ဖြစ်သည်။

အဆိုပါတိရစ္ဆာန်သံတမန်များမှာ သင့်အားအံ့အားသင့်စေနိုင်သည်။ အချို့မျိုးစိတ်များမှာ အာရှဒေသတွင် ဆက်လက်မတွေ့နိုင်တော့ဘဲ ကွဲပြားခြားနားသော ဒေသများသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားကြပြီဖြစ်သည်။ အချို့မှာ ၎င်းတို့၏ ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းများမှတစ်ဆင့် မှတ်မိသိရှိရပြီး ကျွန်ုပ်တို့အတွက် နှစ်သန်းပေါင်းများစွာ အကြာတွင် ၎င်းတို့၏ဇာတ်လမ်းကို ပြန်ပြောင်းပြောပြနေပေသည်။

ထင်ရှားသည့်ဒိုင်နိုဆော(Tyrannosaurus Rex)

မြောက်အမေရိကကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်း Tyrannosaurus Rex ဟု လူသိများသည့် ဒိုင်နိုဆောသတ္တဝါမှာ နှစ်ပေါင်း ၆၆ သန်းခန့် သက်တမ်းရှိသည်ဟုဆိုသည်။ ၎င်း၏အရိုးများကို ကျယ်ပြန့်စွာလေ့လာချက်များအရ Tyrannosaurus ၏ အနီးဆုံးမျိုးဆက် ၂ ခုမှာ အာရှတိုက်တွင်တွေ့ရသည့် ရုပ်ကြွင်းများဖြစ်ပြီး မူလကလည်း အာရှဒေသတွင် နေထိုင်တည်ရှိခဲ့ပုံရသည်ဟုဆိုသည်။ နောက်ပိုင်းတွင်မှ အမေရိကဒေသသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

ပဗျော်လင့်သည့်ပူလအစ(Marsupials)

သားပိုက်ကောင်ကဲ့သို့သော အမျိုးအစားသတ္တဝါများ(Marsupials)မှာ နို့တိုက်သတ္တဝါများမှဆင်းသက်လာခြင်းဖြစ်ပြီး မိခင်များက သားငယ်များကို ငယ်စဉ်က ရင်ခွင်တွင် အိတ်များသဏ္ဌာန်ဖြင့် ထည့်သွင်းထိန်းသိမ်းမွေးမြူစောင့်ရှောက်ကြသည်။ လူသိအများဆုံးမျိုးစိတ်မှာ ဩစတြေးလျသားပိုက်ကောင်နှင့်ကိုအာလာဝက်ဝံတို့ဖြစ်ပြီး အစောဆုံးရုပ်ကြွင်းမှာ တရုတ်နိုင်ငံ

အရှေ့မြောက်ပိုင်း ရှီအန်းပြည်နယ်တွင်တွေ့ရှိရသော သက်တမ်းနှစ် ၁၂၅ သန်းရှိသော ရုပ်ကြွင်းများဖြစ်သည်။ မြောက်အမေရိကဒေသတွင် ခရီတာစီးယပ် နှောင်းပိုင်းခေတ်ကာလလွန်သော လွန်ခဲ့သည့် နှစ်သန်း ၈၀ ခန့်က သားပိုက်ကောင်မျိုးစိတ်များမှာ ကျယ်ပြန့်များပြားပြီး နေရာအနှံ့တည်ရှိနေကြသည်။ ယနေ့အချိန်တွင် ဩစတြေးလျနှင့် တောင်အမေရိကဒေသများတွင်သာ တွေ့မြင်နိုင်တော့သည်။

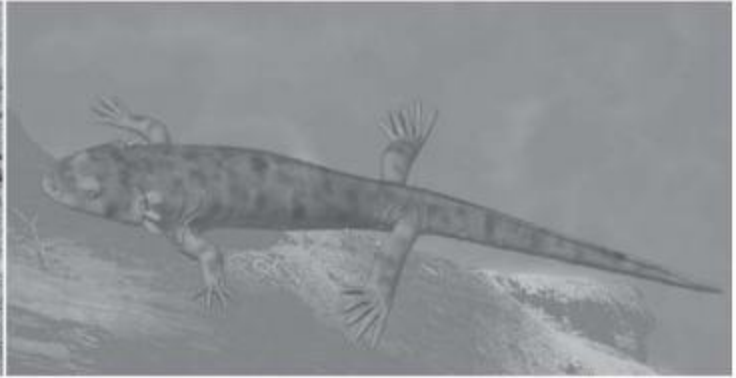
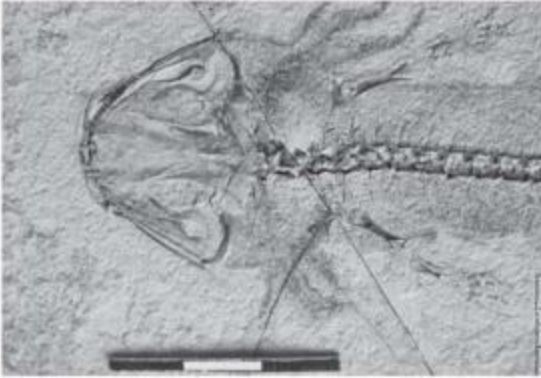
ဝတ်မှုန်ကူးသူများ(Honey Bees)

Apis mellifera ဟုခေါ်သည့် ပျားအမျိုးအစားများမှာ အာရှဒေသတွင် လွန်ခဲ့သည့် နှစ် ၃၀၀ ခန့်က နေထိုင်ခဲ့သော ပျားရိုင်းများဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ ပျားရည်များကို လူသားများက နှစ်ထောင်ပေါင်းများစွာ နှစ်ခြိုက်စွာသုံးစွဲခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါပျားများကို အိန္ဒိယ၊ ဩစတြေးလျ၊ စပိန်နှင့် အာဖရိကတိုက်ဒေသများရှိ ရှေးအကျဆုံးသောဂူများတွင် ပန်းချီများအဖြစ်တွေ့မြင်ကြရသည်။ အချို့သော ပန်းချီလက်ရာများမှာ နှစ် ၄၀၀၀၀ နီးပါး သက်တမ်းရှိသည်။ လူသားများအနေဖြင့် ပျားကို ယုံကြည်စိတ်ချရသော အစားအသောက်ထုတ်လုပ်မှုအဖြစ် ပထမဆုံးစီမံလုပ်ဆောင်ခဲ့မှုကို အနောက်အာရှဒေသတွင်တွေ့ရှိခဲ့သည့် နှစ် ၉၀၀၀ သက်တမ်းရှိအိုးခွက်ရုပ်ကြွင်းများတွင် တွေ့မြင်နိုင်သည်။

တိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ်လိုစိတ်အပြင်းထန်ဆုံးတိရစ္ဆာန်များ(Panthers)

တည်ငြိမ်စွာစိုက်ကြည့်ခြင်းကိုခံရ၍ သင့်ကို တုန်လှုပ်စေသည့်တိရစ္ဆာန်မှာ အလွန်အမင်းနည်းပါးပါလိမ့်

မည်။ ကြောင်ကြီးမျိုးဟုခေါ်သော ကျားသစ်များနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည့်ဖြစ်စဉ်တစ်ခုတွင်မူ သေချာပေါက်ဖြစ်ပေါ်မိမည်။ လူသားများကဲ့သို့ပင် ကျားများ၊ ခြင်္သေ့များ၊ ကျားသစ်များမှာ ၎င်းတို့၏ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းအနည်းငယ်သာတွေ့ရသော်လည်း ခန့်မှန်းခြေသက်တမ်း နှစ် ၆ သန်းရှိနေပြီဖြစ်သည်။ သက်တမ်းအရင့်ဆုံးရုပ်ကြွင်းကို တီဗက်ကုန်းပြင်မြင့်တွင် တွေ့ရှိခဲ့သည်။ မကြာသေးမီက တွေ့ရှိချက်အရ ၎င်းတို့၏ DNA လေ့လာချက်များသည် အာရှဒေသတွင် ပေါက်ဖွားခဲ့သည့် ကျား၊ ခြင်္သေ့၊ ကျားသစ်များဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြလျက်ရှိသည်။

ကောင်းကင်၏အရှင်သခင်များ(ငှက်များ)

ငှက်မျိုးဆက်အဆင့်ဆင့်၏ အစောဆုံးကာလ ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းများကို အနည်းငယ်တွေ့ရှိရသည်။ သက်တမ်းအရင့်ဆုံးဟုသိရှိရသော ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းမှာ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တရုတ်နိုင်ငံ၌တွေ့ရှိခဲ့ပြီး နှစ်ပေါင်း သန်း ၁၃၀ ရှိသည်ဟုဆိုသည်။ Archaeornithura meemannae ဟုဆိုသည့် အဆိုပါမျိုးစိတ်များမှာ ခေတ်သစ်ငှက်များ၏ စရိုက်လက္ခဏာများနှင့် ဆင်တူပြီး ကမ္ဘာဦးကာလကငှက်နှင့်တူသော ခိုင်ခံ့ဆောများနှင့် ကွဲပြားခြားနားသည်။ ရှေးအကျဆုံးငှက်ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု အထောက်အထားအနည်းငယ်သာရှိသော်လည်း Archaeornithura မှာ အာရှဒေသတွင် မူလအရင်းခံသည်ဟု သိရှိသည်။

သက်ရှိကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းများ(ရေပုတ်သင်)

ကုန်းနေ၊ ရေနေ ရေပုတ်သင်များမှာ ခိုင်ခံ့ဆောများထက် ကြာရှည်ခံပြီး ၎င်း၏သက်တမ်းအရင့်ဆုံး

ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းမှာ မွန်ဂိုလီးယားနှင့် တရုတ်တို့တွင် တွေ့ရသည်။ သက်တမ်း နှစ် ၁၆၁ သန်းရှိ Chunerpeton tianyiensis သည် ယနေ့အချိန်တွင် မြောက်ကမ္ဘာခြမ်းတွင် တွေ့ရသော ရှေးအကျဆုံးရေပုတ်သင်ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းဖြစ်သည်။ Andrias ဟုခေါ်သော အာရှရေပုတ်သင်ကြီးမျိုးမှာ ရှေးအကျဆုံးမျိုးစိတ်များနှင့် များစွာဆင်တူသော စရိုက်လက္ခဏာရှိပြီး လက်ရှိတွင် သက်ရှိထင်ရှားရှိနေသဖြင့် သက်ရှိကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းပင်ဖြစ်သည်။

မျိုးပွားလွယ်ပြီးလျင်ပြန်သည့်စွယ်စုံတိရစ္ဆာန်များ (Rodents)

Rodents ဟုခေါ်သော ရှေ့သွားထက်ထက်ဖြင့် ကိုက်ဖြတ်တတ်သည့် ရှဉ့်၊ ကြွက်၊ ဖျံကဲ့သို့သောတိရစ္ဆာန်များမှာ ကမ္ဘာ့နို့တိုက်သတ္တဝါများထဲတွင် အများပြားဆုံးဖြစ်ပြီး အန္တာတိကတိုက်မှလွဲ၍ ကျန်တိုက်ကြီးများအားလုံးတွင် မျိုးစိတ် ၂၉၀၀ ကျော်တွေ့ရှိရသည်။ အဆိုပါတိရစ္ဆာန်များမှာ အာရှတိုက်တွင် မူလအရင်းခံပေါက်ဖွားကြပြီး လွန်ခဲ့သည့် ၇၅ သန်းကာလက ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ဟု မျိုးရိုးဗီဇအထောက်အထားများရှိသည်။ အဆိုပါသတ္တဝါ၏ အစောဆုံးမျိုးစိတ်များမှာ လက်ရှိခေတ်ရှဉ့်နှင့်ပုံသဏ္ဌာန်ဆင်တူပြီး ကုန်းရေနေ ဖျံ၊ ရေကြွက်၊ ဖြူကောင်နှင့် ပွေးသတ္တဝါများအဖြစ် အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ ။

■ ကောင်းသစ်

Ref: Ambassadors from Ancient Asia:
YD Bar-Ness Asian Geographic.
No.122, Issue 6/2016

မေတ္တာ

နေ့စဉ်

The Myawady Daily

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဦးဆုံး ရောင်စုံနေ့စဉ်သတင်းစာ ထွက်ရှိနေပါပြီ

သတင်း၊ ဆောင်းပါး၊ ကဗျာ၊ ကာတွန်း ပေးပို့လိုသူများနှင့် ကြော်ငြာ၊ သတင်းစာ ဖြန့်ချိလိုသူ ကိုယ်စားလှယ်များ အောက်ပါလိပ်စာအတိုင်း ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။

နေပြည်တော်

မြဝတီသတင်းစာတိုက်(နေပြည်တော်)
ဘုရင့်နောင်ရပ်ကွက်၊ ပုဗ္ဗသီရိမြို့နယ်၊
စာတည်းမှူးချုပ် ၀၃၁-၇၄၀၀၅၅
စာတည်းမှူး ၀၃၁-၇၃၉၉၈
ဖြန့်ချိ/ကြော်ငြာ ၀၃၁-၇၃၉၉၉
ဖက်စ် ၀၃၂-၃၀၂၆၂

ပျဉ်းမနား(ရုံးခွဲ)

(မြို့နယ်စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့)
ပျဉ်းမနားမြို့၊ ဗိုလ်တောက်ထိန်လမ်းနှင့်
အမှတ်(၈)လမ်း၊ အမှတ်(၁) မြို့မဈေးအပေါ်ထပ်၊
ဖုန်း/ဖက်စ် ၀၆၇-၂၆၆၈၉။

မန္တလေး(ရုံးခွဲ)

၈၄ လမ်း၊ ၂၉ * ၃၀ကြား
ဖုန်း ၀၂-၆၆၆၅၁

ရန်ကုန် (ရုံးခွဲ ၁)

အမှတ် (၁၅)ရပ်ကွက်၊ မိုးကောင်းလမ်း၊
ဘောက်ထော်၊ ရန်ကင်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။
ဖက်စ် ၀၃၁-၇၄၀၂၀၊ ဖုန်း ၀၁-၄၀၀၆၉၇။

ရန်ကုန် (ရုံးခွဲ ၂)

မြဝတီစာပေတိုက်ရုံးခွဲ အမှတ်(၁၈၁)၊ ၃၂ လမ်း၊
အထက်ဘလောက်၊ မြေညီထပ်၊
ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ဖုန်း ၀၁-၃၇၁၂၄၄။

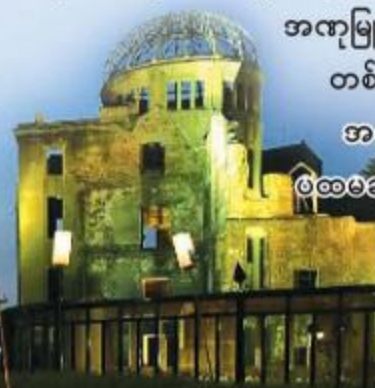
နျူကလီးယား ဗုံးဒဏ်သင့် ဟိရိုရှီးမား

■ ကောင်းစည်သူ

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး၏ နောက်ဆုံးအချိန်ဟုဆိုကြသည့် ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊
ဩဂုတ်လ ၆ ရက်နှင့် ၉ ရက်များတွင် ထိုစဉ်က အမေရိကန်သမ္မတ
ထရူးမင်း၏အမိန့်ဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံသည် ဂျပန်နိုင်ငံ၊
ဟိရိုရှီးမားနှင့် နာဂါဆာကီမြို့များသို့ အဏုမြူဗုံးတစ်လုံးစီကို
ကြံချခဲ့ရာ အနည်းဆုံး လူပေါင်း ၁၂၉၀၀၀ သေကျေခဲ့သည်။
အဏုမြူဗုံးနှစ်လုံးကြံခဲ့ပြီးနောက် ဂျပန်နိုင်ငံက လက်နက်
ချခဲ့ကာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးဆုံးခဲ့ပြီး ဟိရိုရှီးမား

အဏုမြူဗုံးသည် ကမ္ဘာ့သမိုင်း
တစ်လျှောက် စစ်ပွဲကာလ
အတွင်း အသုံးပြုခဲ့သည့်
ဓမ္မမဆုံးသောနျူကလီးယား
လက်နက်အဖြစ်
မှတ်တမ်းဝင်ခဲ့သည်။

သမိုင်းနောက်ခံ

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး၏နောက်ဆုံးနှစ်တွင် မဟာမိတ်နိုင်ငံများသည် ငွေကုန်ကြေးကျ အလွန်များမည့် စစ်ဆင်ရေးတစ်ရပ်ဟု မျှော်မှန်းထားသည့် ဂျပန်ကုန်းမြေအား ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်မည့်စစ်ဆင်ရေးကို ပြင်ဆင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုအချိန်အတွင်း ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ မေလ ၈ ရက်တွင် ဂျပန်က လက်နက်ချသဘောတူစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကာ ဥရောပတွင် စစ်ပွဲများ ပြီးဆုံးခဲ့သည်။ မဟာမိတ်တို့က ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၆ ရက်တွင် ဂျပန်နိုင်ငံကို ပို့စ်ဒမ်ကြေညာချက်အရ ခြွင်းချက်မရှိ လက်နက်ချရန်တောင်းဆိုခဲ့ရာ ဂျပန်နိုင်ငံက မသိကျိုးကျွန်ပြုနေခဲ့သည်။

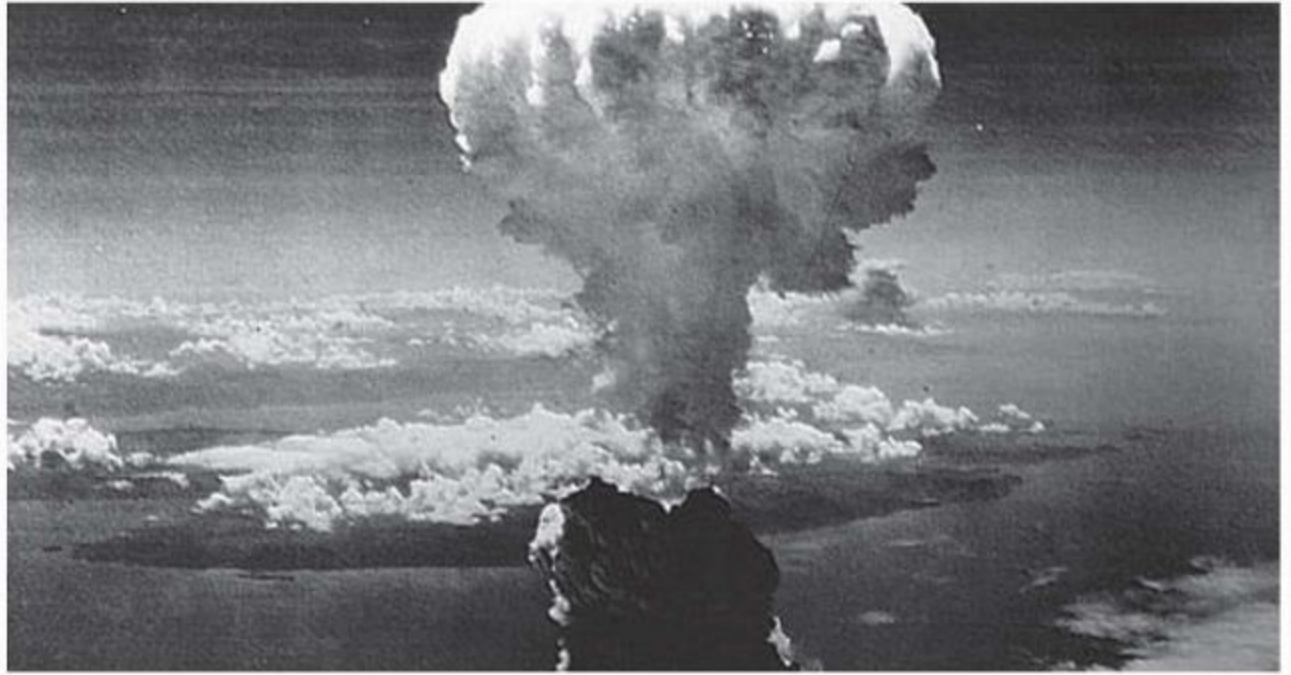
၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၅ ရက်တွင် ဂျပန်နိုင်ငံ မြို့ ၄ မြို့အပေါ်ကြရန် အက်တမ်ဗုံး ၄ လုံးမှကြားခဲ့သဖြင့် မဟာမိတ်တို့၏ မန်ဟတ်တန်စီမံကိန်းက အက်တမ်ဗုံးနှစ်မျိုးကို သြဂုတ်လတွင် ထုတ်လုပ်ပေးခဲ့သည်။ လက်နက်ချရန် ငြင်းဆန်နေသည့် ဂျပန်ကို အမေရိကန်နိုင်ငံက အက်တမ်ဗုံးဖြင့် တုံ့ပြန်ခဲ့ကာ ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ သြဂုတ်လ ၆ ရက်တွင် ယူရေနီယမ် အက်တမ်ဗုံး (Little Boy) တစ်လုံးကို ဟီရိုရှီးမားမြို့ပေါ်သို့ ကြချခဲ့သည်။

အမေရိကန်သမ္မတ ထရူးမင်းက ဂျပန်နိုင်ငံအား လက်နက်ချရန် တိုက်တွန်းလျက် ဤကမ္ဘာမြေပေါ်တွင်

မည်သည့်အခါမှ မမြင်ဖူးခဲ့သည့်ပုံစံ အပျက်အစီး မိုးသည် လေထဲမှ ကျဆင်းလာလိမ့်မည်ဟု သတိပေးခဲ့သည်။ ဂျပန်နိုင်ငံက လက်နက်ချရန် မည်သို့မျှမတုံ့ပြန်ခဲ့သဖြင့် နောက်ထပ်သုံးရက်အကြာ သြဂုတ်လ ၉ ရက်တွင် ပလူတိုနီယမ်အတွင်းကျွံအမျိုးအစား အက်တမ်ဗုံး(Fat Man)ကို နာဂါဆာကီမြို့ပေါ်သို့ကြချခဲ့သည်။

အဏုမြူဗုံးဟုဆိုကြသည့် အက်တမ်ဗုံးကြချပြီး နှစ်လမှ လေးလအတွင်း ဟီရိုရှီးမားတွင် လူပေါင်း ၉၀၀၀၀ မှ ၁၄၆၀၀၀၊ နာဂါဆာကီတွင် လူပေါင်း ၃၉၀၀၀ မှ ၈၀၀၀၀ သေဆုံးခဲ့ကြသည်။ ယင်းသေဆုံးသူဦးရေ၏တစ်ဝက်သည် ဗုံးကြဲခံရသည့်နေ့မှာပင် သေဆုံးခဲ့ကြသည်။ ဗုံးကြဲစဉ်က မသေခဲ့ကြသူများသည် အဏုမြူရောင်ခြည်သင့်ခံရမှု၊ နာမကျန်းမှု၊ အာဟာရပြတ်လပ်မှုနှင့်အခြားဒဏ်ရာရရှိမှုများကြောင့် နောက်ပိုင်းလများတွင် အမြောက်အမြားကွယ်လွန်ခဲ့ကြသည်။ ဟီရိုရှီးမားနှင့် နာဂါဆာကီမြို့နှစ်မြို့လုံးတွင် သေကျေပျက်စီးခဲ့ကြသူအများစုသည် အရပ်သားများသာဖြစ်ခဲ့ကြသည်။

အဏုမြူဗုံးနှစ်လုံးကြဲခံရပြီးနောက် ဂျပန်နိုင်ငံသည် သြဂုတ်လ ၁၅ ရက်တွင် မဟာမိတ်များထံ လက်နက်ချကြောင်းကြေညာခဲ့ကာ စက်တင်ဘာလ ၂ ရက်တွင် လက်နက်ချလမ်းညွှန်လွှာတွင် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး အဆုံးသတ်ခဲ့

သည်။ အကုမ္ပဏီဗဟို(ဧကလံယ)ပေါက်ကွဲမှုကို ဂျာမန်
ဓာတုဗေဒပညာရှင် Otto Hahn နှင့် Fritz Strass-
mann တို့က ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင်တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ ယင်း
သီအိုရီရှင်းလင်းချက်များက သီအိုရီအရ အကုမ္ပဏီဗဟို
တစ်လုံးထုတ်လုပ်နိုင်ခြေတိုးတက်မှုကို ရရှိစေခဲ့သည်။
နာဇီဂျာမနီနှင့် ဖက်ဆစ်နိုင်ငံများမှ ဒုက္ခသည်များ
သည် ဂျာမနီနိုင်ငံ၏အကုမ္ပဏီဗဟိုဗီမံကိန်းက အကုမ္ပဏီ
လက်နက်များကို ဦးစွာထုတ်လုပ်နိုင်မည်ကို စိုးရိမ်ခဲ့
ကြသည်။ ယင်းအချက်က အမေရိကန်၏အကုမ္ပဏီဗဟို
တင်ကြိုသုတေသနလုပ်ငန်းကို ၁၉၃၉ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်း
တွင် ဆောင်ရွက်စေနိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် တိုးတက်မှု
က နှေးကွေးခဲ့သည်။

မန်ဟက်တန်စီမံကိန်း

အကုမ္ပဏီဗဟို(ဧကလံယ)ပေါက်ကွဲမှုကို ဂျာမန်
ဓာတုဗေဒပညာရှင် Otto Hahn နှင့် Fritz Strass-
mann တို့က ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင်တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ ယင်း
သီအိုရီရှင်းလင်းချက်များက သီအိုရီအရ အကုမ္ပဏီဗဟို
တစ်လုံးထုတ်လုပ်နိုင်ခြေတိုးတက်မှုကို ရရှိစေခဲ့သည်။
နာဇီဂျာမနီနှင့် ဖက်ဆစ်နိုင်ငံများမှ ဒုက္ခသည်များ
သည် ဂျာမနီနိုင်ငံ၏အကုမ္ပဏီဗဟိုဗီမံကိန်းက အကုမ္ပဏီ
လက်နက်များကို ဦးစွာထုတ်လုပ်နိုင်မည်ကို စိုးရိမ်ခဲ့
ကြသည်။ ယင်းအချက်က အမေရိကန်၏အကုမ္ပဏီဗဟို
တင်ကြိုသုတေသနလုပ်ငန်းကို ၁၉၃၉ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်း
တွင် ဆောင်ရွက်စေနိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် တိုးတက်မှု
က နှေးကွေးခဲ့သည်။

အမေရိကန်သည် ၁၉၄၁ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင်
ဗြိတိသျှ MAUD ကော်မတီ အစီရင်ခံစာကိုရရှိချိန်
တွင် အကုမ္ပဏီဗဟိုတစ်လုံးထုတ်လုပ်ရန် သန့်စင်ထား
သည့် ယူရေနီယမ် ၂၂၅ ကီလိုဂရမ်မှ ၁၀ ကီလိုဂရမ်
အတွင်းသာ လိုအပ်ကြောင်းသိရှိသွားခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် အမေရိကန်သည် ဗြိတိန်နှင့်ကနေဒါတို့
နှင့်ပူးပေါင်း၍ မန်ဟက်တန်စီမံကိန်းကို အမေရိကန်
အင်ဂျင်နီယာတပ်ဖွဲ့မှ ဗိုလ်ချုပ်လက်စ်လီအာဂရမ်၏
ညွှန်ကြားမှုများဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

မန်ဟက်တန်စီမံကိန်းသည် ပထမဆုံး အကုမ္ပဏီဗဟို
များ၏ဒီဇိုင်းကို ရေးဆွဲပြီး ဗုံးများထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။
ဗုံးဒီဇိုင်းကို နယူးမက္ကဆီကိုတွင်ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး အကုမ္ပဏီဗဟို
အမျိုးအစားနှစ်ခုသည် တဖြည်းဖြည်း ရုပ်လုံးပေါ်ခဲ့
သည်။ Little Boy သည် ယူရေနီယမ် ၂၂၅ ကို အသုံး
ပြုသည့် သေနတ်ပုံစံဧကလံယပြုကွဲသည့် ဗုံးဖြစ်ပြီး
Fat Man သည် ပလူတိုနီယမ်ကို အသုံးပြုပြီး ပိုမို
ရှုပ်ထွေးစွာ ပြုလုပ်ထားပြီး Little Boy ထက် ပိုမို
စွမ်းအားကြီးမားကာ ထိရောက်သောဗုံးဖြစ်သည်။

အကုမ္ပဏီဗဟိုဗုံးသစ်ကို ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၆
ရက်တွင် နယူးမက္ကဆီကို၊ အယ်လ်လာမိုဂေါ်ဒီအနီးရှိ
ဂိုထရီနစ်တီစခန်းတွင် စမ်းသပ်ဖောက်ခွဲခဲ့သည်။

အမေရိကန်နှင့်ဂျပန်

ဂျပန်နှင့် မဟာမိတ်တပ်များသည် ပစိဖိတ်စစ်ပွဲကို
၁၉၄၅ ခုနှစ်အထိဆင်နွှဲခဲ့ရာတွင် ဂျပန်တို့၏ပြင်းထန်
သော တိုက်ပွဲဝင်မှုများကြောင့် အမေရိကန်တို့ များစွာ
ငွေကြေးကုန်ကျခဲ့ရသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကာလတွင်
အမေရိကန်နိုင်ငံသည် သေကျေဒဏ်ရာရရှိသူ ၁ ဒသမ
၂၅ သန်းအထိရှိခဲ့ရာ ၁၉၄၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လမှ ၁၉၄၅
ခုနှစ်၊ ဇွန်လအထိ တစ်နှစ်အတွင်းမှာပင် အမေရိကန်
စစ်သည်တစ်သန်းနီးပါး သေကျေ၊ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ကြ
သည်။ ၁၉၄၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတစ်လတည်းမှာပင်
တိုက်ပွဲများတွင် ကျဆုံးဒဏ်ရာရခဲ့သည့် အမေရိကန်
စစ်သည်များသည် ၈၈၀၀၀ ရှိခဲ့သည်။

အမေရိကန်တပ်များသည် ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ
တွင် ဂျပန်နိုင်ငံ အိုကီနာဝါကျွန်းသို့ရောက်ရှိခဲ့ကြကာ
ဇွန်လအထိ ပြင်းထန်သောတိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားခဲ့သည်။
ဂျပန်များကို သုံးပန်းများအဖြစ် ဖမ်းဆီးခဲ့သော်လည်း
ဂျပန်စစ်သည်အများစုသည် အသက်သေသည်အထိ
တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြကာ အချို့က မိမိကိုယ်မိမိ သတ်သေ
ခဲ့ကြသည်။ အိုကီနာဝါရှိ ဂျပန်စစ်သည် ၁၁၇၀၀၀
အနက် ၉၄ ရာခိုင်နှုန်းသည် တိုက်ပွဲများအတွင်းကျဆုံး
ခဲ့ကြသည်။ အမေရိကန်သည် ဂျပန်နိုင်ငံကို အောင်
နိုင်ရန် နည်းမျိုးစုံကြံဆခဲ့သည်။

ဂျပန်နိုင်ငံစီးပွားရေးသည်လည်း မဟာမိတ်တို့၏
တိုက်ခိုက်မှုများကြောင့် သိသိသာသာကျဆင်းသွား
ခဲ့သည်။ ဂျပန်နိုင်ငံက အကုမ္ပဏီဗဟိုလက်နက်စီမံကိန်း
တစ်ရပ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် စီစဉ်ခဲ့သော်
လည်း လူ၊ ပစ္စည်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးလိုအပ်ချက်များ
ကြောင့် အောင်မြင်မှုမရရှိခဲ့ချေ။

အကုမ္ပဏီဗဟိုပြင်ဆင်မှုများ

အမေရိကန်တို့သည် ၁၉၄၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ
၉ ရက်တွင် 509th Composite Group ကို ယူတား

ကမ္ဘာကျော် ဘစ်ဘင်နာရီစင်

■ မောင်သာ (ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ပြည်နယ်တွင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ကွန်ပိုစစ်အုပ်စုကို ဗိုလ်မှူးကြီးပေါလ်တစ်ဘက်က ဦးစီးပြီး ဂျာမနီနှင့်ဂျပန်ရှိ ပစ်မှတ်များကို အဏုမြူဗုံးများကြဲချနိုင်မည့်စွမ်းအားများ ဖွံ့ဖြိုးစေရန် တိုက်ပွဲဝင်အဖွဲ့ကိုဖွဲ့စည်းရန် တာဝန်ပေးခဲ့သည်။ အဖွဲ့၏လေကြောင်းပျံသန်းရေးအုပ်စုတွင် တိုက်လေယာဉ်နှင့် ပို့ဆောင်ရေးလေယာဉ်များ ပါဝင်သဖြင့် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ရေးယူနစ်အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

ယင်းအဖွဲ့ကို အရာရှိ ၂၂၅ ဦးနှင့် အခြားတာဝန်ရှိသူ ၁၅၄၂ ဦးဖြင့် တရားဝင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အဖွဲ့အင်အားပိုမိုတောင့်တင်းစေရန် အရပ်သားနှင့်စစ်သည် ၅၁ ဦး ထပ်မံအားဖြည့်ခဲ့သည်။ ဗုံးကြဲမည့်သူတစ်ဦးစီသည် ဗုံးကြဲရန် အနည်းဆုံးအကြိမ် ၅၀ လေ့ကျင့်ပြီးဖြစ်သည်။ သူတို့သည် မပေါက်ကွဲသောဗုံးများ၊ ပေါက်ကွဲသော သမားရိုးကျ ဖရုံသီးဗုံးများကြဲကာ လေ့ကျင့်ခဲ့ကြသည်။ ပေါလ်တစ်ဘက်က သူ၏အဖွဲ့သည် တိုက်ပွဲဝင်ရန် အသင့်ဖြစ်နေပြီဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုခဲ့သည်။

ကွန်ပိုစစ်အုပ်စု၏ 393d ဗုံးကြဲလေယာဉ်အုပ်စုကို B-29 လေယာဉ် ၁၅ စင်း တပ်ဆင်ပေးထားသည်။ လေယာဉ်များအားလုံးကို အဏုမြူလက်နက်များသယ်ဆောင်နိုင်ရန် ပြင်ဆင်ပေးထားကာ ဆီထိုးအင်ဂျင်များ၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအားသုံး ပြောင်းပြန်နိမ့်မြင့်ပြုလုပ်

နိုင်သည့် ပန်ကာများ၊ ဗုံးချမည့် တံခါးပေါက်များကို လျှင်မြန်စွာဖွင့်နိုင်ပိတ်နိုင်သည့် လေဖိအားသုံး အဏုမြူရေတာများ (Pneumatic actuators) တပ်ဆင်ထားသည်။

အမေရိကန်အစိုးရသည် ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ဂျပန်နိုင်ငံကို အဏုမြူဗုံးကြဲရန် ဗုံးကြဲရမည့် နေရာများကိုတင်ပြရန် ဗိုလ်ချုပ်လက်စ်လီအာဂရုဖ်စ်အား ညွှန်ကြားခဲ့သည်။ ဂရုဖ်စ်သည် မန်ဟက်တန်စီမံကိန်းမှ စစ်ဘက်အရာရှိများနှင့် သိပ္ပံပညာရှင်များပါဝင်သည့် ပစ်မှတ်ကော်မတီတစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းကာ အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကိုယူခဲ့သည်။ ကော်မတီအစည်းအဝေးကို ဧပြီလ ၂၇ ရက်တွင် ဝါရှင်တန်မြို့၌ ကျင်းပပြီး မေလ ၁၀ ရက်တွင် သိပ္ပံပညာရှင်များ၊ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များနှင့် ပြောဆိုနိုင်သည့် လော့ဘီအယ်လ်လာမိုစ်တွင် ထပ်မံတွေ့ဆုံခဲ့ကြသည်။ နောက်ဆုံးတွေ့ဆုံမှုကို မေလ ၂၈ ရက်တွင်ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

ပစ်မှတ်ကော်မတီက အဏုမြူဗုံးကြဲမည့်နေရာ ၅ နေရာကိုရွေးချယ်ခဲ့ရာ ဂျပန်နိုင်ငံ၏အကြီးမားဆုံး စစ်လက်နက်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်သည့်နေရာတစ်ခုဖြစ်သည့် ကိုကူရာ(Kokura)၊ ဆိပ်ကမ်းနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများအခြေစိုက်ကာ အဓိကစစ်ဌာနချုပ်များ တည်ရှိသည့် ဟိရိုရှီးမား(Hiroshima)၊ လေယာဉ်များ၊ စက်ပစ္စည်းများနှင့်လျှပ်စစ်ပစ္စည်းများထုတ်လုပ်ပြီး ရေနံ

ချက်စက်ရုံများတည်ရှိသည့် ဗဟိုမြို့ပြတစ်ခုဖြစ်သော
ယိုကိုဟားမား (Yokohama)၊ စတီးနှင့် အလူမီနီယံ
စက်ရုံများအပါအဝင် စက်မှုလုပ်ငန်းများလည်ပတ်နေ
သည့် ဆိပ်ကမ်းမြို့ နီအိုဂါတာ(Niigata)နှင့် စက်မှု
ဗဟိုဌာနတစ်ခုဖြစ်သည့် ကျိုတို(Kyoto)တို့ဖြစ်သည်။

အမေရိကန်တို့သည် အဏုမြူဗုံးချမှည့်နေရာကို
စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များဖြင့် ရွေးချယ်ခဲ့ရာ ယင်းနေရာ
သည် အချင်းသုံးမိုင်ထက်ကျော်လွန်ကာ ကြီးမားသော
မြို့ပြဧရိယာ၏ အရေးပါသော အပိုင်းဖြစ်ရမည်ဟု
သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ အဏုမြူဗုံးပေါက်ကွဲမှုသည် ကြီးမား
သောပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကိုဖြစ်စေရန် လိုအပ်ပြီး
၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လတွင် အလားအလာမရှိသေးဟု
လည်း ပါဝင်ခဲ့သည်။

စစ်အတွင်းက ဟီရိုရှီးမား

အဏုမြူဗုံးကြဲချိန်တွင် ဟီရိုရှီးမားသည် စက်မှုနှင့်
စစ်ရေးအရ အရေးပါသောနေရာတစ်ခုဖြစ်နေသည့်
အပြင် ဂျပန်နိုင်ငံတောင်ပိုင်းကို စစ်ရေးကွပ်ကဲနေသည့်
ဖီးလ်မာရှယ်ရှန်ရိုကူဟာတာ၏ စစ်ဌာနချုပ်အခြေစိုက်
သည့် ဟီရိုရှီးမားရဲတိုက်ကြီးရှိနေသည့်မြို့ဖြစ်သည်။
မာရှယ်ဟာတာ၏လက်အောက်တွင် စစ်အင်အား
လေးသိန်းကျော်ရှိသည့်အနက် စစ်သည်လေးသောင်း
သည် ဟီရိုရှီးမားတွင် တပ်စွဲထားကာ ၇ စင်တီမီတာ၊
၈ စင်တီမီတာ လေယာဉ်ပစ်အမြောက်များဖြင့် မြို့ကို
ကာကွယ်ထားသည်။

ဂျပန်နိုင်ငံ၏ ဒုတိယအကြီးဆုံးမြို့ဖြစ်သည့် ဟီရို
ရှီးမားတွင် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများ
ကြီးမားစွာတည်ရှိနေကာ မြို့တွင် ဆက်သွယ်ရေးဗဟို
ဌာနတစ်ခု၊ အဓိကဆိပ်ကမ်းတစ်ခုနှင့် တပ်များစုရုံး
သည့် နေရာတစ်ခုရှိနေခဲ့သည်။ လေယာဉ်ပျံ၊ စစ်
သင်္ဘော၊ သေနတ်နှင့်ဗုံးအစိတ်အပိုင်းများထုတ်လုပ်
သည့် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာစက်မှုလုပ်ငန်း၏ပျားအုံတစ်ခု
နှင့်တူနေသည့် ဟီရိုရှီးမားတွင် ကလေးများကိုပင်
ဓာတ်ဆီလက်ပစ်ဗုံးများ၊ လက်တွန်းလှည်းဗုံးများ
မည်သို့ပြုလုပ်ရမည်ကို ပြသပေးထားသည်။ ဟီရို
ရှီးမားမှ တိုက်ခိုက်ရုံများတွင် မိမိကိုယ်မိမိ မေ့ထားပါ။

သင့်တိုင်းပြည်အတွက် အားလုံး အပြင်ထွက်ကြပါ
("Forget self! All out for your country!")
ဟူသည့်ကြွေးကြော်သံများကို မြင်တွေ့ကြရသည်။

ဟီရိုရှီးမားမြို့လယ်တွင် ကွန်ကရစ်အားဖြည့်(RC)
အဆောက်အအုံများနှင့် အခြားအဆောက်အအုံများ
ရှိသည်။ မြို့လယ်အဝန်းအဝိုင်း ပြင်ပတွင် သစ်သား
အဆောက်အအုံများသာရှိသည်။ စက်ရုံများက မြို့
ဆင်ခြေဖုံးတွင်ရှိနေကာ အိမ်နှင့် စက်ရုံအများစုသည်
အုတ်ကြွပ်ပြားများမိုးထားသည့် သစ်သားအဆောက်
အအုံများဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဟီရိုရှီးမားတစ်မြို့
လုံးသည် ဗုံးဒဏ်ကိုခံနိုင်မည်မဟုတ်ဟု အမေရိကန်
တို့က သုံးသပ်ခဲ့သည်။ ဟီရိုရှီးမား၏လူဦးရေသည် စစ်
အတွင်း အစောပိုင်း၌ ၃၈၁၀၀၀ ဖြင့် အများဆုံးရှိနေ
ခဲ့ပြီး ဗုံးကြဲချိန်တွင် လူဦးရေ သုံးသိန်းလေးသောင်းမှ
သုံးသိန်းငါးသောင်းအတွင်းရှိခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ဟီရိုရှီးမားသည် အမေရိကန်တို့၏
ပထမဆုံးအဏုမြူဗုံးချမှည့် ပစ်မှတ်ဖြစ်လာခဲ့ကာ
ကိုကူရာနှင့် နာဂါဆာကီတို့က အရန်ဖြစ်လာခဲ့သည်။

ဩဂုတ် ၆ ရက် ကြမ္မာဆိုး

၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၆ ရက်တွင် ဟီရိုရှီးမား
ကို အဏုမြူဗုံးကြဲမည့်အဖွဲ့သည် စစ်ဆင်ရေးအမိန့်
အမှတ် ၃၅ ကို အပြည့်အဝနာယူခဲ့ပြီး လေယာဉ်မှူး
တစ်ဦးက 393dB-29 ဗုံးကြဲလေယာဉ် Enola
Gay ကိုမောင်းနှင်ကာ တီနီယမ်၊ မြောက်ကွင်းမှစတင်
ထွက်ခွာပျံသန်းခဲ့သည်။

ပစ်မှတ်သို့ရောက်ရှိရန် ၆ နာရီပျံသန်းရမည်
ဖြစ်ပြီး အခြား B-29 လေယာဉ်နှစ်စင်းလည်း လိုက်ပါ
လာခဲ့သည်။ ဗိုလ်မှူးချားလ်စ်ဆွင်းနေး မောင်းနှင်လာ
သည့် The Great Artiste လေယာဉ်က လက်နက်
တန်ဆာပလာများတင်ဆောင်လာခဲ့ကာ ဗိုလ်ကြီး
ဂျော့မားကွန်မောင်းနှင်လာသည့် အမည်မပါသော
လေယာဉ်က ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးရန်ဖြစ်သည်။ တီနီယမ်
မှ ထွက်ခွာခဲ့ပြီးနောက် ဗိုလ်မှူးချားလ်စ်ဆွင်းနေးနှင့်
ဗိုလ်ကြီးဂျော့မားကွန်တို့သည် အီဒိုဂျီမာတွင် ဆုံရန်
ချိန်းဆိုခဲ့ကြပြီး လေယာဉ်များကို မိမိတို့လမ်းကြောင်း

အတိုင်း မောင်းနှင်ပျံသန်းလာခဲ့ကြသည်။

ဗုံးကြဲအဖွဲ့ကိုဦးစီးသူ ပါစန့်သည် လေယာဉ်ပျံသန်းစဉ် အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေ အနည်းဆုံးရှိနေစေရန် လေယာဉ်မထွက်ခွာမီကပင် အဏုမြူဗုံးကို အသေအချာချည်နှောင်ခဲ့သည်။ ပါစန့်သည် ကွင်းမှ စတင်ပျံသန်းချိန်တွင်ပျက်ကျ၍ မီးလောင်ခဲ့သည့် B-29 လေးစင်းကိုမြင်တွေ့ခဲ့ဖူးသဖြင့် အဏုမြူဗုံးတင်ဆောင်လာသည့်လေယာဉ်သည် အန္တရာယ်နှင့်ကြုံတွေ့ရမည်ကို ထိတ်လန့်ခဲ့သည်။ ပစ်မှတ်နေရာသို့မရောက်ရှိမီ မိနစ် ၃၀ အလိုတွင် ပါစန့်၏လက်ထောက်ဒုတိယဗိုလ်မောရစ်အာဂျပ်ပဆန်က အန္တရာယ်တားဆီးရေးပစ္စည်းများကိုဖယ်ရှားကာ ဗုံးချနိုင်ရန် အသင့်ပြင်ထားခဲ့သည်။ ဟီရိုရှီးမားသို့ရောက်ရှိချိန်တွင် လေယာဉ်သည် အမြင့် ၃၀၀၆၉ ပေတွင်ရှိနေပြီး ပစ်မှတ်ကို ရှင်းလင်းစွာမြင်နေကြပြီဖြစ်သည်။

ဩဂုတ်လ ၅ ရက် ညတွင် ဂျပန်ရေဒါစခန်းက အမေရိကန်လေယာဉ်အများအပြား ဂျပန်နိုင်ငံတောင်ပိုင်းသို့ ချင်းနင်းဝင်ရောက်လာကြောင်း ထောက်လှမ်းမိခဲ့သည်။ ဆာဂါသို့ လေယာဉ် ၆၅ စင်း၊ မေဘာရီသို့ ၁၀၂ စင်း၊ နိရှိနိုမိယသို့ ၂၆၁ စင်း၊ ကူဘေးသို့ ၁၁၁

စင်းနှင့် အီမာဘာရီသို့ ၆၆ စင်း ဦးတည်ခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ သတိပေးချက်များပေးခဲ့သော်လည်း ထိုအချိန်တွင် ဟီရိုရှီးမားအပါအဝင် ရေဒီယိုအသံလွှင့်ဌာနများသည် ပိတ်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

ဩဂုတ်လ ၆ ရက် နံနက် ဟီရိုရှီးမားအချိန် ၈ နာရီ ၁၅ မိနစ်တွင် လေယာဉ်ပေါ်တွင်ပါရှိလာသည့် ဗိုလ်မှူးသောမတ်စ်ဖာရီဘီးသည် အဏုမြူဗုံးကို ပေ ၃၁၀၀၀ အမြင့်မှ ဟီရိုရှီးမားမြို့ပေါ်သို့ ချခဲ့သည်။ အဏုမြူဗုံးသည် မြေပြင်မှ ပေ ၁၉၀၀ တွင်ပေါက်ကွဲမည်ဖြစ်သဖြင့် ဗုံးကြဲလေယာဉ်မှူး တစ်ဘက်စ်သည် အဏုမြူရောင်ခြည်သင့်ခြင်းမှ လွတ်ကင်းရန် Enola Gay ကို ၁၁ မိုင်ခွဲအကွာသို့ မောင်းနှင်သွားခဲ့သည်။

ဗုံးချလိုက်ချိန်တွင် လေတိုက်သဖြင့် ဦးတည်ပစ်မှတ်မှ ခန့်မှန်း ပေ ၈၀၀ အကွာ၊ ရှိမာခွဲစိတ်ဆေးခန်း (မြောက်လတ္တီတွဒ် ၃၄ ဒသမ ၃၉ ဒီဂရီနှင့် အရှေ့လောင်ဂျီတွဒ် ၁၃၂ ဒသမ ၄၅ ဒီဂရီ) နေရာသို့ ကျရောက်သွားခဲ့သည်။ အဏုမြူပေါက်ကွဲမှုသည် ပြင်းအား TNT ၁၆ ကီလိုတန်ရှိခဲ့ကာ တစ်မိုင်ပတ်လည်ခန့် ပျက်စီးမှုများဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပြီး ၄ ဒသမ ၄ စတုရန်းမိုင်အတွင်း မီးများလောင်ကျွမ်းခဲ့သည်။ အလွန်ထွန်း

လင်းတောက်ပသည့် အလင်းရောင်ကြီးထွက်ပေါ်လာ ခဲ့ပြီး ကြီးမားကျယ်လောင်သောပေါက်ကွဲသံကြီးပေါ် ထွက်ခဲ့ကြောင်း ကျန်ရစ်သူများက ပြန်ပြောင်းပြောပြ ခဲ့ကြသည်။

အင်္ကျမြူပုံးပေါက်ကွဲမှုကြောင့် ဟိရိုရှီးမားလူဦးရေ ၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည့် လူ ၇၀၀၀၀ မှ ၈၀၀၀၀ အတွင်း သေဆုံးခဲ့ကာ လူပေါင်း ၇၀၀၀၀ ဒဏ်ရာရရှိ ခဲ့ကြသည်။ သေဆုံးကြသူများတွင် စစ်သည် ၂၀၀၀၀ ကျော်ပါဝင်ခဲ့သည်။ တစ်ဘက်စုံ၊ ပါစနစ်နှင့် ဖာရီဘီးစ်တို့ သာလျှင် အင်္ကျမြူလက်နက်၏အနေအထားကိုသိရှိ ကြသဖြင့် လေယာဉ်ပေါ်တွင်ပါလာသူများကို မျက်စိ ကိုထိခိုက်မည့် အလင်းတန်းများထွက်လာနိုင်ကြောင်း သာပြောပြပြီး မျက်မှန်အနက်များပေးထားခဲ့သည်။

မြေပြင်အခြေအနေ

ဟိရိုရှီးမားရှိ ကွန်ကရစ်အဆောက်အအုံများကို ဂျပန်နိုင်ငံ၏ ငလျင်အန္တရာယ်မှ ကာကွယ်နိုင်ရန် အလွန်ခိုင်ခံ့စွာတည်ဆောက်ထားသဖြင့် အဆောက် အအုံကိုယ်တည်များသည် အင်္ကျမြူကျခဲ့သည့်နေရာ နှင့် နီးနေသည့်တိုင် ပြိုကျခြင်းမရှိခဲ့ချေ။

အင်္ကျမြူပုံးပေါက်ကွဲမှုတွင် မပြိုမလဲကျန်ရှိခဲ့သည့် ခရိုင်စက်မှုလုပ်ငန်း တိုးမြှင့်ရေးခန်းမဆောင်ကြီးကို ယခုအခါ ဂျင်ဘာကုလိပ်ခုံဆောင်(Genbaku Dome) ဟု လူသိများသည်။ ဟိရိုရှီးမားသို့ အင်္ကျမြူပုံးကျလိုက် သည်နှင့် သစ်သားနှင့်စက္ကူအိမ်များကို လျင်မြန်စွာ မီးလောင်ကျွမ်းခဲ့ကာ မြို့၏ ၆၉ ရာခိုင်နှုန်းပျက်စီးခဲ့ သည်။

ဂျင်ဘာကုကို ချက်ဗိသုကာပညာရှင် Jan Letzel က ဒီဇိုင်းဆွဲတည်ဆောက်ခဲ့ကာ မြေပြင်မှ ပေ ၄၉၀

မြင့်ပြီး ဟိရိုရှီးမားငြိမ်းချမ်းရေး အမှတ်တရဆောင်ဟု အမည်ပေးခဲ့ပြီး ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၊ ပညာရေး၊ သိပ္ပံနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့ ယူနက်စကိုက ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ်ဒေသအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

အင်္ကျမြူပုံးမချမီ လအတန်ကြာကပင် အမေရိကန် တို့သည် ဂျပန်မြို့ကြီးများတွင် အရပ်သားများအား လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများပြုလုပ်မည်ဟု သတိပေး စာလွှာပေါင်း ၆၃ သန်းကို လေကြောင်းမှ ချပေးခဲ့ သည်။ ဂျပန်မြို့များသည် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများ ကြောင့် ပျက်စီးမှုများကို ကြီးမားစွာရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရ သည်။

အမေရိကန်တို့၏သတိပေးစာများသည် မှန်ကန်မှု ရှိသဖြင့် အရပ်သားအများအပြားသည် ဂျပန်နိုင်ငံ အဓိကမြို့ပြများမှ စွန့်ခွာခဲ့ကြသည်။ အမေရိကန်တို့၏ သတိပေးစာများသည် ပြည်သူများကို စိုးရိမ်ပူပန်မှု များကိုဖြစ်စေသဖြင့် ယင်းစာရွက်များနှင့် တွေ့ရှိသူကို ဖမ်းဆီးရန် အမိန့်ထုတ်ခဲ့သည်။ အမေရိကန်တို့သည် ဗုံးကြဲမည့် မြို့ ၁၁ မြို့တွင် သတိပေးစာရွက်များချခဲ့ သော်လည်း ဟိရိုရှီးမားကို ဗုံးမကြဲမီ သတိပေးစာလွှာ များ မချခဲ့ချေ။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြီးမားဆုံးစစ်ပွဲဟုဆိုကြရသည့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး၏အနိဋ္ဌာရုံများသည် သမိုင်းမှတ် တမ်းဆိုးများဖြစ်ခဲ့ရုံသာမက ယနေ့တိုင်ပြောမဆုံးနိုင် သည့်ဖြစ်ရပ်များ ကျန်ရှိနေပေသည်။ စစ်ဘေးစစ်ဒဏ် ကို ခံခဲ့ကြရသည့် နိုင်ငံအသီးသီးမှ ပြည်သူများသည် စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်ကိုကြောက်ရွံ့ခဲ့ကြကာ ငြိမ်းချမ်းသော လူ့ဘောင်ကို တောင့်တခဲ့ကြသည်။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ကြီးကို ထူထောင်ခဲ့ကြသည်။ သို့တိုင်အောင် ငြိမ်း ချမ်းသောကမ္ဘာကြီးကိုကား မတည်ထောင်နိုင်ကြသေး ပါချေ။

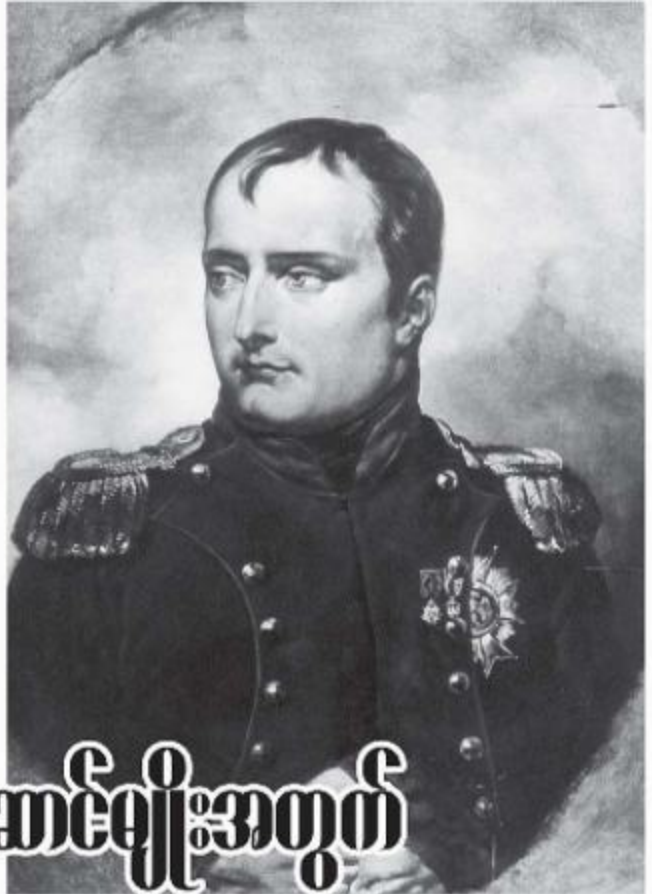
မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကမ္ဘာ့သမိုင်းတွင် အဆိုးရွားဆုံး စစ်အနိဋ္ဌာရုံတစ်ရပ်အဖြစ် ထင်ရှားခဲ့သည့် ဟိရိုရှီးမား အင်္ကျမြူပုံးဒဏ်သည် နှစ်ပေါင်း ၇၂ နှစ်ပြည့်သည့်တိုင် နောင်နှစ်ပေါင်းများစွာ အမှတ်ရနေကြမည်သာဖြစ်ပါ ပေသည်။ ။

■ ကောင်းစည်သူ

တစ်သန်းလောက်ရှိတဲ့ ပါရှန်တပ်မတော်ကြီးကို လူသုံးရာပဲပါတဲ့ စပါတာစစ်တပ်က ခံတိုက်တဲ့အကြောင်း ရိုက်ထားတဲ့ '၃၀၀' ရုပ်ရှင်ကိုကြည့်အပြီးမှာ ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်အကြောင်းနဲ့ပတ်သက်လို့ မှတ်မှတ်ရရအတွေးစဝင်ခဲ့တယ်။ သေတွင်းထဲဆင်းရဲမယ်ဆိုတာ မှန်းကိုသိနေပေမယ့် တွေဝေငေးမောနေမှုလုံးဝမရှိဘဲ ဘုရင် Leonidas ဦးဆောင်မှုအောက်မှာ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်ကြီး အသက်စွန့်လိုက်ပါကြတဲ့ နောက်လိုက်တွေကိုကြည့်ရင်း ဘယ်လိုခေါင်းဆောင်မျိုးတွေအတွက် နောက်လိုက်တွေ အသက်စွန့်ပြီး အဆုံးစွန်လေးစားချစ်ခင်ကြသလဲဆိုတာကို စဉ်းစားမိတယ်။

ဆီဇာ၊ အလက်ဇန်းဒါးနဲ့ နပိုလီယံတို့လိုသမိုင်းထဲက စစ်ခေါင်းဆောင်တွေကနေစလို့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ဂန္ဓီ၊ မာတင်လူသာကင်းနဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်း

ဘယ်လိုခေါင်းဆောင်မျိုးအတွက် အသက်စွန့်ဖို့ ဝန်ခံလေးကြဘူးလဲ (ခေါင်းဆောင်မှုရှာပုံတော်)

■ ဒေါက်တာသူရှိနိုလှိုင်ဝင်း

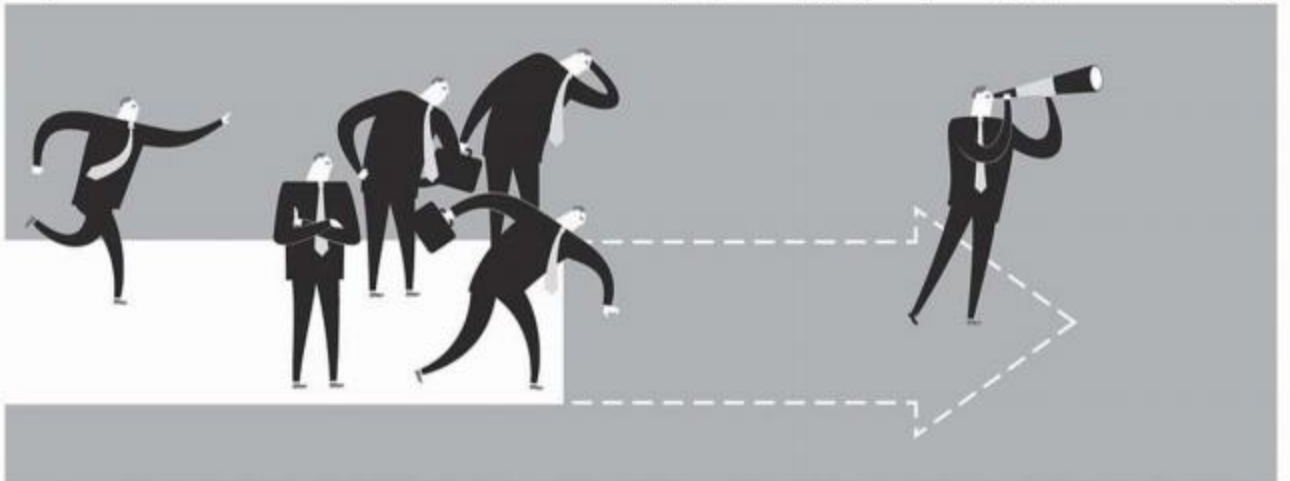
စုကြည်လို့ ဒီနေ့ခေတ်ခေါင်းဆောင်တွေအထိ သူတို့ အတွက် အသက်စွန့်ဖို့ဝန်ခံလေးတဲ့၊ သူတို့စကားတစ် ခွန်းသေဆိုသေ၊ ရှင်ဆိုရှင်လိုက်ကြမယ့်နောက်လိုက် တွေရှိတာကို ကျွန်တော်တို့မြင်တွေ့ခဲ့ကြရတယ်။ ခေါင်းဆောင်မှုနဲ့ပတ်သက်လို့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဘယ် လိုတန်ခိုးသတ္တိတွေများရှိနေသလဲဆိုတာကို အမြဲသုံး သပ်ကြည့်မိတယ်။

ဒီခေါင်းဆောင်တွေဟာ သူများထက်ပိုထူးခြားတဲ့ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးနဲ့ စွမ်းဆောင်ရည်ရှိပြသနိုင်တာ တော့သိတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခေါင်းဆောင်မှုရဲ့ ဘယ်လိုနေရာ မျိုးမှာ သူတို့ဟာ လူတကာထက်သာလွန်တဲ့စွမ်းဆောင် ရည်ရှိနေတာလဲဆိုတာကိုတော့ အတိအကျမပြောနိုင် ခဲ့ဘူး။

အောင်ဆန်းဟာ ပြည်သူတွေချို့တဲ့နေတဲ့အခါမှာ သူကိုယ်တိုင်လည်း ခြိုးခြံချွေတာစွာနေတာ၊ အကျင့် စာရိတ္တနဲ့ပတ်သက်လို့ ပြောစရာ၊ ထောက်စရာမရှိအောင် နေတာဟာ ဒီအချက်နဲ့ ပြည့်စုံတာပါပဲ။

၂။ နောက်လိုက်တွေကို စိတ်ဓာတ် ခွန်အားမြှင့်တင် ပေးကြတယ်။ (Inspirational motivation)

ဒီလိုခေါင်းဆောင်တွေဟာ သူတို့ရဲ့ နောက်လိုက် တွေအတွက် စိတ်ခွန်အားတွေ ပေးစွမ်းနိုင်တယ်။ ရှေ့ ကတက်လို့ အမိန့်မပေးဘဲ ငါ့နောက်ကနေလိုက်ခဲ့ကြ လို့ခေါ်တဲ့ ခေါင်းဆောင်နောက်ကို လူတွေအားကြိုး မာန်တက်လိုက်ချင်ကြတာ သဘာဝကျပါတယ်။ အပေါ် မှာပြောတဲ့ သူတို့ကိုယ်တိုင် စံနမူနာပြတစ်ယောက်လိုနေ

နောက်လိုက်တွေ သူတို့ခေါင်းဆောင်အတွက် အသက်စွန့်ပြီးချစ်ကြတယ်ဆိုတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေဟာ ခေါင်းဆောင်မှုအချက် (၄) ချက်နဲ့ ပြည့်စုံကြတယ်လို့ဆို ပါတယ်။

၁။ စံပြပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်နေကြတယ်။ (Idealized inf- luence)

ဒီခေါင်းဆောင်တွေဟာ ‘ငါပြောသလိုလုပ်၊ ငါ လုပ်သလိုမလုပ်နဲ့’ ဆိုတဲ့ စိတ်ထားမျိုးမထားကြဘဲ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ၊ အလုပ်ကြိုးစားမှု၊ သည်းခံမှု၊ မကောင်း မှုကိုရှောင်ကြဉ်မှု အစစအရာရာမှာနောက်လိုက်တွေ အတွက် စံနမူနာပြအဖြစ်နေကြတယ်။ သူတို့ကိုမြင်ရ တွေ့ရတာ သူတို့အကြောင်းတွေကိုကြားသိရသမျှဟာ လေးစားကြည်ညိုစရာတွေ ပြည့်နေပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်

ပြခြင်းကလည်း ဒီလိုခေါင်းဆောင်ကောင်းနောက်ကို လိုက်ဖို့အတွက် ရဲဘော်ရဲဘက်တွေအတွက် စိတ်ခွန် အားဖြစ်နေစေပါတယ်။ အနီးဆုံးရန်သူတွေကိုတိုက် ကြလို့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက စစ်ရုံးချုပ်မှာထိုင်ပြီး အမိန့်မပေးခဲ့ဘူး။ ကိုယ်တိုင်စစ်မြေပြင်ကိုဆင်းပြီး တိုက်ခိုက်ခဲ့တယ်။ ဒါကနောက်လိုက်တွေအတွက် စိတ်ခွန်အားဖြစ်စေပါတယ်။

၃။ ကိုယ့်နောက်လိုက် တစ်ဦးချင်း၊ တစ်ယောက်ချင်းစီ ကို ဂရုတစိုက်ရှိကြတယ်။ (Individualized consideration)

နောက်လိုက်တွေ အသက်စွန့်ရဲတဲ့ ခေါင်းဆောင် ကောင်းတွေဟာ ကိုယ့်နောက်လိုက်တွေ တစ်ဦးတစ် ယောက်ချင်းစီနဲ့ပတ်သက်လို့ ဂရုတစိုက်ရှိ၊ စိတ်ဝင်

တစား နဲ့ အရေးတယူပြုတတ်ကြပါတယ်။ မာနကြီးတွေ၊ ဂုဏ်ဒြပ်ကြီးတွေနဲ့ ငါက ဘာကောင်ကြီးကုဆိုပြီး ဘယ်သူ့မှလူမထင်တဲ့ပုံစံမျိုး ဒီခေါင်းဆောင်တွေဆီမှာ မရှိပါဘူး။ ကိုယ့်လက်အောက်ငယ်သားကို ရင်ဝယ်သားကဲ့သို့ သဘောထားတယ်ဆိုတာမျိုးပေါ့။ ဥပမာအားဖြင့် နပိုလီယံဟာ သူ့လက်အောက်က ဗိုလ်တွေတစ်ယောက်ချင်းစီရဲ့ နာမည်ကိုသိတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ဒီလိုအရေးတယူပြုခြင်းအားဖြင့် ငါ့လူကြီးက ငါ့ကို အရေးတယူနဲ့အသိအမှတ်ပြုပါလားဆိုတဲ့ခံစားချက်ဟာ မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ထင်ရတဲ့အရာတွေကိုတောင် ရယူနိုင်စေပါတယ်။ အခုလက်ရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေ အတုယူသင့်လှပါတယ်။

၄။ ကိုယ့်လက်အောက်ငယ်သားတွေ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရှိလာအောင်လှုံ့ဆော်ပေးပါတယ်။
(Intellectual stimulation)

နောက်လိုက်တွေချစ်ခင်လေးစားတဲ့ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတွေဟာ သူတို့ကိုယ်တိုင်တော်နေဖို့အတွက် မကြိုးစားဘဲ သူတို့နောက်လိုက်တွေကိုလည်း အလားတူဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာအောင် လှုံ့ဆော်သင်ကြားစေနိုင်ပါတယ်။ လုပ်ငန်းတာဝန်တွေ ယုံယုံကြည်ကြည် လွှဲအပ်လုပ်ကိုင်စေတာ၊ စွမ်းရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်

လာအောင် သင်ယူစေတာတွေကိုလုပ်ကိုင်စေပါတယ်။ ဒီလိုခေါင်းဆောင်တွေဟာ သူတို့ကိုယ်သူတို့ မရှိမဖြစ်အခြေအနေမျိုးမှာ သာယာယစ်မှုနေတာမျိုးမလုပ်ဘဲ သူတို့မရှိတဲ့အချိန်မှာလည်း ပျက်သုဉ်းသွားခြင်းမရှိအောင် ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး ရှေ့ဆက်သွားကြရအောင် ခေါင်းဆောင်မှုပေးနိုင်ကြပါတယ်။

အရင်တုန်းကတော့ ခေါင်းဆောင်ဆိုတာဟာ မွေးရာပါပင်ကိုဗီဇလို့သတ်မှတ်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက်ပိုင်းတော့ ခေါင်းဆောင်မှုအရည်အချင်းဟာ လေ့ကျင့်မွေးဖွားနိုင်တဲ့အရည်အချင်းအဖြစ် သတ်မှတ်လာကြတယ်။ ဒီအချက် (၄) ချက်စလုံးဟာ လွယ်မယောင်နဲ့ခက်တဲ့စွမ်းရည်တွေပေမယ့် လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်လို့မရနိုင်တဲ့အရည်အချင်းတွေ မဟုတ်ကြပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ်က သေဆိုသေ၊ ရှင်ဆိုရှင်မယ့် နောက်လိုက်ကောင်းတွေကိုရချင်တယ်၊ ကြီးမားတဲ့အရာတွေကို ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်နဲ့ ပြီးမြောက်အောင်ဆောင်ရွက်ချင်တယ်ဆိုရင် ဒီအချက် (၄) ချက်ကို လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပြီး စွဲစွဲမြဲမြဲရှိအောင်ကျင့်သုံးသင့်ပါတယ်။ ။

■ ဒေါက်တာသူရှိနိုလိုင်ဝင်း

လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း ၅၀ အတွင်းမှာတော့ တရုတ်အာဏာပိုင်များက ရေထုကိုကိုင်တွယ်သည့်ပုံစံကို ပြောင်းလဲခဲ့ပြီ။ ရေအလျဉ်ကို လွတ်လပ်စွာ စီးမျောခွင့်မပြုတော့။ ပိတ်ဆို့ဖို့ ကြိုးစားလာကြသည်။ ဒူဂျင်ယန်ဒေသမှ မင်မြစ်ကို ဆန်တက်သွားသည့် အပေါ်ဘက်ခြမ်းမှာ သမ္မတဟူကျင်တောင်ပြောခဲ့သည့် ‘သိပ္ပံနည်းကျ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု’ မူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့ကြသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး ‘မော်’၏ မဟာခုန်ပျံကျော်လွှားလှုပ်ရှားမှုကြီး၏ အထွတ်အထိပ်ပိုင်းမှာ အနာဂတ်ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာမည့် ဟူကျင်တောင်က ‘ရေထု’ကို ကိုင်တွယ်ထိန်းကျောင်းသည့်လုပ်ငန်းသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ‘မော်’၏ နာမည်ကျော် ‘သဘာဝတရားနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည့်တိုက်ပွဲ’ မှာ ပူးပေါင်းပါဝင်ခဲ့ခြင်းလည်းဖြစ်သည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်မှစပြီး ၆ နှစ်တင်းတင်းပြည့်သည်အထိ ‘ဟူ’က စင်ဟွာ (Tsinghua) တက္ကသိုလ်၊ ရေထိန်းသိမ်းမှုအင်ဂျင်နီယာဌာနမှာ ဟိုက်ဒရောလစ်ဘာသာရပ်ကိုသင်ယူခဲ့သည်။ နောက်တော့ ဂန်စမြို့မှာ အလုပ်ရသည်။

ရေထုကို ပုံဆောင်ဖြုတ် (၂)

■ ဒေါက်တာလွမ်းမိုးဟန်

လူဂျာဂေါ့ဂျက် (Liujia Gorge) ဆည်တည်ဆောက်ရေး အတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသခံများ ကို ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားရေး တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

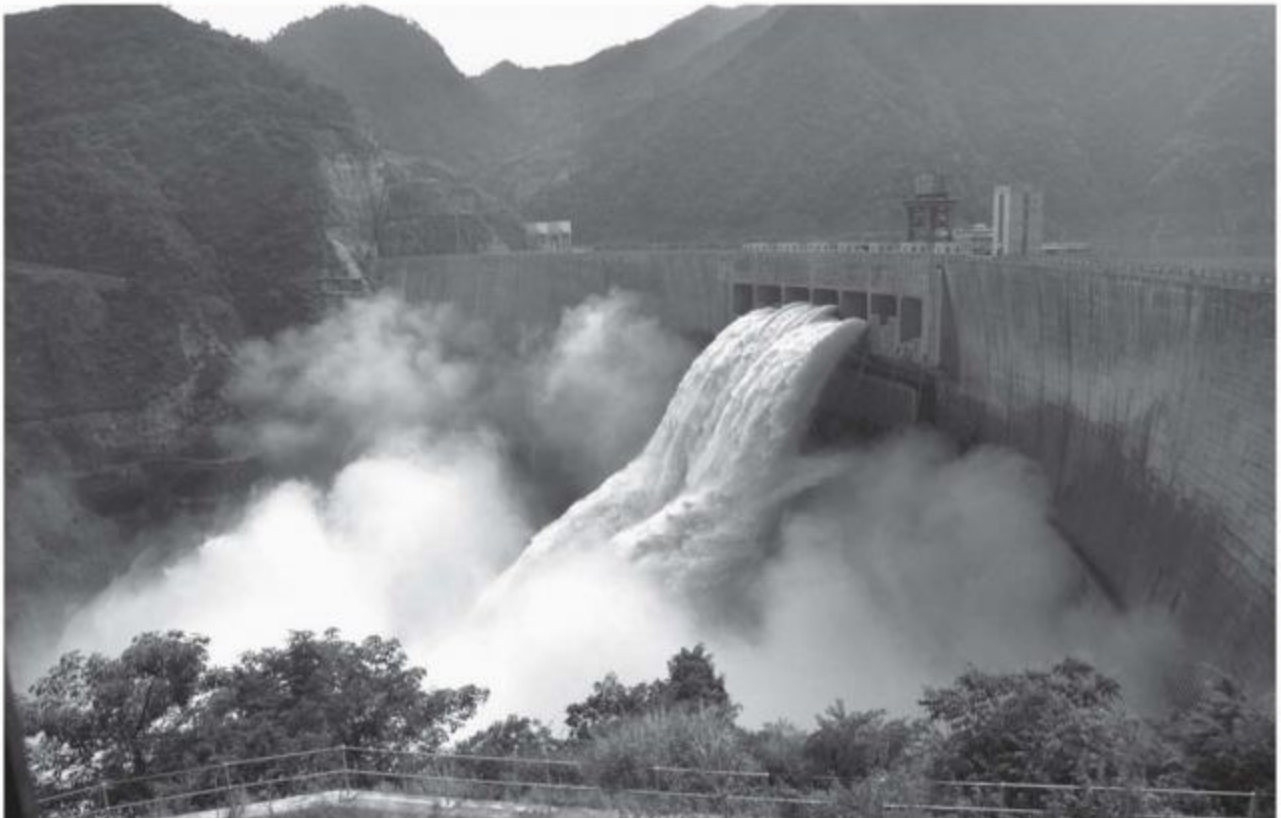
နောက်ပိုင်း စီနိုဟိုက်ဒရို (Sin-o-hydro) အမည်ရ ကုမ္ပဏီကြီးမှာ ရာထူးအဆင့်ဆင့်တက်ပြီး ဥက္ကဋ္ဌ နေရာကိုရောက်လာခဲ့သည်။ ‘ဟူ’ ဦးဆောင်ခဲ့သည့် စီနိုဟိုက်ဒရိုကုမ္ပဏီကြီးက ကမ္ဘာ့အကြီးမားဆုံးသော ဆည်ဆောက်လုပ်ရေးကုမ္ပဏီကြီး ဖြစ်လာခဲ့ပြီး နိုင်ငံပေါင်း ၄၂ နိုင်ငံ မှာ လုပ်ငန်းကြီးတွေလုပ်ဆောင်နေ ပါပြီ။ ထိုကုမ္ပဏီကြီးကပဲ တရုတ် ပြည်၏ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းသော ရေ အားလျှပ်စစ်ထုတ်ဆည်ကြီးတွေကို တည်ဆောက်ပေးခဲ့တာပါ။ သူတို့ ဆောက်လုပ်ပေးခဲ့သည့်ဆည်ကြီး တွေထဲမှာ ရေအားလျှပ်စစ်ထုတ်

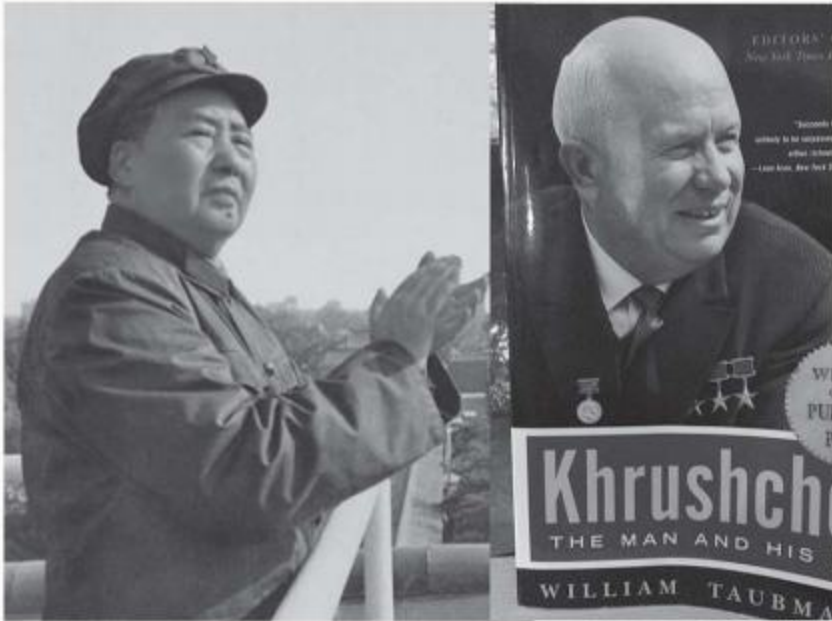
လုပ်ရေးမှာ ကမ္ဘာ့အကြီးမားဆုံး သောထရီးဂေါ့ဂျက် (Three Gor- ges) ဆည်နှင့် ကမ္ဘာ့အရှည်လျား ဆုံး ဇီယိုဝမ် (Xiaowan) ဆည် ကြီးတွေပါဝင်သည်။

လက်ရှိအချိန်မှာ စီနိုဟိုက်ဒရို ကုမ္ပဏီကြီးက အာဖရိကမှ မာရိုဝီ (Merowe) ဒေသနှင့် မလေးရှား တကွန်း (Bakun) ဒေသများအပါ အဝင် ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်လုပ်ငန်းကြီး ပေါင်း ၂၀၀ ကျော် ဆောက်လုပ် လျက်ရှိသည်။ ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှာ စီနို ဟိုက်ဒရိုကုမ္ပဏီကြီးက ဇီပင်ပု ဆည်ကြီးကို ဆောက်လုပ်ခဲ့ပါ သည်။ နောင် ၂ နှစ်အကြာ ၂၀၀၈ ခုနှစ်မှာတော့ ငလျင်ဒဏ်ကြောင့် အင်ဂျင်နီယာတွေ ပြန်လည်ပြုပြင် နေရသည့်အခြေအနေကို ရောက် နေပြီ။

တရုတ်ကွန်မြူနစ်ခေါင်းဆောင်

တွေက သူတို့၏ အယူအဆရေးရာ၊ အတွေးအခေါ်တွေကို ချန်ထားရစ် ဖို့ အမြဲမျှော်မှန်းတတ်ကြသည်။ ‘မော်စီတုံး၏ အတွေးအခေါ်များ၊’ ‘တိန်ရှောင်ဖိန်၏သီအိုရီများ၊’ ‘ကျန် ဇီမင်း၏သုံးယောက်ပေါင်း အတွေး အခေါ်များ’ စသည်ဖြင့် အာဏာရ ပါတီ၏ နာမည်ကျော်ယုံကြည်ချက် တွေရှိပါသည်။ မျိုးဆက်သစ်ခေါင်း ဆောင်ဟူကျင်တောင်၏ နာမည် ကျော်မူဝါဒကတော့ ‘သိပ္ပံပညာနှင့် ယှဉ်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု’ ဖြစ်ပါ သည်။ ‘ဟူ’ ၏ ရည်ရွယ်ချက်က စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ပတ် ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ရေးကို မျှတစွာဆောင်ရွက်သွား နိုင်ဖို့၊ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် နိုင်ငံ သားများအတွက် ညီမျှသည့်လူမှု ဖူလုံရေးလိုအပ်ချက်တွေ ပေးစွမ်း နိုင်ဖို့ဖြစ်ပါသည်။

ရည်မှန်းချက်ကတော့ အရေအတွက်ထက် အရည်အချင်းကို ပိုပြီးဦးစားပေးဖို့၊ ကွန်ဖြူးရှပ်၏ အဆုံးအမများအတိုင်း လူသားနှင့် သဘာဝတို့အကြား ဟန်ချက်ညီစွာ တိုးတက်နိုင်ဖို့ဆိုပေမယ့် တကယ်တမ်းမှာတော့ အင်ဂျင်နီယာလုပ်ငန်းကြီးတွေက အဆမတန်များပြားနေပြီး သိပ္ပံနည်းကျသုတေသနသစ်များပြုလုပ်ရာမှာ၊ ဘဝနေထိုင်မှုပုံစံပြောင်းလဲနိုင်ဖို့ လေ့ကျင့်ပေးရာမှာ အားနည်းချက်များစွာရှိနေခဲ့သည်။ သို့ပေမယ့် တရုတ်သင်္ဘောကြီးတွေက ဦးတည်ချက်ကို လွယ်ကူစွာမပြောင်းလဲတတ်။ လက်ရှိခေါင်းဆောင်ပိုင်း၏ မူဝါဒနှင့် အတွေးအခေါ်များကို ရှေးယခင်ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ အရှိန်အဟုန်က လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်ထားဆဲ။

ဇီပင်ပုဆည်ကြီးကိုကြည့်လိုက်ရင်ပဲ ထိုအခြေအနေက သိသာပါသည်။ တိဗက်နယ်ကို မီးရထားလမ်းဖောက်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့ကြသလို

မဖြစ်နိုင်သည့် ရည်မှန်းချက်တစ်ခုကို ခေါင်းဆောင်ကြီးများကိုယ်တိုင် သိရှိနားလည်လာမည့် အချိန်ကို စောင့်ဆိုင်းဖို့လိုသည်။ ကံကောင်းချင်တာပဲလား၊ ကံဆိုးချင်လို့လားတော့မသိ၊ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ၁၉၅၅ ခုနှစ်ဝန်းကျင်မှာ မင်မြစ်ရေထဲ ရေကူးဖို့ကြိုးပမ်းခဲ့ချိန်မှာ ရေစီးအလွန်သန်နေသဖြင့် မအောင်မြင်လိုက်။ ထိုဖြစ်ရပ်ကြောင့် စီချမ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးက အကြောက်လွန်ပြီးဒေသအာဏာပိုင်တွေကို ရေစီးကိုထိန်းကျောင်းဖို့အတွက် ဆည်တစ်ကြီး တည်ဆောက်ဖို့ အမိန့်ပေးခဲ့ရာမှ ဇီပင်ပုဆည်ကြီး ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

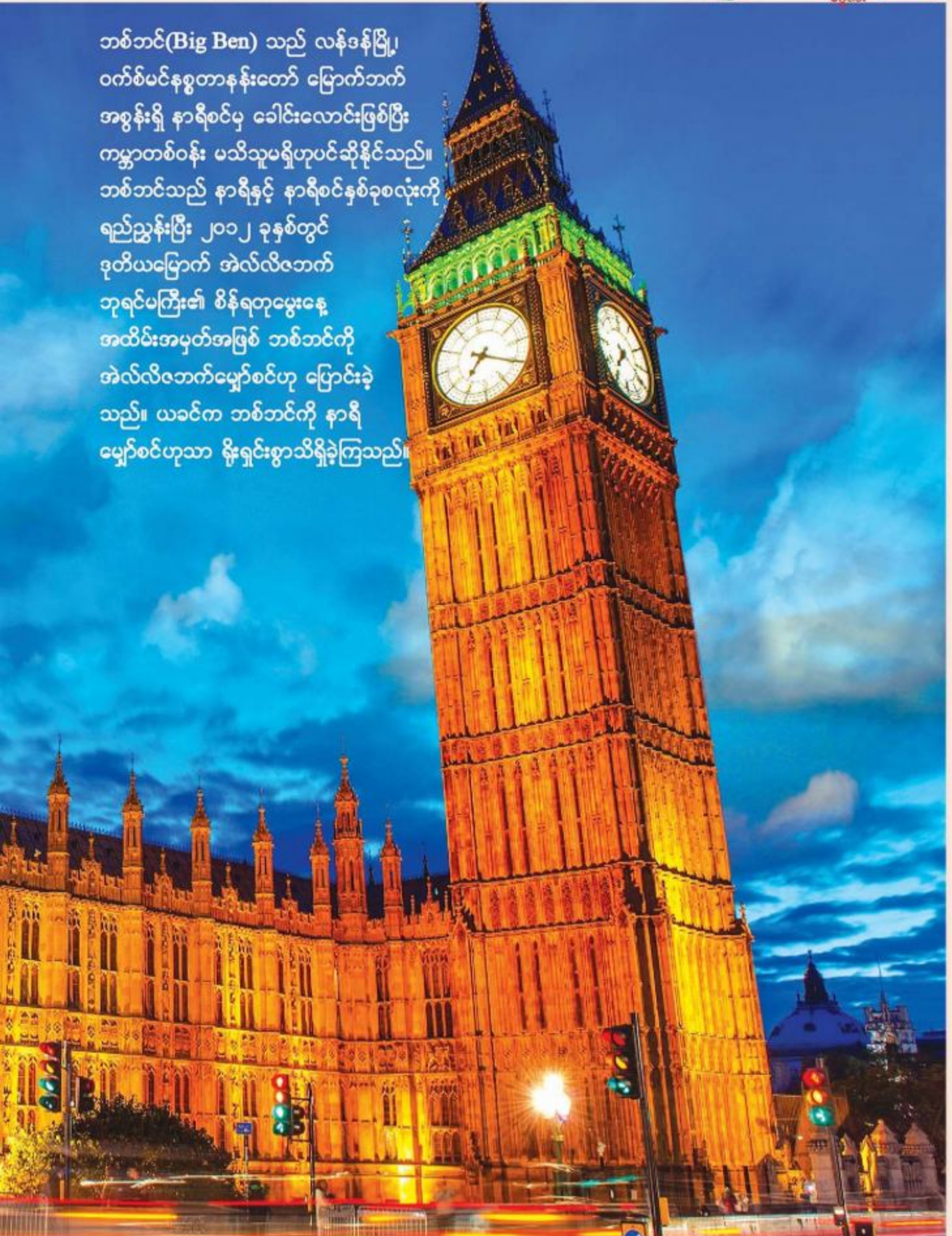
မော်စီတုံး၏ ရေကူးခြင်းအတတ်ပညာကလည်း ကျန်းမာရေးအတွက် ပုံမှန်လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ပါ။ ရေထုနှင့်ပတ်သက်ပြီး သူ အဘယ်မျှပိုင်နိုင်ကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်အာဏာကို

မည်မျှပိုင်ဆိုင်ကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြသလိုသည့် ရည်ရွယ်ရင်းဖြစ်ပါသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် အာဏာရလာပြီးနောက် ‘မော်’ပထမဆုံးလုပ်သည့်အလုပ်က အိမ်သစ်မှာ ရေကူးကန်ဆောက်တာပါ။ ရည်ရွယ်ချက်က ရေမကူးတတ်သည့် ခေတ်ပြိုင်ဆိုဗီယက်ခေါင်းဆောင် နီကီတာ ခရူးရှက်ဗ် (Khrushchev) ကို ကသိကအောက်ဖြစ်သွားစေဖို့ဖြစ်သည်။

နောင် ၇ နှစ်အကြာမှာတော့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ယန်ဒီမြစ်ထဲ ရေဆင်းကူးပြသည်။ ထိုနေရာမှာ ‘မော်’ က ရေကူးခြင်း (Swim) အမည်ရကဗျာကိုရေးခဲ့သည်။ ထိုကဗျာဖြင့် ထရီးဂေါ့ဂျက်ဒေသမှာ အကြီးဆုံးဆည်ကြီးတစ်ခုဆောက်လုပ်ဖို့ ကြေညာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မဟာခုန်ပျံ့ကျော်လွှားစီမံကိန်းကြီးနှင့်အကိုက် ရေထုကိုပြုပြင်သည့် အင်ဂျင်နီယာစီမံကိန်းကြီးတွေကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ မူဝါဒချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ အသက် ၇၃ နှစ်အရွယ်မှာ ယန်ဒီမြစ်ထဲဆင်းပြီး ရေစိမ်ပြခဲ့ခြင်းက မော်စီတုံး၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အင်အားကြီးမားမှုကို ပြသခဲ့ခြင်းလည်းဖြစ်သည်။ အနီရောင်အလံများ နောက်ခံထားလျက် ရာနှင့်ချီသောလူငယ်များစွာက ‘မော်’ နှင့်အတူ ရေထဲဆင်းနေကြသည့်ဓာတ်ပုံမှာ နာမည်ကျော်ဝါဒဖြန့်ချိရေးလက်နက်တစ်ခုဖြစ်ခဲ့သည်။ သည့်နောက်မှာတော့ ယဉ်ကျေးမှုတော်

ဘစ်ဘင်(Big Ben) သည် လန်ဒန်မြို့၊
ဝက်စ်မင်နစ္စတာနန်းတော် မြောက်ဘက်
အစွန်းရှိ နာရီစင်မှ ခေါင်းလောင်းဖြစ်ပြီး
ကမ္ဘာတစ်ဝန်း မသိသူမရှိဟုပင်ဆိုနိုင်သည်။
ဘစ်ဘင်သည် နာရီနှင့် နာရီစင်နှစ်ခုစလုံးကို
ရည်ညွှန်းပြီး ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင်
ဒုတိယမြောက် အဲလ်လီဘက်
ဘုရင်မကြီး၏ စိန်ရတုမွေးနေ့
အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ဘစ်ဘင်ကို
အဲလ်လီဘက်မျှော်စင်ဟု ပြောင်းခဲ့
သည်။ ယခင်က ဘစ်ဘင်ကို နာရီ
မျှော်စင်ဟုသာ ခေါ်ရှင်းစွာသိရှိခဲ့ကြသည်။

လွန်ရေး စတင်ခဲ့သည်။ တခြားသော ရွေးဟောင်းတရုတ်ဘုရင်ကြီးများကဲ့သို့ပင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်စီတုံးသည်လည်း တိုင်းပြည်၏ အချုပ်အခြာအာဏာကို ထိန်းကျောင်းဖို့ ရေအရင်းအမြစ်ကို အသုံးပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထိုနှစ်ပိုင်းတွေမှာ နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲတွေ အများကြီးဖြစ်ခဲ့သည်။ ဒုဂျင်ယန်မြို့အတွက် ကံကြမ္မာကောင်းဟုပင် ဆိုရမည်။ မင်မြစ်ရိုးတစ်လျှောက် ဆည်တွေသာ အများအပြားဆောက်လုပ်လိုက်မည်ဆိုလျှင် ရွေးဟောင်းဒုဂျင်ယန် ရေသွင်းစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကြီးတစ်ခုလုံး ရေအောက်ရောက်သွားမည်အခြေအနေရှိသည်။ ဇီပင်ပုဆည်နှင့် နောက်ထပ်တစ်ကြီးတစ်ခုကို ၁၉၅၈ ခုနှစ်မှာ စတင်ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဆိုပေမယ့် ၁၉၆၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအတွင်း တရုတ်ပြည်တွင်းရေး အကျပ်အတည်းများနှင့် ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှုများကြောင့် ထိုစီမံကိန်းနှစ်ခုမှာ ရပ်စဲသွားခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်လွန်နှစ်များမှ ဇီပင်ပုဆည်စီမံကိန်းကို ပြန်လည်စတင်ခဲ့ပြီးနောက် လုပ်ငန်းပြီးမြောက်မှုထက်ဝက်ခန့်သာရှိခဲ့သည်။

ထိုစဉ်ကာလများကတည်းက မြေငလျင်လှုပ်ခတ်နိုင်သည့် ကြိုတင်ခန့်မှန်းမှုများရှိခဲ့သော်လည်း တရုတ်အစိုးရအနေဖြင့် မြစ်ရေမပြတ်ရရှိစေရေးနှင့် ရေအားလျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအကြောင်းပြချက်နှစ်ခုဖြင့် ဇီပင်ပုဆည်စီမံကိန်း

ကို ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ ဇီပင်ပုဆည်သာပြီးစီးသွားပါက စီချမ်ပြည်နယ်မြို့တော်ချန်ဒူမြို့အတွက် နှစ်စဉ် ရေအားလျှပ်စစ် ၃ ဒသမ ၄ ကီလိုဝပ်ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်မည်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။

ဗဟိုအစိုးရ ပေါ်လစီဗျူရို၏ ထောက်ခံအားပေးမှု၊ ဂျပန်၏အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၈၀၀ ကူညီထောက်ပံ့မှုများဖြင့် ဇီပင်ပုဆည်ဆောက်လုပ်ရေးစီမံကိန်းကို ပြန်လည်စတင်ခဲ့ပြီး ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည့် တရုတ်ပြည်အနောက်ဘက်ပိုင်းဒေသများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး 'အဓိကစီမံကိန်းကြီး ၁၀ ခု' စာရင်းမှာ ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။

မီဒီယာလွတ်လပ်မှုမရှိသဖြင့် ပြည်သူများ၏အသံ၊ ဝေဖန်ထောက်ပြသံများမကြားခဲ့ရ။ အစိုးရမီဒီယာများကလည်း ငလျင်အန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အနည်းငယ်မျှသာဖော်ပြပြီး ပိတ်ထားသောတံခါးများနောက်ကွယ်မှာသာ စိုးရိမ်ပူပန်သံတွေရှိခဲ့ရသည်။ ၂၀၀၁ ခုနှစ်မှာ

ဇီပင်ပုဆည်စီမံကိန်းကြီးကို ပြန်လည်အသက်သွင်းခဲ့သည်။ ဒေသခံသောင်းဂဏန်းမျှ မြေနေရာတွေဖယ်ပေးခဲ့ရသည်။ ဇီပင်ပုဆည်ကြီးရေပြည့်သွားပြီး ၂ နှစ်မပြည့်မီမှာပင် ငလျင်ကြီးလှုပ်ခတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော့် ရည်ရွယ်ချက်က ငလျင်ဗဟိုချက်မဆီ အရောက်သွားဖို့ပါ။ ဇီပင်ပုဆည်၏အမြင့်ဆုံးသောတာရိုးကြီးပေါ်မှတစ်ဆင့်လိုက်သည့်အခါ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် ရောက်ရှိလာသည့်တရုတ်စစ်သားတွေကိုတွေ့ရသည်။ တင့်ကားကြီးတွေ၊ ထရပ်ကားကြီးတွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးစပိဘုတ်တွေကို တာရိုးပေါ်မှာ အများအပြားတွေ့ရသည်။ တာရိုးမှတစ်ဆင့်ဆည်ကြီးထဲကို ဆင်းကြမည်။ ထို့နောက် ငလျင်ဗဟိုချက်မပေါ်မှာတည်ရှိနေသည့် ရင်ဇူမြို့ (Yingxiu) ဆီမှာ စုရုံးကြမည်။ မြစ်ကမ်းပါးမှတစ်ဆင့် ဆင်းလာလိုက်တော့ မြစ်ကမ်းစပ်မှာ ကယ်ဆယ်ရေးလှေများပေါ်မှဆင်းလာသည့်

ဒေသခံတွေကို တွေ့ရသည်။ အတူ ပါလာသည့် ပစ္စည်းပစ္စယတွေက အနည်းငယ်မျှသာ။ ပိုင်ဆိုင်မှုတွေ ကိုထားခဲ့ရပြီ။ အိမ်တွေကိုစွန့်ထား ခဲ့ရပြီ။ ချစ်ခင်ရသူများကို မြေ အောက်ရေအောက်မှာ ထားခဲ့ကြ ရပြီ။

ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းမှာ စစ် သားနှင့် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ ဖြင့် ပြည့်နှက်နေသည်။ သတင်း မီဒီယာသမားများအတွက် ဘယ်သူ မှအချိန်မပေးနိုင်။ ဖယ်ရီသင်္ဘော တစ်စင်းပေါ်တက်ဖို့ ကြိုးစားရာ မအောင်မြင်လိုက်။ ခပ်သုတ်သုတ် ထွက်သွားကြသည်။ အနီးအနားမှ စစ်သားအုပ်စု အနားကပ်ပြီး စကားပြောနိုင်ဖို့ ကြိုးစားသည်။ ကျွန်တော့်မှာ ရှောင်နန်ဟီ (Zhongnanhai) စီးကရက်ဘူးတွေ ပါလာသည်။ ကျွန်တော် ဆေးလိပ် မသောက်တတ်။ ဒါပေမဲ့ စစ်သား တွေကို မိတ်ဆက်စကားပြောနိုင် ဖို့ စီးကရက်တစ်လိပ်၏တန်ဖိုးက မည်မျှအရေးပါကြောင်း ကျွန်တော် နားလည်သည်။ အချိန် ၂ နာရီနှင့်

စီးကရက်သုံးဘူးလောက်ကုန်သွား သည့်အခါ စစ်သားတွေအတွက် ထွက်ခွာဖို့ အမိန့်ရသည်။ သူတို့ဆီ က လိမ္မော်ရောင် အသက်ကယ် အင်္ကျီတစ်ထည်ရလိုက်သည်။ သည် ထက် ကံကောင်းသွားသည်က သူ တို့၏ ကယ်ဆယ်ရေးလှေပေါ်ကို တက်ခွင့်ရလိုက်တာပါ။

တခြားအချိန်တွေဆိုရင်တော့ တရုတ်ပြည်ကြီး၏ အလှပဆုံးမြစ် ကြီးတစ်စင်းပေါ်မှာ လှေစီးရခြင်း က အတော်အရသာရှိပါလိမ့်မည်။ ဒါပေမဲ့ အခုလှေစီးနေရသူများက မြေလျင်ကြီးတစ်ခုအပြီးမှာ ကျန် ရစ်ခဲ့သည့်ဆုံးရှုံးမှုတွေကိုမြင်ကြရ မည့်သူတွေ။ လတ်တလောပြိုကျ နေသည့် တောင်စောင်းတွေ၊ မြေ ပြိုပြီး မြစ်ကြောင်းထဲထိရောက်နေ သည့် တောင်မြေတွေ၊ ပြိုကျပျက်စီး နေသည့်တံတားကြီးတစ်စင်းအစရှိ သည့် မြင်ကွင်းတွေကိုတွေ့ရသည်။ အသက်ကယ်လှေက သိပ်မြန်မြန် မသွားနိုင်။ မြစ်ကြောင်းထဲ မျောပါ လာသည့် သစ်တုံးတွေ၊ ပစ္စည်း အစိတ်အပိုင်းတွေကို ရှောင်ပြီး

မောင်းနေရသည်။

လှေပေါ်မှာ အတူပါလာသည့် အရပ်သားတစ်ယောက်ကို ကျွန် တော် စကားပြောကြည့်သည်။ သူ့ မှာ ပလတ်စတစ်အိတ်မြွေရေခွံ အိတ်ကြီးတစ်လုံးပါလာသည်။ ရွှေ့ ပြောင်းလုပ်သားတစ်ယောက်မှန်း သိသာသည်။ သူ့နာမည်က ဝန်ဖန် ဘင်ဖြစ်သည်။ သူ့ဇာတိမြေမှာ ငလျင်ကြီးလှသည့်အကြောင်းကို ကြားလိုက်ကတည်းက ကီလိုမီတာ နှစ်ထောင်ဝေးသည့်ခရီးမှ မရပ် မနားလာခဲ့သည်။ သူက ဝေးလံလှ သည့် ဇင်ကျင်မြို့မှာ ဆောက်လုပ် ရေးအလုပ်သမားအဖြစ် အသက် မွေးနေတာပါ။ အခုငလျင်သတင်း ကိုကြားရသဖြင့် ခုနစ်နှစ်၊ ခုနစ်မိုး ပြန်မရောက်ခဲ့သည့် ဇာတိမြေကို ပြန်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

“အမေ နေကောင်းရဲ့လား သိချင်တယ်ဗျာ၊ ကြည့်ရတာတော့ အားလုံးက ပြားပြားဝပ်ဝပ်၊ ကျွန်တော့် အိမ်ရေရှိနေပါအုံးမလား မသိ ဘူး”ဟု စိုးရိမ်ပူပန်သဖြင့် ပြောရှာ သည်။

‘ဝန်’က ခေတ်သစ်တရုတ်ပြည် ကြီးတည်ဆောက်ရာမှာ တစ်တပ် တစ်အားမှ ပါဝင်နေသည့် ရွှေ့ ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦးပါ။ တရုတ် ပြည်၏ စီးပွားရေးအင်ဂျင်ကြီး မောင်းနှင်လည်ပတ်နိုင်ဖို့အတွက် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား သန်းတစ်ရာ မှ နှစ်ရာခန့်က အဓိကအင်အား အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သည်။

မော်စီတုံးခေတ်ကတော့ တရုတ် ပြည်ထဲ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှုကို

တင်းတင်းကျပ်ကျပ် ပိတ်ပင်တားမြစ်ခဲ့တာပါ။ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ Hu-kou ဟုခေါ်သည့် မိသားစုသန်းခေါင်စာရင်းရှိရာဒေသမှ ထွက်ခွာသွားခွင့်မရှိ။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် နောက်ပိုင်း စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေ လုပ်ချိန်မှာတော့ ထိုထိန်းချုပ်မှုတွေကိုဖြေလျှော့ပေးလိုက်သည်။ ခရီးသွားလာခွင့်ပြုပေးသည်ဆိုရာမှာလည်း စက်ရုံကြီးတွေ ရှိရာဒေသနှင့် မြို့ပြတည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းကြီးများရှိရာ ဌာနများဆီသို့သာ ခွင့်ပြုပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့်အတူ လူလှိုင်းလုံးကြီးများလှုပ်ရှားသွားလာမှုကိုလည်း ကြုံတွေ့ကြရတာပါ။

လူဦးရေ အမြောက်အမြား

ကိုယ့်အိမ်ကိုယ့်ရာမှ ထွက်ခွာသွားကြသည့်အခါ မတည်ငြိမ်မှု၊ မရေရာမှုနှင့် လူမှုရေးပြဿနာများစွာကို ဖန်တီးပေးပါသည်။

တစ်နယ်တစ်ကျေးမှာ အလုပ်လုပ်ဖို့ ကိုယ့်အိမ်ရာမှ ထွက်ခွာသူတွေရှိသလို ဇီပင်ပုဆည်ကြီးတွေလို တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းကြီးများကြောင့် ကိုယ့်ဒေသမှ အတင်းအကျပ်ရွှေ့ပြောင်းရသူတွေလည်း အမြောက်အမြားရှိလာသည်။

အထူးသဖြင့် ဆည်မြောင်းတာဝန်ကြီးတွေဆောက်ပြီဆိုရင် ပိုသိသာသည်။ မိသားစုဝင်တွေ အင်အားလျော့သွားသည်။ အိမ်နီးနားချင်းတွေ ပျောက်ကုန်သည်။ ၂၁ ရာစု တရုတ်ပြည်ကြီးက ရုပ်ဝတ္ထုတွေ တိုးတက်လာပေမယ့်

မိသားစုတန်ဖိုးတွေ ပျောက်ကုန်သည်။ မသိလိုက်ဘဲ ဆုံးရှုံးသွားရမှုတွေများသည်။

ထရီးဂေါ့ဂျက်ဆည်ကြီးဆောက်လုပ်သည့်အခါ လူဦးရေ ၁ ဒသမ ၄ သန်း နေရာရွှေ့ပြောင်းရသည်။ ထိုဆည်ကြီးဆောက်လုပ်ဖို့အတွက် ပြင်ဆင်ချိန် နှစ် ၅၀၊ တည်ဆောက်ချိန် ၁၅ နှစ်၊ ကုန်ကျစရိတ် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၄ ဘီလီယံနှင့် ကွန်ကရစ်တန်ချိန် ၁၆ သန်းရင်းနှီးခဲ့ရသည်။ တရုတ်ပြည်၏အကြီးမားဆုံးသော ထိုထရီးဂေါ့ဂျက်ဆည်ကြီး တည်ဆောက်အပြီးမှာ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည့် ရေသိုလှောင်ဆည်ကြီး၏အကျယ်အဝန်းက အင်္ဂလန်ကျွန်းပမာဏခန့်ပင်ရှိသည်။ ထိုရေထူအားဖြင့် တာဘိုင်စက်အကြီး

စား ၂၆ လုံးကို လည်ပတ်စေနိုင်ပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား မဂ္ဂါဝပ် ၁၈၀၀၀ ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်သည်။

ထရီးဂေါ့လျက်ဆည်နှင့် ပတ်သက်သည့်နိုင်ငံရေးအတွန်းအတိုက်တွေက ဇီပင်ပုဆည်ထက်ပင် ပိုများခဲ့ပါသည်။ သိပ္ပံပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ဒွိဟသံသယနှင့် မရေရာမှုတွေကလည်း အများကြီး။ ထရီးဂေါ့လျက်ဆည်တည်ဆောက်ရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး တရုတ်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းမှ မျိုးဆက်သုံးဆက်လောက်က ပိုင်းပြီး တွန်းအားပေးခဲ့ကြတာပါ။ ပထမဆုံး ဆည်တည်ဆောက်ရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ၁၉၁၉ ခုနှစ်မှာ ဆွန်ယက်ဆင်က အတည်ပြုပေးခဲ့သည်။ ရည်ရွယ်ချက်က ရေကြီးဒဏ်မှ ကာကွယ်ဖို့။ ၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်များမှာတော့ မော်စီတုံးက ရုရှားအင်ဂျင်နီယာတွေကိုခေါ်ပြီး ဆည်တည်ဆောက်ရေး စီမံချက်ရေးဆွဲသည်။ ဒါပေမဲ့ ၁၉၉၂ ခုနှစ်ရောက်သည်အထိ အကောင်အထည်ပေါ်မလာ။

၁၉၉၂ ခုနှစ်ရောက်တော့ ဝန်ကြီးချုပ်လီပင်းက ကန့်ကွက်သူတွေ ရှိနေလျက်က ဆည်တည်ဆောက်ရေးကို တွန်းအားပေး အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။

ဇီပင်ပုဆည်တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းလိုပါပဲ။ တရုတ်ပြည်က အကြီးဆုံးမြစ်ကြီးကို ပိတ်ဆို့ပြီး ဆောက်လုပ်မည့် အကြီးဆုံးဆည်ကြီးတစ်ခု ဆောက်လုပ်ရေးမှာ ဒေသခံအများအပြားကို နေရာရွှေ့ရသလို ရေကြောင်းကိုပါရွှေ့ပစ်

ခဲ့ရသဖြင့် မျှော်လင့်ထားသည်ထက် လူမှုဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုတွေ အများကြီးဖြစ်ခဲ့ရသည်။

၂၀၀၃ ခုနှစ်တုန်းက တရုတ်ပြည်ကို ကျွန်တော် တစ်ခေါက်ရောက်ခဲ့သေးသည်။ ယန်ဇီမြစ်ကို ဖြတ်ပြီးသွားရတော့ မြစ်ရေညိုနောက်နောက်ကို သတိထားပြီး ကြည့်ဖို့မေ့ခဲ့ရသည်။ အဲဒီတုန်းက ထရီးဂေါ့လျက် ဆည်ကြီးကလည်း ဆောက်လို့ မပြီးသေး။ စွမ်းအင်ကို အငမ်းမရလိုအပ်နေသည့် တိုင်းပြည်ကြီးအတွက် လက်ရှိသုံးနေသည့် သမားရိုးကျ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ် စက်ရုံကြီး ၃၀ ထက်စာလျှင်တော့ ယန်ဇီမြစ်ကိုပိတ်ပြီး ဆည်ဆောက်၊ ရေအားလျှပ်စစ်ထုတ်မည့်အစီအစဉ်က သာ၍ကောင်းသည်ဟု ကျွန်တော် ရိုးရိုးလေးထင်ခဲ့မိသည်။

နှစ်စဉ်လိုလို ယန်ဇီမြစ်ရေကြီး မှုကြောင့် သေကျေရသည့်ကောက်ပဲသီးနှံများကိုလည်း အကာအကွယ်ပေးနိုင်မည်မဟုတ်ပါလား။

၂၀၀၃ ခုနှစ် ပထမအကြိမ်

တရုတ်ပြည်ရောက်ခဲ့စဉ်ကတော့ ထင်ထားသည်ထက် ပိုပြီးပွင့်လင်းထင်သာမြင်သာရှိပြီး ခေတ်မီနေသည့် တိုင်းပြည်ကြီးတစ်ပြည်ကိုတွေ့ခဲ့ရ၍ ကျေနပ်ခဲ့မိသည်။ တရုတ်ပြည်ကို ပထမဆုံးအကြိမ်ရောက်ဖူးသည့် ခရီးသည်တိုင်းသည်လိုပါပဲ။

အပြင်ကမ္ဘာမှာက ဆည်ကြီးတည်ဆောက်ရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး တရုတ်ပြည်၏ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာ အမှတ်တွေ လျော့နေခဲ့တာပါ။ ဆည်ကြီးဆောက်ပြီး ဆည်အတွင်းပိုင်း ရေတွေတက်လာခဲ့သဖြင့် လူပေါင်းသန်း ၁၄၀ ခန့် နေရာတွေ ရွှေ့ပြောင်းပေးခဲ့ကြရတာ၊ သမိုင်းဝင်အမွေအနှစ်နေရာတွေ၊ ကမ္ဘာမြေပေါ်က အလှအပနေရာတွေ ပျက်စီးခဲ့ရတာများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကမ္ဘာလူထုက တရုတ်အစိုးရကို မကျေမနပ်ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။

ကျွန်တော်ကတော့ အပြင်က မြင်နေရသည့်မြင်ကွင်းထက် အထဲမှာ ဘာတွေဖြစ်နေကြသလဲဆို

သည့် ဇာတ်လမ်းအမှန်ကို ဖော်ထုတ်ချင်ခဲ့တာပါ။

ချိုင်းနားယူနီဗတ်စ် အမည်ရသင်္ဘောကို စီးခဲ့သည်။ နာမည်ကသာ ခမ်းနားသည်။ သင်္ဘောပေါ်မှာပါလာသည့် အသံကွဲအက်အက်ကာရာအိုကေစက်ထဲမှာ ယန်ဇီမြစ်အခြေပြု မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ရှင်သန်ထက်မြက်ရေးသီချင်းတွေသာ ပါသည်။ သင်္ဘောကုန်းပတ်ကြမ်းပြင်ပေါ်တင်ကျန်ရစ်ခဲ့တတ်သည့် မြစ်ရေတွေက ပုပ်အဲ့အဲ့။ အမှိုက်ရေတွေဖြစ်နေသည်။ အဲဒီနောက်ကျွန်တော် တစ်ပတ်ခန့်နာမကျန်းဖြစ်သွားသည်။

သင်္ဘောပေါ်က လှမ်းမျှော်ကြည့်လိုက်ရင်တော့ ကဗျာတွေ၊ စာတွေထဲမှာပါနေတတ်သည့် ဂေါ်ဂျက်ဆည်ကြီးများ၏ မြင်ကွင်းကိုတွေ့နိုင်သည်။ ဇီလင်းမှာ သင်္ဘောဆိုက်တော့ အတော်လေးမှောင်နေပြီ။ ဇီလင်းဆိုသည်က ထရီးဂေါ်ဂျက်ဆည်ကြီး၏ အစွန်ဆုံးနေရာ။ အထူးဆည်ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းကြီးကို အမှောင်ထဲမှာ လင်းထိန်နေအောင် တွေ့လိုက်ရသည်။ ကရိန်းနှင့် မြေတူးစက်ကြီးတွေက

အများအပြား။

အတူပါလာသည့် ဧည့်လမ်းညွှန်က ‘ကမ္ဘာကြီးပေါ်က အထူးဆန်းဆုံးနေရာ’ဟု တင်စားသည်။ တကယ်လည်း တင်စားချင်စရာပါ။

ကျောက်စိုင်ကျောက်သားထုကြီးများလိုကြီးမားသည့် တာဘိုင်စက်ကြီးများဆီမှ ရေဂါလန်တန်ထောင်ပေါင်းများစွာ ထိုးထွက်နေကြတာ။ ရေကိုထိန်းထားသည့် ဆည်ကြီး၏ ဟိုဘက်အောက်ပိုင်းမှာက အရင်ရှိခဲ့သည့် မြစ်ကြောင်း။ အမှန်တော့ နဂို ရှိရင်းသဘာဝတရားတွေက စွမ်းအင်တွေဖြစ်ပါသည်။ သို့ပေမယ့် အကြမ်းထည်စွမ်းအင်တွေ။ သန်စွမ်းမှုကိုယဉ်ပါးအောင်လုပ်ရမည်။ အရှိန်ဖြင့်စီးဆင်းနေသည့် မြစ်ကိုယဉ်ပါးသွားအောင် ဆည်ကြီးထဲ ကျုံးသွင်းထည့်ပြီးမှ သည်ဘက်ကမြစ်ထဲကို လိုသလောက်ပြန်ထည့်ပေးမည်။ ကြားထဲက ရေအားလျှပ်စစ်ကိုတော့ အမြတ်အစွန်းအဖြစ်ယူရမည်။

ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံတွေက တရုတ်ပြည်ကို Green house ဓာတ်ငွေ့တွေ ထိန်းပေးဖို့ တိုက်တွန်းနေကြသည်။ တကယ်တမ်း တရုတ်ပြည်

ထဲမှာက ကာဗွန်လောင်စာဆီစွမ်းအင်တွေကို အစားထိုးနိုင်ဖို့လုံးပန်းနေကြသည်။ အနောက်နိုင်ငံများက တရုတ်ပြည်ထဲက မိုင်းတွင်း မတော်တဆဖြစ်မှုတွေ၊ ကျောက်မီးသွေးမှ လေထုညစ်ညမ်းစေမှုတွေကို ငြူစွမ်းမောင်းထိုးနေကြချိန်မှာ တရုတ်တွေက တစ်နှစ်လျှင် ကျောက်မီးသွေးတန်ချိန် သန်းပေါင်း ၅၀ မှထုတ်လုပ်လိုက်သည့် စွမ်းအင်နှင့်ညီမျှသော ရေအားလျှပ်စစ်ထုတ် စက်ရုံကြီးများကို တည်ဆောက်ပြီးစီးနေကြပြီ။ ပြည်ပနိုင်ငံတွေမှာက ထိုလုပ်ငန်းကြီးများအကြောင်း ထောက်ပြဆွေးနွေးကြသူတွေ မရှိကြ။

သို့ပေမယ့် ရဲရင့်တက်ကြွနေသည့် တရုတ်ပြည်သစ်ကြီးမှာ ရှုထောင့်မျိုးစုံရှိနေသည်။ ဧည့်လမ်းညွှန်က ကျွန်တော်တို့ကို ဆည်ကြီး၏ အမှတ်တရပြခန်းထဲကို ခေါ်သွားသည်။ ရှုထောင့်မျိုးစုံမှ ရိုက်ကူးထားသည့် ဆည်ကြီး၏ဓာတ်ပုံတွေကိုကြည့်ပြီး ကမ္ဘာမြေကြီးပေါ်က အမာရွတ်ကြီးတစ်ခုလို ကျွန်တော်မြင်မိသည်။ ထရီးဂေါ်ဂျက်ဆည်ကြီးက ကမ္ဘာပေါ်မှာ

အကြီးမားဆုံးရေအားလျှပ်စစ်ထုတ် စက်ရုံကြီးဖြစ်သလို ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဆောက်လုပ်ခဲ့သမျှ အဆောက် အအုံအားလုံးထက် ကွန်ကရစ် ဘိလပ်မြေနှင့် သံမဏိတွေကိုထည့် သုံးထားရသည်။ ဆည်ကြီးထဲကို ဝင်သွားသည့် ဘိလပ်မြေ၊ သံနှင့် သံတွေ နေရာအနှံ့အပြား တူးဆွ မှုနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးတွေကြောင့် အင်ဂျင်နီယာသမိုင်းမှာ အကြီးမား ဆုံးသော နေရာရွှေ့ပြောင်းမှုအစီ အမံများပြုလုပ်ခဲ့ရသည့် ဆောက် လုပ်ရေးလုပ်ငန်းကြီးတစ်ခုလည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။

“ဒေသခံတွေကိုပြန်လည်နေရာ ချပေးမှုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြဿနာတွေကို အောင်မြင်စွာ ဖြေရှင်းခဲ့နိုင်ပြီ”ဟူ၍ ဧည့်လမ်း ညွှန်ကတော့ ကျွန်တော်တို့ကိုပြော ပါသည်။ သို့ပေမယ့် ပြခန်းထဲက ဓာတ်ပုံတွေထဲမှာ တစ်ခုခုလိုနေ သည်ဟု ကျွန်တော်တွေးမိသည်။ နိုင်ငံတော် အကြီးအကဲများက ဆည်ဆောက်လုပ်ရေး တာဝန်ခံ အင်ဂျင်နီယာတွေကို ဂုဏ်ပြုလက် ဆောင်များပေးနေသည့် ဓာတ်ပုံ တွေ အများအပြား။

သို့သော် ဓာတ်ပုံတွေထဲမှာ

သမ္မတကြီးဟူကျင်တောင်၏ ပုံကို ရှာမတွေ့။

သမ္မတပုံကို ရှာမတွေ့သလို ဝန်ကြီးချုပ်ဝမ်ကျားပေါင်၏ဓာတ် ပုံကိုလည်း ရှာမတွေ့။ ဝမ်ကျား ပေါင်သည်လည်း ဘူမိဗေဒပညာ ရှင်တစ်ဦးပါ။ ၂၀၀၆ ခုနှစ် ထရီး ဂေါ့လျက်ဆည်ကြီးဖွင့်ပွဲမှာ သူတို့ နှစ်ယောက်စလုံးပုံကို ရှာမတွေ့။ တရုတ်ပြည်မှာက သမ္မတဟူကျင် တောင်ကို ရေမင်းဟုခေါ်ကြသည်။ သူက ရေအားလျှပ်စစ်ထုတ်လုပ် ရေးအင်ဂျင်နီယာ မဟုတ်ပါလား။ ရေကို နိုင်သည်လေ။ ဝန်ကြီးချုပ် ဝမ်ကျားပေါင်ကတော့ ဘူမိဗေဒ သမားဖြစ်သဖြင့် မြေကို နိုင်သည်။ မြေမင်းဟုခေါ်ကြသည်။ ထရီးဂေါ့ လျက်ဆည်ကြီးဖွင့်ပွဲမှာ သမ္မတကြီး နှင့် ဝန်ကြီးချုပ် ‘ရေမြေအရှင်’ နှစ်ပါးစလုံး မတက်ရောက်ခဲ့ကြ။ ဆည်ကြီး၏ အကျိုးဆက်ကြောင့် မကြာမီဖြစ်လာမည့် ဘေးအန္တရာယ် တွေကို ကြိုတင်မျှော်မှန်းပြီး ဖွင့်ပွဲကို ရှောင်ဖယ်ခဲ့ကြဟန်တူသည်။ ဒီပင် ပုဆည်ကြီးလိုပင် ထရီးဂေါ့လျက် ဆည်ကြီးသည်လည်း ဥက္ကဋ္ဌကြီး မော်၏မဟာစီမံကိန်းကြီးများအမွေ ကို ဆက်ခံခဲ့ရတာပါ။

ရေတက်လာသည့်အခါ ဆည် ကြီးအတွင်းပိုင်း ပိတ်လှောင်ခံထား ရသည့်မြစ်ကြောင်းအတွင်းမှာ လှိုင်း တွေထသည်။ ထိုလှိုင်းတွေကြောင့် ဆည်အတွင်းဘက်က မြစ်ကမ်းနံရံ တွေ ပြိုကျသည်။ အစိုးရက တမံ ကြီး၏အမြင့်ကို အမြင့်ဆုံးနေရာ မှာထားပြီး ရေကို တတ်နိုင်သမျှ လှောင်ထားဖို့ အစီအစဉ်ကိုရွှေ့ လိုက်ရသည်။ ပိတ်လှောင်ခံထားရ သည့်ရေထု၏ဖိအားကို ဆည်တမံ ကြီးက ခံနိုင်မှာမဟုတ်။ မြစ်ရေ၏ သန့်ရှင်းမှု အရည်အသွေးလည်း လျော့ကျလာသည်။ မြစ်ထဲမှာ အညစ်အကြေးတွေစုပုံ၊ ရေညှိနှင့် ဒိုက်တွေကို သဘာဝတရားအရ စွန့်ထုတ်နိုင်စွမ်းမရှိတော့။ ဒေသခံ သတင်းစာတွေကတော့ ထိုရေထု ညစ်ညမ်းမှုသည် ‘ကင်ဆာဖြစ်စေ မည့်အခြေအနေ’ဟု ရေးကြသည်။ မြစ်ထဲက ရေသတ္တဝါများ၏အသက် ကို ခြိမ်းခြောက်ပြီး မြစ်ရေသောက် မြို့ကြီး ၁၈၆ မြို့၏သောက်သုံးရေ ကို ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်သည်ဟု ရေး ကြသည်။

နိုင်ငံပိုင် စင်ဟွာသတင်းဌာန ကတော့ ထရီးဂေါ့လျက်ဆည်ကြီး အတွက် ပြန်လည်ကုစားသည့် အစီအစဉ်များ မလုပ်ဘူးဆိုလျှင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုးကြီးနှင့် ကြုံတွေ့ရတော့မည်ဟု သတိပေး သည်။ ဆည်ဆောက်လုပ်ရေးလုပ် ငန်းများအတွက် တာဝန်ရှိသူ နိုင်ငံ တော်ကောင်စီဝင်ဝမ်ဇီဖန် (Wang Xiaofeng) က ဆည်ကြီးနှင့်ပတ် သက်သည့် ညစ်ညမ်းမှုများ၊ မြေပြို

မှုများနှင့် တခြားဘေးအန္တရာယ်များကို 'ဖုံးကွယ်နေသည့် ဘေးအန္တရာယ်များ' အဖြစ် တရားဝင် အသိပေးလိုက်သည့်အခါ တစ်တိုင်းပြည်လုံးမှာ အချက်ပေးခေါင်းလောင်းသံများ ဆူညံသွားပါတော့သည်။

ပုံမှန်အားဖြင့် တရုတ်အစိုးရက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ပြဿနာတွေကို သတင်းထဲထည့်လေ့မရှိ။ တစ်ခုတော့ ရှိသည်။ တိုင်းပြည်မှာ သတင်းဆိုး တစ်ခုခုရှိနေတာမျိုး၊ အစိုးရအတိုက်အခံတွေဖမ်းဆီးတာမျိုးသတင်းတွေရှိလာပြီဆိုရင်တော့ ထိုသတင်းများကို ဖုံးကွယ်မှေးမှိန်သွားစေရန် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ပြဿနာတွေကို အရေးတယူဖော်ပြလေ့ရှိသည်။ သည်လိုပြဿနာတွေကို တစိုက်မတ်မတ် စောင့်ကြည့်၊ သတိပေးသူများက တက္ကသိုလ်များနှင့် NGO အဖွဲ့အစည်းများသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဒိုင်းခင် (Dai Qing) အမည်ရ နာမည်ကျော်ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးလှုပ်ရှားတက်ကြွသူ အမျိုးသမီးတစ်ဦးရှိသည်။

၁၉၈၉ ခုနှစ် တီယန်မန်ရင်ပြင်ဆန္ဒပြပွဲတွေမှာ ထရီးဂေါ့လျက် ဆည်နှင့်ပတ်သက်ပြီး အစိုးရကို ဝေဖန်ထားသည့်လက်ကမ်းစာစောင်များထုတ်ဝေဖြန့်ချိခဲ့မှုဖြင့် ထောင် ၁၀ လကျခဲ့ဖူးသည်။ ထောင်က လွတ်လာပြီး အစိုးရ၏ရေစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပတ်သက်သည့် ဝေဖန်မှုများ ဆက်လက်ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းကြောင့်

နာမည်ကြီးလာသည်။ ၁၉၉၃ ခုနှစ်မှာ ဂိုးမန်း (Goldman) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆုရခဲ့သည်။

ဒိုင်းခင်နှင့် ကျွန်တော်တွေ့ခွင့်ရခဲ့သည်။ ဆည်များတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် နောက်ဆက်တွဲပြဿနာများကို ဖုံးဖိထားခြင်းတို့က တရုတ်ပြည်၏ ရှည်လျားလှသောသမိုင်းကြောင်းတစ်ခုဟု သူကပြောသည်။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်ကျော် နှစ်များမှာ ဆည်ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွေ စတင်လာခဲ့သည်။ အစပိုင်းမှာတော့ ဆည်တည်ဆောက်ရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး တာအိုဝါဒသမားများနှင့် ကွန်ဖြူးရှပ်ဝါဒသမားတွေ နှစ်ခြမ်းကွဲသည်။

တာအိုဝါဒသမားတွေက ဆည်တွေကို ခပ်နိမ့်နိမ့်ပဲထားချင်သည်။ ဒူဂျင်ယန်က ရှေးဟောင်းရေပေးဝေမှုစနစ်လို မြစ်ကြောင်းစီးဆင်းမှု သဘာဝတရားကို သိပ်ပြီးပြောင်းလဲသွားလိမ့်မရှိ။ ကွန်ဖြူးရှပ်ဝါဒီတွေကတော့ ဆည်တွေကို အမြင့်ကြီး ဆောက်ချင်သည်။ ရေစီးကြောင်းတွေကို စိတ်ကြိုက်ပြောင်းလဲချင်သည်။ ထိန်းကျောင်းချင်ကြသည်။ ရေကို အကြွင်းမဲ့နိုင်လိုကြသည်ပေါ့။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ကွန်ဖြူးရှပ်ဝါဒအတိုင်း ဆည်တည်ဆောက်ရေးမဟာစီမံကိန်းကြီးများကို ချမှတ်ခဲ့သည်။

မဟာခုန်ပျံကျော်လွှားစီမံကိန်းကြီးမှာ ဆည်ဆောက်လုပ်ရေးစီမံကိန်းကြီးများအတွက် မြေတန်ချိန် ကုဗတန် သန်းပေါင်း ၅၈၀ ကိုရွှေ့ထုတ်ပစ်ခဲ့ရသည်။ ထိုမြေကြီးများ

ကို တာတမံဆောက်လုပ်ရေးနှင့် ရေဝေ၊ ရေလွှဲဒေသများသို့ ရေသွယ်ယူပေးနိုင်ရေးအတွက် တူးမြောင်းတွေ ဖောက်သည့်နေရာမှာ အသုံးပြုခဲ့သည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်အတွင်း ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းများအတွက် ထိုမတိုင်ခင် ဆယ်နှစ်က ရွှေ့ပြောင်းသယ်ထုတ်ခဲ့သည့် မြေပမာဏ၏ နှစ်ဆကို တစ်နှစ်အတွင်းမှာ ရွှေ့ပစ်ခဲ့ကြသည်။

အလောတကြီး ဆောက်လုပ်ပြီး ပြန်လည်ထိန်းကျောင်းစစ်ဆေးမှုမရှိသည့်အတွက် ဆည်ပေါင်းများစွာပြိုကျခဲ့သည်။ ဖူရန်မြို့က ဆည်တစ်ခုဆိုလျှင် ဆောက်လုပ်ပြီး လေးလအတွင်းမှာ အက်ကွဲပြီး ပြိုကျသွားခဲ့သဖြင့် ဆည်အပြင်ဘက်က လူပေါင်းတစ်သောင်းလောက် ရေနစ်ပြီး သေဆုံးခဲ့ကြရသည်။

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်ရောက်သည့်အချိန်မှာ ဆည်များ၏ချွတ်ယွင်းချက်ကြောင့် လူပေါင်း ၂၄၀၀၀၀ ခန့် သေဆုံးကြရပြီးပါပြီ။ ထိုအကြောင်းကို အများပြည်သူများအနေဖြင့် အချိန်ကာလများစွာ နောက်ကျပြီးမှသာ သိခွင့်ရခဲ့ကြသည်။ ။

■ **ဒေါက်တာလွမ်းမိုးဟန်**

Ref: Still Waters, Moving Earth by Jonathan Watts

Best Work Boots For Roofing

ယခင်လေ့လာဆက် ■

အမိုးမိုးခြင်းလုပ်ငန်း (Roofing Works)

အဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ရာတွင် အမိုးမိုးခြင်းလုပ်ငန်း (Roofing Works) သည် အပေါ်ပိုင်း အကြမ်းထည်လုပ်ငန်း၏ နောက်ဆုံးအဆင့်ဖြစ်ပါသည်။ အဆောက်အအုံတစ်ခု၏ ဖောင်ဒေးရှင်းလုပ်ငန်းပြီးစီးပြီးနောက် တည်ဆောက်သည့်အဆောက်အအုံ၏ အထပ်အရေအတွက်အလိုက် အပေါ်ပိုင်းအကြမ်းထည်လုပ်ငန်း (Superstructure Works) ၏ အမြင့်ဆုံးလုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး အမိုးမိုးခြင်းလုပ်ငန်းပြီးစီးပြီးနောက် လုပ်ငန်းအဆင့်တစ်ခုပြီးစီးပြီဟု ယေဘုယျသတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ အချို့သောလုပ်ငန်းစီမံကိန်းများတွင် အဆိုပါအဆင့်တစ်ခုအထိကို သီးခြားခွဲ၍ ပထမအဆင့် (Phase I) စာချုပ်တစ်ခုအဖြစ်ပင် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်တတ်သော အလေ့အထရှိတတ်ပါသည်။

အဆောက်အအုံတစ်ခုကို စနစ်တကျဆောက်လုပ်ခြင်း

■ ကျော်လင်း (၇၃)

အမိုးမိုးခြင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ခေတ်ကာလပြောင်းလဲလာမှုအရနှင့် မိမိတို့တည်ဆောက်လိုသော အဆောက်အအုံအမျိုးအစားအရ တည်ဆောက်မှုပုံစံအမျိုးမျိုးရှိရာ ယေဘုယျအားဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ခွဲခြားနိုင်ပါသည်-

- (က) သစ်သားခိုင်းများအသုံးပြုခြင်း။
- (ခ) ဟင်ဂလန်သံခိုင်းများ အသုံးပြုခြင်း။
- (ဂ) H Section beam သံခိုင်းများ အသုံးပြုခြင်း။
- (ဃ) ကွန်ကရစ်အခင်းအမိုးပြုလုပ်ခြင်း။

သစ်သားခိုင်းများအသုံးပြုခြင်း

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၄၀ ခန့်အထိ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသုံးအများဆုံးဖြစ်ပါသည်။ သစ်မာအမျိုးအစားဖြစ်သော ပျဉ်းကတိုးသစ်ကိုအသုံးပြု၍ ယေဘုယျအားဖြင့် 3" x 2" , 4" x 2" , 5" x 2" , 6" x 2" အရွယ်အစားများကို အများဆုံးအသုံးပြုကြပါသည်။ သစ်သားခိုင်းများကို အသုံးပြုရာတွင် ခန်းဖွင့် (Span) အနေအထားအရ အတွေ့အကြုံရှိသော အင်ဂျင်နီယာ ဒီဇိုင်းနာမှရေးဆွဲထားသောဒီဇိုင်းပုံစံအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရန်ဖြစ်ပြီး သစ်သား၏ရရှိနိုင်မှုအလျားကန့်သတ်ချက်ကြောင့် အဆက် (Joint) ပြုလုပ်ရမည့်နေရာများတွင် အားနည်းမှုမရှိစေရန် စနစ်တကျဆက်ပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် ခိုင်း၊ မြားများအပေါ်တွင် အမိုးမိုးခြင်းအတွက် အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းပေါ်မူတည်၍ မြားတန်းအကွာအဝေးကို ချိန်ဆပေးရပေရာ ရရှိနိုင်သော သစ်မာ၏ဂုဏ်သတ္တိအပေါ်မူတည်၍ တွက်ချက်ရပါသည်။ ယခင်အခါက အမိုးပစ္စည်းများအဖြစ် သွပ်ပြားများ၊ အရောင်ပါသောအမိုးပြားများအပြင် မီးခံကျောက်ပြား (Asbestos Cement Sheet) နှင့် အုတ်ကြွပ်ပြား (Mangalore Tiles)များကို အသုံးပြုတတ်ကြပါသည်။ သွပ်ပြားများနှင့် အရောင်ပါသောအမိုးပြားများသည် ပေါ့ပါးသော်လည်း အခြားပစ္စည်းများမှာ လေးလံခြင်းကြောင့် သစ်သားခိုင်း၏ကြံ့ခိုင်မှုမှာ အရေးကြီးလှပါသည်။ သစ်သားခိုင်းများကို ပေ ၆၀ ခန့်အထိရှိသော ခန်းဖွင့်အဆောက်အအုံများအထိ အသုံးပြုကြသော်လည်း ခိုင်း၏အလေးချိန်သည်ပင် အလွန်ကြီးမားတတ်ပေရာ စတင်ဆောင်ရွက်စဉ်ကပင် ကိုယ်ပိုင်အလေးချိန်ကြောင့် ညွတ်ကျလာခြင်းကိုကာကွယ်ရန် ဆောင်ရွက်ရပေသည်။

သစ်သားခိုင်းများဖြင့်ဆောင်ရွက်မည့် အဆောက်အအုံအနေဖြင့် အဆောက်အအုံ၏ ကွန်ကရစ်ပိုင်းအပေါ်ထည်လုပ်ငန်း၏ အမြင့်ဆုံးနေရာဖြစ်သော အမိုးပိုင်းကျောက်ထုပ် (Roof Beam) မလောင်းမီလိုအပ်သော Post Strap များ၊ Anchor Bolt စသည်တို့ကို စနစ်တကျ ကြိုတင်စိုက်ထားပေးရန်လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့မှသာလျှင် သစ်သားခိုင်း

တပ်ဆင်သောအခါ အဓိကကျသောအစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်သော ခိုင်း၊ ထုပ်တန်းများကို ကွန်ကရစ်ကျောက် ထုပ်များနှင့် ချုပ်နှောင်တည်မြဲစေနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ယခုအခါတွင် သစ်မာရားပါးလာမှုကြောင့်လည်း ကောင်း၊ တည်ဆောက်ချိန်ကာလ လျင်မြန်၍ အရည် အသွေးညီညာကောင်းမွန်သော သံထည်များရရှိလာပြီ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ခန်းဖွင့်ကျယ်များတွင် လွယ်ကူစွာ အသုံးပြုနိုင်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း သစ်သားခိုင်းများကို အသုံးမပြုကြတော့ဘဲ သံထည် ခိုင်းများကို အစားထိုး အသုံးပြုလာကြပြီဖြစ်ပါသည်။ ပြောင်းလဲတိုးတက်လာသောနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးအခြေ အနေကြောင့် မြို့ပြဆိုင်ရာတည်ဆောက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသောအချိန်တွင် သစ်သားခိုင်းနှင့် အမိုးကျောက်ပြားများအစား သံခိုင်းများနှင့် အရောင် ပါသော အမိုးပြားများကို တွင်ကျယ်စွာပြောင်းလဲ၍ အရည်အသွေးမြင့်မားပြီး မျက်စိပသားဒကောင်းမွန် သောပုံစံများကို အသုံးပြုလာကြပြီဖြစ်ပါသည်။

သံဟင်ဂလန်ခိုင်းများအသုံးပြုခြင်း

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၄၀ ခန့်တွင် ခန်းဖွင့် အကျယ် ပေ ၆၀ ခန့်အထိ ကျယ်ဝန်းသော သိုလှောင် ရုံများ (Warehouses)၊ စက်ရုံကြီးများ (Factories) တို့တွင် သစ်သားခိုင်းများအစား သံဟင်ဂလန်(Angle iron) များဖြင့် ခိုင်းများပြုလုပ်၍ ဆောင်ရွက်လာကြပါ သည်။ အသုံးပြုသော သံဟင်ဂလန်များမှာ 2" x 2", 3" x 3", 4" x 4" စသည်ဖြင့် အင်္ဂလိပ်အက္ခရာ L ပုံသဏ္ဌာန်ဖြစ်ပြီး အထူပမာဏအားဖြင့် ⅛", ¼", ⅜", ½" စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးရှိပါသည်။ သံထည်များ၏ အားသာချက်မှာ လိုအပ်သောအရွယ်အစားကို လွယ်

ကူစွာရရှိနိုင်ပြီး သံဖြတ်စက်၊ သံဖောက်စက်များဖြင့် လိုအပ်သလို ဖြတ်တောက်ခြင်း၊ အပေါက်ဖောက်ပေး ခြင်းတို့ဖြင့် လိုအပ်သောအစိတ်အပိုင်းများကို ဒီဇိုင်း တွင် ဖော်ပြထားချက်အတိုင်းထုတ်လုပ်ပေးပြီး တည် ဆောက်နေသောနေရာသို့ လွယ်ကူစွာသယ်ယူပေးနိုင် ပါသည်။ တပ်ဆင်မည့်နေရာတွင် ပုံစံပါအတိုင်းတပ် ဆင်ခြင်းဖြင့် ခိုင်းကြီးတစ်ခုလုံးကို ဝန်ချီစက် (Crane) မပါဝင်ဘဲ အပြီးတပ်ဆင်နိုင်ပါသည်။

အရည်အသွေးပိုင်းအားဖြင့် သံထည်များကို စက်ရုံ တစ်ခုတည်းမှ ထုတ်လုပ်ပေးခြင်းကြောင့် အရည် အသွေး တည်ငြိမ်ကောင်းမွန်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံပေသည်။ သံခိုင်း၏အားသာချက်မှာ သစ်သားများကဲ့သို့ အပူနှင့် ရေငွေ့ပါဝင်မှုတို့ကြောင့် ကျုံ့ခြင်း၊ ပွခြင်းများ သိသာစွာမဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ခြင်းကြောင့် ရေရှည်တွင် စိတ်ချရ၍ ကောင်းမွန်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံပါသည်။ သတိ ပြုရန်အချက်မှာ ပုံစံပါအတိုင်း ထုတ်လုပ်ရေးပြုလုပ် ပြီးနောက် ကပ်ငြိနေနိုင်သောသံချေးများကို စင်ကြယ် အောင် သန့်ရှင်းမှုပြုလုပ်ပြီးနောက် သံချေးတက်ခြင်းမှ ကာကွယ်နိုင်သောဆေး (Anti-corrosive paint)ကို မူလအခံအဖြစ် ဆေးသုတ်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

သံဟင်ဂလန်များဆောင်ရွက်စဉ်ကာလတွင် အမိုး ပစ္စည်းအဖြစ် မီးခံဘိလပ်မြေပြားအမိုး (Asbestos Cement Sheet) များကို မိုးသောအခါ အလေးချိန် များပြားမှုကြောင့် ကွေးညွတ်ခြင်းမဖြစ်စေရန် သတိပြု ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အင်ဂျင်နီယာ၏ ဒီဇိုင်းတွက်ချက်မှုအရ အောက်တွင်ရှိသော ချပ်တန်း (Bottom Chord) ကို အပေါ်သို့ မြှင့်တင်ထားခြင်း (Camber)ပြုလုပ်ခြင်းအဖြစ် ပုံစံတွင် ပြသထားတတ် ပါသည်။ အမိုးကျောက်ပြားမဟုတ်ဘဲ သွပ်ပြားမိုး၊

ဘစ်ဘင်နာရီမျှော်စင်ကို ၁၈၅၉ ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ပြီးစီးခဲ့ပြီး နာရီထုတ်လုပ်သူ အီရန်ဝက်စ်ဝေါ့သ်က ဘစ်ဘင်သည် နာရီမင်းသား၊ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြီးမားဆုံးနှင့် အချိန်အမှန်ဆုံး လေးဖက်မြင်သံစုံနာရီဟု တင်စားပြောဆိုခဲ့သည်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ မေလ ၃၁ ရက်တွင် ဘစ်ဘင်၏ နှစ် ၁၅၀ ပြည့်အခမ်းအနားများကို ကျင်းပခဲ့သည်။

ဗြိတိသျှတို့၏ အထင်ရှားဆုံးယဉ်ကျေးမှု အမှတ်လက္ခဏာတစ်ခုဖြစ်သည့် ဘစ်ဘင်သည် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၏ အထင်ရှားဆုံးသင်္ကေတဖြစ်ကာ လန်ဒန်မြို့နောက်ခံရုပ်ရှင်ကားများနှင့် ရုပ်သံဇာတ်လမ်းတွင် အများဆုံး မြင်တွေ့ရလေ့ရှိသည်။

အခုသစ်ကို ဂေါသစ်လက်ရာသစ်ပုံစံတည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ဗိသုကာချုပ်ဗာရီက ဩဂုတ်စံတတ်စ်ပွင့်ကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲစေခဲ့သည်။ ဘစ်ဘင်နာရီစင်ဒီဇိုင်းသည် ပွင့်၏နောက်ဆုံးလက်ရာဖြစ်ခဲ့ပြီး ပွင့်သည် ၁၈၅၂ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၄ ရက်တွင် စိတ္တဇရောဂါကြောင့် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ပွင့်သည် နာရီစင်ဒီဇိုင်းလာယူသော ဗိသုကာချုပ်ဘာရီကို သူ့ဘဝတွင် ဤမျှလောက်ခက်ခဲသောအလုပ်ကိုမလုပ်ခဲ့ရကြောင်း စာရေးပြောဆိုခဲ့သည်။ ပွင့်ရေးဆွဲခဲ့သည့်နာရီစင်သည် ဂေါသစ်ပုံစံကိုပြန်လည်အသက်သွင်းထားပြီး ၃၁၅ ပေ မြင့်သည်။ နာရီစင်အောက်ပိုင်း ပေ ၂၀၀ ကို အုတ်နှင့် သဲရောင်ထုံး

ဘစ်ဘင်၏ သမိုင်း

ဝက်စ်မင်နစ္စတာနန်းတော်ဟောင်းသည် ၁၈၃၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၆ ရက်တွင် ပြင်းထန်စွာ မီးလောင်ခံခဲ့ရပြီးနောက် နန်းတော်သစ်ကို တည်ဆောက်ခဲ့ရာတွင် ဘစ်ဘင်ကို နန်းတော်သစ်၏အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ပါလီမန်အဆောက်

ကျောက်များဖြင့်တည်ဆောက်ထားကာ မျှော်စင်၏ အထက်ပိုင်းကို ပုံသွန်းသံဘောင်များဖြင့်တည်ဆောက်ခဲ့သည်။

နာရီစင်၏ အောက်ခံအုတ်မြစ်အဖြစ် မြေပြင်အောက် ၁၃ ပေ အနက်တွင် ပေ ၅၀ ပတ်လည်ရှိ၍ ၁၀ ပေထူသည့် ကွန်ကရစ်အခင်းကိုပြုလုပ်ပြီး နာရီစင်ကို

အရောင်ပါသော သတ္တုပြားအမိုး စသောပေါ့ပါးသော အမိုးမိုးခြင်းလုပ်ငန်းများတွင် အလေးချိန်ပမာဏ နည်းပါးခြင်းကြောင့် အထူးဆောင်ရွက်ရန် မလိုအပ်ပေ။ သံဟင်ဂလန်များဖြင့်ဆောင်ရွက်ရာတွင် သစ်သား ခိုင်းပြုလုပ်ခြင်းထက် အရည်အသွေးတည်ငြိမ်ခြင်း၊ ပွခြင်း၊ ကျုံ့ခြင်းနည်းပါးခြင်း၊ ခန်းဖွင့် ပိုမိုကျယ်ဝန်းစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း စသောအကျိုးကျေးဇူးများရှိခြင်း တို့ကြောင့် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၂၀ ခန့်ထိ တွင်ကျယ် စွာ အသုံးပြုခဲ့ကြပါသည်။

Steel Beam များကို သုံးစွဲခြင်းအဖြစ် အသုံးပြုခြင်း

ယခုနောက်ပိုင်းတွင် စက်မှုဇုန်များဖော်ထုတ်လာ ကြပြီး ကုန်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများအဖြစ် စက်ရုံ အလုပ်ရုံကြီးများတည်ဆောက်လာရာတွင် ပေ ၈၀ မှ ပေ ၁၄၀ ခန့်ထိ ခန်းဖွင့်ကျယ်ဝန်းလှသော စက်ရုံ အလုပ်ရုံကြီးများတည်ဆောက်လာကြပါသည်။ ထို့ပြင် H Section Steel Beam ကြီးများလည်း ထုတ် လုပ်လာကြသည့်အလျောက် စက်ရုံအလုပ်ရုံကြီးများ ကို ခန်းဖွင့်ကျယ်ဝန်းစွာဖြင့် လျင်လျင်မြန်မြန်တည် ဆောက်နိုင်ရန် Steel Beam များကို တိုင်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ခိုင်းအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဒီဇိုင်းရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်လာခဲ့ကြရာ ကြီးမားကျယ်ဝန်းလှသော စက်ရုံအလုပ်ရုံကြီးများကို ဘေးနှစ်ဖက်တွင်သာ Column တိုင်များပါဝင်ပြီး အလယ်တွင် လွတ်လပ် ရှင်းလင်းစွာဖြင့် ခန်းဖွင့်ကျယ်ဝန်းလှသော ခိုင်းကြီး များကို Steel Beam တစ်ခုတည်းဖြင့် ဆောင်ရွက် လာကြရာ တည်ဆောက်မှုအချိန်ကာလ အလွန် တိုတောင်းပြီး ကုန်ကျစရိတ်မှာလည်း သမားရိုးကျ ကွန်ကရစ်တိုင်၊ သစ်သားခိုင်း၊ သံဟင်ဂလန်ခိုင်းများ ထက် ကုန်ကျစရိတ်သက်သာစေနိုင်သောကြောင့် အလွန်များပြားစွာအသုံးပြုလာကြပါသည်။

ပါဝင်သောပစ္စည်းများ၏ ရှင်းလင်းသောပုံစံအနေ အထားအရ လွယ်ကူလျင်မြန်စွာတည်ဆောက်နိုင်ခြင်း၊ ကုန်ကျစရိတ်သက်သာခြင်း၊ ခေတ်မီလှပသောပုံစံဖြစ် နိုင်ခြင်းကြောင့် ဖောင်ဒေးရှင်းလုပ်ငန်းများကိုဆောင် ရွက်နေချိန်တွင် သံထည်ထုတ်လုပ်ရေးကို တစ်ပြိုင်နက်

ဆောင်ရွက်ထားခြင်းဖြင့် တည်ဆောက်ချိန်ကာလ အချိန်တိုတောင်းစေသည့်အပြင် အကြောင်းကြောင်း ကြောင့် အဆောက်အအုံကို နောင်တစ်ချိန်ချိန်တွင် နေရာရွှေ့ပြောင်းလိုပါက ဖောင်ဒေးရှင်းတစ်ခုသာ ဆုံးရှုံးနိုင်ပြီး အပေါ်ပိုင်းပစ္စည်းများကို အားလုံးနီးပါး ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်ခြင်းကြောင့် ပိုမိုလိုလားနှစ်သက် ကြပါသည်။

ထို့ပြင် ဆောက်လုပ်ရေးနည်းပညာများ တိုးတက် လာသည့်အလျောက် H Section Steel Beam များကို Column, Rafter စသောအဓိကကျသည့်အဆောက် အအုံအစိတ်အပိုင်း (Structure Members) များကို ထမ်းဆောင်ရသည့်ဝန်အပေါ် မူတည်၍ လိုအပ်သော နေရာများတွင် အစိတ်အပိုင်းကို ကြီးပေးခြင်း၊ မလို အပ်သောနေရာများတွင် အစိတ်အပိုင်းကို ငယ်ထား ခြင်းတို့ဖြင့် လိုအပ်သလောက်ပမာဏကိုသာ အသုံးပြု ထားသော အင်ဂျင်နီယာနည်းပညာဖြင့် တွက်ချက်ထား သော အဆောက်အအုံ (Pre-engineered Building) များကို ထုတ်လုပ်လာကြပါသည်။ ဤသံထည် အဆောက်အအုံမျိုးသည် သမားရိုးကျ H ပုံသံထည် ကြီး (Conventional H Section Beam) များထက် ကုန်ကျစရိတ်သက်သာစေခြင်းကြောင့် ယခုနောက်ပိုင်း တွင် များစွာအသုံးပြုလာကြသည်ကို တွေ့မြင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အချို့သော စက်ရုံအလုပ်ရုံကြီးများတွင် လုပ်ငန်း လိုအပ်ချက်အရ Column တိုင်များကို သံမဏိတိုင် ကြီးများအစား သံကူကွန်ကရစ်တိုင်များကို အသုံးပြု တတ်ကြသော်လည်း ခိုင်းတပ်ဆင်ရာတွင် သံမဏိ H

Section Beam များကို အသုံးပြုတတ်ကြပါသည်။ ထိုအခါ ကွန်ကရစ်တိုင်နှင့် သံဒိုင်းတပ်ဆင်ရာတွင်ခိုင်ခံ့မှုရှိစေရန်အတွက် လိုအပ်သော Anchor Bolt များကို ကွန်ကရစ်မလောင်းမီ ကြိုတင်စိုက်ထားရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ (များသောအားဖြင့် ဤပုံစံအဆောက်အအုံမျိုးကို စားသောက်ကုန်စက်ရုံလုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုတတ်ပါသည်။)

ဤကဲ့သို့သော စက်ရုံအလုပ်ရုံကြီးများတွင် Column တစ်ခုနှင့်တစ်ခုမှာ ပေ ၂၀ ခန့် ရှိတတ်ပေရာ ဒိုင်းတစ်ခုနှင့်တစ်ခုကြား အကွာအဝေးမှာလည်း ပေ ၂၀ ခန့်ရှိတတ်ပါသည်။ အမိုးမိုးရန်အတွက် မြားတန်းတပ်ဆင်ရာတွင် 6" x 2" , 8" x 2 1/2" စသော သွပ်ရည်စိမ့်သံမြားတန်း (Galvanised Iron Purlin) များကို ၃ ပေခန့်ခြား၍ တပ်ဆင်ပြီးနောက် အရောင်ပါသော သတ္တုအမိုးပြား (Column Bond Metal Sheet) ဖြင့် မိုးနိုင်ပါသည်။ အမိုးပြား၏အထူမှာ အနည်းဆုံးအားဖြင့် ၀ ဒသမ ၃၀ မီလီမီတာမှ အများဆုံးပမာဏ ၀ ဒသမ ၆၀ မီလီမီတာခန့်ထိ ရှိတတ်ပြီး သစ်လွင်တောက်ပသောအရောင်အမျိုးမျိုးကို ပုံစံဆန်းများဖြင့် ထုတ်လုပ်ပေးနေသောကြောင့် ယခုအခါ စက်ရုံအလုပ်ရုံကြီးများသာမဟုတ်ဘဲ လူနေအိမ်များတွင်ပါ အသုံးပြုနေကြသည်ကို တွေ့မြင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် ယခုအခါ လူနေအိမ်အဆောက်အအုံကဲ့သို့ ခန်းဖွင့်ကျဉ်းမြောင်းသော အဆောက်အအုံများတွင် သစ်သားဒိုင်းများကိုအသုံးမပြုကြတော့ဘဲ သွပ်ရည်စိမ့်သံမြားတန်း (Galvanised Iron Purlin) များဖြင့်ပင် ဒိုင်းပြုလုပ်ခြင်း၊ မြားတန်းပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ရောင်စုံအမိုးပြားမိုးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နေကြပါသည်။ သတိပြုရန်အချက်မှာ အရည်အသွေးကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဝရိန်ဆော်ရန် လိုအပ်ပါက တိကျမှန်ကန်စွာပြုလုပ်ခြင်း၊ Bolts / Nuts များတပ်ဆင်ရန် လိုအပ်ပါက အရည်အသွေးမြင့် High tension bolt ကို မှန်ကန်စွာအသုံးပြုခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ရေးဖြစ်ပါသည်။

အဆောက်အအုံများဆောက်လုပ်ရာတွင် ရှေးအခါက အမိုးများကို အလွန်မတ်စောက်သော လျှော

စောင်းပမာဏဖြစ်သည့် ၃၀ ဒီဂရီ ပတ်ဝန်းကျင်ခန့် အသုံးပြုခဲ့ကြသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ခေတ်အမြင်ပြောင်းလဲလာမှုအရ အမိုးလျှောစောင်း (Roof Slope) ကို တဖြည်းဖြည်းလျှော့ချလာခဲ့ရာ ၁၂ ဒီဂရီခန့်ထိ ပြောင်းလဲတည်ဆောက်လာကြပါသည်။ စက်ရုံအလုပ်ရုံကြီးများကဲ့သို့ ခန်းဖွင့်ကျယ်ဝန်းသော အဆောက်အအုံကြီးများတွင် အမိုးများကို ရေပြင်ညီအလျား ၆ ပေ၊ ၈ ပေ၊ ၁၀ ပေတို့တွင် အမြင့် ၁ ပေသာ တက်သွားသော 1:6, 1:8, 1:10 Slope ဖြင့် တည်ဆောက်လာကြပါသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် မတ်စောက်သောခေါင်ထက် ပြေပြစ်သောခေါင်မိုးက ပိုမို၍ မျက်စိပသာဒလှပသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆခဲ့ကြရာ ယခု နောက်ပိုင်းတွင် ပြေပြစ်သောခေါင်မိုးကို များစွာအသုံးပြုလာကြသည်ကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

ကွန်ကရစ်အားအမိုးပြုလုပ်ခြင်း

ခေတ်ကာလ၏ မျက်စိပသာဒပြောင်းလဲလာမှုများနှင့် ခေါင်မိုးပေါ်တွင် လူနေခန်း၊ လေသာဆောင်၊ စားသောက်ဆိုင် စသည်ဖြင့် လူအများအသုံးပြုနိုင်သော ဧရိယာကျယ်များရရှိစေရန် ယခုနောက်ပိုင်းတွင် သစ်သားဒိုင်း၊ သံဒိုင်းများကိုပင် အသုံးမပြုကြတော့ဘဲ အောက်ထပ်ကြမ်းခင်းများကဲ့သို့ပင် ကွန်ကရစ်အမိုးကြမ်းခင်းများ ပြုလုပ်လာကြသည်ကိုလည်း တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် အထပ်မြင့်အဆောက်အအုံကြီးများတွင် အမြင့်မှနေ၍ ပတ်လည်ကိုကြည့်ရှုနိုင်သော ရှုခင်းကောင်းရှိခြင်း၊ လေကောင်းလေသန့်ရရှိနိုင်ခြင်း၊ ကိုယ်ပိုင်သီးသီးသန့်သန့်ရှိခြင်းတို့ကြောင့်

လူနေအဆောက်အအုံများတွင်ပင် ကွန်ကရစ်အမိုးကြမ်းခင်းများ ပြုလုပ်လာကြရာ ဖော်ပြပါအကျိုးကျေးဇူးများကြောင့် အထပ်မြင့်အဆောက်အအုံများတွင် အဆင့်မြင့်လူနေခန်း (Pent House) အဖြစ် ဖော်ထုတ်ပြီး ဈေးနှုန်းမြင့်တင်၍ ရောင်းချနေကြသည်ကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

ကွန်ကရစ်အမိုးကြမ်းခင်းတွင် အားသာချက်များ ရှိသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏အောက်ဘက်ပိုင်းဒေသ မိုးများသောနေရာများတွင် သတိပြုရမည့်အားနည်းချက်တစ်ရပ်မှာ ပြင်းထန်သောအပူချိန်ကြောင့် ကွန်ကရစ်များ အက်ကွဲနိုင်ခြင်း၊ မိုးရွာသွန်းမှုများပြားခြင်းကြောင့် မိုးရေစိမ့်ထွက်နိုင်ခြင်း စသောအပြစ်များဖြစ်ပေါ်တတ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ကွန်ကရစ်အမိုးကြမ်းခင်း ပြုလုပ်မည်ဆိုပါက ရေဆင်းကောင်းမွန်မှန်ကန်စေရန် ကွန်ကရစ်ကြမ်းခင်းကို သေချာစွာ Level သတ်မှတ်၍ လျှောစောင်း (Slope) မှန်ကန်စွာဖြင့် လောင်းပေးခြင်း၊ ယခုနောက်ပိုင်းတွင် ထုတ်လုပ်လာကြသော ခေတ်မီ ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းတစ်မျိုးဖြစ်သော ရေလုံစေရန် ကာကွယ်သောပစ္စည်း (Waterproofing material) အား စနစ်တကျအသုံးပြုပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့မှသာလျှင် ပြင်ဆင်ရန်ခက်ခဲတတ်သော ကွန်ကရစ်အမိုးမှ ရေစိမ့်ခြင်းကို ကာကွယ်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

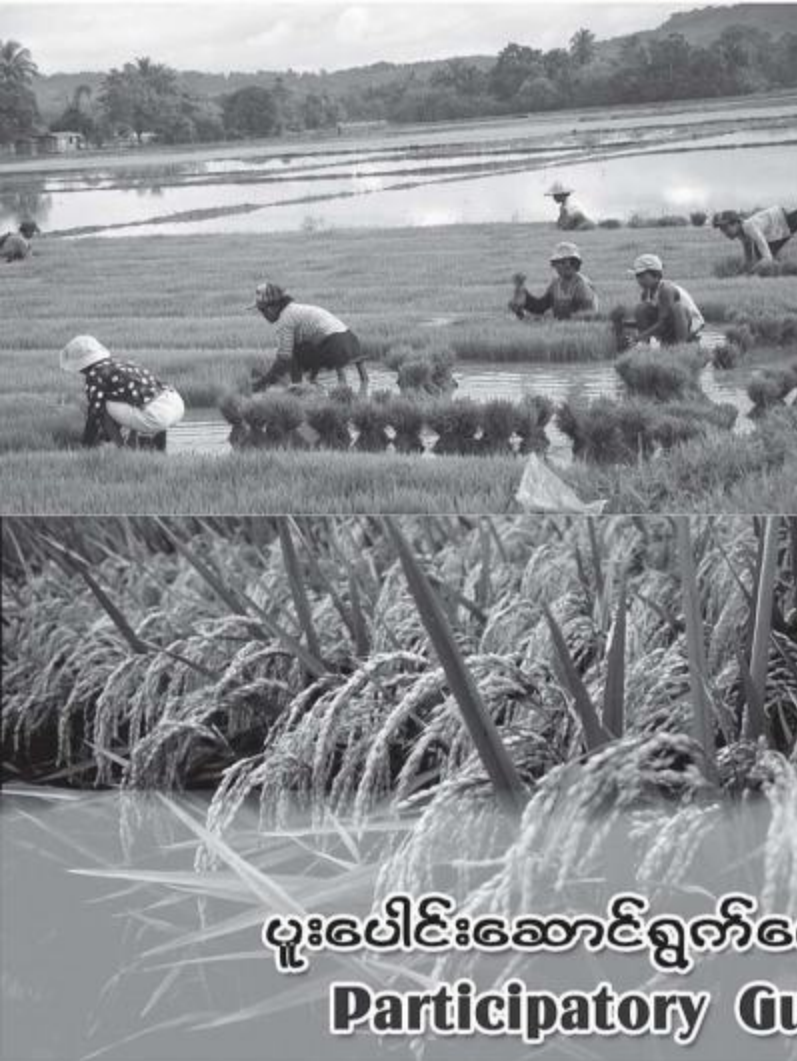
ကွန်ကရစ်အခင်းရေလုံစေရန် အသုံးပြုသော ရေလုံစေရန်ကာကွယ်သောပစ္စည်းမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် နှစ်မျိုးရှိပါသည်။ ပထမတစ်မျိုးမှာ ကတ္တရာပြားကဲ့သို့ အပေါ်မှကပ်ပေးခြင်း (Membrane type) ဖြစ်၍ ဒုတိယတစ်မျိုးမှာ သုတ်ဆေးကဲ့သို့ သုတ်ပေးရသည့် ဘီလပ်မြေအရည်မျိုးပုံစံ (Cementitious type) ဖြစ်ပါသည်။ မည်သည့်အမျိုးအစားမဆို အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း လက်တွေ့မဆောင်ရွက်မီ မိမိအသုံးပြုမည့် ပစ္စည်း၏စက်မှုရေးရာအချက်အလက်များကို သေချာစွာလေ့လာ၍ တတ်ကျွမ်းသူများ၏ အကူအညီဖြင့် အညွှန်းအတိုင်း စနစ်တကျလိုက်နာဆောင်ရွက်ကြပါက ရေရှည်တွင် ပြုပြင်စရာမလိုအပ်အောင် ကောင်းမွန်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အခြေခံအားဖြင့် ရေလုံစေရန်

ကာကွယ်သောပစ္စည်းနှစ်မျိုးစလုံးသည် ကွန်ကရစ်မျက်နှာပြင်ပေါ်တွင် ပလတ်စတစ်အလွှာပါးတစ်ချပ်ဖြင့် သပ်ရပ်စွာဖုံးအုပ်ထားသကဲ့သို့ဖြစ်စေရာ မတော်တဆ ချွန်ထက်သောပစ္စည်းတစ်ခုခုဖြင့် ထိုးဖောက်မိခြင်းမျိုးမဖြစ်စေရန် အပေါ်မှနေ၍ ကွန်ကရစ်ပါးလွှာတစ်ချပ်ဖြင့် ကာကွယ်ပေးရန်လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

မည်သည့်အမျိုးအစားပစ္စည်းကို အသုံးပြုသည်ဖြစ်စေ အရေးကြီးသောအချက်မှာ ရေရှည်တွင် ခိုင်ခံ့ကောင်းမွန်ရန်နှင့် မိုးရေစိမ့်ဝင်မှုများကင်းဝေးစေရန်ပင်ဖြစ်ရာ မိမိအသုံးပြုမည့်ပစ္စည်း၏ စက်မှုရေးရာအချက်အလက်များကောင်းမွန်ခြင်း၊ လုပ်ကိုင်မှုနည်းစနစ်မှန်ကန်ခြင်း၊ လုပ်ကိုင်သောအဆင့်တိုင်းတွင် စနစ်တကျသေသပ်ခြင်း စသည်တို့ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ပါက ကောင်းမွန်သောခိုင်းနှင့် အမိုးမိုးခြင်းလုပ်ငန်းဖြစ်ပါကြောင်း စုစည်းတင်ပြအပ်ပါသည်။ ။

ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။
■ ကျော်လင်း(၇၃)

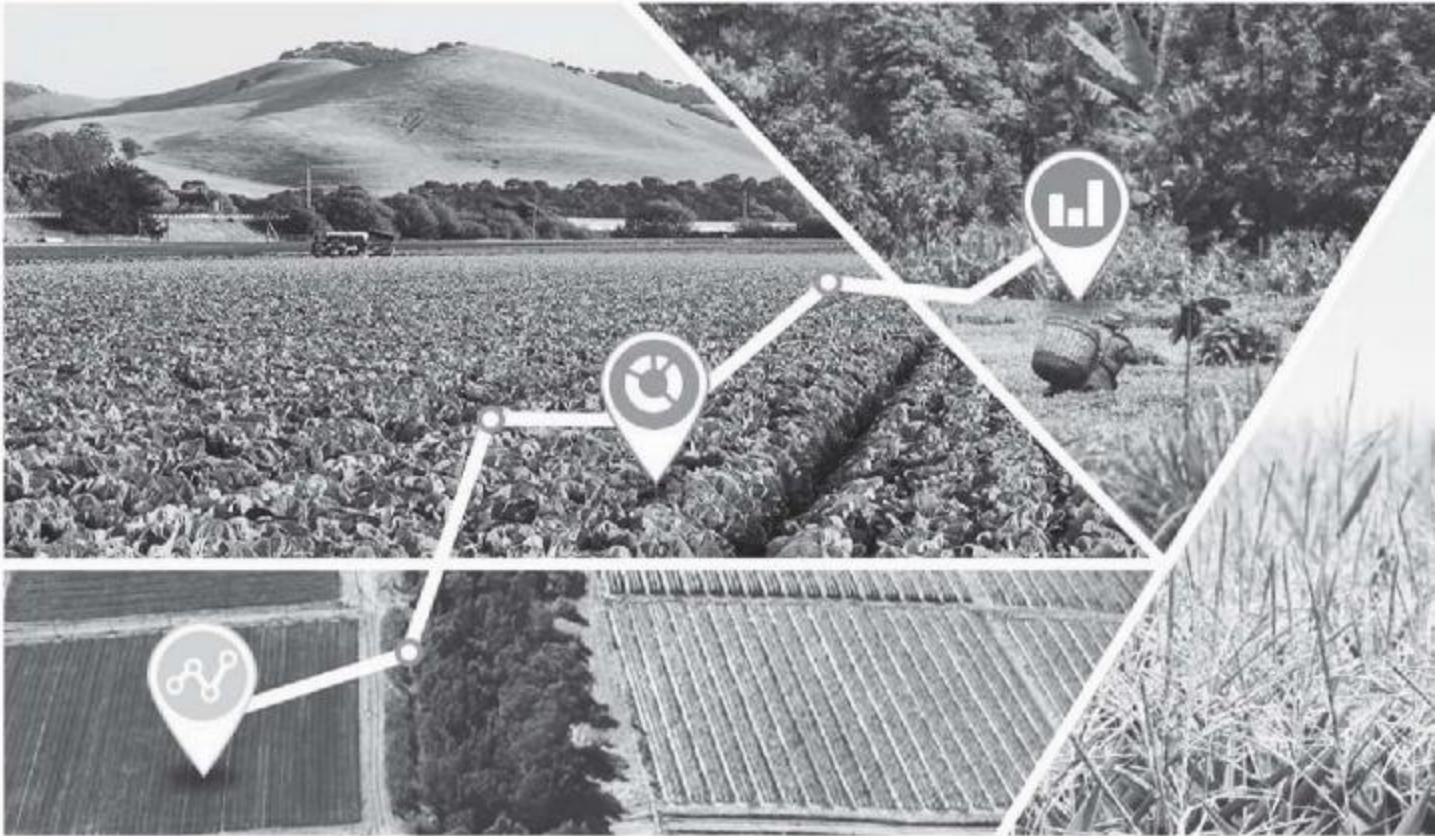

ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သောနိုင်ငံများတွင် ဤ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ထောက်ခံချက်စနစ် (PGS) နည်းပညာရပ်ကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ဤနည်းပညာရပ်သည် ကျေးရွာဒေသများတွင် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နေကြသော တောင်သူလယ်သမား များအား တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးကတိကဝတ်၊ သက်သေ အာမခံချက်များထားရှိပြီး အပြန်အလှန်အကျိုးပြု လုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ခြင်းအားဖြင့် အခြေခံကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်နေ ပြည်သူများ ညီညီညွတ်ညွတ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် တတ်သော စိတ်ရင်းစေတနာကောင်းများ တစ်နေ့ တခြားတိုးပွားလာစေမည့် Green Ecology ဆိုသော နည်းပညာရပ်တစ်ခုဖြစ်ကြောင်းတင်ပြ လိုက်ပါသည်။

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ထောက်ခံချက်စနစ် (PGS- Participatory Guarantee System)

■ ဟင်အင်ရှီနီ (AUAA)

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ထောက်ခံချက်စနစ်

ဤစနစ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အဆင့် ၇ ဆင့်ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ -

- (၁) လက်ရှိအခြေအနေများ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း။
 - (၂) အော်ဂဲနစ်စံချိန်နှုန်းထားများကို သိရှိနားလည်စေခြင်း။
 - (၃) ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ထောက်ခံချက်စနစ် လုပ်ငန်းကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် အဓိကအထောက်အထားများ။
 - (၄) လယ်သမားများ၏ ကတိ၊ သက်သေ၊ အာမခံချက်များ။
 - (၅) လယ်သမားများ၏ လုပ်ငန်းအပေါ် စစ်ဆေးခြင်း သင်တန်း။
 - (၆) အရည်အချင်းတူ သုံးသပ်သူများနှင့် စစ်ဆေးရန် ၃ ဦး။
 - (၇) ထောက်ခံချက်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးခြင်းတို့ပါဝင်ပါသည်။
- ထို့ကြောင့် ယနေ့သီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နေကြသူ

များသည် သဘာဝပုံမှန်ရာသီဥတုကာလတွင်သော်လည်းကောင်း၊ အခြားသောဖောက်ပြန်သော ရာသီဥတုကို စိန်ခေါ်သည့်အနေဖြင့် ဤသဘာဝစိုက်ပျိုးရေးနည်းစနစ်များဖြစ်စေမည့် မိမိစိုက်ပျိုးမြေများအပေါ်တွင် ဈေးကွက်ဝင်သီးနှံအမည်များ စနစ်တကျပြုစုပျိုးထောင်စိုက်ပျိုးကြပြီး သဘာဝမြေဩဇာများကို အဓိကပြုလုပ်သုံးစွဲကြကာ လိုအပ်မှသာ ဓာတ်မြေဩဇာကို အချိုးညီညီ အချိန်ကိုက်စနစ်မှန်ကျွေးပေးခြင်း၊ ရေစနစ်တကျသုံးစွဲခြင်း၊ သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပြီး ပိုးသတ်ဆေး၊ မှိုသတ်ဆေး၊ ရောဂါသတ်ဆေးများ မိမိအစီအစဉ်ဖြင့် ကြိုတင်ဖော်စပ်ထားခြင်းများဖြင့် မိမိ သီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအတွက် တစ်ဧကကုန်ကျမှုသက်သာစေပြီး လယ်သမားဘဝဝင်ငွေနှစ်ဆမကရရှိစေနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ တောင်သူလယ်သမားလုပ်ငန်းရှင်များ၊ အဖွဲ့အစည်းများပူးပေါင်းပါဝင်သည့် 'ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ထောက်ခံချက်စနစ်'ကို Green Ecology အဖြစ် စတင်ကျင့်သုံးသင့်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးအခြေခံမြေမှန်

(Right Soil for Agriculture)

သဘာဝပုံမှန်အထွက်နှုန်းကိုရရှိရေးအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ သတ်မှတ်ထားသော ပန်းတိုင်အထွက်နှုန်းရရှိရေးအတွက်သော်လည်းကောင်း ပြည်တွင်း ပိုလျှံဖူလုံစေပြီး ပြည်ပတင်ပို့ရာတွင် အရေအတွက်နှင့် အရည်အသွေးပြည့်ဝစေရေးတို့တွင် မိမိရွေးချယ်စိုက်ပျိုးသော မြေအမျိုးအစားမှန်ကန်ရန် အထူးလိုအပ်ပါသည်။ ၎င်းရွေးချယ်စိုက်ပျိုးသည့်မြေသည် မြေကောင်းတစ်ခုတွင်ရှိရမည့် ဂုဏ်သတ္တိ ၃ မျိုးနှင့် ပြည့်စုံရန်လိုအပ်ပြီး ရွေးချယ်မှုမှန်ကန်ရပါမည်။ သို့မှသာ ‘ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ထောက်ခံချက်စနစ်’ကို အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဒေသရှိ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများ၏ တူညီစွာဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ကနဦးမူလစိတ်ဓာတ်များ စုစည်းခိုင်မာမှုရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

မြေမှန်မှ မျိုးမှန်မည်

(Right Seed depend on Right Soil)

ထိုကဲ့သို့ ရွေးချယ်ထားသော မြေကောင်းတစ်ခုအပေါ်တွင် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မည့် တောင်သူလယ်သမားများအားလုံးတို့၏ စိုက်ပျိုးမည့်မျိုးရွေးချယ်မှုကို စနစ်တကျမှန်ကန်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။ မျိုးစေ့မှန်မှသာ သီးနှံစိုက်ခင်းများ ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးမှုမှန်ကန်စွာဖြစ်ပေါ်စေပြီး လိုအပ်သောရေနှင့်အာဟာရများ မျှတစွာသုံးဆောင်စေ၍ ကျရောက်တတ်သည့်ပိုးမွှားနှင့် ရောဂါပေါင်းမြက်များမှကင်းဝေးစေကာ တစ်ဧကအတွက် ကုန်ကျစရိတ် (Cost of Cultivation) မှာ ဝင်ငွေထွက်ငွေ ညီညွတ်မျှတ၍ လယ်သမားများ၊ သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများအားလုံး၏ Mind-set များ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေမည်ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများ၏အသုံးပြုသောမျိုးများသည် မျိုးကွဲရောနှောမှုကင်းဝေး၍ အပင်ပေါက်ရာခိုင်နှုန်းပြည့်နီးပါးဖြစ်ရန် မစိုက်ပျိုးမီကတည်းက ကြိုတင်စစ်ဆေးပြီးမှ အသုံးပြုသင့်ကြောင်း အသိပေးကြေညာလိုက်ပါသည်။ မြေမှန်မှ မျိုးမှန်ပြီး Green

Ecology ကို ဖော်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ ၂၀၁၆ ခုနှစ်ကဲ့သို့ ရာသီဥတုသဘာဝဘေးအန္တရာယ် စိန်ခေါ်မှုများရှိသောနှစ်များတွင် မိမိတို့စိုက်ပျိုးမည့် စပါးမျိုးများကို ကြိုတင်စုဆောင်းထားပြီး နောက်မျိုးအဖြစ်အသုံးပြုရာတွင် သမားရိုးကျတစ်ဧက စပါး ၁ တင်း၊ ၁ ခွံ တင်းသုံးမည့်အစား မျိုးကောင်းမျိုးသန့်အဖြစ် ရွေးချယ်ထားသော (သတ်မှတ်ထားသော) စပါးမျိုးများကို ၇ ကီလို (၆ ပြည်) နှုန်းသုံး၍ တိုတုတ်သန်မာပြီး ကောက်ပင်လွန် မြန်ဆန်စေမည့် စိုက်ပျိုးရေးအလေ့အကျင့်ကောင်းများ (ဂျီအေပီစနစ်) ကိုလည်း ဆန်စပါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်မြှင့်မားရေးအတွက် ‘ဆန်စပါးထုတ်လုပ်ရေးနှင့် တို့တာဝန်’ တစ်ရပ်ဟုသတ်မှတ်ယူဆကာ လက်တွေ့တိတိကျကျ လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြသင့်ပါသည်။

စိုက်နည်းမှန်ပြီး ရာသီမှန်အောင် စိုက်

(Right weather, Right Agro-technic)

စိုက်နည်းမှန်ဆိုသည်မှာ မိမိဒေသနှင့်ကိုက်ညီသော စိုက်နည်းစနစ်များကို သုံးစွဲစေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ပျိုးသက်နုကောက်ကွက်ကျစနစ်ခေါ် (System of Rice Intensification) နည်းကို နေရာတိုင်းတွင် အသုံးမတည့်နိုင်သော်လည်း ဆည်ရေသောက်ဒေသများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တွေ့ကြုံခံစားရသောဒေသများ၌ အရေးပေါ်နည်းများကို အမြန်ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် ကြိုတင်သိရှိလေ့လာထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ အဓိကလိုအပ်ချက်မှာ မိုးရာသီကာလ၊ သို့မဟုတ် ရေရရှိမှုအပေါ်မူတည်၍ စိုက်ပျိုးသောသီးနှံပင်၏ ရေလိုအပ်ချက်၊ ရေလိုအပ်ချိန်တို့ကို ကြိုတင်သိရှိထားကာ အချိန်အခါမီ စနစ်တကျသုံးစွဲနိုင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

ရာသီမှန်အောင် စိုက်ဆိုရာတွင် နွေစပါး၊ မိုးစပါး စသည်ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် စိုက်ပျိုးချိန် ရာသီကာလအတွင်း ကိုက်ညီသောစပါးမျိုးကို ရွေးချယ်စုဆောင်းထားရှိပြီးနောက် (မြေမှန်၊ မျိုးမှန်၊ စိုက်နည်းမှန်ကန်စွာဖြင့် ရာသီမှန်အောင်စိုက်နိုင်ရန်) လိုအပ်ပါကြောင်း စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများအား

စေတနာကောင်းဖြင့် ကြေညာမောင်းခတ်လိုက်ပါသည်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်သော ဗီယက်နမ်သည် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုပေါ်မူတည်၍ စပါးစိုက်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အခြားသီးနှံတစ်မျိုးမျိုးကို အလှည့်ကျ (တစ်လှည့်စီ) အစိပ်အကျနည်းစနစ်ကို အသုံးပြုနေကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။

ထို့အပြင် စိုက်ပျိုးရေးများကို အလှည့်ကျတစ်လှည့်စီ (အစိုတစ်လှည့်၊ အခြောက်တစ်လှည့်) Alternate Wetting & Drying (AWD) နည်းများကို အသုံးပြု၍ ကမ္ဘာကြီးပူနွေးမှု၊ ရေလိုအပ်မှုများကို အစီအစဉ်ရေးဆွဲပြီးဆောင်ရွက်နေကြောင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများမှလေ့လာသိရှိခဲ့ရပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သောပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ထောက်ခံချက်စနစ်များကို နိုင်ငံအချင်းချင်း အတွေ့အကြုံဖလှယ်သောအနေဖြင့် Green Ecology နည်းပညာရပ်များအားလေ့လာဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်နည်းပညာနှင့် သုတေသနလိုအပ်ချက်
(Requirement for Extension training & Research)

ခေတ်တွေပြောင်းလဲခဲ့ပါပြီ။ ဟိုယခင်က စိုက်ပျိုးရေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝမှ ယခုစိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနထိ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံများထဲတွင် တိုးချဲ့ပညာပေးရေးလုပ်ငန်းများကို နည်းပညာနှင့်သုတေသနရပ်များ လိုနေသေးကြောင်း

လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ တောင်သူများအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာရပ်များကို အပြည့်အဝလိုက်နာနိုင်မှုမရှိကြသေးဘဲ နားလည်သဘောပေါက်စေမည့် အခြေခံလက်တွေ့ကျကျနည်းများအား ပြန်လည်ဖော်ထုတ်ကြရန်လိုအပ်နေပါသည်။

ဆိုလိုသည်မှာ တောင်သူများအတွက် လိုအပ်ချက်စိုက်စရိတ်များနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၏လိုအပ်ချက်မျိုးစပါး အပြည့်အဝထုတ်လုပ်နိုင်ရေး ၂ ခုကိုပေါင်းစပ်ပေးသည့် နည်းပညာရပ်များကို တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်များအတွင်းရှိ မြို့နယ်များကို (Focal) အဖြစ် အလေးပေးရွေးချယ်ပြီးနောက် ၎င်းမြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျေးရွာများမှ စိုက်ပျိုးသောသီးနှံအလိုက် မျိုးထုတ်လုပ်မှုများပြုလုပ်စေချင်ပါသည်။ ဥပမာ - တောင်သူတစ်ဦးလျှင် မျိုးစပါးမျိုး ၅ တင်း၊ ၁၀ တင်း ခန့်ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့လျှင် မိမိအတွက် လိုအပ်သော မျိုးကောင်းမျိုးသန့်နှင့် ပိုလျှံသောမျိုးကို မျိုးဈေး (Seed Price) ဖြင့် ဈေးပိုရောင်းချနိုင်ပြီး ဝင်ငွေပိုမိုလာစေမည်ဖြစ်ပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ တောင်သူတစ်ဦးချင်း မျိုးထုတ်လုပ်နည်းပညာရပ်ကို တစ်ပိုင်တစ်နိုင် လုပ်ကိုင်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာမှ မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများတွင် မျိုးလိုအပ်မှုအခက်အခဲပြဿနာရပ်ကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းကြနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ။

■ တင်အောင်ရှိန် (AUAA)

လူ့စွန့်

■ နဂါးမိုလ်ဟောင်ဟောင်သက်

ငါတပမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် လေးအသင်္ချေ နှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတိုင်ပါရမီတော် ဆယ်ပါး၊ အပြားသုံးဆယ်၊ စွန့်ခြင်း ကြီး ငါးပါး၊ အရိယာ သုံးပါးတို့ကို ပြုကျင့်ပြီး တုသိတာနတ်ပြည်၌ အလောင်းတော် ‘သေတကေတု’ အမည်ရှိသော နတ်သားအဖြစ် ကြီးစွာသော နတ်စည်းစိမ်ချမ်းသာ ကို ခံစားတော်မူသည်။

သေတကေတုနတ်သား သက် တမ်းပြည့်နေတော်မူပြီး နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်း၏တောင်းပန်မှုဖြင့် နတ် သက်ကြွေစုတေတော်မူပြီး လူ့ပြည် သကျသာကီဝင်မင်းမျိုး ကပိလဝတ် ပြည့်ရှင် ဘုရင်သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ မိဖုရားကြီး သီရိမဟာမာယာဒေဝီ ၏ဝမ်းကြာတိုက်တွင် ပဋိသန္ဓေစွဲ တည်တော်မူပြီး ဆယ်လအကြာ ပဋိသန္ဓေရင့်မာခြင်းသို့ရောက်သော အခါ မိမိမွေးရာ ဇာတိရပ်မြေ

ဆွေမျိုးတို့ဌာနေ ဒေဝဒဟပြည် (နောင်တာဝါ) သို့ သွားရောက်လို ကြောင်းဆန္ဒဖြစ်ပေါ်လာရာ သုဒ္ဓေါ ဒနမင်းကြီးထံ လျှောက်ထားပန်ကြား ရာ မင်းကြီးက သီရိမဟာမာယာ ဒေဝီအား ဆန္ဒအတိုင်း သွားခွင့်ပြု တော်မူသည်။
ဤတွင် သီရိမဟာမာယာဒေဝီ မိဖုရားကြီးသည် နောက်လိုက်ခြွေရံ အပျိုတော်များ၊ အထိန်းတော် များ၊ ဝင်းကိုယ်ရံတော်အဆောင်

အယောင်များစွာတို့ဖြင့် ဒေဝဒဟ ပြည်သို့ ကြွချီတော်မူသည်။

ကဝိလဝတ်ပြည်နှင့် ဒေဝဒဟ နှစ်ပြည်ထောင်အကြား ခရီးလမ်း တွင် သီရိမဟာမာယာဒေဝီမိဖုရား ကြီးသည် လုမ္ဗိနီအင်ကြင်းတော အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်သောခဏပင် နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည် -

“ယနေ့ အလောင်းတော်သူ မြတ်သည် မယ်တော်ဝမ်းကြာတိုက် မှ ထွက်မြောက်သန့်စင်တော်မူလိမ့် မည်”ဟူ၍ လောကဓာတ်စကြဝဠာ တိုက်အပေါင်းတစ်သောင်းလုံးအုန်း အုန်းကျွက်ကျွက် တစ်ခဲနက်ပဲ့တင် ထပ်သောအသံကို ဖြစ်စေသော ဟစ်အော်ကြွေးကြော်ကြလေကုန် သည်။ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည် အလောင်းတော်ဖွားမြင်ခြင်း ဝိဇာ တမင်လာကို ပူဇော်သက္ကာရပြုကုန် အံ့ဟူ၍ အထူးထူးသော မင်္ဂလာ ဘဏ္ဍာ၊ ပဏ္ဍာလက်ဆောင်တို့ကို ယူဆောင်ကိုင်စွဲလျက် စကြဝဠာ တိုက် အားလုံးပြည့်စုံအောင် ပေါင်း ဆုံ စုဝေးလာရောက်ကြပြီးသော် ကောင်းကင်တစ်ပြင်လုံး နတ်ထီးဖြူ တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းမိုးကာ၍ နတ်၌ဖြစ် သော တူရိယာသံတို့ဖြင့်လည်း ကောင်း၊ ခရုသင်းသံတို့ဖြင့်လည်း ကောင်း တစ်ပြိုင်နက်ပဲ့တင်ထပ်စေ ၍ ရောက်ရှိလာကြကုန်၏။

ထိုစဉ် သီရိမဟာမာယာဒေဝီ မိဖုရားကြီးသည် လုမ္ဗိနီအင်ကြင်း တောကိုမြင်တော်မူရာ အင်ကြင်း ပင်၏ ပန်းပွင့်အတိ တန်ဆာဆင် အပ်သော အင်ကြင်းပင်အကိုင်း အခက်တို့သည် မိဖုရားကြီးလက်ဝါး

ပြင်သို့ အဆင်သင့်ကပ်ရောက်လာ ကြသည်။ အင်ကြင်းကိုင်းများလည်း မိဖုရားကြီးလက်လှမ်းမီစေရန် ကိုင်း ညွတ်ပေးသည်။ သီရိမဟာမာယာ ဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် ရွှေချည်ထဘီ ကိုဝတ်၍ ငါးကြင်းမျက်စိနှင့်တူ သော အကွက်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ် သော အပေါ်ရုံဘွဲ့ဖြူလွှာကို ခြေဖျား တိုင်အောင် ဝတ်ရုံဆင်မြန်းလျက် မင်္ဂလာအင်ကြင်းခက်ကို လက်ယာ လက်ဖြင့် ဆွဲကိုင်ရပ်တည်သောခဏ ၌ ဘုရားအလောင်းတော် ဖွားမြင် ကြောင်း ကမ္မဇလေ တုန်လှုပ်လာ သည်။

ထိုအခါ ကိုယ်လုပ်မောင်းမ မှူးမတ် စသောအခြွေအရံတို့သည် သီရိမဟာမာယာဒေဝီမိဖုရားကြီး အတွက် ပိုးဖဲတင်းထိမ်ကန့်လန့်ကာ တို့ဖြင့်ပတ်ကာ ဝန်းရံကြကုန်ပြီးလျှင် ထိုအပါးမှဖယ်ရှားဆုတ်ခွာကြ၏။

မဟာသက္ကရာဇ် ၆၈ ခု၊ ဥတုဂိ မှာန ကဆုန်လပြည့်၊ သောကြာနေ့ ဝိသာခါနက္ခတ်နှင့် စန်းလင်ယှဉ် လျက် မြတ်စွာဘုရားအလောင်း တော်သည် မယ်တော်သီရိမဟာ မာယာဒေဝီမိဖုရားကြီး၏ ဝမ်းကြာ တိုက်မှ ကောင်းစွာမီးရှူးသန့်စင် ဖွားတော်မူ၏။ ဘုရားအလောင်းကို ဖွားမြင်ရာတွင် သာမန်လူသားကဲ့ သို့ ဦးခေါင်းမှမဖွားဘဲ ခြေအစုံမှ စ၍ ဖွားမြင်သည်။

ထိုသို့ ဖွားမြင်ပြီးသောခဏ၌ မှာပင်လျှင် ကိလေသာမှစင်ကြယ် သောစိတ်ရှိကြသည့်မဟာဗြဟ္မာကြီး လေးဦးတို့သည် ဘုရားအလောင်း တော်မြတ်ဖြစ်သော သားတော်ကို

ရှေးဦးစွာ ရွှေဇာကွန်ရက်ဖြင့်ခံယူ၍ မယ်တော်၏ရှေ့မှောက်၌ ထားကြ ပြီးလျှင် -

“ရှင်မိဖုရား နှစ်သက်ဝမ်းမြောက် သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်ပါလော့၊ ရှင် မိဖုရားသည် ဘုန်းတန်ခိုးအာနု ဘော်ကြီးမြတ်သော သားတော်ဖြစ် ပေါ် ဖွားမြောက်ခဲ့လေပြီ” ဟုပြော ဆိုကြကုန်၏။

ထိုသို့ပြောပြီး ဗြဟ္မာကြီးလေး ဦးတို့၏လက်မှ စတုမဟာရာဇ်နတ် မင်းကြီးလေးပါးတို့သည် မင်္ဂလာရှိ သည်ဟူ၍ သမုတ်ပညတ်ခေါ်ဝေါ် အပ်သော သစ်ကနက်ရေဖြင့် သား တော်ကိုခံယူကြကုန်၏။ ထိုနတ် မင်းကြီးလေးပါးတို့လက်မှ လူတို့ သည် ဘွဲ့ဖြူပုဆိုးဖြင့် သားတော်ကို ခံယူကြကုန်၏။ လူတို့လက်မှလွတ် ၍ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ခြေ တော်အစုံဖြင့် မြေပေါ်၌ ကြွကြွရပ် လျက် အရှေ့အရပ်ကိုကြည့်ရှုတော် မူ၏။ ထိုသို့ ကြည့်ရှုတော်မူသော် အရှေ့အရပ်မျက်နှာဝယ် အထောင် မက များစွာကုန်သော စကြဝဠာ တိုက်တို့သည် တစ်ပြင်တည်းဖြစ် ကုန်၏။ စကြဝဠာတစ်တိုက်နှင့် တစ်တိုက်ခြားနားမှုမရှိ ပကတိတစ် ဆက်တည်း၊ တစ်ပြန့်တည်းကဲ့သို့ ဟင်းလင်းထင်ကုန်ကြ၏။ ထိုအရှေ့ အရပ်၌နေကြကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာ တို့သည် ဘုရားအလောင်းတော် မြတ်ကို နံ့သာပန်းမန်စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်ကုန် လျက် -

“အို ယောက်ျားမြတ်၊ ဤအရပ် မျက်နှာ၌ အရှင်ယောက်ျားမြတ်နှင့် တူသောသူ မရှိပါ၊ အရှင်ယောက်ျား

မြတ်ထက် သာလွန်မြင့်မြတ်သော သူကား အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း”ဟူ၍ ပြောဆိုကြကုန်၏။

ဤသို့ အရပ်လေးမျက်နှာ၊ အထောင့်အရပ် လေးမျက်နှာ၊ အောက်အရပ်မျက်နှာ၊ အထက်အရပ်မျက်နှာအားဖြင့် အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့ကို အစဉ်အတိုင်းကြည့်ရှုတော်မူ၍ ထိုအရပ်ဆယ်မျက်နှာလုံးမှာပင် ကိုယ်တော်မြတ်နှင့်တူသောသူ တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှ မြင်တော်မမူသောကြောင့် ရပ်တော်မူရာအရပ်မှ မြောက်အရပ်သို့ မျက်နှာတူရူ ခုနစ်ဖဝါး (ခြေလှမ်းခုနစ်လှမ်း) လှမ်းကြွတော်မူ၏။

ယင်းသို့ လှမ်းကြွတော်မူသောအခါ မဟာဗြဟ္မာမင်းသည် အလောင်းတော်မြတ်အား ထီးဖြူတော်နှင့်ဆောင်းမိုးလျက်၊ သုယာမနတ်မင်းသည် သားမြီးယပ်ကိုကိုင်ဆောင်လျက်၊ ထိုမှတစ်ပါးကုန်သောနတ်တို့သည် ခြေနင်း၊ သန်လျက်၊ မကိုဋ်၊ သင်းကျစ်ဟူသော မင်းမြောက်တန်ဆာတို့ကို အသီးသီးကိုင်စွဲကြကုန်လျက် အလောင်းတော်နောက်မှ အစဉ်လိုက်ကြကုန်၏။ ထိုသို့ မင်းမြောက်တန်ဆာငါးပါးကို နတ်ဗြဟ္မာတို့ကိုင်စွဲ၍ လိုက်ကြသော်လည်း လူတို့သည် နတ်ဗြဟ္မာတို့ကိုမမြင်ရဘဲ မင်းမြောက်တန်ဆာတို့ကို ဝတ်ဆင်ထားသော ဘုရားအလောင်းတော်ကိုသာ အများမြင်ကြကုန်၏။

ထိုသို့ လှမ်းကြွတော်မူသောအခါ ဘုရားအလောင်းတော်မြတ်သည် ပကတိမြေ၌သာလျှင် လှမ်း

ကြွတော်မူ၏။ လူအပေါင်းတို့စိတ်၌ကား ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် လှမ်းကြွသည်ဟု ထင်မြင်ရ၏။ အမှန်မှာ အဝတ်တန်ဆာမပါ၊ မဝတ်ဆင်ဖွား မြင်တိုင်းကိုယ်လုံးတော်နှင့် ကိုယ်တော်မြတ်လှမ်းကြွတော်မူ၏။ လူအပေါင်းတို့စိတ်၌ကား ဝတ်စားစုံလင်တန်ဆာဆင်လျက် လှမ်းကြွသည်ဟု မြင်ကြရ၏။ ဖွားသစ်အရွယ်သူငယ်အဖြစ်သာ လှမ်းကြွတော်မူ၏။ လူအပေါင်းတို့စိတ်၌ကား တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်သားအရွယ်ရှိသည်ဟု ထင်မြင်ရ၏။ အလောင်းတော်မြတ်သည် မြောက်အရပ်သို့ ခုနစ်ဖဝါး (ခြေလှမ်းခုနစ်လှမ်း) လှမ်းကြွ၍ ရပ်တော်မူ၏။

အလောင်းတော်မြတ်ရပ်တည်တော်မူသောခဏ၌ အလုံးစုံသော လူနတ်ဗြဟ္မာတို့သည် မည်သည့်အသံကိုမျှ မဖြစ်စေကြဘဲ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်ကြကုန်လျက် -

“ယခုအခါ အလောင်းတော်ယောက်ျားမြတ်သည် ငါတို့ကို မည်သို့သောစကား မြွက်ကြားမိန့်ဆိုလိမ့်မည်နည်း”ဟု နားစွင့်နေကြကုန်၏။ ဘုရားအလောင်းတော်မြတ်သည် မြောက်အရပ်သို့ တူရူခုနစ်ဖဝါးကြွတော်မူပြီး၍ ခုနစ်ခုမြောက် ခြေဖဝါးအလှမ်း၌ ရပ်တန့်တော်မူလျက် -

(က) အဂ္ဂေါဟမသ္မိလောကဿ - ငါသည် လူသုံးပါးတို့ထက် မြတ်သူဖြစ်၏။ (တစ်နည်း) ငါသည် လူသုံးပါးတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။

(ခ) ဇေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿ - ငါသည် လူသုံးပါးတို့ထက် ကြီးကဲသူဖြစ်၏။ (တစ်နည်း) ငါသည် လူသုံးပါးတို့တွင် အကြီးအကဲအပ်ဆုံးဖြစ်၏။

(ဂ) သေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿ - ငါသည် လူသုံးပါးထက် ချီးမွမ်းအပ်သူဖြစ်၏။ (တစ်နည်း) ငါသည် လူသုံးပါးတို့တွင် ချီးမွမ်းအပ်ဆုံးဖြစ်၏။

(ဃ) အယမန္တိမာဇာတိ - ဤယခု ပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်းကား ငါ့အဖို့ရာနောက်ဆုံး ပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်းဖြစ်၏။

(င) နတ္ထိဒါနိ ပုနဗ္ဗဝေါ - နတ္ထိဒါနိ ပုနဗ္ဗဝေါ - ယခုအခါ၌ ငါ့အဖို့ရာတစ်ဖန် ဘဝသစ်ဖြစ်ရခြင်း မရှိတော့ပြီ-

ဟူ၍ လောကဓာတ် စကြဝဠာတိုက်ပေါင်း တစ်သောင်းလုံးကို ကိုယ်တော်မြတ်၏အသံတော်ဖြင့် တစ်ပြိုင်နက်တည်းကြားစေ၍ ရဲရဲတောက်စကား ကြိုးဝါးကျူးရင့်တော်မူ၏။

ဤသို့သော အလောင်းတော်သိဒ္ဓတ္ထသည် ရဲရဲဝံ့ဝံ့ပြောဆိုကြိုးဝါးသောစကားသည် မြောက်အရပ်ဒေသ၌ ပြောဆိုခြင်းမဟုတ်ပါ။ လုမ္ဗိနီဥယျာဉ်တော်အတွင်း၌မှာပင် ကျူးရင့်တော်မူသောစကားဖြစ်ပါသည်။

လုမ္ဗိနီဟုခေါ်သည်မှာ ဒေဝ

ယင်းအပေါ်တွင်တည်ဆောက်သည်။ နာရီစင်ရှိ နာရီ ၄ လုံး၏မျက်နှာများသည် မြေပြင်မှ ပေ ၁၈၀ မြင့်ကာ နာရီစင်၏ အတွင်းပိုင်းထူထည်သည် ၁၆၄၂၀၀ ကုဗ ပေရှိသည်။

ဘစ်ဘင်သည် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားများဆွဲဆောင်မှုအရှိဆုံးနေရာတစ်ခုဖြစ်သော်လည်း ပြည်ပနိုင်ငံသားများကို နာရီစင်အတွင်းပိုင်းသို့ ဝင်ရောက်ခွင့်မပြုချေ။ ဗြိတိသျှနိုင်ငံသားများသည်ပင် ဘစ်ဘင်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုရန် မိမိတို့ဒေသဆိုင်ရာလွှတ်တော်အမတ်မှတစ်ဆင့် ခွင့်ပြုချက်ကြိုတင်ရယူကြရသည်။ ပေ ၃၀၀ ကျော်မြင့်သည့်နာရီစင်တွင် ယခင်က ဓာတ်လှေကားတပ်ဆင်ရန် စီစဉ်ခဲ့ဖူးသော်လည်း ယခုတိုင် တပ်ဆင်ထားခြင်းမရှိဘဲ တက်ရောက်ခွင့်ရသူ ဗြိတိန်နိုင်ငံသားများသည် အစောင့်များလိုက်ပါလျက် ထုံးကျောက်များဖြင့် ပြုလုပ်ထားသည့် လှေကားထစ် ၃၃၄ ထစ်အတိုင်း နာရီစင်အပေါ်သို့ တက်ရောက်နိုင်ကြသည်။

ဘစ်ဘင်ကိုတည်ဆောက်ပြီးချိန်မှစ၍ မြေပြင်အနေအထားပြောင်းလဲမှုများဖြစ်ပေါ်ခဲ့သဖြင့် နာရီစင်သည် အနောက်မြောက်ဘက်သို့ အနည်းငယ် တိမ်းစောင်းခဲ့သည်။ နာရီစင်၏ ၅၅ မီတာအထက်တွင် ၉ လက်မယိုင်သွားသဖြင့် ယိုင်နှုန်း အပုံ ၂၄၀ တွင် တစ်ပုံခန့်ဖြစ်သည်။ နာရီကိုတည်ဆောက်ခဲ့စဉ်က တိမ်းစောင်းမှု ၂၂ မီလီမီတာရှိရန်သာ တွက်ချက်တည်ဆောက်ခဲ့သော်လည်း ဂျူဗလီလိုင်းအတွက် ဥမင်တူးဖော်ခဲ့သဖြင့် တိမ်းစောင်းမှုကြီးမားခဲ့သည်။ ရာသီဥတုအပူချိန်သက်ရောက်မှုကြောင့် ဘစ်ဘင်သည် နှစ်စဉ် မီလီမီတာ အနည်းငယ်ရှေ့နောက်ရွေ့လေ့ရှိခဲ့သည်။ ဝိတိုရိယဘုရင်မလက်ထက်တွင် ဂျာနယ်သမားများသည် ဘစ်ဘင်ကို စိန့်စတီဖန်မျှော်စင်ဟုခေါ်ခဲ့ကြသည်။ ထိုစဉ်က ဗြိတိသျှပါလီမန်အမတ်များသည် စတီဖန်ခန်းမတွင် လွှတ်တော်တက်ခဲ့ကြသဖြင့် ဂျာနယ်သမားများက အောက်လွှတ်တော်နှင့်ဆက်နွယ်သမျှကို စိန့်စတီဖန်ဟုသာ ရည်ညွှန်းခဲ့ကြသည်။ ဝက်စ်မင်နစ္စတာနန်းတော်၏အများဝင်ပေါက်အပေါ်ရှိ မျှော်စင်ငယ်ကိုလည်း စိန့်စတီဖန်မျှော်စင်ဟုခေါ်ခဲ့ကြသည်။

ဘစ်ဘင်မှ အဲလ်လီဇဘက်သို့

ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ အဓိကပါတီကြီး ၃ ခုမှ ထိပ်တန်းအဖွဲ့ဝင်များအပါအဝင် လွှတ်တော်အမတ် ၃၃၀ ဦးရှိသည့် ဗြိတိသျှပါလီမန်သည် ၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂ ရက်တွင် ဘစ်ဘင်နာရီကို ဘုရင်မကြီး ဒုတိယမြောက် အဲလ်လီဇဘက်၏ စိန့်ရတုမွေးနေ့အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် အဲလ်လီဇဘက်မျှော်စင်ဟုအမည်ပြောင်းရန် တင်သွင်းသည့်အဆိုကို ထောက်ခံခဲ့ကြသည်။ ဝိတိုရိယဘုရင်မကြီး၏ အသက် ၇၅ နှစ်ပြည့်တွင် ဝိတိုရိယမျှော်စင်ဟု အမည်ပြောင်းခဲ့သည့်ဘစ်ဘင်ကို အဲလ်လီဇဘက်မျှော်စင်ဟု အမည်ပြောင်းရန်စီစဉ်ခြင်းကို လျော်ကန်သင့်မြတ်ကြောင်း အမတ်များက ယူဆခဲ့ကြသည်။ ဇွန်လ ၂၆ ရက်တွင် အောက်လွှတ်တော်က အဆိုကို အတည်ပြုခဲ့သဖြင့် ဝန်ကြီးချုပ်ဒေးဗစ်ကင်မရွမ်းက စက်တင်ဘာလ ၁၂ ရက်တွင် နာရီစင်ကို အမည်ပြောင်းလဲကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ နာရီစင်အမည်ပြောင်းလဲသည့်အခမ်းအနားတွင် ဗြိတိသျှအောက်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ ဂျွန်ဘာကိုးက မျှော်စင်အမည်ကမ္မည်းပြားကို ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည်။

ဘစ်ဘင်နာရီစက်

ဘစ်ဘင်နာရီသည် အချိန်ပြသမှုအလွန်တိကျမှုကြောင့် ထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့သည်။ နာရီစက်ဒီဇိုင်းကို ရှေ့နေနှင့် အပျော်တမ်း အချိန်ဗေဒပညာရှင် (Horologist) အက်ဒ်မန်ဘက်ကင်ဒန်နီဆင်နှင့် အခြားနှစ်ဦးက ပုံစံပြုခဲ့ပြီး အက်ဒ်မန်ဒန်နီကို နာရီပြုလုပ်ရန် အပ်နှံခဲ့သည်။ ဒန်နီဆင်သည် ၁၈၅၃ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သဖြင့် သူ၏သားက နာရီကို ဆက်လက်တည်ဆောက်ခဲ့ရာ ၁၈၅၄ ခုနှစ်တွင် ပြီးဆုံးခဲ့သည်။ သို့သော် မျှော်စင်တည်ဆောက်မှုသည် ၁၈၅၉ ခုနှစ်မှ ပြီးဆုံးခဲ့သဖြင့် နာရီဆွဲသီးနှင့်စက်အကြား လည်ပတ်မှုစနစ်တစ်ခုကို သားဒယ်နီဆင်က တီထွင်ထည့်သွင်းခဲ့သည်။ ၁၃ ပေရှည်ကာ ပေါင် ၆၆၀ အလေးချိန်ရှိသည့် နာရီချိန်သီးကို နာရီခန်းအောက်ရှိ လေလုံသေတ္တာအတွင်း စတီးကြိုးဖြင့်ဆွဲကာ ထည့်သွင်းခဲ့သည်။ ချိန်သီးလှုပ်ခါမှုသည် တစ်ကြိမ်လျှင် ၂ စက္ကန့်ဖြစ်သည်။

ဒဟပြည်ရှင်မင်းကြီးအား လုမ္ဗိနီ မိဖုရားကြီးက ဥယျာဉ်တော်တစ်ခု တည်ဆောက်ပေးရန် ပြောဆို လျှောက်ထားသဖြင့် မင်းကြီးသည် မိဖုရားကြီးအလိုဆန္ဒပြည့်ဝစေရန် အင်ကြင်းတော၌ ဥယျာဉ်တော် တည်ဆောက်သည်။ ဥယျာဉ်တော် ကို လုမ္ဗိနီမိဖုရားကြီးအမည်ကိုအစွဲ ပြု၍ ‘လုမ္ဗိနီ’ဟုအမည်သမုတ်တော် မူခြင်းဖြစ်သည်။

လုမ္ဗိနီဥယျာဉ်တည်ရှိရာအရပ် မှာ မဇ္ဈိမဒေသ ကပိလဝတ်ပြည် နှင့် ဒေဝဒဟပြည် နှစ်ပြည်ထောင် အကြားတွင် တည်ရှိပါသည်။

လုမ္ဗိနီဥယျာဉ်သည် ယခုခေတ် နီပေါနိုင်ငံ အနောက်ပိုင်း၊ လုမ္ဗိနီ ဇုန် ရူပန်(ဒေဟီခရိုင်)တိုင်ရာဟဝါ ခေါ် သိဒ္ဓတ္ထနာဂါမြို့မှ အနောက် ဘက် ၁၇ မိုင်ခန့်အကွာတွင် တည် ရှိပါသည်။

လုမ္ဗိနီသည် လတ္တီတွဒ် ၂၇ ဒီဂရီ ၂၈ မိနစ်၊ မြောက်လောင်ဂျီ တွဒ် ၈၃ ဒီဂရီ ၁၆ ဒသမ ၄ မိနစ်၊ ဟိမဝန္တာတောင်တန်း အနောက် ပိုင်း ဆီလဝါတောင်အကြားအခြေ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်ထက် ပေ ၃၀၀ ကျော်အမြင့်ရှိသော ဒေသ အခေါ် ‘တရှိုင်း’ဟူသည့် တောင် ပိုင်း၊ မြေပြန့်နှင့် တစ်ဆက်တည်း တည်ရှိပါသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံအစပ် နှင့် ၆ မိုင်ခန့်သာဝေးသည်။

လုမ္ဗိနီနှင့်ပတ်သက်သော မှတ် တမ်းအရ အေဒီ ၅ ရာစုနှစ်တွင် တရုတ်ဘုန်းတော်ကြီး ဖတီးအန် ရောက်ရှိစဉ်ကာလနှင့် အေဒီ ၇ ရာစုနှစ် တရုတ်ဘုန်းတော်ကြီးဟူ

အင်ဆန် ရောက်ရှိစဉ်ကာလတို့၌ လည်းကောင်း၊ လုမ္ဗိနီနှင့်ပတ်သက် သောမှတ်တမ်းများတွင် ဖတ်ရှုရပါ သည်။

အေဒီ ၁၃၀၄ ခုနှစ်ခန့်တွင် နီပေါနိုင်ငံ (အနောက်ပိုင်း)ဒေသ ကို အုပ်ချုပ်သော ရီပူမာလာဘုရင် သည် လုမ္ဗိနီသို့ရောက်ရှိခဲ့သည်။ မူလ အသောကကျောက်စာတိုင် တွင် ကမ္ပည်းမော်ကွန်းရေးထိုးခဲ့ သည်ဟုဆိုပါသည်။

ထို့နောက်ပိုင်းတွင် အခြား ဘာသာဝင်များ ကြီးစိုးထွန်းကား လာရာ လုမ္ဗိနီဒေသမှာ နှစ်ပေါင်း များစွာကြာသော် သစ်ပင်ချုံနွယ် များဖုံးလွှမ်းပြီး တောဖြစ်၍ပျောက် ကွယ်ခဲ့ပါသည်။

ထိုစဉ်ကာလ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ အင်္ဂလိပ်လက်အောက် ကျရောက် နေပြီး ခရစ်နှစ် ၁၈၁၆ ခုနှစ်တွင် ချုပ်ဆိုသောစာချုပ်အား လုမ္ဗိနီ တည်ရာအရပ်ကို နီပေါနိုင်ငံအဖြစ် အင်္ဂလိပ်တို့က ပေးအပ်ပိုင်းခြားခဲ့ သည်။

ခရစ်နှစ် ၁၈၈၅ ခုနှစ် ရှေး ဟောင်းသုတေသီ ဒေါက်တာအေ ဖူရာဆိုသူသည် နီပေါနိုင်ငံ၊ တရှိုင်း ဒေသတွင် လှည့်လည်တူးဖော်ရင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ခတ်ခါရှမ်းရှားရာနာ ၏ အကူအညီဖြင့် လုမ္ဗိနီရှိသော အသောကကျောက်တိုင် (သီရိဓမ္မာ အသောကမင်းကြီး စိုက်ထူသော ကျောက်တိုင်)ကိုပြန်လည်တွေ့ရှိခဲ့ ကြောင်းနှင့် ကပိလဝတ်ပြည်နှင့် ဒေဝဒဟပြည်ကိုလည်း ပြန်လည် တွေ့ရှိခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ခရစ်နှစ် ၁၈၉၉ ခုနှစ်၊ နီပေါ နိုင်ငံ၊ ရာနာအစိုးရ၏ သဘော တူညီချက်ဖြင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ ရှေး ဟောင်းသုတေသီ မစ္စတာပီစီမူ ကာချီဦးဆောင်၍ လုမ္ဗိနီနှင့် ကပိ လဝတ်ပြည် ဒေသတစ်ဝိုက်ရှာဖွေ တူးဖော်မှုများပြုလုပ်ရာ တောင် ကုန်းငယ်တစ်ခုတွင် သီရိမဟာ မာယာဒေဝီမိဖုရားကြီးဗိမာန်နှင့် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား ဖွားမြင်တော်မူခန်း ကျောက်ပြားရုပ်တုများ ရှာဖွေတွေ့ ရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ရှေးရှေးကာလ ဂေါတမဘုရား ရှင်ပွင့်တော်မမူကပင် လုမ္ဗိနီ ဥယျာဉ်သည် တည်ရှိခဲ့ပါသည်။ ဘုရားအလောင်းတော် မွေးဖွားခဲ့ သော လုမ္ဗိနီဥယျာဉ်သည် နှစ် ပေါင်း နှစ်ထောင့်ငါးရာကြာရှည်ခဲ့ သော်လည်း ရှေးဟောင်းသုတေသီ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးဖြင့် လုမ္ဗိနီဥယျာဉ်ကြီးမှာ ယခုမျက် မှောက်ခေတ်တိုင်အောင်ပင် သာယာ လျက်ရှိနေပါကြောင်း စာရေးသူ ကိုယ်တိုင် လုမ္ဗိနီသို့သွားရောက်ခဲ့ ၍ လေ့လာသိရှိရအောင် ရေးသား လိုက်ရပါသည်။ ။

■ နဂါးမိုလ်မောင်မောင်သက်

ကျမ်းကိုး

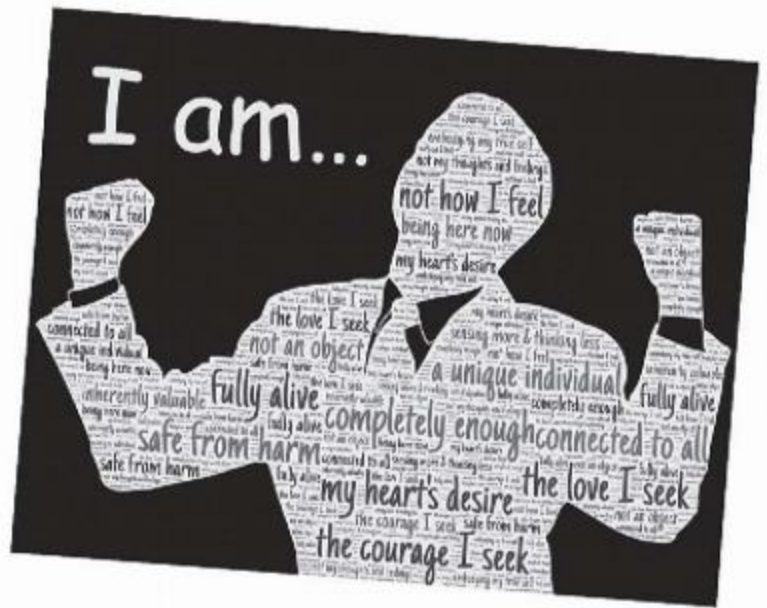
- ၁။ လုမ္ဗိနီစာအုပ်၊ နီပေါနိုင်ငံ သံအမတ်(ငြိမ်း) မောင်သံငြိမ်း - ရေး
- ၂။ စာရေးသူ ကိုယ်တွေ့ လေ့လာချက်

၁။ သင့်ကိုယ်သင် သိပါ။ ထူးချွန်ထက်မြက်တဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေဟာ သူတို့ကိုယ်သူတို့ အမှန်အတိုင်း မြင်နိုင်စွမ်းရှိကြတယ်။ သင့်ရဲ့ အားသာချက်တွေကနေ ပြန်လည်သင်ယူမှတ်သားပြီး အားနည်းချက်တွေကို လည်း အချိန်ယူပြီး ပြုပြင်ပြောင်းလဲပါ။

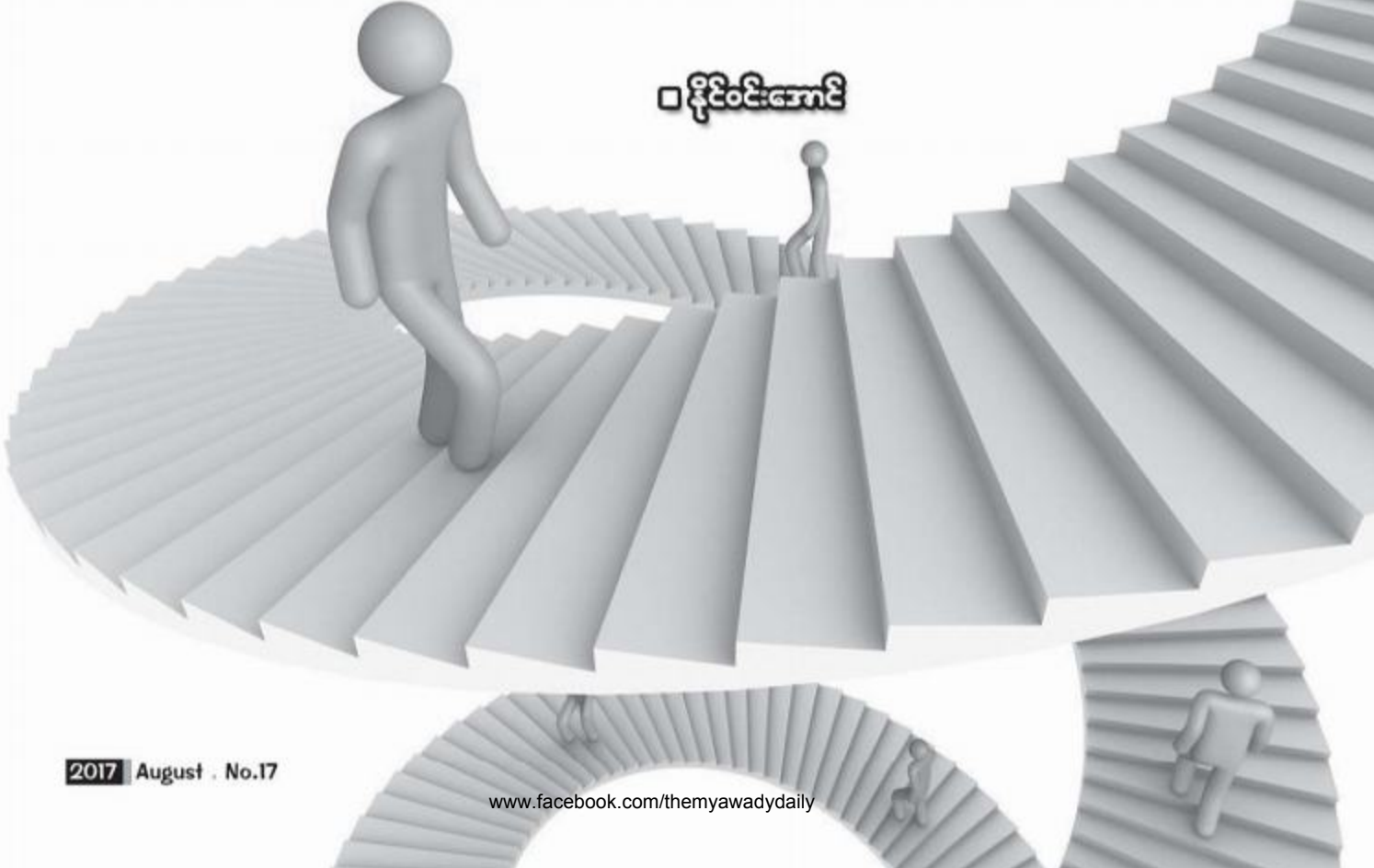
၂။ သင့်လုပ်ငန်းမှာ တာဝန်ကျေပွန်နိုင်ဖို့ ကိုယ်ပိုင် အချက်အလက်တွေ ဖန်တီးပါ။ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်အနေနဲ့ သင်ဟာ သင့်ရဲ့တာဝန်ကို ကျွမ်းကျင်စွာ လုပ်ပြနိုင်တဲ့အစွမ်းရှိဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ သင့်ကိုယ် သင်နေစဉ်ပြန်လည်ဆန်းစစ်ပြီး သင့် Performance တွေကို နှိုင်းယှဉ်တိုင်းတာပါ။

၃။ သင့်ကိုယ်သင် ဦးဆောင်ပါ။ သင့်ရဲ့ဦးဆောင်နိုင်မှုစွမ်းရည်တွေထဲက အားအသာဆုံးအချက်တွေကိုရှာဖွေပြီး အဲဒီအားသာတဲ့အချက်တွေ ပိုများလာအောင် သင်က ကြိုးစားရပါမယ်။

သင့်ရဲ့လုပ်ငန်းတွင် ခေါင်းဆောင်နိုင်မှုကို အမြန်တိုးတက်စေမည့်နည်းလမ်းများ

■ နိုင်ငံခြား

၄။ နိုင်ငံတော်ယုံကြည်ချက်နဲ့ ရွှေ့သို့လျှောက်လှမ်းပါ။ သင့်ရဲ့ထင်မြင်ချက်တွေထက် သင့်တန်ဖိုးကို ပိုပြီး အလေးထားပါ။ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း သင်ဆုံးဖြတ်လိုက်တဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေတိုင်းမှာ သင့်ရဲ့ဂုဏ်သိက္ခာ (စာရိတ္တ) ဟာ အရေးကြီးတဲ့ အခန်းကဏ္ဍမှာပါနေတယ်ဆိုတာ အထူးသတိရှိပါ။

၅။ ပန်းတိုင်သတ်မှတ်ပါ။ တကယ်တော်တဲ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ဟာ goal-setting ရှိနေဖို့ဆိုတာ အလွန်အရေးပါတဲ့ကိစ္စပါ။ သင်ဘယ်ကနေ ဘယ်အထိ ရောက်အောင်သွားမယ်၊ သင်ဘာဖြစ်ဖို့လိုတယ်ဆိုတာ ကို သတ်မှတ်ထားဖို့က သင့်ရဲ့အလုပ်ပါပဲ။

၆။ ရေရှည်အောင်မြင်မှုကို အာရုံထားပါ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်အတွက်ရော ကိုယ့်အဖွဲ့အတွက်ပါ ကြီးမားတဲ့ပန်းတိုင်တစ်ခုခုချမှတ်ပါ။ လက်တွေ့ကျပြီး သင့်ရဲ့ စံနှုန်းနှင့်ကိုက်ညီတဲ့၊ အရည်အသွေးပြည့်ဝတဲ့ပန်းတိုင် ဖြစ်ဖို့တော့ သေချာဂရုစိုက်ရပါမယ်။ ပြီးတော့ သင့်ရဲ့ ရေရှည်အောင်မြင်မှုအတွက် အချက်အလက်တွေဟာ သင်မျှော်လင့်ထားတာတွေနဲ့ ကိုက်ညီမှု ရှိ၊ မရှိစစ်ဆေးပါ။

၇။ ဝေဖန်ချက်တွေကို လက်ခံပါ။ အတိတ်က သင် လွန်ကဲစွာတုံ့ပြန်ခဲ့ဖူးတဲ့ ဝေဖန်ချက်တွေကို သေချာ ပြန်သုံးသပ်ကြည့်ပါ။ သင်ရရှိခဲ့တဲ့ဝေဖန်ချက်တွေထဲက သင့်အတွက် အသုံးဝင်တဲ့၊ သင့်ရဲ့အောင်မြင်တိုးတက်မှု တွေကို ပိုပြီးအထောက်အပံ့ဖြစ်စေတဲ့အရာတွေကိုပြန် လည်ရှာဖွေပါ။

၈။ စိတ်ဖိစီးမှုတွေကိုထိန်းချုပ်ပါ။ လူတွေရွေ့မှာ တတ်နိုင်သလောက် မညည်းညူမိပါစေနှင့်။ သင့်လုပ်ရပ်တွေအတွက် သင့်ရဲ့ယုံကြည်မှုဟာ အခြားသူတွေ သင့်ကို ယုံကြည်စိတ်ချလာဖို့အတွက်ပဲဖြစ်ပါတယ်။

၉။ သင့် Focus ကို ဆက်လက်တည်မြဲအောင်လုပ်ပါ။ သင် ဒီနေရာကိုရောက်နေတာ ဘာအတွက်လဲဆိုတာ သတိရပါ။ သင့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိတဲ့ စိတ်ရှုပ်ထွေးစေတဲ့ အရာတွေ၊ လှုပ်ပြီးဆွဲဆောင်မှုရှိတဲ့ အရာတွေ ကြောင့် အာရုံမယ့်ပါစေနှင့်။

၁၀။ စွန့်စားမှုတွေ ဖိတ်ခေါ်ပါ။ တကယ်တော်တဲ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတွေဟာ စွန့်စားမှုကြီးတွေကို ရင်ဆိုင်ကြတယ်။ ဒါဟာ အခွင့်အလမ်းတွေကို လမ်းဖွင့်ပေးတဲ့သဘောပါပဲ။ ရှုံးနိမ့်မှုကိုကြောက်တဲ့စိတ်ကြောင့် လူတွေဟာ အခွင့်အလမ်းတွေကို ရှောင်ရှားတတ်ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အရည်အချင်းရှိတဲ့ခေါင်းဆောင်တွေကတော့ ထိုက်တန်တဲ့ရလဒ်ကောင်းရမယ့်စွန့်စားမှုမျိုးဆိုရင် ရင်ဆိုင်ဖို့အဆင်သင့်ပါပဲ။

၁၁။ နိုင်ငံမာစွာ စိတ်ပိုင်းဖြစ်ပါ။ အောင်မြင်မှုဆိုတာဟာ မဆုတ်မနစ်၊ မဖြစ်မနေ ကြိုးပမ်းမှုရဲ့ရလဒ်ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ့်ရည်ရွယ်ချက် မရောက်မချင်းအရှုံးမပေးဘဲ၊ အလျှော့မပေးဘဲ ဆက်လက်ကြိုးစား (အကြိမ်ကြိမ်ကြိုးစား) နေရပါမယ်။

၁၂။ အခြေအနေ (ပြဿနာ) တွေကို အကျိုးအကြောင်းသင့်ချိန်ဆပါ။ အမြင်ကျယ်ပါ။ ကိစ္စတွေတိုင်းကိုထောင့်စုံကနေ နားလည်နိုင်အောင် ကြိုးစားပါ။ သင့်အလုပ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး အောက်ခြေကနေအပေါ်အထိ ဘာတွေဖြစ်နေလဲဆိုတာကိုသိနေဖို့လိုပါတယ်။ ဒီလိုအမြင်ကျယ်ပြီး အသေးစိတ်တွေကို အထူးသတိထားနိုင်မယ်ဆိုရင် သင်ဟာ သူများတွေ မမြင်နိုင်တဲ့ ပြဿနာတွေ၊ အခွင့်အလမ်းတွေကို သတိပြုမိလာပါလိမ့်မယ်။

၁၃။ ရိုးသားပါ။ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတွေဟာ အရာရာတိုင်းမှာ ရိုးသားမှုရှိကြပါတယ်။ ရိုးသားမှုဟာ အခြားသူတွေရဲ့ လေးစားမှု၊ ယုံကြည်မှုရရှိအတွက် အလွန်အရေးကြီးတဲ့ စရိုက်လက္ခဏာတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။

၁၄။ စစ်မှန်မှုရှိပါ။ သင့်ရဲ့မှန်ကန်စွာနေထိုင်ခြင်းဟာ သင့် Team ကို (တစ်ပြေးညီ တစ်သမတ်တည်း ဦးဆောင်နိုင်ဖို့အတွက် ပထမဆုံးအရေးပါပါတယ်။

၁၅။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်မှုရှိပါ။ အခြားသူတွေရဲ့ယုံကြည်မှုရချင်တယ်ဆိုရင် သင့်ကိုယ်သင်အရင်ဆုံး ယုံကြည်မှုရှိဖို့လိုပါတယ်။

၁၆။ ဆက်ဆံရေးကောင်းသူ တစ်ဦးဖြစ်ပါစေ။ လူမှုဆက်ဆံရေးဟာ ခေါင်းဆောင်မှုအတွက် အရမ်းကိုအရေးကြီးတဲ့အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုပါပဲ။ သင်ဟာအခြားသူတွေကို လမ်းညွှန်နိုင်ဖို့၊ တိုက်တွန်းနိုင်ဖို့ Feedback ပေးနိုင်ဖို့နဲ့ နားထောင်ပေးနိုင်ဖို့အတွက် အရေးပါတဲ့ လူမှုဆက်ဆံရေးအရည်အသွေးတွေလိုအပ်ပါတယ်။

၁၇။ ရည်ရွယ်ချက်ကြီးကြီးထားပါ။ ရည်ရွယ်ချက်ဆိုတာ ဘယ်သူ့ဘာဖြစ်ဖြစ် ငါဟာ တစ်နေ့အောင်မြင်ရမယ်လို့ဆိုလိုတာ မဟုတ်ပါဘူး။ သင့်အတွက်ရော သင့်အဖွဲ့အတွက်ပါ မျှော်လင့်ချက်ကြီးကြီးထားပြီး ရည်မှန်းချက်ကို သေချာစဉ်းစားဆင်ခြင်ပြီးချမှတ်ရပါမယ်။

၁၈။ ရှုံးနိမ့်မှုကိုလက်ခံပါ။ ရှုံးနိမ့်မှုကိုလက်ခံတယ်ဆိုတာဟာ စွန့်စားမှုတွေကိုကြုံဆိုပြီး သင့်အမှားတွေကနေ သင်ခန်းစာယူဖို့ ဆန္ဒရှိတဲ့သဘောပေါ်လွင်ပါတယ်။

၁၉။ ယုံကြည်ချက်ရှိပါ။ သင် ဘယ်လောက်ဆိုးဆိုးရွားရွားခံစားနေပါစေ၊ အခြေအနေတွေဘယ်လောက်ခက်ခဲနေပါစေ ကိစ္စမရှိပါဘူး။ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ရဲ့ အရာရာကိုရင်ဆိုင်သွားမယ့်သတ္တိပေါ်လွင်တဲ့မျက်နှာဟာ အောင်မြင်မှုခရီးလမ်းကို ဆက်လက်လျှောက်လှမ်းသွားမယ်ဆိုတာ အားလုံးသိသွားပါစေ။

၂၀။ အားစိုက်ကြိုးပမ်းမှုအတွက် ချီးမြှင့်မှုတွေလုပ်ပါ။ ရလဒ်တွေကိုပဲကြည့်ပြီး မချီးမြှင့်ပါနဲ့။ အလုပ်ကိုကြိုးစားပြီး အားကြိုးမာန်တက်လုပ်တဲ့သူတွေကို ချီးမြှင့်ပါ။ ခေါင်းဆောင်နိုင်မှုမှာ အားစိုက်ကြိုးပမ်းမှုကို အသိအမှတ်ပြုသည့်အတွက် အောင်မြင်မှုတွေရရှိခြင်းဟာ ၉၉ ရာခိုင်နှုန်း အရေးပါပါတယ်။

၂၁။ မှန်ကန်တဲ့အရာတွေကိုသာလုပ်ပါ။ ဒါဟာရိုးရိုးလေးပါပဲ။ သင့်ကို တရားဥပဒေနှင့်မညီတဲ့အရာ၊ သို့မဟုတ် သင့်စာရိတ္တကို ထိခိုက်စေတဲ့အရာတွေကို လုပ်ဖို့ ကမ်းလှမ်းခဲ့ရင်၊ ဒါမှမဟုတ် သင့်ရဲ့တန်ဖိုးထားတဲ့အရာတွေကိုဆန့်ကျင်ပြီး လုပ်ရမယ်ဆိုရင် လုံးဝငြင်းဆန်ပါ။

၂၂။ ဆက်ဆံရေးကို အလေးထားပါ။ လုပ်ငန်းခွင်တွင် ဆက်ဆံရေးကောင်းဖို့ကို အထူးဂရုစိုက်ခြင်းဟာ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်အချင်းချင်း အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှုတွေ၊ နားလည်မှုတွေရှိလာမှာပါ။

၂၃။ အများယုံကြည်ရတဲ့သူဖြစ်ပါစေ။ ယုံကြည်မှုဆိုတာ အောင်မြင်မှုအတွက် အခြေခံအကျဆုံးအရာပါ။ ယုံကြည်မှုရှိအောင် နေထိုင်ခြင်းဖြင့် တန်ပြန်တဲ့အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိပါလိမ့်မယ်။

၂၄။ တာဝန်ယူပါ။ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်အနေနဲ့ သင့်ရဲ့အလုပ်အတွက် တာဝန်ရှိပါတယ်။ သင့်ရဲ့ကတိစကားတွေအတိုင်းလုပ်ဆောင်ပြခြင်းဖြင့် တာဝန်ကျေပွန်မှုကို ပြသရပါမယ်။

၂၅။ အလုပ်မှာ နှစ်မြှုပ်ထားပါ။ သင့်အလုပ်မှာ သင့်ကိုယ်သင်မြှုပ်နှံထားခြင်း၊ သင့်ကတိစကားတွေအတိုင်းလုပ်ဆောင်ခြင်းတွေဟာ အခြားသူများ၏ အထင်ကြီးလေးစားမှုကို ပိုရစေပြီး သင့်အဖွဲ့ရဲ့အစွမ်းအစကို ပိုမိုတိုးတက်စေမှုတွေရရှိခြင်းဖြင့် မြင်သာတဲ့ အောင်မြင်မှုတွေ ရရှိပါလိမ့်မယ်။

၂၆။ Feedback များကို လက်ခံပါ။ သင်ဦးဆောင်နေတဲ့သူတွေဆီကနေရတဲ့ Feedback တွေဟာ သင့်အတွက် အရမ်းကို အရေးကြီးပါတယ်။ အနည်းဆုံး ၃ လလျှင် တစ်ကြိမ်လောက် Feedback တွေတောင်းမယ်ဆိုရင် အရမ်းကောင်းတဲ့ Idea ပါပဲ။

၂၇။ အမှားတွေကို ဝန်ခံပါ။ သင်အမှားတစ်ခုခုလုပ်မိရင် တောင်းပန်ပါ။ ပြီးတော့ ထိခိုက်နစ်နာမှုတွေ နည်းသည်ထက်နည်းအောင်လုပ်ပါ။

၂၈။ အမြဲအဆင်သင့်ဖြစ်နေပါစေ။ သင် ရုံးခန်းထဲမှာရှိနေပြီဆို ရုံးခန်းတံခါးကို ဖွင့်သထားလိုက်ပါ။ သင့်ဝန်ထမ်းတွေ သင့်ဆီအလွယ်တကူချဉ်းကပ်လာနိုင်အောင် သင်ရှိနေကြောင်း၊ သူတို့တွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ရင်းနှီးခင်မင်စွာဆွေးနွေးနိုင်ကြောင်းကို ပေါ်လွင်စေပါတယ်။

၂၉။ အရာရာကို ခွင့်လွှတ်လိုက်ပါ။ ဒါဟာ တကယ်တော့ခက်ခဲပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အရည်အချင်းပြည့်ဝတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေက ခွင့်လွှတ်ခြင်းဆိုတာဟာ Skillful ဖြစ်ဖို့အတွက် လက်နက်တစ်ခုဆိုတာ သိကြတယ်။ သင်အဲဒီအရာတွေ ဆုပ်ကိုင်မထားဘဲ ရှေ့သာဆက်သွားပါ။

၃၀။ ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားတွေကို မြေတောင်မြှောက်ပေးပါ။ သူများနဲ့မတူတဲ့ အတွေးသစ်၊ အမြင်သစ် (မတူညီတဲ့ ရှုထောင့်ကနေ) မြင်နိုင်တွေးနိုင်တဲ့ သူကိုလိုအပ်တဲ့အခါရှိပါတယ်။ သင့်အဖွဲ့ရဲ့ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားတွေကို မြေတောင်မြှောက်ပေးခြင်းဖြင့် မယုံနိုင်စရာကောင်းတဲ့ရလဒ်တွေ ရလာပါလိမ့်မယ်။

၃၁။ စမ်းသပ်ကြည့်ပါ။ ကိုယ်စားလှယ်လွှဲအပ်တဲ့ နေရာမှာ အထူးကျွမ်းကျင်နေဖို့လိုပါတယ်။ ဟာသလုပ်တတ်ပြီး ပျော်ပျော်နေတတ်တဲ့ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့နှင့်အတူအားလုံးကိုယ့်အားသာချက်နဲ့ကိုက်ညီတဲ့နယ်ပယ်မှာ လုပ်နေရပြီဆိုရင် အရာအားလုံးနီးပါးဟာ ဖန်တီးပြီးသားဖြစ်သွားပါလိမ့်မယ်။

၃၂။ လွယ်လွယ်နဲ့ သဘောတူ လက်ခံတာမျိုးမလုပ်ပါနဲ့။ သင့်ရဲ့ ပြဿနာတွေအတွက် အကောင်းဆုံးဖြေရှင်းနည်းကိုရှာဖွေပါ။ အရင်ဆုံးထွက်လာတဲ့ဖြေရှင်းနည်းဟာ သင့်အတွက် လက်ခံနိုင်စရာကောင်းနိုင်ပေမယ့် မရွေးချယ်သင့်ပါဘူး။ (ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနေကျနည်းအတိုင်း ဖြေရှင်းခြင်းကိုဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါတယ်။) ဆန်းသစ်တီထွင်နိုင်ခြင်းဟာ problem-solving process အတွက် အရေးကြီးတဲ့အပိုင်းတစ်ခုပါပဲ။

၃၃။ သင့်ဝန်ထမ်းတွေကို ချီးကျူးပါ။ ဝန်ထမ်းတွေရဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်မှုအတွက် သင့်ဘက်က ကျေးဇူးတင်ကြောင်းမပြတာဟာ သူတို့တွေအတွက် အဆိုးဆုံးသော အရာပါပဲ။ သူတို့တွေဟာ သင့်အတွက် တန်ဖိုးရှိတဲ့သူတွေဖြစ်တယ်ဆိုတာ သူတို့ခံစားမိအောင်လုပ်နိုင်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒီလိုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် သင့်ရဲ့ ဝန်ထမ်းကောင်းတွေ သင့်ဆီမှာ ဆက်လက်တည်မြဲပြီး အလုပ်ကို ပိုကြိုးစားချင်စိတ်တွေ ဖြစ်လာပါလိမ့်မယ်။

၃၄။ ဆုံးဖြတ်ချက် ခိုင်မာပါ။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအတွက် အဆိုးဆုံးဟာ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်အနေနဲ့ ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်းမရှိတာဘဲဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်လောက်ခက်ခဲတဲ့ အခြေအနေပဲဖြစ်နေပါစေ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်အောင်ချပါ။

၃၅။ ဝန်ထမ်းတွေရဲ့ဘဝကို မြှင့်တင်ပါ။ တကယ်အရည်အချင်းရှိတဲ့ခေါင်းဆောင်တွေဟာ သူတို့ဝန်ထမ်းတွေကို ဘယ်လိုတိုးတက်အောင်မြင်အောင်လုပ်ပေးရမလဲဆိုတာ အမြဲစဉ်းစားပါတယ်။ အဲဒီအတွက် Training တွေပေးပြီး ပျိုးထောင်ပေးပါတယ်။ Skill အသစ်အသစ်တွေသင်ပေးတယ်။ ပြီးတော့ သူတို့သွားနိုင်သလောက် ရှေ့ဆက်သွားနိုင်ဖို့ ပြီးပြည့်စုံအောင်ပြင်ဆင်ပေးလိုက်ပါတယ်။

၃၆။ သင့်အဖွဲ့သားတွေရဲ့စွမ်းရည်ကို ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ မြှင့်တင်ပေးပါ။ သင့်အဖွဲ့သားတွေရဲ့ စွမ်းရည်ကို ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ မြှင့်တင်ပေးဖို့ အလေးပေးဆောင်

ရွက်ပါ။ လူတွေဟာ သူတို့ကိုယ်သူတို့ ယုံကြည်မှုရှိလာပြီ ဆိုရင် အံ့သြစရာကောင်းတဲ့အရာတွေကို အောင်မြင် စွာလုပ်ဆောင်ပြသွားပါလိမ့်မယ်။

၃၇။ သင့်ရဲ့ တာဝန်တွေကို ယုံကြည်စွာ မျှဝေပါ။ ရလဒ် ကောင်းတွေရလာဖို့ဆိုတာဟာ ဘယ်တော့မှ တစ် ယောက်တည်းရဲ့အားနဲ့ ပြီးမြောက်တယ်ဆိုတာမရှိပါ ဘူး။ တကယ်ကို ထူးခြားကောင်းမွန်တဲ့ရလဒ်တွေရဖို့ ဆိုတာ အရည်အချင်းပြည့်ဝတဲ့သူတွေနဲ့အတူ ပူးတွဲ ဆောင်ရွက်ဖို့လိုပါတယ်။

၃၈။ အလားအလာရှိတဲ့သူတွေကို လမ်းဖွင့်ပေးပါ။ သင့်ရဲ့ Team ကို သူတို့ရဲ့ Talent တွေ မြင့်သည့် ထက်မြင့်ဖို့ ဖန်တီးနိုင်စွမ်း (Creativity) တွေ တိုးတက် သည်ထက် တိုးတက်အောင်လုပ်ဖို့ သူတို့တွေကို အချိန် ပေးပါ။ ခေါင်းဆောင်မှုဆိုတာဟာ အလားအလာရှိတဲ့ သူတွေကို မြေတောင်မြှောက်ပေးဖို့ လမ်းဖွင့်ပေးခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

၃၉။ သင့်အတွက် လေ့လာသင်ယူခြင်းဟာ မရှိမဖြစ် လိုအပ်တဲ့အရာဖြစ်ပါစေ။ လေ့လာသင်ယူခြင်းမရှိဘဲ ခေါင်းဆောင်မှုဆိုတာ ဖြစ်မလာပါဘူး။ သင်နဲ့သင့်ရဲ့ Team ရဲ့ နေ့စဉ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်တဲ့နေရာမှာ လေ့ လာသင်ယူခြင်းဟာ မရှိမဖြစ်ပါဝင်သင့်တဲ့အရာပဲဖြစ် ပါတယ်။

၄၀။ ကြားဝင်စေ့စပ်နိုင်သူဖြစ်ပါစေ။ ကြားဝင်စေ့စပ်နိုင် သူတစ်ဦးဖြစ်အောင် လေ့လာထားပါ။ တစ်စုံတစ်ဦးက

မလိုလားအပ်တဲ့ ရန်လိုမုန်းတီးစိတ်တွေဖြစ်ပြီဆိုရင် သင်က ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပြီးသားဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ သူ ပြောတာတွေကို သေချာနားထောင်ပြီး သူ့အပေါ်နား လည်ပေးပါ။ သင့်ဘက်ကနေ အကောင်းဆုံးအဖြေကို ရှာဖွေပေးပြီး အားပေးလိုက်ပါ။

၄၁။ တစ်သမတ်တည်းနေပါ။ (သဘောထားမပြောင်းလဲ ဘဲတစ်သမတ်တည်းနေပါ။) သဘောထားမပြောင်းလဲ ဘဲ တစ်သမတ်တည်းနေခြင်းဟာ သင့်အဖွဲ့အပေါ်မှာ သင်ဟာ ယုံကြည်ချက်အပြည့်နဲ့ ခိုင်မာစွာလက်တွဲသွား မယ်ဆိုတဲ့သဘောကို ပေါ်လွင်စေပါတယ်။

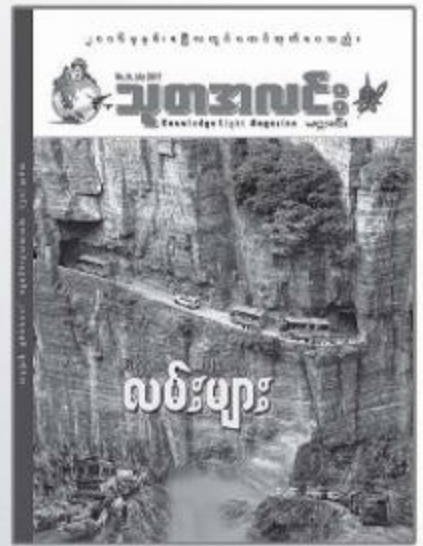
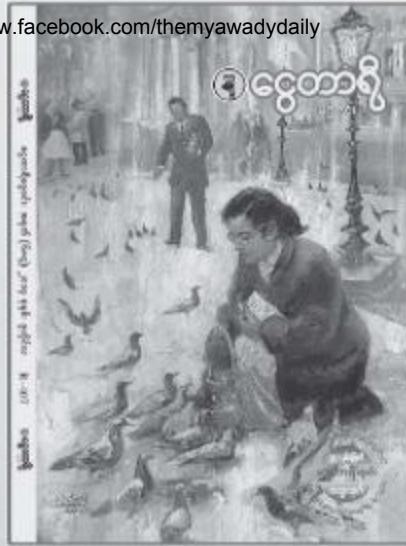
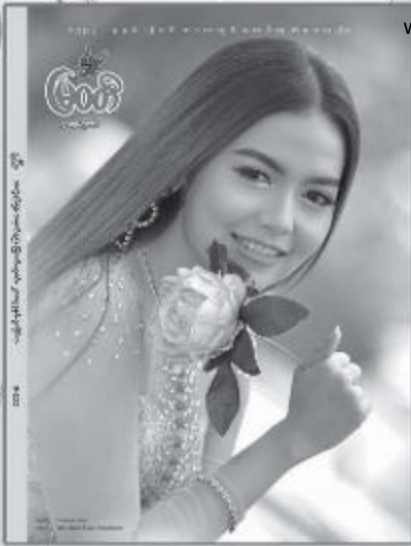
၄၂။ အောင်မြင်မှုအသေးစားလေးတွေကို အောင်ပွဲ ခံပါ။ လူတော်တော်များများဟာ အောင်မြင်မှုကြီးတွေ ကို အောင်ပွဲခံနိုင်ဖို့အတွက် စောင့်ဆိုင်းနေကြတယ်။ နေ့စဉ်ကြုံတွေ့ရတဲ့အခက်အခဲတွေရဲ့ အောင်မြင်မှုကို အောင်ပွဲခံမှုပြုလုပ်ခြင်းဟာ အရမ်းကိုထူးခြားတဲ့ တိုး တက်မှုကို ဖြစ်စေပါတယ်။

၄၃။ အကောင်းမြင်ပါ။ လူတစ်ယောက်ကို စိတ်ဓာတ် ကျအောင် လုပ်ဖို့ဆိုတာ လွယ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အကောင်းမြင်စိတ်ရှိနေခြင်းဟာ သင့်အတွက်ရော၊ သင့် Team အတွက်ပါ အလွန်အသုံးဝင်ပြီး အကူ အညီဖြစ်တဲ့အရာပါပဲ။

၄၄။ အတင်းအဖျင်းတွေကို လက်မခံပါနဲ့။ အတင်း အဖျင်းဆိုတာဟာ လုပ်ငန်းခွင်အတွင်းမှာ အစွမ်း အထက်ဆုံးသော အဆိပ်ပါပဲ။ အဲဒီကိစ္စတွေထဲ လုံးဝမပါ မိပါစေနဲ့။ ဟန့်တားပါ။ ကောင်းမွန်တဲ့ဆက်ဆံရေးကို အဓိကအလေးထားခြင်းဖြင့် အဲဒီလိုကိစ္စမျိုးတွေဟာ မလိုအပ်တဲ့အရာတွေဆိုတာ မြင်သာအောင်ပြပါ။

၄၅။ မိမိကိုယ်ကိုနှိပ်ချပါ။ (ဂုဏ်မမောက်ပါနဲ့။) သင့်ရဲ့အောင်မြင်မှုကို လူတွေကြိုက်သလိုဝေဖန်ပြော ဆိုကြပါစေ။ ။

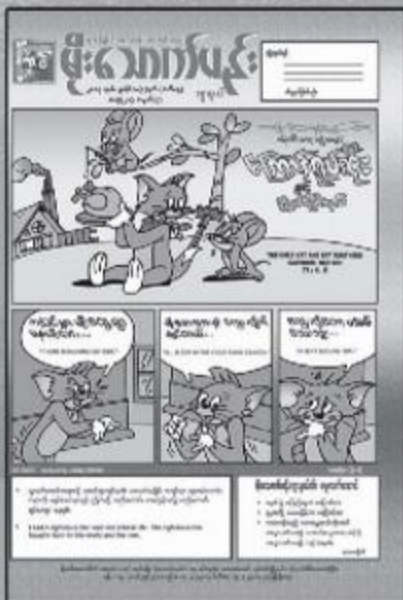
**ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။
■ နိုင်ငံခြား**

မဂ္ဂဇင်း၊ စာစောင်များ လပေးမှာကြားဖတ်ရှုနိုင်ပြီ

မိမိတို့မှာကြားလိုသည့်စာအုပ်များကို အောက်ပါလိပ်စာများအတိုင်း ဆက်သွယ်မှာကြားနိုင်ပါသည်။
ဖြန့်ချိရေးမှူး - မြဝတီစာပေတိုက် အမှတ် ၁၅၊ တပ်မြေ၊ မိုးကောင်းလမ်း၊ ၁၅ ရပ်ကွက်၊ ဘောက်ထော်၊ ရန်ကင်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။
ဖုန်း - ၀၉၃၀၃၆၇၅၆၂ (မြဝတီစာတည်း)၊ ၀၉၃၀၀၈၁၀၁၈ (ငွေတာရီစာတည်း)၊ ၀၉၂၅၄၀၇၂၉၉၇ (သုတအလင်းစာတည်း)၊ ၀၉၃၂၄၉၈၇၂၄ (ဖြန့်ချိရေး)။
ရန်ကုန်ရုံးခွဲ - အမှတ် ၁၈၁၊ ၃၂ လမ်းအထက်၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။
ဖုန်း - ၀၉၃၂၄၉၈၇၁၄

မြဝတီစာပေတိုက်မှ လစဉ်ထုတ်ဝေလျက်ရှိသည့် မြဝတီ၊ ငွေတာရီ၊ သုတအလင်းမဂ္ဂဇင်းများ၊ တေဇရ်စုံစာစောင်၊ အပတ်စဉ်ထုတ် မိုးသောက်ပန်းဂျာနယ်နှင့် အားကစားမြင်ကွင်းဂျာနယ်များ၊ တိုက်ထုတ်လုံးချင်းစာအုပ်များအပြင် ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလမှ ယနေ့အထိထုတ်ဝေခဲ့သော မြဝတီမဂ္ဂဇင်းများအား www.facebook.com/mwdliteraturehouse တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုပြီး download ရယူနိုင်ပါသည်။ စာမူများပေးပို့လိုပါက Email: mwdliteraturehouse@gmail.com နှင့် knowledgelight16@gmail.com သို့ ပေးပို့နိုင်ပါသည်။

မှတ်သားဖွယ် ဆိုရိုးစကားများ

■ ကျော်ကင်ထွဋ်

Hurry up. You're dying.

MEGYN KELLY
(News Anchor)

အမြန်လုပ်ပါ။ သင်ဟာ သေလုဆဲဆဲဖြစ်နေပြီ။

မက်ဂင်လင်း ကယ်လီ
(သတင်းစီစဉ်တင်ဆက်သူ)

If everything happens
according to plan,
it's a business plan, not an
adventure.

Bertrand Piccard
(The first pilot to circle the earth
in a solar-powered plane)

အရာရာဟာ အစီအစဉ်အတိုင်းသာဖြစ်ခဲ့ရင်၊
ဒါဟာ စီးပွားရေးစီမံကိန်းတစ်ခုပါပဲ။ စွန့်စားခန်းတစ်ခု
မဟုတ်ပါဘူး။

ဘာထရန် ပက်ကုဒ်
(ကမ္ဘာကို နေရောင်ခြည်သုံးလေယာဉ်ဖြင့်
ပထမဆုံးပတ်ခဲ့သည့် လေယာဉ်မှူး)

Talk to a man about himself and he will listen for hours.

Benjamin Disraeli
(19th century British prime minister)

လူတစ်ယောက်ကို သူ့အကြောင်းစကားပြောကြည့်လိုက်ရင် သူ နာရီပေါင်းများစွာ နားထောင်ပါလိမ့်မယ်။

ဘင်ဂျမင်ဒစ္စရေးလီ
(၁၉ ရာစု ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ်)

Never forget family or doing things just for your heart.

Maggie Beer, Chef.

မိသားစုကို ဘယ်တော့မှမမေ့ပါနဲ့။ သို့မဟုတ် အရာရာကို သင့်ရဲ့နှလုံးသားအတွက်သာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပါ။

မဂ္ဂီဘီယာ (တေးဖိုမှူး)

I'm in the middle of my life, and I just don't have enough years left to spend a large proportion of them inside an iPhone.

ZADIE SMITH
(Author)

ကျွန်မဟာ ဘဝရဲ့အလယ်ပိုင်းကို ရောက်နေပါပြီ။
ကျွန်မအတွက် အိုင်ဖုန်းထဲမှာ ကြီးမားတဲ့ အစိတ်အပိုင်း
တစ်ခုကိုသုံးစွဲဖို့ လုံလောက်တဲ့နှစ်ကာလ မကျန်တော့ပါဘူး။

ဇက်ဒီစမစ် (တရေးဆရာမ)

Being a parent dilutes your Narcissism.

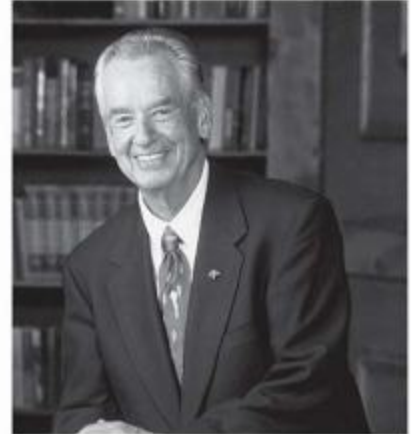
Ethan Hawke, Actor

မိဘတစ်ယောက်ဖြစ်လာတာဟာ သင့်ရဲ့တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်တဲ့စိတ်ကို လျော့ပါးစေတယ်။
ဒီသန်ဟော့စ် (သရုပ်ဆောင်)

The more you complain about your problems, the more problems you will have to complain about.

Zig Ziglar (Motivational Speaker)

သင့်ရဲ့ပြဿနာတွေအပေါ် ပိုမိုစောဒကတက်လေလေ၊ သင့်အနေနဲ့ စောဒကတက်စရာပြဿနာ ပိုမိုများလာလေလေပါပဲ။
ဇိဂ်ဇိဂလာ (စိတ်ခွန်အားဖြည့် ဟောပြောသူ)

If you have the same ideas as everybody else but have them one week earlier... you will be hailed as a visionary. But if you have them five years earlier, you will be named a lunatic.

Barry Jones, Social Activist

သင့်မှာ အခြားသူတွေနဲ့တူညီတဲ့ စိတ်ကူးအကြံဉာဏ်ကို ရက်သတ္တတစ်ပတ်စောရခဲ့ရင် သင့်ကို အနာဂတ်ကို ကြိုတင်တွေးမြင်နိုင်သူအဖြစ် ချီးကျူးကြမှာဖြစ်ပေမယ့် သင်က လွန်ခဲ့တဲ့ ၅ နှစ်တုန်းက သိရှိခဲ့တာဆိုရင် သင့်ကို ရူးသွပ်နေသူလို့ ကင်ပွန်းတပ်ကြလိမ့်မယ်။

ဘယ်ရီဂျွန်း (လူမှုရေးတက်ကြွလှုပ်ရှားသူ)

Obstacles are those frightful things you see when you take your eyes off your goal.

Henry Ford

သင့်ရဲ့ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကနေ သင့်မျက်လုံးတွေကို ဖယ်ရှားလိုက်ရင် အခက်အခဲတွေဆိုတာ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့အရာတွေလို့ သင်ထင်မြင်လာလိမ့်မယ်။

ဟင်နရီဖို့ဒ်

The language of friendship is not words but meanings.

Henry David Thoreau

ချစ်ခင်ရင်းနှီးမှုရဲ့ဘာသာစကားဟာ စကားလုံးတွေမဟုတ်ပါဘူး၊ အဓိပ္ပာယ်တွေပါ။

ဟင်နရီဒေးဗင်သော်ရှူး
ကျော်ဝင်ထွဋ်

နာရီချိန်သီး၏အပေါ်ထိပ်ဆုံးတွင် အချိန်ပြသမှုကို ထိန်းညှိနိုင်ရန် ပဲနိပိုက်ဆံပြားများကို တင်ထားသည်။ အကြွေစေ့တစ်ပြားတင်လိုက်လျှင် နာရီချိန်သီး၏လွှဲနှုန်းကို တိုးစေသည်။ ပဲနိပြားများကို တိုးခြင်း၊ လျှော့ခြင်းကြောင့် တစ်ရက်လျှင် အချိန် ၀ ဒသမ ၄ ပြောင်းလဲစေသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လတွင် ဘစ်ဘင်သည် ၇ စက္ကန့်မြန်နေသဖြင့် ပဲနိပြားများ ဖယ်ကာ အချိန်ကိုညှိခဲ့ရသည်။

ဘစ်ဘင်သံ မကြားရချိန်များ

ပထမကမ္ဘာစစ်အတွင်း ၂ နှစ်ကြာ ဘစ်ဘင်နာရီခေါင်းလောင်းသံများတိတ်ဆိတ်နေခဲ့ပြီး ညဘက်များတွင် ဂျာမန်တို့၏တိုက်ခိုက်မှုကိုရှောင်ရှားနိုင်ရန် နာရီမျက်နှာပြင်များကို မီးမထွန်းဘဲအမှောင်ချထားခဲ့သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း၌ နာရီသံများထွက်ရှိခဲ့သော်လည်း ညဘက်တွင် ဗုံးဒဏ်ရှောင်လွှဲနိုင်ရန် မီးမှောင်ချထားခဲ့သည်။

ဘစ်ဘင်နာရီသည် ၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၃ ရက်ည ၁၀ နာရီ ၁၃ မိနစ်မှ ဇွန်လ ၄ ရက် နံနက် ၁၀ နာရီ ၁၃ မိနစ်အထိ ၁၂ နာရီကြာ ရပ်တန့်သွားခဲ့သည်။ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် နာရီကိုပြင်ဆင်သည့်အလုပ်သမားတစ်ယောက်ကြောင့် တူတစ်ချောင်းက နာရီစက်အတွင်းကျခဲ့သောကြောင့် စက်ရပ်သွားခဲ့သည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် ဆက်ရက်ငှက်တစ်အုပ်သည်

မိနစ်တံပေါ်တွင်နားခဲ့သဖြင့် နာရီလက်တံများသည် ၄ မိနစ်ခွဲခန့်နှေးကွေးသွားခဲ့သည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ နှစ်သစ်ကူးအကြိုညတွင်လည်း နှင်းများ ထူထဲစွာကျရောက်ခဲ့သဖြင့် နာရီလက်တံများပေါ်တွင် ရေများခဲခဲ့ရာမှ ချိန်သီးကို စက်နှင့်လွှတ်သွားစေခဲ့သည်။ ဘစ်ဘင်ကိုတည်ဆောက်ခဲ့စဉ်ကပင် ယင်းကဲ့သို့ ဖြစ်ရပ်မျိုးဖြစ်လာပါက ကြီးမားသောပျက်စီးမှုများ မဖြစ်စေရန်စီစဉ်ထားခဲ့သဖြင့် ချိန်သီးက လွတ်လပ်စွာ လှုပ်ယမ်းနိုင်ခဲ့သော်လည်း အချိန်က နှေးသွားခဲ့သည်။ သို့သော် နှစ်သစ်ကူးခေါင်းလောင်းသံက ၁၀ မိနစ်နောက်ကျကာ ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။ ဗြိတိန်ဝန်ကြီးချုပ်ဝင်စတန်ချာချီ၏ နာရေးအခမ်းအနားကျင်းပစဉ် ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက်တွင် ဘစ်ဘင်နာရီသံ တိတ်ဆိတ်နေခဲ့သည်။

ဘစ်ဘင်ရပ်တန့်မှုများ

၁၉၇၆ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၅ ရက်တွင် ဘစ်ဘင်သည် သံစုံခေါင်းလောင်းထိုးသည့်စက်၏ အရှိန်ထိန်းကိရိယာ

ဖြစ်ပွားခဲ့ကြရာ ပုဂံမင်းတပ်များနှင့် မင်းတုန်းမင်းသား၏ တပ်များက မြစ်စဉ်တစ်လျှောက်ရှိ ကုန်တင်လှေများကို စစ်သုံးယာဉ်နှင့် ရိက္ခာအဖြစ်သိမ်းပိုက်ခဲ့ကြသည်။ အချို့သောလှေများမှာ ဖမ်းဆီးခံကြရသောကြောင့် လှေရောကုန်ပါ အပ်လိုက်ကြရပေသည်။ ဦးဘိုးတုတ်က “ငါသည် ကိုယ်တိုင်သွား၍ လှေရောကုန်ပါ ဆက်သလိုက်လျှင် နောင်တွင် အကျိုးရှိကောင်းရှိလိမ့်မည်” ဟုတွေးကာ မင်းတုန်းမင်းသားအား လှေနှင့်ကုန်ပစ္စည်းများကိုဆက်သခဲ့သည်။ ၁၈၅၃ ခုနှစ်တွင် မင်းတုန်းမင်းသားသည် ပုဂံမင်းကိုနန်းချကာ အမရပူရနေပြည်တော်၏ ဘုရင်ဖြစ်လာခဲ့သည်။ စစ်အတွင်းက ရိက္ခာဆက်သခဲ့သော ဦးဘိုးတုတ်အား ပခန်းဒေသတွင် ကျီဝန်ရာထူးခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ကျီဝန်မင်းသည် ပခန်းမှ ကောက်ခံရရှိသော အခွန်ကောက်ပဲသီးနှံတို့ကို ကျီများတွင် ထည့်သွင်းစေရသည်။

ကျီဝန်မင်းဦးဘိုးတုတ်က ပခန်းကြီးတွင် ကျောင်းတော်ကြီးတစ်

ဆောင်ဆောက်လုပ်လိုပါကြောင်း မင်းတုန်းမင်းကို လျှောက်တင်ခဲ့ရာ မင်းတုန်းမင်းကြီးမှ ဝမ်းမြောက်စွာ ကျောင်းဆောက်လုပ်ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဘုရင်ပိုင် အရာတော်သစ်ကွင်းများမှသစ်များကို အလိုရှိသလောက် ခုတ်ယူခွင့်ပြုခဲ့သည်။ အထက်အညာရှိ ကျွန်းတောများမှ သစ်ခုတ်ယူခဲ့ပြီး ချင်းတွင်းမြစ်ကြောင်းအတိုင်း သစ်များကို မျှောယူခဲ့သည်။ ပခန်းကြီးမြို့သို့ လျှောရိုးတူးမြောင်းအတိုင်း သစ်များကို မျှောယူခဲ့ပေသည်။ သစ်လုံးများကို ကျောင်းဆောက်လုပ်မည့်နေရာသို့ ဆင်များဖြင့် ဆွဲငင်ပို့ဆောင်ခဲ့သည်။ ထိုခေတ်အချိန်အခါက ဤကျောင်းတော်ကြီးအတွက်ဆောက်လုပ်ခန့်သတ်သည့်ယူခမ္ဘာ ၅၄၇၆၂ ကျပ်ကုန်ကျခဲ့ပြီး ထိုကုန်ကျမှုတွင် သစ်ဖိုးမပါဝင်ခဲ့ပေ။ ပဋိလောမ-ပဋိကာမသင်္ချာနည်းအရ ကွမ်းသီးတစ်လုံးဖိုးဟု မှတ်တမ်းပြုခဲ့သည်။ စာရေးသူအနေဖြင့် စဉ်းစားမိသည်မှာ ပခန်းဝန်မင်းကျောင်းတော်ကြီးတွင် မင်းတုန်းမင်း၏ ကောင်းမှု

တော် တစ်ဝက်ခန့်ပါဝင်ပေသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သစ်များသည် ဘုရင်ပိုင်သစ်ကွင်းများမှရရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

မင်းမှုထမ်းကျီဝန်မင်းလှူဒါန်းသော ကျောင်းဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်းတော်ကြီးအား ယွန်းဆင့်ဘုံဆင့်များဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားသည်။ ကျောင်းတော်ကြီးသည် ရတနာပုံခေတ် လက်ရာအတိုင်း ဘုရားခန်း ပြာသာဒ်ဆောင်နှင့် ရတနာပုံခေတ်လက်ရာထိုင်တော်မူ ဆင်းတုတော်ကြီးတစ်ဆူရှိသည်။ ထို့ပြင် စနုဆောင်၊ ဆောင်မကြီး၊ ဘောဂဆောင်နှင့် စင်္ကြံပတ်လမ်းတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသည်။ ကျောင်းဦးရှိ ဘုရားဆောင်မှာ ပြာသာဒ်ဘုံမြင့် အထွတ်တင်ထားသဖြင့် ခုံညားပြီး ခြေရင်းဘက်တွင် ဘောဂဆောင်မှာ ကန့်လန့်ဖြတ် လည်ပေါ်ဆောင်တစ်ခုဖြစ်၍ လှပပေသည်။ ဘုရားဆောင်၏ ထိပ်တွင် လှေကားတစ်ခု၊ လက်ဝဲနှင့် လက်ယာတွင် လှေကားတစ်ခုစီ၊ ဆောင်မကြီး၏ လက်ဝဲနှင့်

လက်ယာတွင် လက်ရန်းများရှိ စုလစ်မွမ်းချွန်များသည် ကြားကြား ဝင့်ဝင့်လှပနေသည်။

ကျောင်းတော်ကြီးမှာ မြောက် မှတောင် အနံ ၁၂ ပင်၊ အရှေ့မှ အနောက် အလျား ၂၄ ပင်ရှိသည်။ ကျွန်းတိုင်ပေါင်း ၂၅၄ တိုင်ဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားသောကြောင့် 'တိုင်ပေါင်းတွက်၊ ကျောက်မျက်ရွဲ' ဟု တိုင်အရေအတွက်ကို မှတ်သား ကြသည်။ တိုင်လုံးပတ်လည်မှာ ၆ ပေ ၄ လက်မမှ ၇ ပေ ၂ လက်မ (၂ မီတာ) အထိရှိပေသည်။ တိုင် ထိပ်အဝမှာ ၃၀ လက်မ (၇၆ စင်တီမီတာ) ခန့်ရှိသည်။ တိုင် အမြင့်မှာ ၄၅ ပေ (၁၃ ဒသမ ၇ မီတာ) ရှိသည်။ အလယ်ဗဟိုရှိ ကွန်းစင်တိုင်ကြီးများ၏အမြင့်မှာ ၆၀ ပေ(၁၈ မီတာ)စီရှိသည်။ ထုပ် နှင့်လျှောက်များမှာ ဒု ၈ လက်မ ၂၀ စင်တီမီတာ၊ ပြက် ၂ ပေ (၆၀ စင်တီမီတာ) စီရှိသည်။ ဤကဲ့သို့ ကြီးမားသော ထုပ်တန်း၊ လျှောက် တန်းများကို ကျွန်းတိုင်ကြီးများတွင် လျှိုဖောက်ကာ တပ်ဆင်ထားကြ သည်။ အတော်အသင့် မြင့်မား သောနေရာတွင်တင်၍ လျှိုဖောက် ရသောကြောင့် ခက်ခဲစွာပြုလုပ် ထားကြောင်းတွေ့ရပေသည်။

တိုင်လုံးများသည် လုံးပတ် ကြီးမားခြင်းနှင့် ထုပ်၊ လျှောက်တို့ မှာ ပြက်ကြီးမားခြင်းကြောင့် လက် သမားဆရာတို့လုပ်ကိုင်ရသည်မှာ အလွန်ခက်ခဲလှသည်ကို မှန်းဆနိုင် သည်။ တိုင်ထောက်နရားများ၊ နံရံ တွင် ခြူးပန်းများနှင့် ကြာများ၊

မာရဘင်တွင် မှန်ကူကွက်များနှင့် ကြာပွင့်များရှိသည်။ ရသေ့ရုပ်လုံး များ၊ နတ်ရုပ်လုံးများနှင့် ကြိုးစင် နွယ်လိမ်ယိုးဒယားပန်းခက်တို့ပါရှိ သော လင်းနို့တောင်များမှာအလွန် တင့်တယ်ပေသည်။ ဆောင်မကြီး ၏အတွင်းရှိ ကွန်းစင်အရှေ့ပတ် လည်တွင် မြန်မာရာမပြဇာတ်တော် ကို ထုလုပ်ဆင်ယင်ထားသည်။ အရှေ့မြောက်ထောင့်ရှိ မြောက် ဘက် မျက်နှာလှည့်သစ်သားပန်းပု ချပ်ကြီးတွင် 'ရာမသမင်လိုက်ခန်း' ကို သရုပ်ဖော်ထားသည်။ လက်ဝဲ နှင့်လက်ယာ သိကြားရုပ်ထုလုပ် ထားသည့် ထူထဲသောကျွန်းသား တံခါးရွက်ကြီးများ၊ ထူထဲသည့် ခါးပန်းကြီးများ၊ ထူထဲသည့်ကြမ်း ခင်းပြားကြီးများရှိသည်။ တံခါးရွက် တိုင်းမှာ ထီး၊ သန်လျက်နှင့် သားမြီး ယပ်ကိုင်သော အစောင့်နတ်ရုပ် များရှိသည်။

ကြွင်းကျန်ရစ်သော ထင်ရှား သည့် ကုန်းဘောင်ခေတ်နှောင်း ကျွန်းသားမြန်မာ့ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းများအနက် ပခန်းကြီး ကျောင်းတော်ကြီးသည် ၁၈၈၂ ခုနှစ်တွင် ဦးဘိုးကြည်နှင့်ဒေါ်ရွှေ သက်၏ကုသိုလ်ဖြစ်သည့် စလေမြို့ ရုပ်စုံကျောင်းနှင့် ၁၈၈၀ ပြည့်နှစ် တွင် သီပေါမင်း၏ကုသိုလ်တော် ဖြစ်သည့် မန္တလေးမြို့၊ ရွှေနန်းတော် ကျောင်းတို့ထက် ပိုမိုကြီးမားပေ သည်။ ထို့အပြင် ၁၈၉၅ ခုနှစ်တွင် ဦးစက်ရွှင်နှင့် ဒေါ်ဘွား၏ ကုသိုလ် ဖြစ်သည့် မန္တလေးမြို့၊ ရွှေအင်ပင် ကျောင်းကဲ့သို့ပင် ဖွဲ့စည်းပြင်ဆင်ပုံ

ပြည့်စုံသည့်အပြင် ရွှေအင်ပင် ကျောင်းထက်ပင် သက်တမ်း၂၇ နှစ်စောသဖြင့် 'မြန်မာနိုင်ငံရှိ အကြီးမားဆုံးသော ရှေးဟောင်း စံပြမြန်မာ့ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း' အဖြစ် သတ်မှတ်သင့်ပါသည်။

ပခန်းဝန်မင်းကျောင်းတော် ကြီးသည် မြန်မာ့သစ်သားဘုန်းတော် ကြီးကျောင်းများထဲတွင် ကျက်သရေ ဂုဏ်ရှိန်ဝင့်ထည်စွာတည်ရှိနေသည့် နေရာတစ်ခုဖြစ်သည့်အပြင် ပြည် တွင်း၊ ပြည်ပဧည့်သည်များလည်း ဝင်ရောက်လေ့လာနေကြနေပြီဖြစ် သည်။

ယခုအခါတွင် ရှေးဟောင်း သုတေသနဦးစီးဌာနမှ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်လျက်ရှိသည့်အပြင် ဒေသခံပြည်သူများ၏ တန်ဖိုးထား အလေးဂရုပြုစရာ ကျောင်းကြီး တစ်ခုဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပခန်းကျောင်းတော်ကြီးခေါ် ဝန် မင်းကျောင်းတော်ကြီးအား ရှေး ဟောင်းစံပြ မြန်မာ့သစ်သားဘုန်း တော်ကြီးကျောင်းအဖြစ် နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားများသိရှိနိုင်ကြစေရန်နှင့် အစဉ်အမြဲခိုင်ခံ့ခြင်းတို့ဖြစ်ပေါ်စေ ခြင်းမှာ ဒေသခံပြည်သူများနှင့် တစ်မျိုးသားလုံး၏တာဝန်ပင်ဖြစ် ပါတော့သည်။ ။

■ မာန်သစ်ငြိမ်း

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ကိုးကား။ ။ ရှေးဟောင်းမြို့တော် ပခန်းကြီးနယ်မြေများ - တင်ထွန်း

ပစ်ဒဂဲးကျန်းအောင်ပွဲ

■ တက္ကသိုလ်ကျွယ်

**ယခင်လမှအဆက် ➤
ဒေးပစ်နှင့် ဂိုးလီးယက်**

ဂျပန်ဒုတိယရေကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနာဂူမိုကွပ်ကဲသည့် လေယာဉ်တင်သင်္ဘောအုပ်စုကြီး၏ နောက်ဘက် မိုင် ၆၀၀ အကွာတွင် ဂျပန်နိုင်ငံ၏ အဓိကပင်မ ရေ

ကြောင်းစစ်ဆင်ရေးအုပ်စုကြီးသည် ပစ်ဖိတ်သမုဒ္ဒရာပြင်ကျယ်တွင် ဖြည်းဖြည်းမှန်မှန်ခုတ်မောင်းလိုက်ပါလျက်ရှိလေသည်။ ဂျပန်အလံတော်လွင့်ထူထားသည့် စစ်သင်္ဘောကြီး ယာမာတို (Yamato) ပေါ်တွင် ပြောင်းဝ ၁၈ ဒသမ ၂ လက်မရှိ

အမြောက်ကြီး ၉ လက်တပ်ဆင်ထား၏။ ဤယာမာတို စစ်သင်္ဘောကြီး၏ အလေးချိန်မှာ ၇၂၈၀၀ တန်ရှိသဖြင့် ထိုစဉ်က ကမ္ဘာပေါ်တွင် စွမ်းရည်အထက်မြက်ဆုံး၊ အကြီးမားဆုံးစစ်သင်္ဘောကြီးအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ရလေသည်။

ဤရောမသင်္ဘောကြီး ယာမာတို့ပေါ်တွင် ဂျပန်ရေကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အီဆိုရိုကူယာမာမိုတို (Isoroku Yamamoto) သည် ဤမစ်ဒဝေးကျွန်းသိမ်း ရေတပ်အားလုံး၏အကြီးအမှူးအဖြစ်လိုက်ပါလာခဲ့လေသည်။ ယာမာမိုတိုသည် အရပ်ပုပျပ်ပျပ်ဖြစ်ပြီးပခုံးကျယ်၏။ ရင်အုပ်ကား၏။ သူ၏မျက်နှာထားက စစ်မိန့်ပေးနေသလိုပေါ်လွင်နေ၏။ သူသည် ဒေါသဖြစ်လွယ်သလို ချက်ချင်းဆိုသလို ရယ်မောနိုင်သူလည်းဖြစ်သည်။

ယာမာမိုတိုသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်တွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့ဖူးသူဖြစ်သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏သမ္မတအဆက်ဆက်စိုးစံရာ ဝါရှင်တန်ဒီစီ (Washington D.C) တွင် စစ်ကောင်စီဝန်အဖြစ်အမှုထမ်းခဲ့၏။ သူက အမေရိကန်၏စက်မှုစွမ်းအားကို သိပြီးဖြစ်နေသဖြင့် ဂျပန်သည် အမေရိကန်နှင့်ယှဉ်ပြိုင်စစ်ခင်းရေးကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ သူက အစဉ်အမြဲဆန့်ကျင်သူဖြစ်သည်။ သို့သော် ယာမာမိုတိုက ဂျပန်ဧကရာဇ်ကိုလေးစားကြည်ညိုသည်။ သူ့နိုင်ငံကိုလည်း သူက ချစ်မြတ်နိုးသည်။ ယခုတော့ ဂျပန်က အမေရိကန်နှင့် စစ်ခင်းလာသောအခါ သူ့အနေနှင့်ပါဝင်လာရတော့မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပုလဲဆိပ်ကမ်းကို ရှောင်တခင်တိုက်ခိုက်ရေးစီမံကိန်းကို စီစဉ်ခဲ့လေသည်။ ပုလဲဆိပ်ကမ်းစစ်ဆင်ရေးသည် ဂျပန်ရေတပ်နှင့်လေတပ်

တို့အတွက် မျှော်မှန်းထားသည်ထက်ပိုမိုအောင်မြင်ခဲ့လေသည်။ သူက စိတ်လိုက်မာန်ပါလုပ်လိုက်ခဲ့သည်မှန်သော်လည်း အမေရိကန်ကို ချေဖျက်နိုင်ရေးအတွက် ယုံကြည်ကိုးစားမှု အပြည့်အဝမရှိခဲ့ချေ။

ယာမာမိုတိုက ဟာပိုင်ယီကျွန်းတွင် အမေရိကန်၏ စစ်ရေးအခြေစိုက်စခန်းသည် အင်အားကောင်းလျက်ရှိပြီး ပုလဲဆိပ်ကမ်းတွင် ဂျပန်လေတပ်က မကြေညာသောစစ်ပွဲအဖြစ် အလစ်အငိုက်တိုက်ခိုက်ခဲ့မှုအတွက် အမေရိကန်တို့က ဂျပန်အပေါ် အခဲမကျေဘဲ တန်ပြန်လက်စားချေလိုစိတ်ပြင်းပြနေမည်ကိုလည်း ယာမာမိုတိုကသိနေ၏။ ထို့ပြင် ယာမာမိုတိုက သန္တာကျွန်းပင်လယ်တိုက်ပွဲတွင် ယော့တောင်းလေယာဉ်တင်သင်္ဘောသည် လက်ဆင်တန်လေယာဉ်တင်သင်္ဘောနှင့်အတူ ရေအောက်သို့ နစ်မြုပ်သွားပြီဟုထင်နေ၏။ ဤသန္တာပင်လယ်တွင် ဂျပန်တို့က အနိုင်ယူလိုက်နိုင်သည်ဆိုသော်လည်း ဆုံးရှုံးမှုတွေမတန်တဆများပြားခဲ့၏။ ဂျပန်စစ်သည်တော်ပေါင်း ၁၀၇၄ ဦးကျဆုံးခဲ့ရ၏။ ဂျပန်ရေကြောင်းစစ်အင်အားကိုလည်း လျော့နည်းစေခဲ့၏။ ကျွမ်းကျင်သောလေယာဉ်မှူးများလည်း ဤသန္တာပင်လယ်စစ်ပွဲတွင် ဆုံးရှုံးခဲ့ရလေ၏။

မစ်ဒဝေးကျွန်းတိုက်ပွဲအပြီးတွင် ဂျပန်ဒုတိယရေကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနာဂူမိုက “ကျုပ်တို့ဟာ ရန်သူအမေရိကန်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ ထောက်

လှမ်းရေးသတင်းအချက်အလက်တွေ မရခဲ့ပါဘူး။ နောက်ဆုံးတော့ အမေရိကန်တပ်တွေ ဘယ်မှာဘယ်လောက်ရှိတယ်ဆိုတာကအစ အတိအကျမသိခဲ့ဘူး” ဟု ဆိုလေသည်။

ဂျပန်တို့က သူတို့၏ကျူးကျော်သိမ်းပိုက်ရေးအစီအစဉ်ကို အမေရိကန်က ရိပ်မိသွားပြီဖြစ်ကြောင်း သိသွားသည့်တိုင် သူတို့၏မူလရည်ရွယ်ချက်ကို ပြောင်းလဲနိုင်ဖွယ်မရှိချေ။ ဂျပန်တည်းဟူသော ဂိုးလီယက် (Goliath) သည်အရှေ့ဘက်ဆီသို့ ချီတက်ကာ အမေရိကန်တည်းဟူသော ဒေးဗစ် (David) ကိုချေမှုန်းရန်ချီတက်လျက်ရှိကြောင်း ဂျပန်တို့၏ သတင်းစာတွင်ဖော်ပြထားသည်ကိုတွေ့ရပေသည်။ အလက်စကာကျွန်းဆွယ်ဆီသို့ အာရုံပြောင်းတိုက်ခိုက်သည့် ဂျပန်ရေတပ်ဖွဲ့မပါဘဲနှင့်ပင် ယာမာမိုတိုတွင် စစ်သင်္ဘော ၈၉ စင်း၊ ထောက်ပံ့ရေးယာဉ် ၄၃ စင်း လက်ဝယ်ရှိ၏။ အင်အားအခြေအနေကို နှိုင်းယှဉ်ပြရသော် အမေရိကန်ဘက်တွင် နင်မစ်အောက်၌ စစ်သင်္ဘော ၂၇ စင်း၊ ထောက်ပံ့ရေးယာဉ် ၂၃ စင်းသာရှိ၏။ ဤထောက်ပံ့ရေးရေယာဉ်ထဲတွင် ပီတီမော်တော်ဘုတ်နှင့်လှေတစ်စင်းသာရှိလေသည်။

စစ်ပွဲအတွက် တိုက်လေယာဉ်ပေါင်းမှာ ဂျပန်၏လေယာဉ်တင်သင်္ဘောပေါ်မှ လေယာဉ်များအပါအဝင် လေယာဉ်ပေါင်း ၃၃၃ စင်းရှိ၏။ အမေရိကန်တွင် ၃၄၈ စင်းရှိ၏။ ဤအထဲမှာ တိုက်လေယာဉ် ၁၁၈ စင်းသည် မစ်ဒဝေးလေတပ်

အခြေစိုက်စခန်းတွင် ရှိလေသည်။ အမေရိကန်က အစွန်းထွက်အရေ အတွက်သာသယောင်ရှိသော်လည်း အလုံးစုံအလေးထား၍မရနိုင်သော အခြေအနေတွင်ရှိလေသည်။

ဥပမာအားဖြင့် နင်မစ်တွင် ယာမာမိုတိုတို့ထက် ဗုံးကြဲလေယာဉ် ၂၀ သာလွန်သော်လည်း ယာမာ မိုတိုတွင် တိုက်လေယာဉ် ၁၇ စင်း ရှိသဖြင့် နင်မစ်ထက်ပို၏။ ထိုစဉ်က အမေရိကန်တို့၏ တိုက်လေယာဉ် များက ဂျပန်တို့၏ ဇီးရိုးတိုက် လေယာဉ်တို့လောက် တိုက်ခိုက် စွမ်းရည်မထက်မြက်ကြချေ။ တော် ပီဒီဗုံးကြဲလေယာဉ်အရေအတွက် တွင် အမေရိကန်က ဂျပန်ထက် အရေအတွက်သာသော်လည်းတစ် ခါတစ်ရံ တော်ပီဒီဗုံးတို့က မပေါက် ကွဲသည်လည်းရှိသဖြင့် ဂျပန်တို့က သိပ်အလေးမထားကြချေ။

မစ်ဒဝေးကျွန်းတိုက်ပွဲနီးလာပြီ

ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာတစ်ဝန်းတွင် သေးငယ်သော မစ်ဒဝေးကျွန်း တိုက်ပွဲအတွက် ပြင်ဆင်နေကြရာ ကျွန်းပေါ်တွင် ခုခံစစ်အတွက်ပြင် ဆင်မှုတွေ အများအပြားပြုလုပ်နေ ကြ၏။ မစ်ဒဝေးကျွန်း၏အဆွယ် ကျွန်းဆွယ်နှစ်ခုဖြစ်သည့် သဲကျွန်း နှင့်အိစတာကျွန်းတို့သည်သာလျှင် မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး သဲဆူးကြိုးများ၊ အမြောက်လက်နက်များနှင့် ကမ်း ခြေတစ်လျှောက်မြေမြှုပ်မိုင်းဗုံးများ စီခင်းထားလေသည်။ တော်ပီဒီပစ် လွှတ်မည့် သင်္ဘောများကလည်း ကျွန်း၏ ပတ်လည်တွင် လှည့်လည်

စောင့်ကြည့်လျက်ရှိကြလေသည်။ လေယာဉ်ပစ်အမြောက်ကြီးများကို လည်း အသင့်အနေအထားဖြင့်ချ ထားလေသည်။ ရေငုပ်သင်္ဘော ၁၉ စင်းကလည်း မစ်ဒဝေးကျွန်း ပတ် လည်တွင် လှည့်လည်စောင့်ကြပ် လျက်ရှိကြပေသည်။ မစ်ဒဝေးကျွန်း အစောင့်တပ်သား ၃၆၀၀ ကိုလည်း မြေပြင်စစ်ဆင်ရေးတွင် ကျူးကျော် မှုကို ကြံကြံခံတွန်းလှန်ရန် အသင့် အနေအထားဖြင့်ရှိနေကြ၏။ သို့ သော် ဂျပန်တိုက်သင်္ဘောများက ကမ်းခြေအလွန်တွင်ရပ်တန့်ကာ လေကြောင်းပစ်အားကို အကာ အကွယ်ယူ၍ ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်လာ သည်ရှိသော် မစ်ဒဝေးကျွန်းတွင် ဤကဲ့သို့ လေကြောင်းရန်ကိုကာ ကွယ်ရန်အတွက် လုံလောက်သော တိုက်လေယာဉ် အလုံအလောက် မရှိ။

မစ်ဒဝေးကျွန်းက မကြီးလှသဖြင့် တိုက်ခိုက်ရေးပစ္စည်းများနေရာချ ထားရာတွင် အကန့်အသတ်ရှိနေ ၏။ ကျွန်းပေါ်တွင်လေယာဉ် ၁၀၈ စင်းချထားလိုက်သည်။ ဤအထဲမှ လေယာဉ် ၃၀ သည် လှုပ်ရှားမှုနှေး ကွေးသည့် စောင့်ကြည့်လေယာဉ် များဖြစ်၏။ ဗင်ဒီကေတာ ဗုံးကြဲ လေယာဉ်တို့ကလည်း ပြေးလမ်းမှ ကောင်းကင်ယံသို့ ပျံတက်ရာတွင် အထနှေးကွေး၏။ ဘရူးစတား ဘတ်ဖဲလိုး လေယာဉ်တို့ကလည်း ဂျပန်တို့၏ ဇီးရိုးတိုက်လေယာဉ်တို့ လောက်လှုပ်ရှားရာတွင် သွက် လက်မြန်ဆန်မှုမရှိကြချေ။

အမေရိကန်ရေကြောင်း ဗိုလ်

ချုပ်ကြီးနင်မစ်ကလည်း မစ်ဒဝေး ကျွန်းအတွက် ရှိသမျှစွမ်းအားကို ထုတ်သုံးရန် ညွှန်ကြားထား၏။ မစ် ဒဝေးကျွန်းဆီသို့ တိုက်လေယာဉ် အသစ်တွေ၊ လေယာဉ်မှူးအသစ် တွေ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ပို့ဆောင်ပေး နေ၏။ ထိုစဉ်က ကောင်းကင်ယံမှ ခံတပ်အဖြစ် တင်စားခံရသည့် ဘီ- ၁၇ အမျိုးအစားလေယာဉ်ကြီးတို့ က ကြည်းတပ်အတွက် အထူးအား ထားစရာများဖြစ်ခဲ့ကြလေသည်။ အင်ဂျင် ၄ လုံးတပ် ဤ ဘီ-၁၇ လေယာဉ်ကြီးတို့သည် လေးလံသော ဗုံးများကိုသယ်ဆောင်ကာ ခရီးတာ အတော်ဝေးဝေးအထိ ပျံသန်း သယ်ဆောင်နိုင်စွမ်းရှိလေသည်။ ထိုလေယာဉ်ကြီးတို့က မစ်ဒဝေး ကျွန်းတွင် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာလိုအပ် သမျှတို့ကို ဟာဝိုင်ယီအခြေစိုက် စစ်စခန်းမှ မပြတ်တင်ပို့ပေးနေ၏။

မစ်ဒဝေးကျွန်း၏အဆွယ်ဖြစ် သည့်အိစတာကျွန်းတွင် လေယာဉ် ပြေးလမ်းဖောက်လုပ်ကာ စစ်လေ ယာဉ်အဆင်းအတက်အဖြစ်အသုံး ပြု၏။ အခြားသဲကျွန်း (Sand Is -land) ပေါ်တွင် စစ်သုံးပစ္စည်းတွေ၊ ဓာတ်ဆီ၊ ဓာတ်ငွေ့ကန်တွေအပြည့် တည်ဆောက်ထားကြလေသည်။

လေယာဉ်စစ်ဆင်ရေးအတွက် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရေးမှူး လိုဂန်ရမ္မ ဆေးက တာဝန်ယူ၏။ မေလ ၃၀ ရက်တွင် ရမ္မဆေးက ထောက်လှမ်း ရေးကင်းထောက်လေယာဉ်ကို မစ် ဒဝေးကျွန်း၏ မိုင် ၇၀၀ ဝန်းကျင် အတွင်း ပုံမှန်ကင်းလှည့်စေ၏။ မစ်ဒဝေးကျွန်းကို ခုခံကာကွယ်ရေး

အပြင်အကယ်၍ မစ်ဒဝေးတိုက်ပွဲတွင် အမေရိကန်ဘက်မှ ရှုံးနိမ့်ခဲ့ပါက ဤကျွန်းပေါ်၌ စုပုံသိုလှောင်ထားသော အမေရိကန်လက်နက်ကိရိယာပစ္စည်းအားလုံး ဂျပန်များဆက်လက်အသုံးပြုနိုင်ရန် ဖျက်ဆီးရေးတပ်ဖွဲ့ကိုပါ အရန်သင့်ထားရှိရလေသည်။ ဂါလန်ထောင်ပေါင်းများစွာသော လောင်စာဆီသိုလှောင်ကန်တို့ကို ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးပစ်ရန်စီစဉ်ထားရှိလေသည်။

ရန်သူအလာကိုစောင့်ကြည့်ခြင်း

ဇွန်လ ၂ ရက်တွင် ဂျပန်တို့၏ ကျွန်းသိမ်းတိုက်ပွဲ အစီအစဉ်ကို အမေရိကန်တို့ ကြိုတင်သိရှိသွားပြီဖြစ်ကြောင်း ဂျပန်တို့က ရိပ်မိသွားကြ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဂျပန်ထောက်လှမ်းရေးလေယာဉ်တို့က မစ်ဒဝေးကျွန်းပေါ်တွင် အမေရိကန်တပ်များ အရေးတကြီးလုပ်ဆောင်နေကြပုံများကိုလည်းကောင်း၊ ထို့ပြင် အမေရိကန်ရေဒီယိုအချက်ပြ စကားဝှက်တို့တွင် ‘အရေးကြီးအလျင်အမြန်’ဟူသော စကားတို့ကို အဓိပ္ပာယ်ဖော်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း သိရှိသွားကြပြီဖြစ်သည်။ အမေရိကန်လေကြောင်းထောက်လှမ်းရေးလေယာဉ်တို့ကလည်း မစ်ဒဝေးကျွန်း၏ အနောက်ဘက် မိုင် ၇၀၀ အကွာအထိ စေလွှတ်ကာ အခြေအနေကို စောင့်ကြည့်စေလေသည်။

ဤကဲ့သို့ အမေရိကန်ထောက်လှမ်းရေးလေယာဉ်များလာရောက်ကင်းထောက်ကြသည့် သတင်းကို အာကာဂီသင်္ဘောမှ မူရှိဒါထံအစီ

ရင်ခံသောအခါ ဂျပန်တို့အဖို့အံ့အားသင့်စရာဖြစ်လာခဲ့၏။ ဂျပန်တို့က တွက်ဆထားသည်မှာ အမေရိကန်ကင်းထောက်လေယာဉ်သည် မစ်ဒဝေးကျွန်းအလွန် မိုင် ၅၀၀ ထိစေလွှတ်ဖွယ်ရာရှိသည်ဟုခန့်မှန်းထား၏။ ယခုသူတို့ခန့်မှန်းထားသည်ထက် အမေရိကန်ထောက်လှမ်းရေးလေယာဉ်က မိုင် ၂၀၀ ပိုမို၍တိုးချဲ့ထောက်လှမ်းနေပြီဖြစ်သည်။ အမေရိကန်ကင်းထောက်လေယာဉ်တို့ကင်းလှည့်ပျံသန်းသည့် နယ်မြေအဝန်းအဝိုင်းသို့ ဂျပန်ရေတပ်က ဇွန်လ ၃ ရက်တွင် စတင်ဝင်ရောက်ကြမည်ဖြစ်သည်။ အမေရိကန်ရေတပ်ခုံခရန်အတွက် မစ်ဒဝေးကျွန်းမှထွက်လာစေရန် မျှား၍ခေါ်ယူမည်။ ဤအခါတွင် ယာမာမိုတိုဦးဆောင်သည့် အဓိကပင်မရေတပ်ကြီးမှ အမြောက်ကြီးများဖြင့် ဆီးကြိုချေဖျက်မည်။ ဤသို့ချေဖျက်သည့် လုပ်ငန်းကို ဇွန်လ ၃ ရက်တွင် မဟုတ်။ ဇွန်လ ၅ ရက်တွင် လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်၏။ သို့သော် ယာမာမိုတို၏ ဒုတိယလေကြောင်းဗိုလ်ချုပ်ကြီးမာကွန်မေအူဂါဘီက ယခုကဲ့သို့ အခြေအနေတွင် မူလစီမံချက်ကို အပြောင်းအလဲမပြုလုပ်သင့်ကြောင်း တင်ပြလေသည်။

ဂျပန်ရေငုပ်သင်္ဘောတို့ကို အမေရိကန်တို့ စစ်အခြေစိုက်စခန်းများပြုထားသည့် ဟာဝိုင်ယီကျွန်းနှင့် မစ်ဒဝေးကျွန်းတို့ကြားထဲတွင် တန်းစီချထား၏။ ပုလဲဆိပ်ကမ်းရှိ အမေရိကန်တပ်တို့၏ လှုပ်ရှားမှုကို မပြတ်စောင့်ကြည့်ထောက်လှမ်းရန်

ထိုရေငုပ်သင်္ဘောတို့ကို တာဝန်ပေးထား၏။ ဂျပန်တို့၏ရေငုပ်သင်္ဘောတို့က နေ့အခါတွင်ရေအောက်တွင် ငုပ်နေပြီး ညအချိန်တွင် ရေမျက်နှာပြင်ပေါ်မှထောက်လှမ်းလေ့ရှိ၏။ သို့သော် ရေငုပ်သင်္ဘောတို့ထံမှမည်သည့် ထောက်လှမ်းရေးအချက်အလက်မျှ ဂျပန်ကမရရှိကြပေ။ အကြောင်းမူကား အမေရိကန်အမှတ် ၁၆ နှင့် ၁၇ တို့ကို အနောက်ဘက်သို့ ရွှေ့ပြောင်းစေလွှတ်ထားသည်မှာကြာပြီဖြစ်လေသည်။

ကျယ်ဝန်းလှသော ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာပြင်ကျယ်ကြီးနှင့်စာလျှင်သေးငယ်လှသောအစက်အပြောက်သဖွယ်သာရှိသည့် မစ်ဒဝေးကျွန်းဆီသို့ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ဂျပန်အင်ပါယာ၏ တပ်များ သူသေကိုယ်သေ ရင်ဆိုင်တိုက်ပွဲဆင်နွှဲရန် ဦးတည်ချီတက်လာနေကြပြီဖြစ်သည်။ ဤစစ်ပွဲကြီးတွင် ဂျပန်က အနိုင်နွှဲလိုက်ပြီဆိုလျှင် ပစိဖိတ်တစ်ခွင်လုံးသည် ဂျပန်ဧကရာဇ်ပိုင်သမုဒ္ဒရာကြီးဖြစ်သွားပေရောမည်။ ဤအခြေအနေထိ အမေရိကန်က လက်လျှော့ပေးနိုင်မည်လော။ ဂျပန်ရေကြောင်းဗိုလ်ချုပ်ကြီးယာမာမိုတိုကတော့ ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာသာမက တစ်ကမ္ဘာလုံးကို ဂျပန်ကလွှမ်းမိုးလိုက်ချင်လောက်အောင် စစ်ရေးလောဘတွေ ထိန်းကွပ်မရအောင် တက်ကြွနေ၏။

သွေးစွန်းပြီ

ဇွန်လ ၃ ရက်နေ့ နံနက်ခင်း

၉ နာရီ မိနစ် ၂၀ လေကြောင်းကင်းလှည့်ထောက်လှမ်းရေးပုံမှန် ပြုလုပ်ရန် ဂျက်ရိတ်ဆိုသူလေယာဉ်မှူးသည် မစ်ဒဝေးကျွန်းမှ ပျံတက်ခဲ့၏။ သူကင်းထောက်ပျံသန်းလေ့ရှိသည့်အဝန်းအဝိုင်းအတွင်းပျံသန်းပြီး၍ မစ်ဒဝေးကျွန်းသို့ပြန်ရန် သူ့လေယာဉ်ကွေ့ဝိုက်လိုက်စဉ် မိုးကောင်းကင်နှင့် သမုဒ္ဒရာရေပြင်ထိစပ်ရာ မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းဆီ၌မူန်ဝါးဝါး အစက်အပြောက်တွေတွေ့ရ၏။ မည်သို့သောအရာဝတ္ထုများပေ နည်းဟု သူက စူးစမ်းလိုက်ရာ ဤအစက်အပြောက်တို့မှာ သင်္ဘောအုပ်စုဖြစ်ကြောင်းသိလိုက်ရ၏။

သူ၏တွဲဖက်လေယာဉ်မှူးက မှန်ပြောင်းနှင့်လှမ်းကြည့်ရာ အမှန်ပင် ဂျပန်စစ်သင်္ဘောအုပ်စုဖြစ်နေ၏။ သူက လေယာဉ်ကို သမုဒ္ဒရာမျက်နှာပြင်အထက် ပေ ၈၀၀ အထိ နိမ့်ဆင်းလိုက်ပြီး သူတို့မြင်တွေ့ရသော စစ်သင်္ဘောအုပ်စု၏နောက်ကျောဆီသို့ အရောက်ပျံသန်းလိုက်၏။ အဆိုပါ ဂျပန်စစ်သင်္ဘောတပ်ကြီး၏ နောက်ကျောဘက်ဆီသို့ သူတို့ကင်းထောက်လေယာဉ် ရောက်သည်အထိ ဂျပန်ရေတပ်အုပ်စုတို့ သူတို့ကို မမြင်လိုက်ကြချေ။

ကင်းထောက်လေယာဉ်မှူးတို့က မစ်ဒဝေးကျွန်းဆီသို့ ရေဒီယိုသတင်းပို့လိုက်၏။ “သင်္ဘော ၁၁ စင်း၊ လမ်းကြောင်း ၀၉၀ ဒီဂရီ၊ အမြန်နှုန်း ၁၉”ဟု အလျင်အမြန် အကြောင်းကြားပြီး နောက်ဆက်တွဲ “လေယာဉ်တင်သင်္ဘော တစ်စင်း၊ စစ်သင်္ဘောနှစ်စင်း၊ ခရုဇာနှင့် ဖျက်

သင်္ဘောအများအပြားပါတဲ့ ဂျပန်သင်္ဘောအုပ်စုကြီးတွေ့တယ်” ဟု အကြောင်းကြားလိုက်၏။

ဂျပန်ရေတပ်ကြီးက သမုဒ္ဒရာရေမျက်နှာပြင်ပေါ် ရှုပ်၍ပျံသော သူတို့၏ ကင်းထောက်လေယာဉ်ကို မမြင်တွေ့ကြချေ။ သူတို့၏အကြောင်းကြားချက်အရ ဤသင်္ဘောအုပ်စုမှာ ဂျပန်ရေကြောင်း၏ အဓိကပင်မရေတပ်ကြီးဖြစ်ကြောင်း အမေရိကန်တို့က ကြိုတင်သိရှိသွားကြပြန်လေသည်။

ထိုနေ့ နေ့လယ် ၁၂ နာရီ ၃၀ မိနစ်တွင် အမေရိကန်တို့က ဘီ ၁၇ ဗုံးကြဲလေယာဉ်ပျံကြီး ၉ စင်းသည် ပေါင်ချိန် ၆၀၀ စီရှိသော ဗုံးများကို တင်ဆောင်ကာ ပျံတက်သွားကြလေသည်။

အမေရိကန် ထိပ်တန်းရေကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနင်မစ်သည် ပုလဲဆိပ်ကမ်းမှနေ၍ ဤကဲ့သို့ ဂျပန်ရေတပ်ကြီးမြင်တွေ့ရသည့် အကြောင်းကြားချက်ကိုသုံးသပ်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်လေသည်။ ကင်းထောက်လေယာဉ်မှူးမြင်တွေ့ခဲ့ရသည့် ရေတပ်ကြီးမှာ ဂျပန်အဓိကပင်မရေတပ်ကြီးဖြစ်ကြောင်း လက်ခံပြီး ကြိုတင်ခန့်မှန်းကြည့်၏။ ထို့ကြောင့် နင်မစ်ကရေကြောင်းစကားဝှက်ဖြင့် ဖလက်ချာထံသို့ “အခုမြင်တွေ့ရတဲ့ရေတပ်ဟာ မစ်ဒဝေးကျွန်းကိုတိုက်မယ့်ရေတပ်မဟုတ်၊ မစ်ဒဝေးကျွန်းကိုတိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်မယ့်ရေတပ်က မနက်ဖြန် မနက် မိုးအလင်းမှာ မစ်ဒဝေးကျွန်းရဲ့အနောက်မြောက်ဘက်မှဝင်လာ

ပြီး တိုက်လိမ့်မယ်”ဟု အကြောင်းပြန်လိုက်၏။

ထို့ကြောင့် ဖလက်ချာသည် ယော့တောင်းလေယာဉ်တင်သင်္ဘောကို ချက်ချင်း မစ်ဒဝေးကျွန်း၏ မြောက်ဘက် မိုင် ၂၀၀ အကွာ ဆီသို့ခွတ်မောင်းကာ နေရာယူထားလိုက်၏။

မွန်းလွဲအချိန်တွင် ဘီ ၁၇ ဗုံးကြဲလေယာဉ်ကြီးတို့သည် ကင်းထောက်လေယာဉ်တွေ့မြင်ခဲ့သော ဂျပန်ထောက်ပံ့ရေးရေတပ်ကို မြင်တွေ့သွားလေသည်။ ဂျပန်ရေတပ်မှ AA အမြောက်ကြီးများစတင်၍ အမေရိကန်ဗုံးကြဲလေယာဉ်ကြီးတို့ကို စတင်ပစ်ခတ်လေသည်။ ဗုံးကြဲလေယာဉ်ကြီးတို့က ဂျပန်တို့၏ အမြောက်ကျည်ဆန်မရောက်နိုင်သည့် အမြင့်ပိုင်းသို့ ပျံတက်လိုက်၊ အမြောက်ကျည်ဆန် လက်လှမ်းမီသည့်အနိမ့်သို့ နိမ့်ဆင်းလိုက် အကြိမ်ကြိမ်ပြုလုပ်ကာ ထိုထောက်ပံ့ရေးရေတပ်အုပ်စုကို ဗုံးကြဲချရန် ပြင်ဆင်လိုက်၏။ ညနေ နေဝင်ရီတရောအချိန်သို့ရောက်သောအခါ ထောက်ပံ့ရေးရေယာဉ်တို့ကို စောင့်ကြပ်လိုက်ပါသည့်ဖျက်သင်္ဘောတို့က ပစ်ခတ်သောအခါ အမေရိကန်ဗုံးကြဲလေယာဉ်တို့က အမြင့်ပေ ၈၀၀၀ နှင့် ၁၂၀၀၀ မှနေ၍ ဗုံးတို့ကို ကြဲချလေသည်။ ဤနေရာတစ်ဝိုက်တွင် အမြောက်ပစ်သံ၊ ဗုံးပေါက်ကွဲသံတို့ ပွက်လောရိုက်နေတော့၏။ ရေပြင်သို့ကျသော ဗုံးတို့ကြောင့် ရေပန်းတွေလွင့်ထွက်နေကြ၏။ သင်္ဘောတို့မှာလည်း အချက်

ပေးဥဩသံတွေ ဆူညံစွာထွက်ပေါ်နေ၏။

ထိုကဲ့သို့ ပြင်းထန်သော ပစ်ခတ်သံ၊ ပေါက်ကွဲသံတို့ စဲသွားသော အခါ ဂျပန်သင်္ဘောတို့ကို ဗုံးထိမှန်ခြင်းမရှိကြချေ။ အမေရိကန်ဗုံးကြဲလေယာဉ်ကြီးမှချလိုက်သောဗုံးတို့သည် မပေါက်သည့်ဗုံးများ၊ ပစ်မှတ်ကိုလွဲချော်သွားသည့် ဗုံးများလည်းရှိပေသည်။ ရေထဲကျပြီး ပေါက်ကွဲသောဗုံးများကြောင့် ရေပန်းများပန်းထွက်ကုန်ကြလေသည်။

ဤကဲ့သို့ နှစ်ဖက်စလုံးအရာမရောက်သော ရေကြောင်းတိုက်ပွဲသည် ညပိုင်းတွင်ဆက်လက်တိုက်ခိုက်ရန် တော်ဝီဒိုပစ်လွှတ်တိုက်ခိုက်မည့် ကက်တလီနာလေယာဉ်တို့ကို အမေရိကန်ကအသုံးပြုလေသည်။ သို့သော် ကက်တလီနာလေယာဉ်တို့တွင် တော်ဝီဒိုပစ်စင်မရှိ၊ လေယာဉ်မှူးတို့လည်း အထူးပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေကြပြီ။ ထို့ပြင် လေယာဉ်မှူးတို့ကို တော်ဝီဒိုဗုံးပစ်ခတ်နည်းသင်တန်းကိုလည်း မပေးရသေးချေ။ မည်သို့ပင်ရှိစေ ညဉ့်သန်းခေါင်ကျော် ၂ နာရီတွင် လေယာဉ် ၄ စင်းနှင့်ရေဒါကိရိယာတပ်ဆင်ကာ ညအမှောင်ထုတွင်းသို့ အမေရိကန်တော်ဝီဒိုလေယာဉ်များ ပျံတက်သွားခဲ့လေသည်။

ဤတော်ဝီဒိုပစ်မည့်လေယာဉ် ၄ စင်းမှ ၁ စင်းသည် ဆက်သွယ်ရေးကိရိယာချို့ယွင်းသဖြင့် လေတပ်စခန်းသို့ ပြန်လှည့်ခဲ့ရ၏။ ကျန်လေယာဉ် ၃ စင်းက ပစ်မှတ်ကို ချိန်ရွယ်ကာ တော်ဝီဒိုဗုံးပစ်လွှတ်

လိုက်၏။ ဂျပန်ရေတပ်မှ အမြောက်နှင့် စက်သေနတ်တို့ဖြင့် ပြန်လည်ပစ်ခတ်လေသည်။ လေယာဉ်တို့ကလည်း အမြောက်နှင့်စက်သေနတ်ကျည်ဆန်တို့ကို ရှောင်တိမ်းရင်း တော်ဝီဒိုဗုံးပစ်လွှတ်ရာ ဂျပန်ရေတပ်၏ လောင်စာဆီသယ်သင်္ဘောအာကေဘွန်မာရူး (Akebone Moru) ကို ထိမှန်လေတော့၏။ တော်ဝီဒိုဗုံးမှန်၍ ဂျပန်လောင်စာဆီတင်သင်္ဘော ကောင်းစွာ မလှုပ်ရှားနိုင်တော့ချေ။ ဤသင်္ဘောမှ ဂျပန်ရေတပ်သား ၂၃ ဦးတို့ သေကျေဒဏ်ရာရခြင်းကို ကြုံတွေ့လိုက်ရ၏။

ဤကဲ့သို့ ဂျပန်ရေတပ်မှလောင်စာဆီတင်သင်္ဘောတိုက်ခိုက်ခံရမှုသတင်းသည် ဂျပန်အဓိကပင်မရေတပ်ကြီး၏ အကြီးအကဲယာမာမိုတိုထံသို့ရောက်ရှိသွားသောအခါ ဤဖြစ်ရပ်အပေါ်မူတည်၍ စိုးရိမ်ပူပန်မှုဂယက်သည် ယာမာမိုတိုနှင့်သူ၏တပ်ဖွဲ့အားလုံးသို့ရိုက်ခတ်သွားပြီဖြစ်လေသည်။ ထိုနေ့နံနက်မိုးသောက်အလင်းရောက်သည်အထိ ယာမာမိုတိုကနာဂူမိုထံသို့ ကက်တလီနာကင်းထောက်လေယာဉ်ကသူတို့ကိုတွေ့သွားပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ဘီ ၁၇ ဗုံးကြဲလေယာဉ်တို့ ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့သည့်အကြောင်းနှင့် တော်ဝီဒိုထိမှန်ခံရပုံတို့ကို အသိမပေးဘဲထား၏။ ထို့ပြင် နာဂူမို၏ရေတပ်ကိုသာ လေယာဉ်တင်သင်္ဘောမှ လေယာဉ်တို့ကို မစ်ဒဝေးကျွန်းသို့ စတင်တိုက်ခိုက်ဖို့ပြင်ဆင်ရန်သာ အကြောင်းကြားလိုက်လေ

သည်။ ဤဖြစ်ရပ်မှာ ဂျပန်ရေတပ်အတွက် ကံဆိုးမိုးမှောင်ကျဖို့ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်းဖြစ်ပေတည်း။

စတင်တိုက်ခိုက်ပြီ

မစ်ဒဝေးကျွန်း စံတော်ချိန်အရ ဇွန်လ ၄ ရက်၊ ၁၂၄၅ နာရီ တွင် အာကာဂီလေယာဉ်တင်သင်္ဘော၏ လူနာအခန်းမှ အသံချဲ့စက်ဖြင့် နှိုးသံ ဆူညံစွာထွက်ပေါ်လာ၏။ လေယာဉ်မှူးဂျင်ဒါသည် ယူနီဖောင်းကို အလျင်အမြန်ဝတ်ကာ ဂျပန်ဒုတိယရေကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနာဂူမိုရှိရာ သင်္ဘောမျှော်စင်ဆီသို့ အရောက်တက်ခဲ့၏။ နာဂူမိုက ဖခင်တစ်ဦး၏ကြင်နာမှုမျိုးဖြင့် ဂျင်ဒါ၏ပခုံးကိုဖက်ကာ “နေကောင်းရဲ့လား” ဟုမေး၏။ ဂျင်ဒါက “အခုတော့ သက်သာသွားပါပြီ” ဟု ဖြေ၏။ သို့သော် ဂျင်ဒါ၏မျက်ဝန်းတို့တွင် အဖျားသွေးရှိနေသေးကြောင်း ပြသနေ၏။ ဂျင်ဒါသည် ရင်ဆိုင်ရမည့်တိုက်ပွဲအတွက် စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်နေ၏။

ဖူရှိဒါလည်း အရေးကြုံပြီဖြစ်၍ အိပ်ရာထဲလှဲနေ၍ မဖြစ်တော့ပြီ။ ဖူရှိဒါက သူ့ကိုယ်သူထိန်း၍လျှောက်သော်လည်း မကြာခဏယိမ်းယိုင်ချင်၏။ သူက ခွဲစိတ်ကုသခံရသူဖြစ်၍ အားနည်းဖျော့တော့နေဆဲဖြစ်ပေသည်။

ကောင်းကင်သည် မှောင်မည်းဆဲဖြစ်၏။ ပင်လယ်ပြင်ကြီးကလည်း လှိုင်းလေငြိမ်သက်ဆဲဖြစ်၏။ လေကြောင်းတိုက်ပွဲအတွက် အကောင်းဆုံးသော အနေအထား

ဖြစ်ပေသည်။ ကင်းထောက်လေ
ယာဉ် ၇ စင်းကလည်း သူတို့၏
ပုံမှန်ပျံသန်းနေကျ မိုင် ၃၀၀ အထိ
ပျံတက်မှုမစတင်ကြသေးချေ။

နာဂူမိုကတော့ သူ၏ရေကြောင်း
အင်အားအပေါ် ကိုးစားယုံကြည်မှု
အပြည့်ရှိခဲ့ဖြစ်၏။ ဂျပန်ရေတပ်
အထင်က အမေရိကန်ရေတပ်အုပ်
စုသည် အရှေ့ဘက်မှာသာရှိပြီးဂျပန်
ရေတပ်သင်္ဘောအုပ်စုထောက်လှမ်း
ရေးလမ်းကြောင်း အပြင်ဘက်မှာ
သာရှိသည်ဟုယူဆ၏။ ယခုအချိန်
ထိ နာဂူမို၏အတွေးအမြင်တွင်
သူတို့၏ မစ်ဒဝေးကျွန်းတိုက်ခိုက်
သိမ်းပိုက်ပွဲအစီအစဉ်ကို အမေ
ရိကန်တို့မသိရှိသေးဟုထင်နေခဲ့
ဖြစ်သည်။

၀၄၀၀ နာရီတွင် အာကာဂီ
လေယာဉ်တင်သင်္ဘောမှ လေယာဉ်
မှူးတို့သည် နောက်ဆုံးညွှန်ကြား
ချက်ကိုခံယူရန် အခန်းတွင်း၌ စုရုံး
နေကြလေသည်။ မိနစ်အနည်းငယ်
အကြာတွင် လေယာဉ်တင်သင်္ဘော
၏ ကုန်းပတ်ပေါ်၌ အသင့်ရှိနေ
သော သူတို့၏လေယာဉ်များရှိရာ
အပြေးအလွှားသွားရောက်ကြလေ
သည်။

“လေယာဉ်အင်ဂျင်တွေ နှိုးကြ
တော့”ဟူသောအမိန့်ပေးသံအပြီး
တွင် လေယာဉ်သံတွေ မြိုင်ဆိုင်စွာ
နှင့် ကျယ်လောင်စွာပေါ်ထွက်လာ
၏။ အင်ဂျင်အိပ်စိစောတို့မှ မီးပွင့်
တွေထွက်ပေါ်လာ၏။ သင်္ဘောကုန်း
ပတ်တစ်ခုလုံး မီးရောင်တွေထိန်
ထိန်ညှိုးသွား၏။ “လေယာဉ်ပျံတက်
တော့”ဟူသောအမိန့်သံထွက်ပေါ်

လာပြီး မီးစိမ်းပြကာလေယာဉ်ထွက်
ခွာခွင့်ပြု၏။ ဇီးရိုးတိုက်လေယာဉ်
တို့ တစ်စင်းပြီးတစ်စင်းထွက်ခွာကြ
ကာအမှောင်လွှမ်းဆဲ ကောင်းကင်
ယံတွင်လိုအပ်သောအမြင့်သို့ရောက်
အောင်ကွေ့ဝိုက်ပျံသန်းထွက်သွား
ကြလေသည်။ သင်္ဘောကုန်းပတ်
ပေါ်မှစစ်သည်များက လက်များ
ဝှေ့ယမ်းကာအားပေးသံတွေဆူညံ
သွားလေသည်။ ဇီးရိုးတိုက်လေ
ယာဉ် ၈ စင်း ပျံသန်းပြီးနောက်
ဗုံးကြဲလေယာဉ်တို့က နောက်မှ
ကောင်းကင်ယံသို့ ပျံတက်သွားကြ
ပြန်၏။

အာကာဂီ လေယာဉ်တင်
သင်္ဘောမှ ကိုက် ၄၀၀၀ အကွာတွင်
ရှိသည့် ဟီရီယူလေယာဉ်တင်
သင်္ဘောမှလည်း လေယာဉ်ပျံများ
ပျံတက်သွားကြပြန်၏။

၁၅ မိနစ်အတွင်း ဂျပန်တိုက်
လေယာဉ်နှင့် ဗုံးကြဲလေယာဉ်ပျံတို့
အားလုံး ကောင်းကင်ယံသို့ရောက်
သွားကြပြီး ကွေ့ပတ်ပျံသန်းရင်း
တိုက်ပွဲဝင်ပုံစံပြုလုပ်ကြပြီးနောက်
မစ်ဒဝေးကျွန်းဆီသို့ ဦးတည်ပျံထွက်
သွားကြလေသည်။ ဤလေယာဉ်
အုပ်စုတွင် စုစုပေါင်းတိုက်လေယာဉ်
၁၀၈ စင်းတို့ပါဝင်လေရာဗုံးကြဲ
လေယာဉ် ၃၆ စင်း၊ ဇီးရိုးတိုက်လေ
ယာဉ် ၃၆ စင်း၊ လေယာဉ်တင်
သင်္ဘော၊ ကျွမ်းထိုးတိုက်လေယာဉ်
၉ စင်းကကောင်းကင်ယံမှပျံဝဲကာ
စောင့်ကြပ်လျက်ရှိနေ၏။ ထို့ပြင်
အခြားသောတိုက်လေယာဉ်များက
အာကာဂီသင်္ဘော၏ ကုန်းပတ်ပေါ်
အသင့်အနေအထားဖြင့်ရပ်တည်

ကြ၏။ ထိုတိုက်လေယာဉ် ၁၈ စင်း
ကလည်း နာဂူမို၏ရေကြောင်းတပ်
ဖွဲ့မှ သင်္ဘော ၂၁ စင်း၏လုံခြုံရေး
အတွက် လေကြောင်းမှ အကာ
အကွယ်ပေးလျက်ရှိသည်။

နောက်ဆုံးအသုတ်အဖြစ် ပျံ
တက်ရသော လေယာဉ် ၃ စင်းမှာ
လေကြောင်းထောက်လှမ်းရေး လေ
ယာဉ်များဖြစ်ကြသည်။ နောက်
၁၅ မိနစ်အကြာတွင် နောက်ထပ်
ထောက်လှမ်းရေးလေယာဉ် ၃ စင်း
ထပ်မံပျံတက်ပြန်လေသည်။ (၇)
ကြိမ်မြောက်ပျံတက်ရသော လေ
ယာဉ်သည် နာရီဝက်နောက်ကျပြီး
မှပျံတက်လေသည်။

ရန်သူတို့လေယာဉ်တွေ လာနေပြီ

နံနက်ခင်း ၀၅၀၀နာရီ ရှိပြီ။
မစ်ဒဝေးကျွန်းမှ အမေရိကန်တပ်
တို့က ရန်သူလေယာဉ်များအလာ
ကို စောင့်ကြည့်လျက်ရှိ၏။ ၀၄၃၀
နာရီကတည်းက လေယာဉ်အင်ဂျင်
စက်တို့ အရန်သင့်နှိုးထားပြီးဖြစ်
သည်။ ဝိုင်းလံကက်လေယာဉ် ၆
စင်းသည် ကျွန်းကိုပတ်ကာ ကင်း
လှည့်လျက်ရှိ၏။ ထိုလေယာဉ်တို့
ကို ဆီဖြည့်ရန်ဆင်းသက်စေရာ
အဆင်းပြေးလမ်းတွင် လေယာဉ်
တစ်စင်းလမ်းချော်ကာ ပျက်စီးသွား
၏။ ၀၅၂၀ နာရီတွင် ကက်တလီနာ
ကင်းထောက်လေယာဉ်က ပုံမှန်
ကင်းထောက်ပျံသန်းရာမှ တိမ်
ကြားကို ထိုးဖောက်ပျံသန်းသော
အခါ ဂျပန်လေယာဉ်တင်အုပ်စု
ကြီးကိုတွေ့သွားသဖြင့် စိတ်လှုပ်ရှား
စွာဖြင့် မစ်ဒဝေးရှိ အမေရိကန်စစ်

ပျက်စီးမှုကြောင့် စက်များမလည်ပတ်နိုင်တော့ဘဲ နှစ် ၁၀၀ အတွင်း ပထမဆုံးအကြိမ် စက်ရပ်သွားခဲ့သည်။ ပြင်ဆင်ချိန် ၉ လအတွင်း ဘစ်ဘင်သည် ၂၆ ရက်ကြာ လုံးဝရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့ကာ ၁၉၇၇ ခုနှစ်၊ မေလ ၉ ရက်တွင် ပြန်လည်လည်ပတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ နာရီရပ်နေခြင်းသည် နာရီတပ်ဆင်ပြီးကတည်းက အချိန်အကြာဆုံးရပ်တန့်နေခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဘစ်ဘင်သည် ၁၉၇၇ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၂ ခုနှစ်အတွင်း နာရီခဏတာ ရပ်တန့်မှုများဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ထိန်းသိမ်းပြုပြင်မှုများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ဘစ်ဘင်သည် ဗြိတိန်နိုင်ငံအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ မကျင်းပမီ ၂၄ နာရီအလို ၁၉၉၇ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၃၀ ရက်တွင် ရပ်တန့်သွားခဲ့ပြီး ၃ ပတ်အကြာတွင် ထပ်မံရပ်သွားခဲ့သည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၇ ရက်တွင် လန်ဒန်မြို့၏အပူချိန်သည် ၉၀ ဒီဂရီဖာရင်ဟိုက် အထိမြင့်တက်ခဲ့သဖြင့် ည ၁၀ နာရီ ၇ မိနစ်တွင် ဘစ်ဘင်သည် ရပ်သွားခဲ့ရာ မိနစ် ၉၀ ကြာမြင့်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ်အောက်တိုဘာလ ၂၉ ရက်တွင်မူ နာရီပြင်ဆင်ရန် ၃၃ နာရီကြာ ရပ်တန့်ထားခဲ့ရသည်။ ယင်းအချိန်သည် ၂၂ နှစ်အတွင်း ဘစ်ဘင်ပြင်ဆင်မှုအကြာဆုံးအချိန်ဖြစ်ခဲ့သည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၅ ရက်တွင် ဘစ်ဘင်၏ ခေါင်းလောင်းများကို ၄ ပတ်ကြာပြင်ဆင်ခဲ့သဖြင့် ထိုရက်များအတွင်း ဗြိတိသျှအသံလွှင့်ဌာန (BBC

Radio 4) က ပုံမှန်ဘစ်ဘင်နာရီသံအစား ဗြိတိသျှငှက်တေးသံကို ထုတ်လွှင့်ပေးခဲ့သည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက်တွင် ဘစ်ဘင်နာရီ ခေါင်းလောင်းထိုးတံကို ပထမဆုံးအကြိမ် အစားထိုးလဲလှယ်ခဲ့သဖြင့် ၆ပတ်ကြာ အသံမထွက်နိုင်ခဲ့ရာ ထိုရက်များအတွင်း BBC Radio 4 က ဘစ်ဘင်နာရီသံကို ထုတ်လွှင့်ခဲ့သည်။ ပြင်ဆင်မှုဆောင်ရွက်နေစဉ် နာရီကို လျှပ်စစ်မော်တာဖြင့် လည်ပတ်စေခဲ့သည်။ ယင်းပြင်ဆင်မှုအပြီးတွင် နောင်နှစ် ၂၀၀ ကြာသည်အထိ အချိန်တိကျစွာလည်ပတ်စေရန်ရည်ရွယ်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၇ ရက်တွင် ဗြိတိန်ဝန်ကြီး

ချုပ်ဟောင်း မာဂရက်သက်ချာ၏ နာရေးအခမ်းအနားအတွင်း လေးနက်သော ဂုဏ်သိက္ခာနှင့်လေးစားမှုကို ပြသရန် ဘစ်ဘင်ကို ရပ်တန့်ခဲ့သည်။

ဘစ်ဘင်ခေါင်းလောင်း

ဘစ်ဘင်နာရီစင်တွင် တပ်ဆင်ထားသည့် ခေါင်းလောင်းသည် မျှော်စင်များတွင်တပ်ဆင်သည့် ခေါင်းလောင်းများအနက် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ ဘစ်ဘင်မူလခေါင်းလောင်းသည် ၁၆ တန်အလေးချိန်ရှိပြီး ၁၈၅၆ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၆ ရက်တွင် ဂျွန်ဝီနာနှင့်သားများကုမ္ပဏီက သွန်းလုပ်ခဲ့သည်။ ခေါင်းလောင်းကို ဆာဘင်ဂျမင်ဟောလ်ကို ဂုဏ်ပြုသွန်းလုပ်ခဲ့ဖွယ်ရှိပြီး ခေါင်းလောင်းပေါ်တွင် ဆာဘင်ဂျမင်ဟောလ် (Sir Benjamin Hall) အမည်ကို ထွင်းထုထားသည်။ အချို့ကလည်း ခေါင်းလောင်းကို ခေါင်းလောင်းသွန်းစဉ်က ခေတ်ပြိုင်လက်ဝှေ့သမား Benjamin Caunt ကို ဂုဏ်ပြုမှည့်ခေါ်ခဲ့သည်ဟုလည်းဆိုကြသည်။ အခြားအမည်များရှိသည်ဟုဆိုစေကာမူ ဘစ်ဘင်ခေါင်းလောင်း၏မူလနာမည်သည် တော်ဝင်ဝိတိုရိယာသားဖြစ်သည်။ ခေါင်းလောင်းကိုသွန်းပြီးချိန်တွင် မျှော်စင်မပြီးသေးသဖြင့် နန်းတော်ရင်ပြင်သစ်တွင် နေရာချထားခဲ့ရသည်။ မျှော်စင်ပြီးချိန်တွင် ခေါင်းလောင်းကို မြင်း ၁၆ ကောင်ဆွဲသည့်လှည်းဖြင့် မျှော်စင်သို့ သယ်ယူခဲ့ချိန်

အခြေစိုက်စခန်းသို့ သတင်းပို့လိုက်
၏။

မစ်ဒဝေးကျွန်းရှိ အမေရိကန်
တပ်ဖွဲ့အားလုံး ပျားပန်းခပ်မျှလှုပ်
ရှားလုပ်ကိုင်ကြရပြီဖြစ်လေသည်။
အမေရိကန်ဗုံးကြဲလေယာဉ်တို့ မစ်
ဒဝေးကျွန်းမှ ပြန်ထွက်သွားကြ၏။

လေယာဉ်အစင်းပေါင်း ၁၀၈
စင်းပါဝင်သည့် ဂျပန်တိုက်လေယာဉ်
တို့ကို အမေရိကန်ကင်းထောက်
လေယာဉ်တို့က သတင်းပို့၏။

“ရန်သူလေယာဉ်အုပ်စုကြီး
မစ်ဒဝေးကျွန်းဆီလာနေပါပြီ။ ၃၂၀
ဒီဂရီ၊ အကွာအဝေး ၁၅၀”

၀၆၀၃ နာရီတွင် အခြားသော
အမေရိကန်ကင်းထောက်လေယာဉ်
က “ဂျပန်လေယာဉ်တင်သင်္ဘော
နှစ်စင်းနှင့် စစ်သင်္ဘောတွေ၊ ၃၂၀
ဒီဂရီ၊ အကွာအဝေး ၁၈၀ မိုင်၊
အမြန်နှုန်း ၂၅ နေ့”ဟု သတင်းပို့
ပေးပြန်၏။

မစ်ဒဝေးကျွန်း၏အဆွယ် သဲ
သောင်ပြင်ကျွန်းမှ တပ်ဆင်ထား
သည့် ရေဒါကိရိယာက ၉၃ မိုင်
အကွာမှလာနေသော ဂျပန်လေ
ယာဉ်တို့ကိုတွေ့ရှိသွား၏။ အရေး
ပေါ်လေကြောင်းအချက်ပြ ဥဩ

ဆွဲလိုက်၏။ အမေရိကန်တို့ဘက်မှ
ဘတ်ဖဲလိုးတိုက်လေယာဉ် ၈ စင်း
ကောင်းကင်ယံသို့ ပျံတက်သွား၏။
ဝိုင်းလံကက်တိုက်လေယာဉ် ၃ စင်း
ထပ်မံပျံတက်၏။ နောက်ထပ်ဘတ်
ဖဲလိုးတိုက်လေယာဉ် ၁၂ စင်း ထပ်
၍ပျံတက်အားဖြည့်၏။ ၀၆၁၂ နာရီ
တွင် စကားဝှက်ဖြင့် အချက်ပို့သည့်
စကားရောက်လာ၏။ ‘စွန်တွေ၊
ကောင်းကင် ၁၂’ ဂျပန်ဗုံးကြဲလေ
ယာဉ်တွေ အမြင့်ပေ ၁၂၀၀၀ မှပျံ
လာပြီဟူသည့်အဓိပ္ပာယ် ဖြစ်ပေ
သည်။

အမေရိကန်ဝိုင်းလံကက်တိုက်
လေယာဉ်တစ်စင်းက အင်္ဂလိပ်
အက္ခရာ V ပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့် ပျံသန်း
လာနေသော လေတပ်အုပ်စုထဲမှ
တစ်စင်းက ပစ်ချလိုက်ရာ ကောင်း
ကင်ယံမှာပင် ပေါက်ကွဲပျက်စီးသွား
၏။ ထိုအခါ ဂျပန်ဇီးရိုးတိုက်
လေယာဉ်တို့ကလည်း ပြန်ပစ်ရာ
အမေရိကန်တိုက်လေယာဉ်မှူး၏
ခြေထောက်နှစ်ဖက်စလုံးကျည်ဆန်
တွေ ပွန်းပဲ့ထိမှန်၏။

ဂျပန်ဇီးရိုးတိုက်လေယာဉ်တို့
က ပေါက်ကွဲပျက်စီးသွားသော
လေယာဉ်၏နေရာတွင် ပုံသဏ္ဌာန်

မပျက်စေရန် နောက်ထပ်အစားထိုး
၏။ ဂျပန်ဇီးရိုးတိုက်လေယာဉ်တစ်
စင်း မီးတောက်မီးလျှံများနှင့်အတူ
ပင်လယ်တွင်းသို့ ထိုးဆင်းသွားပြန်
၏။

ခြေထောက်နှစ်ဖက်စလုံးဒဏ်
ရာရသွားသော အမေရိကန်လေ
ယာဉ်မှူးက သင်္ဘောကုန်းပတ်ပေါ်
သို့ ပျံဆင်းရာ ကောင်းစွာထိန်းနိုင်
ခြင်းမရှိသဖြင့် သင်္ဘော၏လက်ရန်း
ကိုဝင်တိုက်ပြီးရပ်သွား၏။ သူ့ကို
ကျန်လေတပ်သားတို့က လေယာဉ်
စက်ခန်းထဲမှ ဆွဲထုတ်ယူရ၏။

ဂျပန်လေယာဉ်မှူးတို့က အမေ
ရိကန်တိုက်လေယာဉ်အစင်း ၃၀
မှ ၄၀ အတွင်းရှိကြောင်း သူတို့
၏ လေယာဉ်တင်သင်္ဘောဆီသို့
အကြောင်းကြား၏။

အမှန်မှာ ကောင်းကင်ယံမှာ
အမေရိကန် ဝိုင်းလံကက်တိုက်လေ
ယာဉ် ၈ စင်းမျှသာရှိပေသည်။
ဂျပန်လေတပ် အုပ်စုကြီးအနီးသို့
ချဉ်းကပ်အမေရိကန်တိုက်လေယာဉ်
၅ စင်းစလုံး ကောင်းကင်ယံမှာပင်
ပစ်ချခြင်းခံရ၏။ နောက်ထပ်အမေ
ရိကန်လေတပ်က အင်္ဂလိပ်အက္ခရာ
V ပုံသဏ္ဌာန် ၃ ခုဖြင့် ပုံစံတစ်ခု
လျှင် လေယာဉ် ၈ စင်းနှုန်းဖြင့် ပျံ
တက်ကာ ဂျပန်ဗုံးကြဲလေယာဉ်
တစ်စင်းကို သမုဒ္ဒရာအတွင်း
မီးလောင်ပျက်ကျစေခဲ့၏။ ။

ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။

■ တက္ကသိုလ်ဂုဏ်ထူး

မြဝတီစာပေတိုက်
သုတအလင်းမဂ္ဂဇင်းဝယ်ယူရရှိနိုင်သောဆိုင်များ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	မြို့	ဖုန်း
	နေပြည်တော်		
၁	လမင်းဝင်းဝင်း	နေပြည်တော်	၀၆၇ ၄၃၂၂၃၈
၂	Asia Light	နေပြည်တော်	၀၆၇ ၂၂၉၆၄
	ရန်ကုန်မြို့နယ်		
၁	စစ်ငြိမ်းပန်းစာပေ	လားရှိုး	၀၉၅၂၆၁၀၈၃
၂	ဦးဘုန်းကျော်	မိုင်းပွန်	၀၉၄၉၆၀၈၂၁၉
	မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး		
၁	ထွန်းဦးစာပေ	မန္တလေး	၀၂ ၃၉၈၀၁
၂	နဂါးစာပေ	မန္တလေး	၀၂ ၆၁၇၂၂
၃	ညိုစာပေ	မန္တလေး	၀၂ ၇၄၄၁၈
၄	ဖိုးကျော်	မန္တလေး	၀၉၃၁၆၃၅၉၅၈
၅	ရာပြည့်	မန္တလေး	၀၉၃၃၂၄၅၂၈၉
၆	ဗမာစတိုး	မန္တလေး	၀၉၃၁၆၃၅၉၅၈
၇	စွမ်းထက်အောင်	မန္တလေး	၀၉၃၁၆၃၅၉၅၈
	ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး		
၁	Orange	ရုံးချုပ်	၀၉၇၉၁၂၇၁၃၄၈
၂	Orange	သန်လျင်	၀၉၂၅၀၈၁၅၁၂၀
၃	Orange	သာကေတ	၀၁ ၅၅၆၂၄၉
၄	Orange	သယံဇာတကျွန်း	၀၁ ၅၆၄၂၇၄
၅	Orange	လသာ	၀၁ ၂၅၂၇၈၀၊ ၀၁ ၂၄၀၀၇၆
၆	Orange	အလုံ	၀၉၇၉၀၁၅၆၈၀၂
၇	Orange	တာမွေ	၀၁ ၂၀၉၄၅၁
၈	Orange	တော်ဝင်စင်တာ	၀၁ ၈၆၀၀၀၆၃
၉	Super One	ရွှေဘုံသာ	၀၁ ၅၃၈၉၂၆

မြဝတီစာပေတိုက် သုတအလင်းမဂ္ဂဇင်းဝယ်ယူရရှိနိုင်သောဆိုင်များ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	မြို့	ဖုန်း
၁၀	Myanmar big Shop	ရန်ကုန်	၀၁ ၅၅၂၉၂၅
၁၁	Tab Book Center	ဒဂုံ	၀၁ ၈၆၀၀၀၄၃
၁၂	အမြင်သစ်	ကျောက်တံတား	၀၉၇၃၀၁၃၂၂၄
၁၃	ခေတ်သစ်	ကျောက်တံတား	၀၁ ၃၈၀၉၆၈
၁၄	စိန်ဂေဟာ (ပြည်လမ်း)	ဒဂုံ	၀၁ ၃၈၃၈၁၂
၁၅	စိန်ဂေဟာ (ပါရမီ)	မရမ်းကုန်း	၀၁ ၅၂၂၆၄၂
၁၆	Asia Light	ရန်ကုန်	၀၁ ၂၉၄၀၇၄
၁၇	စာပေလောက-၁	ကမာရွတ်	၀၉၄၂၀၁၃၇၃၈၂
၁၈	စာပေလောက-၂	ကျောက်တံတား	၀၉၇၃၀၃၃၈၀၂
၁၉	စာပေလောက-၆	ရန်ကင်း	၀၉၇၃၀၁၉၆၆၅
၂၀	စာပေလောက-၇	တ/ဥက္ကလာ	၀၉၇၃၀၀၈၂၅၄
၂၁	စာပေလောက-၈	မ/ဥက္ကလာ	၀၉၂၅၀၁၃၇၄၄၉
၂၂	စာပေလောက(ကျောက်မြောင်း)	ကျောက်မြောင်း	၀၉၂၅၀၄၂၈၀၀၃
၂၃	ရာပြည့်စာပေ	ကျောက်တံတား	၀၉၇၃၂၄၅၂၈၉
၂၄	အင်းဝစာအုပ်တိုက်	ကျောက်တံတား	၀၁ ၃၉၈၁၀၆
၂၅	ပညာအလင်းပြစာပေ	ဗိုလ်တထောင်	၀၉၅၀၂၈၇၆၅
၂၆	စောဦးစာပေ	ကျောက်တံတား	၀၁ ၃၈၈၀၂၄
၂၇	ကိုလတ်စာပေ	ကျောက်တံတား	၀၉၅၀၂၀၀၆၈
၂၈	နေစေးစာပေ	ပန်းဘဲတန်း	၀၁ ၃၈၇၆၀၆
၂၉	ပါရမီစာပေ	ပန်းဘဲတန်း	၀၁ ၂၅၃၂၄၆
၃၀	မိုးကျော်စာပေ	လမ်းမတော်	၀၉၇၃၀၂၉၅၉၁၊ ၀၉၅၀၈၉၈၈၄
၃၁	သီတာ(၁)စာပေ	ပန်းဘဲတန်း	၀၁ ၃၈၄၉၃၉

အမှတ်(၁) တပ်မတော်အသံလွှင့်တပ် သင်္ဃာတံအသံလွှင့်ဌာန
နေ့စဉ်မြန်မာပိုင်းအစီအစဉ်နှင့် အင်္ဂလိပ်ပိုင်းအစီအစဉ်ထုတ်လွှင့်မှုအချိန်ဇယား

စဉ်	ဘာသာ	ထုတ်လွှင့်သည့်ချိန်		လှိုင်းနှုန်း	
		မှ	ထိ	လှိုင်းလတ်	လှိုင်းတို
၁	နံနက်ပိုင်း မြန်မာပိုင်းအစီအစဉ် အင်္ဂလိပ်ပိုင်းအစီအစဉ်	၀၆:၀၀ ၀၈:၀၀	၀၈:၀၀ ၀၈:၃၀	639 KHz	6.030 MHz
၂	နေ့လယ်ပိုင်း မြန်မာပိုင်းအစီအစဉ် အင်္ဂလိပ်ပိုင်းအစီအစဉ်	၁၀:၀၀ ၁၄:၀၀	၁၄:၀၀ ၁၄:၃၀	639 KHz	9.460 MHz
၃	ညပိုင်း မြန်မာပိုင်းအစီအစဉ် အင်္ဂလိပ်ပိုင်းအစီအစဉ်	၁၆:၀၀ ၂၁:၀၀	၂၁:၀၀ ၂၁:၃၀	639 KHz	6.165 MHz

သင်္ဃာတံ FM အစီအစဉ် နေ့စဉ်ထုတ်လွှင့်မှုအချိန်ဇယား

စဉ်	ဖမ်းယူရရှိနိုင်သည့်မြို့နယ်၊ ဒေသများ	လှိုင်းနှုန်း	ထုတ်လွှင့်ချိန်		မှတ်ချက်
			မှ	ထိ	
၁	ရန်ကုန်၊ စစ်ကိုင်း၊ လားရှိုး၊ မြစ်ကြီးနား၊ ချောက်၊ ပြည်၊ စစ်တွေ၊ မြိတ်၊ မိတ္ထီလာ၊ ဟင်္သာတ၊ လွိုင်ကော်၊ ဗန်းမော်၊ ဟားခါး၊ ခိုလမ်း၊ ကျိုင်းတုံ၊ မိုးညှင်း၊ ထားဝယ်၊ ရေး ကိုကိုးကျွန်း၊ ပူတာအို၊ တောင်ငူ၊ ကလေး၊ သထုံ၊ ကော့သောင်း	88.6MHz	၀၅:၀၀	၂၃:၀၀	
၂	နေပြည်တော်၊ တောင်ကြီး၊ မကွေး၊ ပဲခူးကုန်း၊ လောက်ကိုင်	87.6MHz	၀၅:၀၀	၂၃:၀၀	
၃	တာချီလိတ်၊ မုံရွာ၊ အမ်း၊ တောင်ကုတ်၊ ပုသိမ်၊ ဗဟန်း၊ ပြင်ဦးလွင်	89.5MHz	၀၅:၀၀	၂၃:၀၀	
၄	မူဆယ်	91.0MHz	၀၅:၀၀	၂၃:၀၀	

မှတ်ချက်။ ။ အထက်ပါမြို့နယ်များအပြင် ၎င်းတို့၏ပတ်ဝန်းကျင်မြို့နယ်/ဒေသများတွင်ပါ ဖမ်းယူ
ရရှိနိုင်ပါသည်။

အမှတ်(၁) တပ်မတော်အသံလွှင့်တပ်
သင်္ဃာတပ်အသံလွှင့်ဌာန
နေ့စဉ်တိုင်းရင်းသားဘာသာစာစဉ်ထုတ်လွှင့်မှုအချိန်ဇယား

စဉ်	ဘာသာ	ထုတ်လွှင့်ချိန်		လှိုင်းနှုန်း(လှိုင်းတို)
		မှ	ထိ	
၁	ချင်းဘာသာ	၀၆:၀၀	၀၇:၀၀	6.165 MHz
၂	‘ဝ’ဘာသာ	၀၇:၀၀	၀၈:၀၀	6.165 MHz
၃	ကိုးကန့်ဘာသာ	၀၇:၀၀	၀၈:၀၀	9.590 MHz
၄	ပအိုဝ်းဘာသာ	၀၈:၀၀	၀၉:၀၀	9.590 MHz
၅	လားဟူဘာသာ	၁၁:၀၀	၁၂:၀၀	9.590 MHz
၆	ကချင်ဘာသာ	၁၂:၀၀	၁၃:၀၀	9.590 MHz
၇	ကယားဘာသာ	၁၃:၀၀	၁၄:၀၀	9.590 MHz
၈	ရှမ်းဘာသာ	၁၄:၀၀	၁၅:၀၀	9.590 MHz
၉	မွန်ဘာသာ	၁၆:၀၀	၁၇:၀၀	7.345 MHz
၁၀	ပိုးကရင်ဘာသာ	၁၇:၀၀	၁၈:၀၀	7.345 MHz
၁၁	စကောကရင်ဘာသာ	၁၈:၀၀	၁၉:၀၀	7.345 MHz
၁၂	ကချင်ဘာသာ	၁၉:၀၀	၂၀:၀၀	7.345 MHz

မြဝတီဘဏ်လီမိတက်၏ ပံ့ပိုးမှုဖြင့် အဓိပတိလယ်ယာထွက်ကုန်ပစ္စည်းရောင်းဝယ်ရေးလီမိတက်မှ တင်သွင်းသော အိန္ဒိယနိုင်ငံထုတ် Boiler နှင့် ပေါင်းဆန်စက်ပစ္စည်းများ

ဆန်စက်ပစ္စည်းများအား လက်ငင်းငွေချေစနစ်၊ မြဝတီဘဏ်ဖြင့်ချိတ်ဆက်၍ **Hire Prurchase** စနစ်တို့ဖြင့် ရောင်းချပေးလျက်ရှိပါသည်။

Diesel , Paddy Husk, Wood, Saw Dust, Natural Gas များ အသုံးပြုနိုင်သည့် (3, 4, 5, 6, 8) Tons ရှိ အိန္ဒိယနိုင်ငံထုတ် Boiler များကို တင်သွင်းရောင်းချပေးလျက်ရှိပါသည်။

တည်နေရာ - စက်ဆန်း (၁၂) သိုလှောင်ရုံဝင်း (ယခင်ကုန်သွယ်လယ်ယာသိုလှောင်ရုံ)၊ အောက်ပုဇွန်တောင်လမ်း၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဖုန်း - ၀၁ ၂၉၂၈၁၉၊ ၂၉၂၈၀၃၊ ၈၉၁၀၇၇၈ ဖက်စ် - ၀၁ ၂၉၂၈၁၉၊ adipatilimited@gmail.com
အရောင်းပြခန်း - ဘုရင့်နောင်လမ်းနှင့် ပါရမီလမ်းထောင့်၊ လိင်မြို့နယ်၊ ဖုန်း - ၀၉ ၄၄၉၉၇၇၇၆၀
www.facebook.com/themyawaddydaily

ကမ္ဘာကျော် ဘဝဘင်နာဂီဝင်

PAGE
10

ခင်မောင်ညို [ဘောဂဗေဒ]၊ မင်းယုဝေ၊ ချစ်စံဝင်း၊
မြင်းမှုမောင်နိုင်မိုး၊ လင်းသိုက်ညွန့်၊ မြန်မာ့မြေ၊ ဟိန်းလတ်၊
ဒေါက်တာခင်မောင်လွင်(FAME)၊ နေဂင်လတ်၊
ဦးဟန်ညွန့်၊ ဥပဒေ၊ မနုဿကျော်ဝင်း

တွင် လူအုပ်ကြီးလည်း ပျော်ရွှင်စွာလိုက်ပါလာခဲ့သည်။

ခေါင်းလောင်းကိုစမ်းသပ်တီးခတ်ချိန်တွင် ပြင်၍ မရနိုင်သည်အထိတိုင် ကွဲအက်သွားခဲ့သဖြင့် ၁၈၅၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၀ ရက်တွင် ၁၃ တန်ခွဲကျော်လေး၍ ၇ ပေ ၆ လက်မမြင့်ကာ အချင်းဝက် ၉ ပေရှိသည့် ခေါင်းလောင်းအသစ်ကို သွန်းလောင်းခဲ့သည်။ ယင်း ခေါင်းလောင်းကို မျှော်စင်ပေါ်သို့တင်ရာတွင် ၁၈ နာရီ ကြာမြင့်ခဲ့သည်။ ယင်းခေါင်းလောင်း၏ပထမဆုံးထိုး သံသည် ၁၈၅၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင်ပေါ်ထွက်ခဲ့ပြီး စက်တင်ဘာလတွင် ကွဲသွားခဲ့သည်။ ယင်းခေါင်း လောင်းကိုပြင်ဆင်ပြီး ယနေ့တိုင် အသုံးပြုလျက်ရှိ သည်။

ဘစ်ဘင်ယဉ်ကျေးမှု

ကမ္ဘာကျော်ဘစ်ဘင်နာရီသည် ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ ယဉ်ကျေးမှုအမှတ်လက္ခဏာ တစ်ခုဖြစ်လာခဲ့သည်။ ရုပ်ရှင်နှင့်ရုပ်သံများတွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံကို ပြသလိုပါက ဘစ်ဘင်ကိုပြသလေ့ရှိသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင်ပြုလုပ် ခဲ့သည့်စစ်တမ်းအရ ဘစ်ဘင်သည် ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ အထင်ရှားဆုံးအမှတ်အသားဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ သည်။ ဘစ်ဘင်နာရီထိုးသံကို ဗြိတိန်အသံလွှင့်ဌာန

များက အသုံးပြုလေ့ရှိကာ အထူးသဖြင့် နှစ်ကူးကာလ တွင် ရေဒီယိုနှင့်ရုပ်မြင်သံကြားဌာနများသည် နှစ်သစ် ကို ဘစ်ဘင်နာရီသံဖြင့် ကြိုဆိုလေ့ရှိကြသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်ကိုကြိုဆိုသည့်ညတွင် ဘစ်ဘင်နာရီစင်ကို မီးရှူး မီးပန်းများဆင်ထားပြီး နာရီသံအချက်တိုင်းတွင် မီးရှူး မီးပန်းများပေါက်ကွဲစေခဲ့သည်။

ဘစ်ဘင်နာရီစင်ကို ရေရှည်တည်တံ့စေရန် ထိန်း သိမ်းပြုပြင်ရေး၊ လိုအပ်ချက်များကို အဆင့်မြှင့်တင် ရေး၊ နောင်မျိုးဆက်သစ်များလက်ထက်အထိ ခိုင်ခံ့စွာ တည်ရှိစေရေးအတွက် ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် အကြီးစား ပြင်ဆင်မှုများပြုလုပ်မည်ဖြစ်ပြီး ၁၉၈၅ ခုနှစ်နောက် ပိုင်းတွင်ပြုလုပ်မည့် အကြီးဆုံးပြင်ဆင်မှုဖြစ်သည်။ ထူးခြားသောပြင်ဆင်မှုတစ်ရပ်အဖြစ် နာရီစင်တွင် ဓာတ်လျှောက် တပ်ဆင်မည့်လုပ်ငန်းပါဝင်မည်ဟု မျှော်လင့်ရပေသည်။

နှစ်ပေါင်း ၁၆၀ နီးပါးသက်တမ်းရှိပြီဖြစ်သည့် ဘစ်ဘင်သည် ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ အမှတ်လက္ခဏာတစ်ခု အဖြစ်သာမက ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားများအား ဆွဲဆောင် နေသည့် ဗြိတိန်နိုင်ငံသင်္ကေတတစ်ခုအဖြစ် ကာလ ကြာရှည်စွာတည်ရှိနေဦးမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ။

■ မောင်သာ(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ကိုးကား - Big Ben

တရုတ်နိုင်ငံရဲ့ ရပ်ဝန်းတစ်ခုလမ်းကြောင်းတစ်ခု One Belt One Road Initiative လှုပ်ရှားမှုမှာ အစပိုင်းတုန်းက OBOR လို့ သုံးပေမယ့် နောက်ပိုင်းမှာ BRI လို့ ဝေါဟာရအတိုကောက်အသုံးပြုတာတွေ့ရပါတယ်။
BRI ဖိုရမ်ဖွင့်ပွဲမှာ ခေါင်းဆောင်တွေက ပိုင်းဝန်းထောမနာပြုကြပေမယ့်

တရုတ်အိပ်မက်မှ ကမ္ဘာ့အိပ်မက်သို့

ပညာရှင်အဆင့်ဆွေးနွေးပွဲတွေမှာတော့ ပိုပြီးအသေးစိတ်ဆွေးနွေးလာကြသလို စိုးရိမ်ပူပန်မှုတွေကိုလည်း ဖော်ပြကြပါတယ်။

■ ခင်မောင်ညို (ဘောဂဗေဒ)

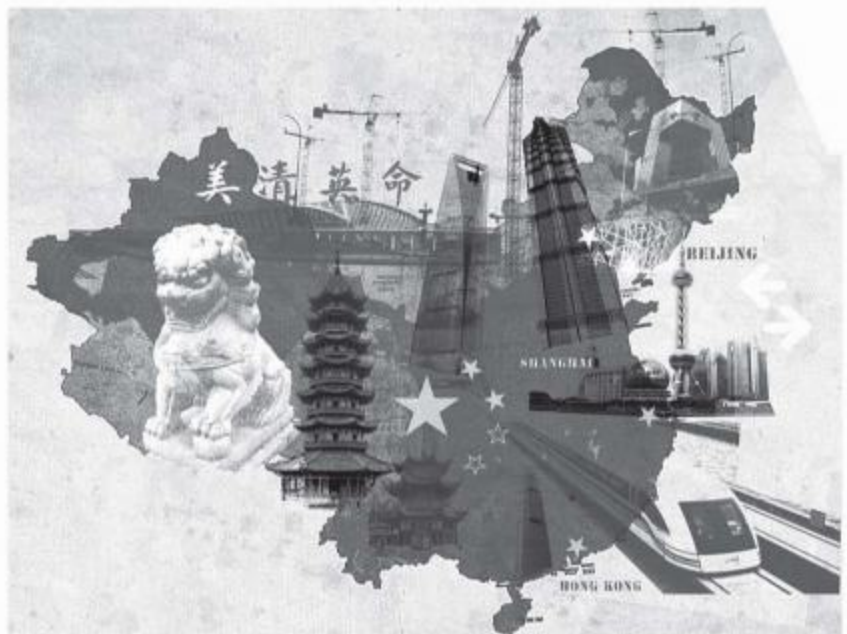
ဥပမာ - စင်ကာပူရောက် တရုတ်သုတေသနပညာရှင် တစ်ယောက်ဆို တရားမဝင်ငါးခိုးဖမ်းတဲ့ကိစ္စကို အကျယ်တဝင့်ဆွေးနွေးတာတွေ့ရပါတယ်။

တချို့က တရုတ်ခေါင်းဆောင်အပြောင်းအလဲတွေဖြစ်ရင် လမ်းကြောင်း ပြောင်းသွားမှာလားလို့ စိုးရိမ်ကြတာတွေကို တရုတ်တို့က တံခါးဖွင့်ထားပြီးရင် ပြန်မပိတ်တော့ဘူးလို့ ပြန်ဆွေးနွေးတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အထူးသဖြင့် အခု လှုပ်ရှားမှုကို ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်တဲ့ တရုတ်နိုင်ငံက ဦးဆောင်လှုပ်ရှားတယ်ဆိုပေမယ့် ကမ္ဘာတစ်ခုလုံးနဲ့သက်ဆိုင်ပါတယ်။ ဒုတိယမြောက် ကမ္ဘာဆန်လာတဲ့ဖြစ်စဉ် (Globalization 2.0)ဖြစ်တယ်။ ပထမအကြိမ် ကမ္ဘာဆန်လာတဲ့ဖြစ်စဉ်မှာ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံတွေကဦးဆောင်တယ်။ ယခုအကြိမ်မှာတော့ လွတ်လပ်တဲ့၊ မျှတတဲ့၊ အားလုံးအကျိုးဝင်တဲ့ (Free, Fair and Indusine) ကမ္ဘာဆန်ရေးလမ်းကြောင်းဖြစ်ရမယ်လို့ ကြွေးကြော်ထားပါတယ်။

လမ်းဆိုတာမျိုးက အသွားရယ် အပြန်ရယ်ရှိတာမျိုးဖြစ်လို့ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အကျိုးရှိရမယ်။ အကောင်းဆုံးလုပ်ပုံလုပ်နည်းတွေကို ဖော်ထုတ်သွားမယ်။ မတူကွဲပြားတာတွေကို မျှဝေသွားမယ်။ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုတွေ လုပ်မယ်။ အကျိုးကျေးဇူးတွေကို မျှဝေခံစားမယ်။ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံတွေနဲ့ လိုအပ်ချက်တွေကို ဖြည့်ဆည်းသွားမယ်။ လက်ရှိယန္တရားတွေကို တောင့်တင်းခိုင်မာအောင်လုပ်မယ်။ တရုတ်တို့ကလည်း တခြားနိုင်ငံတွေဆီက လေ့လာဆည်းပူးသွားမယ်။

မူဝါဒတွေ၊ တရားဥပဒေရေးရာတွေမှာလည်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနဲ့ စီမံကိန်းအစီအစဉ်တွေလို တစ်နိုင်ငံနဲ့တစ်နိုင်ငံ ညီညွတ်မျှတမှုရှိအောင် အားထုတ်သွားမယ်လို့ဆိုတယ်။ မှတ်သားလိုက်မိတဲ့စကားတစ်ခွန်းကတော့ ‘နောင်လာနောက်သားတွေကျေးဇူးတင်ထိုက်တဲ့ စီမံကိန်းကြီးဖြစ်သွားအောင်၊ တလွဲအသုံးမချရအောင် အရံအတားလုပ်သွားဖို့’တွေကိုပါ အဆိုပြုတာတွေ့ရတယ်။

အဲဒီထဲမှာ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု (Public Service) ဆိုရင် အစိုးရက အခမဲ့ပေးသင့်တယ်လို့ ထင်နေကြတဲ့စိတ်သဘောထား (Mind-set) ကိုလည်း ပြုပြင်သွားရမယ့်အကြောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကရဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေပေါ်ထွက်လာအောင်၊ သင့်တင့်မျှတတဲ့မူဝါဒတွေ၊ အခွန်အကောက်စနစ်တွေ လုပ်ပေးဖို့၊ သတင်းအချက်အလက်တွေမျှဝေဖို့ ဖြစ်တန်စွမ်းလေ့လာမှုတွေ ပြုလုပ်ဖို့ ဆွေးနွေးကြပါတယ်။

ပြည်သူပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု (Public Private Partnership) အစီအစဉ်တွေဟာ အပြောများသလောက် အောင်မြင်တာနည်းတဲ့အကြောင်း၊ အခြေခံအဆောက်အအုံ တည်ဆောက်တဲ့ လုပ်ငန်းတွေဟာ အရင်းအနှီးကြီးမားသလောက် အကျိုးကျေးဇူးနည်းလို့ စိတ်ဝင်စားမှုနည်းကြောင်း၊ အကျိုးကျေးဇူးပိုရအောင်၊ အစိုးရက အထောက်အကူပြုသင့်သလို နိုင်ငံရေးအရ ထိလွယ်ရှလွယ်လုပ်ငန်းတွေဖြစ်ကြောင်းလည်း ဆွေးနွေးကြပါတယ်။

စာနယ်ဇင်းတွေလည်း မလွတ်ရပါဘူး။ စာနယ်ဇင်းတွေက ရပ်ဝန်းတစ်ခု၊ လမ်းကြောင်းတစ်ခုလှုပ်ရှားမှုကို ကောင်းကောင်းသဘောမပေါက်ကြဘူး။ ဒါကြောင့် ပြည်သူလူထုကို မျှတမှန်ကန်တဲ့သတင်းအချက်အလက်တွေ ပေးနိုင်ခြင်း မရှိဘူးလို့လည်း ဝေဖန်ကြပါတယ်။

ငြိမ်းချမ်းရေးအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုနဲ့ပတ်သက်လို့ ကုန်သွယ်ရေးတွေ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေအတွက် ဆွေးနွေးတာဟာ စစ်ပွဲတွေ၊ ပဋိပက္ခတွေကို လျော့ကျစေနိုင်လို့ BRI ဟာ ငြိမ်းချမ်းရေးကိုလည်း အထောက်အကူပြုတယ်။ ဒါကြောင့် ကုန်သွယ်ရေးလုပ်ရာမှာ

တစ်ဖက်စောင်းနင်းမဖြစ်၊ မျှတတဲ့ ကုန်သွယ်ရေးဖြစ်သင့်တယ်လို့လည်း ထောက်ပြကြပါတယ်။

(၂)

စာနယ်ဇင်းတွေ အတွေးလွဲ၊ အမြင်လွဲ၊ အရေးလွဲကြသလို စစ်အေးခေတ်ကတည်းကရှိခဲ့တဲ့ စိတ်ထားဟောင်းတွေကြောင့် ပေါင်းစည်းရေးအတွက် အဟန့်အတားဖြစ်စေနိုင်တယ်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလုပ်ပုံလုပ်နည်း မတူညီကြတာကလည်း အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဆွေးနွေးပွဲတွေလည်း လုပ်သင့်တယ်လို့ အဆိုပြုပါတယ်။

ရပ်ဝန်းတစ်ခု၊ လမ်းကြောင်းတစ်ခုအစီအစဉ်ဟာ ဘယ်တော့မှ တကယ်တမ်းဖြစ်မလာတဲ့ အိပ်ရာ

ဝင်ပုံပြင်မျိုးတွေ မဖြစ်သင့်ဘူးလို့လည်း သူက ဆိုပါတယ်။

မွန်ဂိုလီးယားကတော့ တရုတ်က လုပ်ငန်းကြီးကြီးလုပ်ရင် စရိတ်သက်သာတာဖြစ်လို့ နိုင်ငံငယ်လေးတွေအနေနဲ့ ဘယ်လိုမှယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းမရှိတဲ့အကြောင်း စိုးရိမ်နေပါတယ်။ တရုတ်လုပ်ငန်းရှင်ကလည်း နိုင်ငံပိုင် လုပ်ငန်းတွေနဲ့သာမက နိုင်ငံတကာဘဏ်ကြီးတွေနဲ့ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းတွေ ယှဉ်ပြိုင်နေရတဲ့အကြောင်း ညည်းတွားသွားခဲ့ပါသည်။ သဘောတူညီချက်တွေမှာလည်း တစ်နိုင်ငံရဲ့သဘောတူညီချက်၊ နှစ်နိုင်ငံသဘောတူညီချက်၊ နိုင်ငံပေါင်းစုံချုပ်ဆိုကြတာ၊ ကဏ္ဍအလိုက်ဆွေးနွေးကြတာတွေ ကွဲပြားနေကြောင်း သူက ညွှန်ပြပါတယ်။ မူဝါဒရေးရာ ညှိနှိုင်းမှု၊ ဘဏ္ဍာရေးညှိနှိုင်းမှုနဲ့ လူလူချင်းဆက်ဆံရေးတွေကလည်း အရေးကြီးတယ် မဟုတ်လား။

BRI နဲ့ပတ်သက်ပြီး တည်ထောင်ထားတဲ့ ဩစတြေးလျ - တရုတ်စင်တာကတော့ မူဝါဒပိုင်း

ဆိုင်ရာ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု၊ ဘဏ္ဍာရေးအရ အရင်းအနှီးနဲ့ နည်းပညာဗဟုသုတတွေပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုရှိဖို့ လုပ်သကိုင်သာ ရှိပြီး ဒေသခံတွေရဲ့စီမံခန့်ခွဲမှုတွေရှိ ဖို့ ပြည်သူလူထုအချင်းချင်းဆက်ဆံ ရေးမှာ စားသုံးသူတွေရဲ့ ဝယ်လို အားနောက်ကိုချည်း မလိုက်ဘဲ ပညာပေးဖို့ လက်တွေ့အသုံးကျတဲ့၊ အသုံးဝင်တဲ့သတင်းစကားတွေပေး ဖို့ ဆွေးနွေးသွားခဲ့ပါတယ်။

(၃)

တရုတ်သုတေသီတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ပက်ထရစ်ဟိုကတော့ BRI ဟာ ပုံသေသဘောတရားတစ်ခုမဟုတ် ဘဲ အမြဲတိုးတက်ပြောင်းလဲနေတဲ့ သဘောတရားတစ်ခု ဖြစ်တယ်။ တိုးသာဆုတ်သာရှိတယ်။ ပြုပြင် ပြောင်းလဲလွယ်တယ်။ လိုက်လျော ညီထွေဖြစ်တယ်။ အတွေးအမြင် သစ်တွေကိုလည်းလက်ခံဖို့ အဆင် သင့်ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့တင်ပြချက်ဟာ စိတ်ဝင်စားဖို့ အတော်လေးကောင်း ပါတယ်။ သူက Power Point သုံး ပြီး ပြောသွားတော့ ပိုပြီးရှင်းလင်း တာပေါ့။ ဒေါက်တာပက်ထရစ်ဟို ဟာ တရုတ်စွမ်းအင်ရန်ပုံငွေ အတွင်းရေးမှူးလည်းဖြစ်ပါတယ်။

BRI ဟာ ကြွေးကြော်သံဘဝ ကနေ ကျယ်ပြန့်တဲ့အမြင်၊ နောက် အပြောနဲ့ လုပ်ရပ်တွေအဖြစ်၊ သဘောတရားကနေ သဘောတူညီ မှုတွေ၊ အဲဒီကနေ ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်မှုတွေ လုပ်စရာအခြေခံတစ်ခု အဖြစ် ပြောင်းလဲလာခဲ့တယ်။ ငြိမ်း ချမ်းရေး၊ ကြွယ်ဝချမ်းသာရေး၊ ပွင့်လင်းမှု၊ တီထွင်ဆန်းသစ်မှုနဲ့ ယဉ်ကျေးမှုတို့ဆီ သွားရာလမ်း ကြောင်းဖြစ်တယ်။

ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ စီးပွားရေး တိုးတက်မှုပုံစံသစ်၊ စဉ်ဆက်မပြတ် စီးပွားရေးတိုးတက်မှု၊ စီးပွားရေး လူမှုမျှတမှုနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ပေါင်း စည်း၊ အမှန်တကယ်ပိုင်ဆိုင်တဲ့ အက်ဆက်တွေဆီပြန်သွားတဲ့ကမ္ဘာ ဆန်ရေးဒုတိယလှိုင်း (Globali- zation 2.0) ဖြစ်တယ်။ အခြေခံ အဆောက်အအုံ၊ ကုန်သွယ်ရေးနဲ့

ယဉ်ကျေးမှုတွေအားလုံး အကျုံးဝင် တယ်။

နယ်နိမိတ်ပေါင်းစုံ၊ စီးပွားရေး ကဏ္ဍပေါင်းစုံ၊ ဘာသာရပ်ပေါင်းစုံ၊ ကျွမ်းကျင်မှုပေါင်းစုံ အကျွမ်းဝင် တယ်။ ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှု၊ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု၊ မျှဝေမှု၊ အတူတကွ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွေ ဖြစ်စေရမယ်။

စိတ်ကောင်းစေတနာကောင်း နဲ့ ပြင်ဆင်စီမံပြီး အရပ်ဘက်ဉာဏ် ကြီးရှင် (Think Tank)အဖွဲ့တွေက တွေးကြ၊ လုပ်ကြရင်းနဲ့ အကောင် အထည်ပေါ်လာစေရမယ်။ အစိုးရ အချင်းချင်းသာမက ဉာဏ်ကြီးရှင် တွေ၊ သုတေသီတွေအချင်းချင်း လည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားကြ မယ်။ ဒီလိုနဲ့ တရုတ်ရဲ့အိပ်မက်က နေ ကမ္ဘာ့အိပ်မက်ဖြစ်လာစေရမယ် လို့ဆိုပါတယ်။ ။

■ **ခင်မောင်ညို(ဘောဂဗေဒ)**

ရောဂါပေါင်းများစွာကို ကာကွယ်ပေးသောကြက်သွန်ဖြူ (Garlic)

ကြက်သွန်ဖြူကို သမိုင်းမတင်မီခေတ်ကပင် လူတို့ စတင်သုံးစွဲခဲ့သည်ဟု ပညာရှင်များကယုံကြည်ကြသည်။ မူလပေါက်ရောက်ရာအရပ်ဒေသမှာ အာရှတိုက်အလယ်ပိုင်း ဒေသဖြစ်သည်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။ အချို့ကလည်း အာရှတိုက် အနောက်ပိုင်းဟု ဆိုကြသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်သို့ ပျံ့နှံ့ခဲ့သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ကြက်သွန်ဖြူသည် မြေကြီးထဲ၌ ရှင်သန် ကြီးထွားရသဖြင့် သတ္တုဓာတ်များ အလွန်ကြွယ်ဝစွာပါရှိသည်။ အထူးသဖြင့် ပိုတက်စီယမ်နှင့် မဂ္ဂနီဆီယမ် ဓာတ်တို့ များစွာပါဝင်သည်။ သွေးတိုးရောဂါသည်များအတွက် လွန်စွာအကျိုးရှိသည်။ ကြက်သွန်ဖြူတွင် အာဟာရဓာတ်ပေါင်း ၂၀ ပါဝင်သည်ဟု လေ့လာတွေ့ရှိ ရသည်။ ကြက်သွန်ဖြူပင်သည် ကြက်သွန်နီပင်နှင့် တူနေ သော်လည်း ကြက်သွန်ဖြူပင်၏ အရွက်များမှာ လုံးမနေဘဲ ပြားနေသဖြင့် မြက်နှင့်တူသည်။ အမြင့်သည် ၂ ပေအထိရှိသည်။ ထိပ်ဖျားတွင် အဖြူရောင်ပန်းပွင့်များနှင့် ပန်းဥကလေးများရောကာ ပွင့်သည်။ ကြက်သွန်ဖြူပင်တွင် ဥကိုသာ အသုံးပြုနိုင်သည်။

ဖတ်ဖွယ်၊ သိဖွယ် (၇)

■ မင်းယုဝေ

ကြက်သွန်ဖြူသည် အနံ့ပြင်းလေလေ၊ ဆေးဖက်ဝင်လေလေဟုဆိုကြသည်။ အချို့လူနာများသည် ကြက်သွန်ဖြူကို စားရာ၌ ဆေးသောက်သကဲ့သို့ ရေနဲ့ တစ်မြွှာချင်းသောက်တတ်ကြသည်။ ဤတွင် ကြက်သွန်ဖြူသည် အောက်ဆီဂျင် လုံလုံလောက်လောက် မရရှိသဖြင့် ဆေးဖက်ဝင်အာနိသင်မရရှိနိုင်ပေ။ ကြက်သွန်ဖြူကို အပူချိန်များများနှင့်ထိတွေ့ပါကလည်း လုံလောက်သော ဆေးဖက်ဝင်အာနိသင်မရရှိနိုင်ပါ။ ကြက်သွန်ဖြူကို စားသုံးရာ၌ အာနိသင်ရရှိစေရန် အကောင်းဆုံးသောနည်းလမ်းမှာ ကြက်သွန်ဖြူလတ်လတ်ဆတ်ဆတ်ကို နည်းနည်းချင်း ပါးစပ်ထဲထည့်၍ ဝါးစားခြင်းဖြစ်သည်။ ကြက်သွန်ဖြူကို ဓားနှင့်ပါးပါးလှီး၍ လေထဲတွင် ၁၀ မိနစ်ခန့် လှုပ်ထားပြီးမှ ထည့်ချက်လျှင်လည်း အာနိသင်ရရှိနိုင်သည်။

ကြက်သွန်ဖြူကို နေ့စဉ်ပုံမှန် စားသုံးပေးလျှင် နှလုံးနှင့် သွေးကြောများ ကျန်းမာရေး၊ ပွေး၊ ဝဲ၊ ညှင်း၊ အမျိုးသမီးများတွင်ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသော အဖြူဆင်းခြင်းကိုဖြစ်စေသည့် မှိုပိုးများ၊ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာရောဂါများ၊ တီဘီ၊ တိုက်ဖွိုက်၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော၊ ဆီးချို၊ သွေးချိုရောဂါများ၊ ကင်ဆာရောဂါ၊ ပန်းသေပန်းညှိုးရောဂါ၊ ကိုယ်ဝန်အဆိပ်တက်ခြင်း၊ သန်ချိတ်ကောင်များကိုကျစေခြင်း စသည့် ရောဂါများကို ကာကွယ်ကုသနိုင်သည်။

တောကျီးနှင့် မြို့ကျီး

ကျီးသည် အလျား ၁၈ လက်မခန့်ရှိ၍ အမွေးအတောင်နက်သည်။ သို့ရာတွင် သဘာဝ၏ဆန်းကြယ်သောသဘောကြောင့် ဩစတြေးလျတိုက်ကဲ့သို့သောဒေသ၌ ကျီးဖြူကိုတွေ့ရတတ်သည်။ ကျီးသည် အခြားငှက်များကဲ့သို့ ထူးထူးထွေထွေမမြည်တတ်ဘဲ 'အားအား' ဟူ၍သာ အော်တတ်သည်။ နေ့လယ်နေ့ခင်း အိမ်အနီးပါးတွင် ကျီးတစ်ကောင်တည်း သာယာစွာမြည်လျှင် ကျီးသာသည်ဟုဆိုကြသည်။

ကျီးမျိုးတွင် မြို့ကျီးနှင့် တောကျီးဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိသည်။ မြို့ကျီးမှတစ်ပါး ကျန်ကျီးများကို တောကျီးဟုခေါ်ကြသည်။ တောကျီးသည် မြို့ကျီးနှင့်ဆင်တူသော်လည်း ကိုယ်ထည်မှာ အနည်းငယ်ပို၍တုတ်သည်။ အလျားလက်မ ၂၀ မှ ၂၂ လက်မအထိ အရှည်ရှိတတ်သည်။ တောကျီး၏အတောင်များသည် မြို့ကျီး၏အတောင်များထက် သိသိသာသာကြီးမားပြီး အနည်းငယ်ကျဲသည်။ အရောင်မှာမူ မြို့ကျီးနှင့်မခြား၊ နက်မှောင်သည်။

ရုပ်ကလာပ်တော် မပုပ်မသိုးသော မန်လည်ဆရာတော်ကြီး

မန်လည်ဆရာတော်ကြီး၏ဘွဲ့တော်မှာ အရှင်ဇေနဖြစ်သည်။ ဆရာတော်သည် ၁၈၄၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၂ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့တွင် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ အင်းတော်ကြီးမြို့နယ်၊ မန်လည်မြို့၌ ဖွားမြင်သည်။ ခမည်းတော်မှာ မန်လည်မြို့စာရေး သစ်ကုန်သည် ဦးထင်ညို၊ အမိ ဒေါ်ဖြေဖြစ်သည်။ ငယ်မည်မှာ မောင်မာဖြစ်သည်။

ဆရာတော်သည် သာမဏေဘဝကပင် ခွေးချိုး၊ လေးချိုး၊ တေးထပ်၊ ကဗျာလင်္ကာနှင့် ပြဇာတ်၊ ဘုန်းကြီးပျံ၊ ငိုချင်း၊ အန်တော်သီချင်းများရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ ဆရာတော်သည် ၁၈၆၃ ခုနှစ် သာမဏေ ၆ ဝါအရောက်တွင် ရဟန်းပြုသည်။ ရဟန်းဘွဲ့မှာ ရှင်ဇေနဖြစ်သည်။

ဆရာတော်သည် ရဟန်း ၂ ဝါအရတွင် မန္တလေးအနောက်ပြင်ထီးလင်းတိုက်၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။ မန်လည်မြို့ဝန် မင်းထင်မင်းလှ သမန္တရာဇာလှူဒါန်းသော ပိဋကတ်တော်များကူးယူရာတွင် ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည်။ ထို့နောက် မန်လည်မြို့ လေးထပ်ကျောင်းသို့ပြန်၍ ပရိယတ္တိစာပေများပို့ချသည်။ ဆရာတော်သည် ရဟန်း ၁၁ ဝါအရတွင် နာမည်ကျော် 'မယဒေဝလင်္ကာသစ်' ကိုရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။

မန်လည်ဆရာတော်ကြီးသည် ပါဠိစာပေ၊ မြန်မာစာပေတို့သာမက ဘင်္ဂါလီ၊ နာဂရီ၊ သီဟိုဠ်၊ မာဂဓ၊

ဆရာတော်သည်
၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင်
သီပေါဘုရင်
ပါတော်မူသည်ကို
ကိုယ်တွေ့ကြုံခဲ့ရသည်။
ဤသည်ကို အကြောင်းပြု၍
ကဗျာရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။

ဘာသန္တရဘာသာတို့ကိုပါ ကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်သည်။ ဆရာတော်သည် ကျမ်းပေါင်း ၆၀ ကျော်ကိုပြုစုခဲ့သည်။ ဂန္ထရူပဂိုဏ်းကျော်အဖြစ် သတ်မှတ်ခံရသည်။

ဆရာတော်သည် ၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် သီပေါဘုရင် ပါတော်မူသည်ကို ကိုယ်တွေ့ကြုံခဲ့ရသည်။ ဤသည်ကို အကြောင်းပြု၍ ကဗျာရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် ကသာ၊ ထီးချိုင့်၊ ကောလင်း၊ မိုးကောင်း၊ ဗန်းမော်၊ ရွှေဂူ၊ မြစ်ကြီးနားမြို့များသို့ လှည့်လည် သာသနာပြုခဲ့သည်။

ရှမ်းပြည်နယ် သီပေါစော်ဘွားကြီး၏ပင့်လျှောက်ချက်အရ နောက်ပါသံဃာ ၄၅ ပါးနှင့် သာသနာပြုကြွရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင် ရဟန်းသံဃာ၊ လူပရိသတ် ၂၀၀ ခန့်ဖြင့် ရေလမ်းခရီးကြွတော်မူကာ စစ်ကိုင်း၊ ပခုက္ကူ၊ ပြည်၊ လွန်ဟင်္သာတ၊ ပုသိမ်၊ ရန်ကုန်၊ မော်လမြိုင်မြို့များသို့ သာသနာပြုကြွရောက်ခဲ့သည်။

မန်လည်ဆရာတော်ကြီးသည် ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်၊ စနေနေ့တွင် မင်းလှမြို့လယ်တီဓမ္မာရုံကျောင်း၌ လယ်တီဆရာတော်အရှင်ဉာဏ (၁၈၄၆-၁၉၂၄) နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ဆရာတော်နှစ်ပါး မင်းလှမှ မီးရထားဖြင့် လက်ပံတန်း၊ သာယာဝတီ၊ သုံးဆယ်၊ ဥက္ကံ၊ တိုက်ကြီး၊ ရန်ကုန်တိုင်အောင် အဖူးမြော်ခံ တရားဟောကြားခဲ့သည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် တရားဟောပြောပြီးနောက် မန်လည်ဆရာတော်သည် မန်လည်မြို့သို့ ပြန်လည်ကြွရောက်ခဲ့သည်။

မန်လည်ဆရာတော်ကြီးကို ၁၉၁၇ ခုနှစ်၌ အင်္ဂလိပ်အစိုးရက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့ ဆက်ကပ်ခဲ့သည်။

မန်လည်ဆရာတော်ကြီးသည် ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၄ ရက် နံနက် ၁ နာရီ ၃၀ မိနစ်တွင် မန်လည်မြို့၊ ပြာသာဒ်ကျောင်းကြီး၌ ခန္ဓာဝန်ချခဲ့သည်။ ပျံလွန်တော်မူချိန်၌ သက်တော် ၇၉၊ သိက္ခာ ၅၇ ဝါရှိသည်။ ပျံလွန်တော်မူပြီးနောက် ရုပ်ကလာပ်သည် မပုပ်

မသိုးဘဲ ကြွင်းကျန်ရစ်ရာ အဆိုပါစံကျောင်း၌ ယနေ့တိုင် ပူဇော်ထားပါသည်။

တွေးတောကြံဆလိုသူ ရာနေးဒေးကတ် (Rene Descartes) (၁၅၉၆-၁၆၅၀)

“ကျွန်ုပ်သည် တွေးတောကြံဆတတ်၏။ ဤသည်ကြောင့်ပင် ကျွန်ုပ်ဖြစ်တည်လျက်ရှိ၏”

ဤစကားကို ဆိုခဲ့သူသည် ပြင်သစ်လူမျိုး သင်္ချာပညာရှင်၊ ယထာဘူတပညာရှင်ကြီး ရာနေးဒေးကတ်ဖြစ်သည်။

ဒေးကတ်သည် ဂျီဩမေတြီဘာသာဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို အက္ခရာသင်္ချာ (a, b, c, x, y, z) နည်းဖြင့်ဖြေရှင်းယူရသော အနာလစ်တစ်ကယ် ဂျီဩမေတြီဘာသာကို တီထွင်သူဖြစ်သည်။ သိပ္ပံပညာရပ်ဆိုင်ရာ အလင်းယိုင်ခြင်းနိယာမကိုလည်း ပထမဆုံးတွေ့ရှိဖော်ထုတ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။

ရာနေးဒေးကတ်ကို ၁၅၉၆ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၃၁ ရက်တွင် ပြင်

သစ်နိုင်ငံ၊ တူရိန်းပြည်နယ်၊ လအေးမြို့၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ လပရှက်မြို့ရှိ ဂျက်ဇူးအစ်ကောလိပ်၌ ပညာသင်ယူခဲ့သည်။ ဒေးကတ်သည် ကျောင်း၌ သင်ကြားရသောဘာသာရပ်များထဲမှ သင်္ချာပညာကို အထူးနှစ်ခြိုက်လိုလားစွာ သင်ယူခဲ့သူဖြစ်သည်။ သင်္ချာပညာမှလွဲ၍ တခြားသောဘာသာရပ်များကို မိမိအဖို့ တိကျပြတ်သားသော ပညာဗဟုသုတကို ဖြည့်စွမ်းပေးနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်ဟု ယူဆခဲ့သည်။ သူသည် ဂျက်ဇူးအစ်ကောလိပ်မှထွက်ပြီးနောက် ပဲရစ်မြို့သို့သွား၍ ပညာရှာမှီးပြန်သည်။ ပဲရစ်မြို့၊ ပွားတေးတက္ကသိုလ်မှ ဥပဒေဘွဲ့ရခဲ့သည်။

ဘွဲ့ရပြီးနောက် ဒေးကတ်သည် စစ်မှုထမ်းဘဝဖြင့် ဆယ်နှစ်ခန့် ဥရောပတစ်ခွင် လှည့်လည်သွားလာခဲ့သည်။ ထိုသို့လှည့်လည်သွားလာနေစဉ် သူသည် ဧကန်မှန်ခြင်းသဘောကိုရှာဖွေခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် သူသည် အမှန်တရားကို ရရှိရန် သံသယဖြင့် ဆေးကြောရမည်ဟူသောအဆိုကိုရရှိခဲ့သည်။

“သံသယဖြစ်ခြင်းသည် တွေးတောကြံဆခြင်းဖြစ်၏။ ကြံဆခြင်းကပင်လျှင် ဖြစ်တည်နေခြင်းသဘောဖြစ်၏”ဟု ဒေးကတ်က ဆိုခဲ့သည်။

ခရစ်နှစ် ၁၆၂၈ ခုနှစ်တွင် ဒေးကတ်သည် စစ်မှုထမ်းအဖြစ် မှုနုတ်ထွက်၍ ဟော်လန်နိုင်ငံ၌ အနားယူနေထိုင်ခဲ့သည်။ ထိုအတွင်း သူသည် သူ၏ယုံကြည်ချက်များကို ကျမ်းပြုရေးသားခဲ့သည်။

သူ၏ကျမ်းများသည် အင်္ဂလန်၊ ဂျာမနီ၊ ဆွီဒင်၊ ပြင်သစ် စသောနိုင်ငံများသို့ ယုံ့နှံ့ကျော်ကြားခဲ့သည်။ ပြင်သစ်နိုင်ငံက သူ့အား အမှန်တရားကိုရှာဖွေသူ ယထာဘူတပညာရှင်ကြီးအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည်။

ထို့ပြင် ဒေးကတ်သည် ပြင်ညီ၊ သို့မဟုတ် ဟင်းလင်းပြင်ထဲရှိ အမှတ်များကို ကိုယ်စားပြုရန် (A,B) ကိန်း နှစ်ခုတွဲ၊ သို့မဟုတ် (A, B, C) ကိန်းသုံးလုံးတွဲစနစ်ကို ကိုဩဒိနိတ်များအဖြစ်စတင်အသုံး

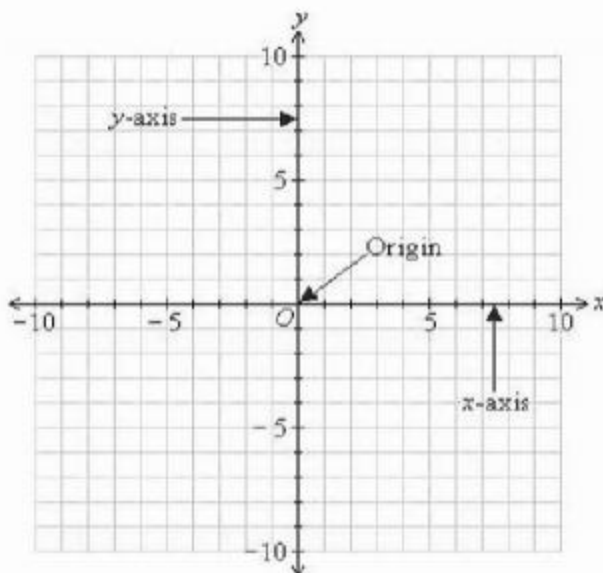
ပြုခဲ့သည်။ သူသည် ထိုအတွေးကို အိပ်ရာထဲ၌ အနားယူနေစဉ်ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သူ့ အနားယူနေစဉ်ပင့်ကူတစ်ကောင်သည် မျက်နှာကြက်ပေါ်တွင် သွားလာနေရာမှ ပင့်ကူမျှင်တစ်ခုဖြင့် အောက်သို့ကျလာသည်ကိုမြင်ခဲ့ရသည်။ သူသည် ထိုဖြစ်စဉ်ကိုကြည့်ရင်း ဟင်းလင်းပြင်ထဲမှ အမှတ်များကို (A, B, C) ပုံစံဖြင့်ဖော်ပြရန် တွေးတောမိခဲ့သည်။

ခရစ်နှစ် ၁၆၄၉ ခုနှစ်တွင် ဒေးကတ်အား ဆွီဒင်နိုင်ငံ၊ စတော့ဟုမ်းမြို့မှ မိဖုရားခရစ္စတီနာက ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သည်။ ဒေးကတ်သည် ဖိတ်ခေါ်ချက်အရ သွားရောက်နေထိုင်ပြီး မိဖုရားအား ယထာဘူတပညာရပ်ကို ပို့ချသင်ကြားပေးခဲ့သည်။ သို့သော် မကြာမြင့်ပေ။ ၁၆၅၀ ပြည့်နှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ ရက် အသက် ၅၃ နှစ်အရွယ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ ။

■ မင်းယုဝေ

အကိုး

- (၁) မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း (အတွဲ ၂၊ ၁၃၊)
- (၂) မီးဖိုချောင်သုံး အစားအစာများနှင့် ကျန်းမာရေး (ဒေါက်တာခင်မောင်လွင်)
- (၃) ရှင်ကျော် ၁၀၀ (ဒုတိယတွဲ) (မောင်ဇေယျာ)
- (၄) 100 Great Lives
- (၅) The Random House College Dictionary
- (၆) အင်တာနက်

နိုင်ငံထူထောင်ဖို့ရာ မြတ်ပညာ

■ ချစ်ခင်

ယနေ့အချိန်အခါသည် ပြည်သူ့ကိုမကြိုက်ပြု၍ ကိုယ့်တိုင်းကိုယ့်နိုင်ငံကို ထူထောင်နေချိန်ဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ(၂၀၀၈ ခုနှစ်)အရ နိုင်ငံတော်၏အချုပ်အခြာအာဏာသည် နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးမှာတည်သည်။ ယခင်ကကား ထိုသို့မဟုတ်။ ယခင်က နိုင်ငံ၏အချုပ်အခြာအာဏာကို တပ်မတော်အကြီးအကဲတစ်ဦးက ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားပြီး နိုင်ငံတော်၏အချုပ်အခြာအာဏာသည် ထိုသို့စွဲကိုင်ကျင့်သုံးသူအကြီးအကဲထံ၌သာတည်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံထူထောင်ရာတွင် နိုင်ငံတော်အာဏာကို စွဲကိုင်ကျင့်သုံးသောအကြီးအကဲပေါ်တွင်မူတည်၍ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု၊ အောင်မြင်မှု၊ မအောင်မြင်မှုများ

ဖြစ်ပေါ်၍နေရသည်။ အုပ်ချုပ်သူ အကြီးအကဲကောင်းလျှင်ကောင်း သလို၊ တော်လှန်တော်သလို နိုင်ငံ တော်သည် ထွန်းကားစည်ပင်ဖြစ် ထွန်းသည်။

ယခုအခါ နိုင်ငံတော်က အကြီး အကဲတစ်ဦးတည်းက စီမံအုပ်ချုပ် သည်မဟုတ်။ ပြည်သူအများက ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်များကိုထား ရှိ စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်းဖြစ်ရာ ပြည်သူ များအား ဗဟိုပြုမဏ္ဍိုင်ထားအုပ်ချုပ် မှုစနစ်တွင် ပြည်သူများသည် အရေး ကြီးသည်။ ဘာအရေးကြီးတာလဲ ဟုဆိုပါက ပြည်သူ့ဗဟိုပြုအုပ်ချုပ် ရေးစနစ်တွင် ပြည်သူတွေ အသိ ပညာ၊ နည်းပညာတတ်ဖို့ အရေးကြီး သည်။ ပြည်သူများအသိပညာ မထက်မြက်၊ မထွန်းကားဘဲ ပြည်သူ့ ဗဟိုပြု စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များသည် မအောင်မြင်နိုင်ပါ။ ပြည်သူကို ဗဟို ထားစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်ကို ဒီမိုကရေစီ စနစ်ဟုခေါ်သည်။

ဒီမိုကရေစီစနစ်တွင် ပြည်သူ သည် အခရာဖြစ်သည်။ အခရာဖြစ် သောပြည်သူများ စာမတတ်၊ ပေ မတတ်၊ အသိတရား အမြင်မှား များရှိပါက နိုင်ငံထူထောင်ရာတွင် အမှားများ ကြုံတွေ့ရတတ်သည်။ အောင်မြင်မှုနည်းပါးသည်။

ထို့ကြောင့် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံ သစ်ထူထောင်ရာတွင် ပြည်သူလူ ထုအား အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ၊

ဉာဏ်ပညာ ဗဟုသုတဖြည့်ဆည်း ပေးရမည့်ကိစ္စသည် အရေးကြီး ကိစ္စဖြစ်ပါ၏။ ဤကိစ္စသည် နိုင်ငံ ထူထောင်ခါစ တိုင်းပြည်တိုင်း၏ အခရာလည်းဖြစ်သည်။

လူ့ဘောင်၊ လူ့သမိုင်းဟူသည် ပညာနှင့်ဆက်စပ်ပေါ်ပေါက်လာ သောသမိုင်းဖြစ်သည်။ ပညာသည် လူ့သမိုင်း၊ လူ့ဘဝ၊ လောကီထုပ္ပတ် လူတို့ဇာတ်ဖွဲ့ပြီးရေးအတွက် အရေး ပါအရာရောက်ဆုံးသောအရာဖြစ် သည်။

၁။ လူတွင် အသိဉာဏ်စွမ်းပကား ရှိသည်။ ထိုအသိဉာဏ်စွမ်း ပကားသည် ပညာနှင့်ပေါင်း စပ်ပါက အဆမတန်ကြီးမား လာပါ၏။ ယနေ့လူသားတို့၏ အာကာသတိုင် ထိုးဖောက် အောင်မြင်မှုသည် လူ၏အသိ ဉာဏ်နှင့်ပညာတို့ပေါင်းစပ်မှု ၏ဖြစ်ပေါ်မှုရလဒ်ဖြစ်သည်။

၂။ ပညာသည် လူ၏တီထွင်ကြံဆ မှုတိုးပွားစေသည်။

၃။ ပညာသည် အမှားနှင့်အမှန်ကို ခွဲခြားနိုင်စွမ်းရှိသည်။

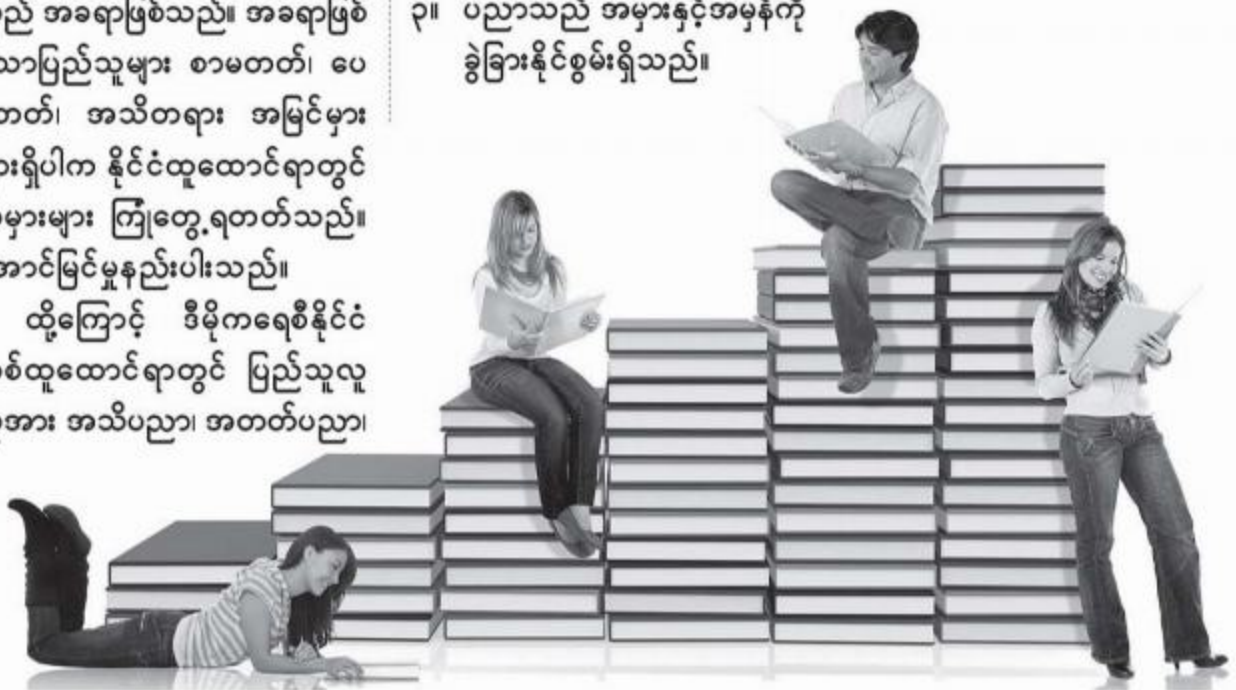
၄။ ပညာသည် အချိန်ကို တန်ဖိုး ရှိအောင် ဖန်တီးနိုင်သည်။

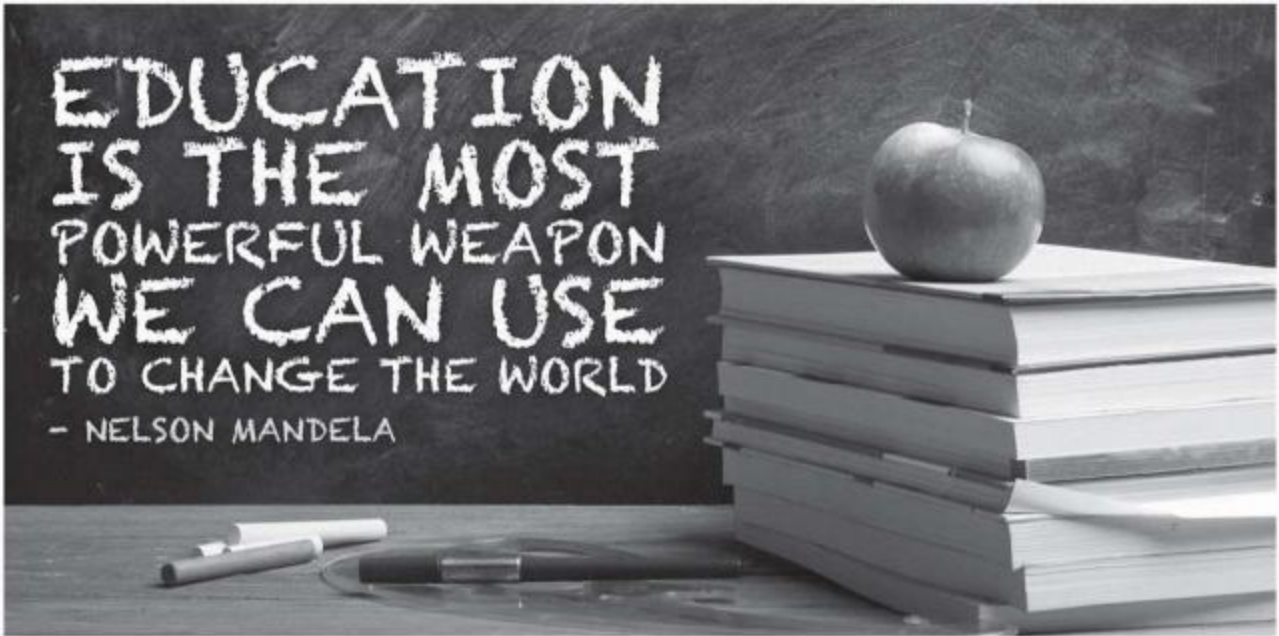
၅။ ပညာသည် မှန်ကန်သောစွမ်း ပကားနှင့် သတ္တိကို ပေးစွမ်းနိုင် သည်။

၆။ ပညာသည် လူ၏အနုပညာနှင့် တန်ဖိုးကိုတိုးပွားစေသည်။

၇။ ပညာသည် လူ၏အသိဉာဏ် ဗဟုသုတကို အစဉ်တိုးပွားစေ သည်။

လူဟူသည် သတ္တလောကမှ ဆင့်ကဲဖြစ်စဉ်အရ အသိဉာဏ်ဗဟု သုတထွန်းကားလာပြီး သူ၏ခန္ဓာ နှင့် ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာ ရာမှ လောကကြီးကိုအောင်မြင်လာ သူဖြစ်သည်။ လူ့ဘောင်ဘဝဖြစ်စဉ် တွင် လူ့ခန္ဓာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် လူ့ဦး နှောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အလွန်အရေး ကြီးသည်။ လူသားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ လူ့ခန္ဓာနှင့်လူ့ ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးရေးပင် ဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့ဗဟိုပြုနိုင်ငံ ထူထောင်ရာ

တွင် ပြည်သူ့အများ ဦးနှောက်နှင့် ခန္ဓာဖွံ့ဖြိုးရန် အရေးကြီးသည်။ ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ ပညာတတ်ရန်ဖြစ်၍ ခန္ဓာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ ကျန်းမာရန်ဖြစ်သည်။

လူသည် ပညာတတ်ပါမှ သူ၏ အသိဉာဏ်စွမ်းပကားသည် အတိုင်း အဆမရှိကြီးထွားကာ တီထွင်ကြံဆမှုနှင့်တိုးတက်မှု Research and Development (R &D) ပြုလုပ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တီထွင်ကြံဆမှုမပါဘဲ တိုင်းပြည်နိုင်ငံသည် မဖွံ့ဖြိုးမတိုးတက်နိုင်ပါ။ ပြည်သူ့ဗဟိုပြုစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် ပြည်သူသည် သူ့ကိုယ်စားလှယ်များကို ထားရှိစီမံစေရာ ပြည်သူလူထုတွင် အသိဉာဏ်ပညာဗဟုသုတရှိပါမှ အမှန်တရားကိုသိရှိကာ မိမိကိုယ်စားလှယ်ကို မိမိမှန်ကန်စွာရွေးချယ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ လူ့ဘဝကို အချိန်ဖြင့် ကန့်သတ်ထားရာ ပညာရှိပါက လူ့ဘဝတစ်သက်တာကာလအချိန်ကို တန်ဖိုးရှိရှိအသုံးပြုသွားမည်ဖြစ်

သည်။ လူသည် ပညာရှိပါက အမှားနည်း၍ အမှန်များမည်ဖြစ်သည်။ လူသည် ပညာရှိပါက အောင်ပွဲများ၍ ရှုံးနိမ့်မှုနည်းပါးမည်ဖြစ်၏။ လူသားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ပညာနှင့်တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံသစ်ကို ထူထောင်ရာတွင် ပညာလိုအပ်ပါသည်။

ထိုသို့ဆိုပါက ပညာဆိုတာဘာလဲ။

ပညာဆိုသည်မှာ လူ့ဘဝတစ်သက်တာဘဝလမ်းခရီးကိုလျှောက်လှမ်းရာတွင် ဖြောင့်ဖြူးသာယာစွာ လျှောက်လှမ်းနိုင်ရေးအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် မိမိလူဖြစ်ခိုက် လူ့ဘဝသာယာကျန်းမာရေးအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းဖြစ်သည်။

လူ့ဘောင်ဘဝအသက်ရှင်နေထိုင်စဉ် စိတ်လက်ချမ်းသာစွာနေထိုင်ရေးအတွက် ငယ်စဉ်မှစတင်၍

ပြင်ဆင်ခြင်းသည် ပညာရှာဖွေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ပညာဟူသည် နိုင်ငံအတွက် လိုအပ်သော ပြည်သူ့သားကောင်းရတနာပြုစုပျိုးထောင်ရေးစီမံချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံရှိ ရှိရှိသမျှ အရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်ရာတွင် နိုင်ငံသားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်မှုသည် ပညာဖြစ်ပါသည်။ ပြည်သူတို့၏ လူ့ခန္ဓာနှင့်လူ့ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးရေးကြိုးပမ်းမှုသည် ပညာဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ပြည်သူ့ဗဟိုပြုနိုင်ငံထူထောင်ရေးတွင် ပြည်သူများ ပညာရည်ပြည့်ဝရန် လိုအပ်သည်။ ပြည်သူလူထု ပြည့်ဝသောပညာဗဟုသုတမရှိဘဲ နိုင်ငံသာယာရေး၊ ညီညွတ်ရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိစ္စအရပ်ရပ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အခက်အခဲရှိနိုင်သောကြောင့် နိုင်ငံထူထောင်ရာတွင် လူသားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးကိစ္စသည် အရေးကြီးကြောင်း တင်ပြရပါသည်။

■ ချစ်စံဝင်း

ငှက်မျိုးစိတ် အများဆုံးစုဆောင်းနိုင်သူ

ဇွန်လ ၁၅ ရက်က ထုတ်ပြန်သည့်ဂင်းနက်စ်မှတ်တမ်းသတင်းအရ အိန္ဒိယနိုင်ငံသားဖြစ်သူ ဒေါက်တာ ဆရီဆဝမ်မီဂျီ၏ ဇီဝမျိုးစိတ်စုဆောင်းမှုကို အသိအမှတ်ပြုသောအားဖြင့် ဂင်းနက်စ်မှတ်တမ်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်အတည်ပြုသတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

သူတို့၏ အံ့ဖွယ် မှတ်တမ်းများ

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏စိတ်ပညာဘာသာဗေဒ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူမှုရေးရာအကြီးအကဲတစ်ဦးဖြစ်သူ ဒေါက်တာဆရီဆဝမ် မီဂျီသည် ၎င်း၏မူလတာဝန်အပြင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေးကိုလည်း စိတ်ပါဝင်စားသူလည်း ဖြစ်ပါသည်။
ထို့ကြောင့်လည်း ၎င်း၏ကိုယ်ပိုင်ငွေကြေးဖြင့်
၁ ဧကခန့်ကျယ်ဝန်းသည့်ခြံဝင်းအား
အမြင့် ၅၀ မီတာရှိသည့်ငှက်ရုံ
တစ်ရုံကိုတည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။
ယင်းနောက် အနယ်နယ်အရပ်ရပ်မှ

■ ကိုဇန့် (ဆုတေသန)

ငှက်မျိုးစိတ်များ ဝယ်ယူစုဆောင်း ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပေးခဲ့ပါသည်။ နောက်ဆုံးရလဒ်မှာ ဒေါက်တာဆရီ ဆဝမ်မီဂျီ၏ငှက်ရုံထဲတွင် ငှက်မျိုးစိတ် ၄၆၈ မျိုးမှ အရောင်အသွေးစုံငုံကောင် ရေ ၂၀၀၀ ကောင် စုဆောင်းထိန်းသိမ်း နိုင်ခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိတွင် ဒေါက်တာ ဆရီဆဝမ်မီဂျီ၏ ငှက်ရုံသို့ လာရောက် လေ့လာသူများဖြင့် စည်ကားနေပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ၎င်းအား ဂင်းနက်စ် မှတ်တမ်းဝင် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် အပ်နှင်းခံခဲ့ရခြင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။

ဆံပင်အရှည်ဆုံးအမျိုးသမီး

တရုတ်နိုင်ငံမှ Xie Qiuping ဆို သည့် အမျိုးသမီးဟာ ဂင်းနက်စ်မှတ် တမ်းဝင် ဆံပင်အရှည်ဆုံး အမျိုးသမီး အဖြစ် ပြိုင်ဘက်မရှိဖြစ်နေပါသည်။ သူမဟာ ၁၉၇၃ ခုနှစ် အသက် ၁၃ နှစ် အရွယ်ကတည်းက ဆံပင်လုံးဝမညှပ် တော့ဘဲ အရှည်ထားခဲ့တာလို့ ဆိုပါ သည်။ သူမရဲ့ဆံပင်အရှည်ဟာ ၅ ဒသမ ၆၂၇ မီတာ (၁၈ ပေနှင့် ၅ ဒသမ ၅၄ လက်မ) အထိရှိပါသည်။ သူမဟာ ဂင်းနက်စ်မှတ်တမ်းဝင်အဖြစ် ၂၀၀၄ ခုနှစ်ကတည်းက အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ရရှိထားသူလည်းဖြစ်ပါသည်။

အံ့ဖွယ်အစားကြီးသူ

ဇွန်လ ၃ ရက်ကထုတ်ပြန်သည့် ဂင်းနက်စ်မှတ်တမ်းသတင်းအရ အမေရိကန်နိုင်ငံသား အသက် ၃၅ နှစ်အရွယ်ရှိ ကီဗင်စထရာဟေးလ်၏ အစားအစာ စားသောက်မှုလျင်မြန်နှုန်းကလည်း ဂင်းနက်စ်မှတ်တမ်းဝင် အဖြစ် ထပ်မံအသိအမှတ်ပြုခြင်းခံခဲ့ရပါသည်။ ကီဗင်၏အကြောင်းကို မေလထုတ်မဂ္ဂဇင်းတွင် ဖော်ပြခဲ့ဖူးပါသည်။ ယခုလည်း ဇွန်လ ၂ ရက် တွင် ကျရောက်သည့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ အမျိုးသားဒိုးနပ်နွေ အထိမ်းအမှတ်ပြိုင်ပွဲတွင် ဒိုးနပ်နွေကို အမြန်ဆုံးစားပြပြီး ဂင်းနက်စ် မှတ်တမ်းဝင်အဖြစ် ရယူသွားခဲ့ပြန်ပါသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ၏ အမျိုးသားဒိုးနပ်နွေအထိမ်းအမှတ်ပြိုင်ပွဲကို ၁၉၃၈ ခုနှစ်မှစတင်ပြီး ကျင်းပလာခဲ့သည်မှာ ယနေ့ထိပင်ဖြစ်ပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပထမ ကမ္ဘာစစ်ပွဲကာလအတွင်း တိုက်ပွဲဝင်အမေရိကန်စစ်သည်တော်များ အတွက် ရှေ့တန်းအခြေချစခန်းများ၌ အဆာပြေမှုနဲ့ကျွေးမွေးရာတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ကြသည့် ကယ်တင်ခြင်းတပ်မှ ဒိုးနပ်စစ်သမီးများ ကို ဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် နှစ်စဉ်ကျင်းပလာခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ ကြောင့် နယူးယောက်စီးတီး မြို့တော်ခန်းမ၌ ဇွန်လ ၂ ရက်ကကျင်းပ ပြုလုပ်သည့် ဒိုးနပ်နွေအစားအသောက်ပြိုင်ပွဲတွင် ပြိုင်ပွဲဝင်ဖြစ်သူ ကီဗင်စထရာဟေးလ်သည် ဂင်းနက်စ်အဖွဲ့မှ တာဝန်ရှိသူများ၊ ပွဲကြည့် ပရိသတ်များ၏ရှေ့မှောက်၌ ၎င်း၏ရှေ့တွင်ချထားသည့် ဒိုးနပ်နွေ ၆ ခုအား ၃ မိနစ်အတွင်း ရေပင်မသောက်ဘဲ ကုန်အောင်စားသောက်ပြ နိုင်သည့်အတွက် ဂင်းနက်စ်အဖွဲ့၏အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ကို ထပ်မံ ရရှိခဲ့ပါသည်။

အာဂအမျိုးသမီး

ဇွန်လ ၁၂ ရက်က ထုတ်ပြန်သည့် ဂင်းနက်စ် မှတ်တမ်းသတင်းအရ အမေရိကန်သူ အသက် ၃၀ နှစ် အရွယ်ရှိ ဒယ်နီရယ်လင်းနီ၏ တစ်ကိုယ်တော် စွန့်စားမှုကလည်း ဂင်းနက်စ်မှတ်တမ်းဝင်ဖြစ်ခဲ့ရပါ သည်။ ဒယ်နီရယ်အနေဖြင့် ဂင်းနက်စ်မှတ်တမ်းဝင် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ကို လွယ်လွယ်ကူကူတော့ ရခဲ့ခြင်းမဟုတ်ပေ။ ငယ်စဉ်ကတည်းက ဖခင်ဖြစ်သူ နှင့်အတူ လေတပ်ထဲတွင် လိုက်ပါနေထိုင်ရင်း မော် တော်ဆိုင်ကယ်စီးတတ်လာရာမှ တစ်နေ့တွင် မော် တော်ဆိုင်ကယ်ဖြင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတစ် ဝန်း စီးနင်းသွားမည်ဟု စိတ်ကူးထားခဲ့သူလည်းဖြစ် ပါသည်။ ထိုစိတ်ကူးကား သူမအသက် ၃၀ နှစ်ပြည့် ချိန်တွင် အုပ်ထိန်းသူမိဘ၊ ဘိုးဘွားများ၏ခွင့်ပြုချက်၊ သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်အစိုးရတာဝန်ရှိသူများ၏ခွင့် ပြုချက်ဖြင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းရှိ ပြည်နယ် ၅၀ ကို မော်တော်ဆိုင်ကယ်တစ်စီးဖြင့်ဖြတ် သန်းကာ ဂင်းနက်စ်မှတ်တမ်းဝင်နိုင်အောင် ကြိုးပမ်း ခဲ့ပါသည်။ ထို့အတွက် သူမက အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၂၀၀ တန် ၁၉၈၂ ခုနှစ်ထုတ် ဗိယာဂိုမော်တော် ဆိုင်ကယ်တစ်စီးဖြင့် နိုင်ငံတစ်ဝန်း ပြည်နယ် ၅၀ ဖြတ်သန်းမည့်ခရီးစဉ်ကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ မေလက စတင်ခဲ့ပါသည်။

ရာဇဝတ်အမှုအခင်းပေါများလှသလို ကျယ်ပြန့် လွန်းသည့်အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းရှိပြည် နယ် ၅၀ လုံးကို အောင်မြင်စွာကျော်ဖြတ်နိုင်ရန် အတွက် သူမအား စာနာစိတ်ရှိသူတို့က ဖေးမကူညီ ခဲ့ကြမှုကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် အောင်မြင်မှုပန်းတိုင် ကို ဆွတ်ခူးရရှိသွားခဲ့ပါသည်။

သူမဖြတ်သန်းခဲ့သော ခရီးအကွာအဝေးသည် မိုင်ပေါင်း ၅၀၀၀၀ ဖြစ်ပြီး ကြာမြင့်ချိန်ကာလ တစ်နှစ်တိတိဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတွက် သူမ၏စွန့်စွန့် စားစားလုပ်ဆောင်မှုကို ဂင်းနက်စ်အဖွဲ့ကြီးက အသိအမှတ်ပြုသည့်အနေဖြင့် ဒယ်နီရယ်အား ဂင်းနက်စ်မှတ်တမ်းဝင် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ကို တစ်ပါတည်းပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

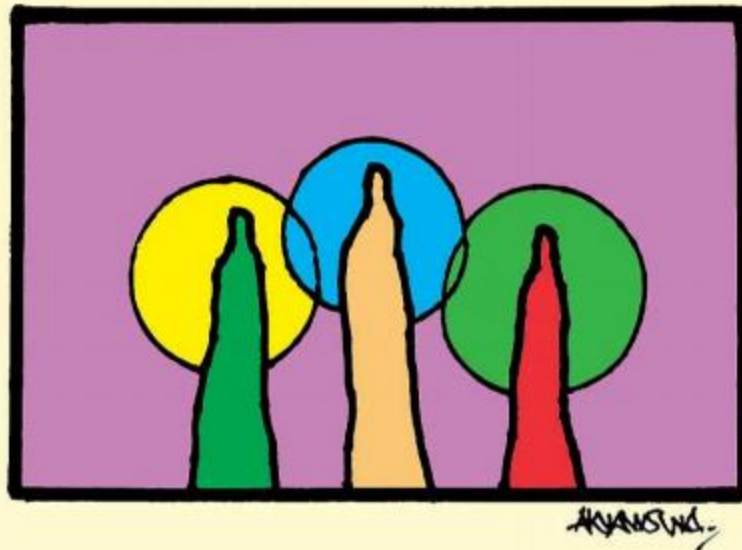
ပုလင်းလွတ်များပေါ်မှ ဖြတ်လျှောက်ပြသ

အီတလီနိုင်ငံ၊ ရောမမြို့၌ ဇွန်လ ၈ ရက်ကတိုက်ရိုက် ထုတ်လွှင့်ခဲ့သည့် Lo Show dei Record အစီအစဉ် တွင် စပိန်နိုင်ငံသားတစ်ဦးဖြစ်သူ အသက် ၄၀ နှစ် အရွယ်ရှိ ဆာဗီရိုဆာဗာဗာက အံ့အားသင့်ဖွယ်စွမ်းရည် ကိုပြသသွားခဲ့ပါသည်။ အစီအစဉ်အရ ဆာဗီရိုဆာဗာဗာ သည် ဂင်းနက်စ်အဖွဲ့မှ တာဝန်ရှိသူများ၊ ပွဲကြည့်ပရိသတ် များ၏ရှေ့မှောက်တွင် ခင်းကျင်းထားသည့် ပုလင်းလွတ် အလုံး ၃၀ (အကွာအဝေး ၁၀ မီတာ)ပေါ်မှနေ၍ အမှား အယွင်းမရှိဘဲ ကြာမြင့်ချိန် ၂၅ ဒသမ ၃၉ စက္ကန့်ဖြင့် တစ်ဖက်သို့ အောင်မြင်စွာကူးဖြတ်သွားသည့် ပြဿနာကို တင်ဆက်သွားပါသည်။ ကူးဖြတ်ပြီးမှ ပုလင်းတစ်လုံး လဲကျခဲ့သော်လည်း ဆာဗီရိုဆာဗာဗာ၏စံချိန်က ယခင် ဂင်းနက်စ်မှတ်တမ်းရှင် တရုတ်နိုင်ငံသားဖြစ်သူ တန်ဟူ ၏ ၃၀ စက္ကန့်ထက်သာလွန်နေသည့်အတွက် ပွဲအပြီးတွင် ဆာဗီရိုဆာဗာဗာအား ဂင်းနက်စ်မှတ်တမ်းဝင်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ကို တစ်ပါတည်းအပ်နှင်းပေးခဲ့ ပါသည်။ ။

■ ကိုခန့်(သုတေသန)

Source: Guinness World Records.com

သတိနှင့်ဆင်ခြင်၊ ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်၊ လူတွင် ပညာရှိ

- ♦ ‘လူမိုက်’ ဆိုသူ၊ ထိုထိုလူများ
စကားလွန်စွာများကြ၏။
ထိုတစ်သူကား၊ နိုးကြားမရှိ
အသိသတိ ပေါ့လျော့၏။
- ♦ ‘လူအလိမ္မာ’ များသူငါကား
တွေးရာခေါ်ရာ၊ မြော်မြင်ရာတွင်
လွန်ပင်လိမ္မာ ပါးနပ်၏။
ပင်ကိုအသိမှာ၊ အာရုံယုံကာ
မကြာခဏ ပျက်တတ်၏။

- ♦ ‘လူပညာရှိ’၊ ကဝိများမှာ
စဉ်သာငြိမ်သက်နေတတ်၏။
သိဉာဏ်ရွှင်လျက်၊ မပျက်သတိ
အသိစိတ်တွင်၊ မြဲဆင်ခြင်ကာ
ခဝါချ သန့်စင်နေကြ၏။ ။
- ဖိုးရန်နိုင် (ကျောက်ကြီး)

CONSCIOUSNESS

- The foolish are talkative;
They are diminishing their own consciousness.
- The clever are too calculating;
They are distracting their own consciousness.
- The wise are tranquil;
They are purifying their consciousness.

(‘The Foolish, The Clever, The Wise’ by Charles Akara)

Hard Is the Journey

Gold vessels of fine wines,
thousands a gallon,
Jade dishes of rare meats,
costing more thousands,

I lay my chopsticks down,
no more can banquet,
And draw my sword and stare
wildly about me:

Ice bars my way to cross
the Yellow River,
Snows from dark skies to climb
the T'ai-hang Mountains!

At peace I drop a hook
into a brooklet,
At once I'm in a boat
but sailing sunward ...

(Hard is the Journey,
hard is the Journey,
So many turnings,
and now where am I?)

So when a breeze breaks waves,
bringing fair weather,
I set a cloud for sails,
cross the blue oceans!

By Li Po

Translated by Arthur Cooper

ခက်ခဲမှုဟာ ခရီးရှည်ပါ

- ♦ ဝိုင်အကောင်းစားတွေထည့်ထားတဲ့ ရွှေရောင်အိုးများ
ဂါလန်ထောင်ပေါင်းများစွာ . . .
ရှားပါးတဲ့အသားတွေကိုထည့်ထားတဲ့
ကျောက်စိမ်းပန်းကန်တွေ
ထောင်ပေါင်းများစွာတန်ဖိုးရှိ . . . ။
- ♦ ကျွန်တော့်ရဲ့ အစားအသောက်စားတဲ့
တူတွေကို ပစ်ချလိုက်ပါတယ်
ဂုဏ်ပြုဧည့်ခံစားပွဲ နောက်ထပ်မရှိတော့ပါဘူး..
ဒီနောက် ကျွန်တော့်ရဲ့ဓားကိုဆွဲထုတ်ပြီး
ခပ်စိန်းစိန်းငေးမောကြည့်နေပါတယ်။
- ♦ မြစ်ဝါမြစ်ကိုဖြတ်သန်းမယ့် ကျွန်တော့်ရဲ့လမ်းမှာ
ရေခဲတွေ တားဆီးထားတယ် . . .
မည်းမှောင်တဲ့ကောင်းကင်က နှင်းတွေဟာ
တိုင်ဟန်းတောင်ကို တက်ကြတော့မယ် . . . ။

- ♦ ငြိမ်းချမ်းစွာနဲ့ ချောင်းငယ်လေးဆီကို ချိတ်တစ်ချောင်း
ကျွန်တော် လွှတ်ချခဲ့တယ်။
ချက်ချင်းဆိုသလို ကျွန်တော် လှေငယ်တစ်စင်းထဲမှာပါ
ဒါပေမဲ့ နေရှိရာဆီ ရွက်လွင့်နေတယ်။
(ခက်ခဲမှုဟာ ခရီးရှည်ပါ။
ခက်ခဲမှုဟာ ခရီးရှည်ပါ။
အလှည့်အပြောင်းတွေ များလွန်းတယ်။
ပြီးတော့ ကျွန်တော် အခုဘယ်မှာလဲ)
- ♦ ဒါဆို လေပြည်ညင်းက လှိုင်းတွေကိုထိုးခွဲချိန်မှာ
သာယာတဲ့ရာသီဥတုကို သယ်ဆောင်လာတယ်။
ပင်လယ်ပြာတွေကို ဖြတ်ကျော်ပြီးတော့ . . .
ရွက်လွင့်ဖို့အတွက် တိမ်တစ်အုပ်ကို
ကျွန်တော် ဆင်ထားတယ်။

တဗျာဆရာ - လီပို
အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်သူ - အာသာကူးပါး
မြန်မာပြန် - ခေတ်ညီ

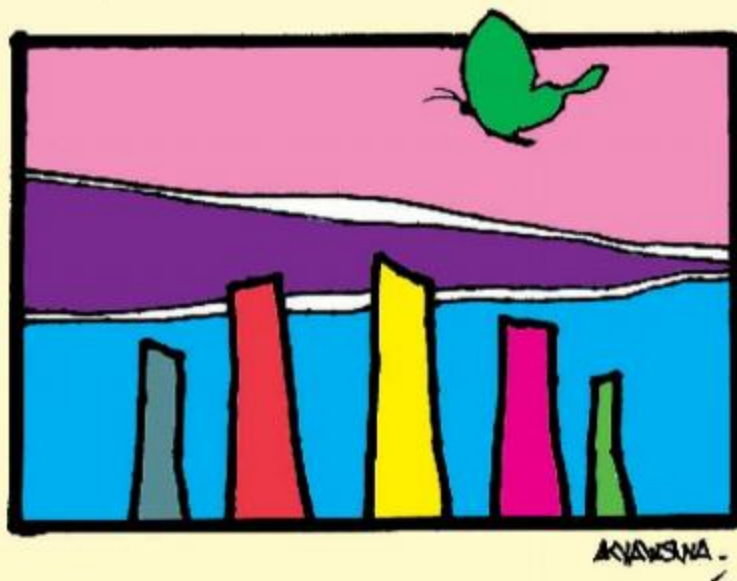
လီပို၊ သို့မဟုတ် လီဘိုင်သည် အေဒီ ၇၀၀ ခုနှစ်တွင်မွေးဖွားခဲ့ပြီး တရုတ်နိုင်ငံ၊ တန်မင်းဆက်လက်ထက်တွင် ရှေးအကျဆုံးကဗျာစာဆိုတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ကဗျာဆန်သောအနုပညာနှင့် ကဗျာပေါင်း ၁၀၀၀ ကျော်ရေးသား သိကုံးစပ်ဆိုခဲ့သည်။ သူ၏မိတ်ဆွေကဗျာဆရာဒူဖူနှင့်အတူ လီပို၏လက်ရာများမှာ တရုတ်ကဗျာလောကတွင် ရွှေခေတ်ကိုဖြစ်စေခဲ့သည်။ ၎င်း၏ဘဝတွင် တစ်နေရာပြီးတစ်နေရာရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်၍ ခရီးသွားလာကာ မိတ်ဆွေသစ်များနှင့်တွေ့ခဲ့သည်။ ဝိုင်ကိုလည်း စွဲမက်ခဲ့မင်စွာသောက်တတ်သူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် အေဒီ ၇၆၂ ခုနှစ်တွင် သေဆုံးခဲ့သည်။

ရွှေ

- ◆ 'လူပြောမသန်'၊ စကားညံ့လျက်
အမှန်မနှော၊ တသောသောနှင့်
ရောရီရောရာ၊ အလုပ်မှာယွင်း
အနှစ်ကင်းသူ၊ 'လူဖျင်း'ဟူ၏။
- ◆ 'လူသန်မပြော'၊ သဘောလည်းမှန်
လုပ်အားသန်လည်း၊ တစ်ဖန်ဆင့်ပွား
မပြောငြားက၊ စကားမဲ့ကင်း
နှုတ်ချိုယွင်းသူ၊ 'လူအ'ဟူ၏။
- ◆ အသိလည်းမှန်၊ အလုပ်သန်၍
တစ်ဖန်သိစေ၊ များထွေထွေအား
ပေးဝေဆင့်ပွား၊ ထိုလူသားလျှင်
စံထားနမူ၊ 'အာဂလူ'တည်း။
- ◆ 'လူပြောမသန်'၊ 'လူသန်မပြော'
'သန်ပြောအာဂ'၊ ထိုသုံးဝကို
လောကတစ်ခွင်၊ ကြည့်သူမြင်၏
အသင် ဘယ်သူ့ရွေးမည်နည်း။ ။

■ ယိမ်းနွဲ့

CARTOON

Knowledge Light Magazine

အိမ်မှာ
ဘာစာအုပ်မှ မရှိဘူး
ပြောတာဟာ
ပညာဉာဏ် မရှိဘူး
ဝန်ခံတာပဲ-

သြား....
ဒါကြောင့်
ဘာလုပ်လုပ်
မအောင်မြင်တာကိုး

~~မိမိ~~
ညာနာ

အဝတ်လည်းမပြိုင်ဘူး
အစားလည်းမပြိုင်ဘူး
အကြားလည်းမပြိုင်ဘူး
ဗဟုသုတ ပဲပြိုင်မယ်-

CARTOON

Knowledge Light Magazine

CARTOON

Knowledge Light Magazine

CARTOON

Knowledge Light Magazine

နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်ကျော်ကွဲကွာနေတဲ့
ရှင်တို့၊ သူငယ်ချင်းဟောင်းတွေ စကားလက်ဆုံ
ဘယ်ပြောကုန်မလဲနော်...

လူစုံချိန်မှာ တစ်ယောက်ချင်းစီက ဖုန်းတွေ
သံသမဲထိုင်ပွတ်နေကြလို့
စကားတစ်လုံးမှ ကိုမပြောလိုက်ရဘူးဟေ့.....

ထက်ဝေဟင်္ဂမူ မောင်းသူမဲ့ယာဉ်များ

■ ကေကေ (ဗဟုသိက္ခာ)

လွန်ခဲ့သောခေတ်သစ်စစ်ပွဲတွင် ဂလိုဘယ်ဟော့ (Global Hawk)၊ ပရီဒေတာ (Predator) စသော နာမည်အသစ်အဆန်းတွေ ခေတ်စားလာသည်ကို မှတ်မိကြပါလိမ့်မည်။ သူတို့ကို ယူအေဗီ(UAV) ဟု ခေါ်ပါသည်။

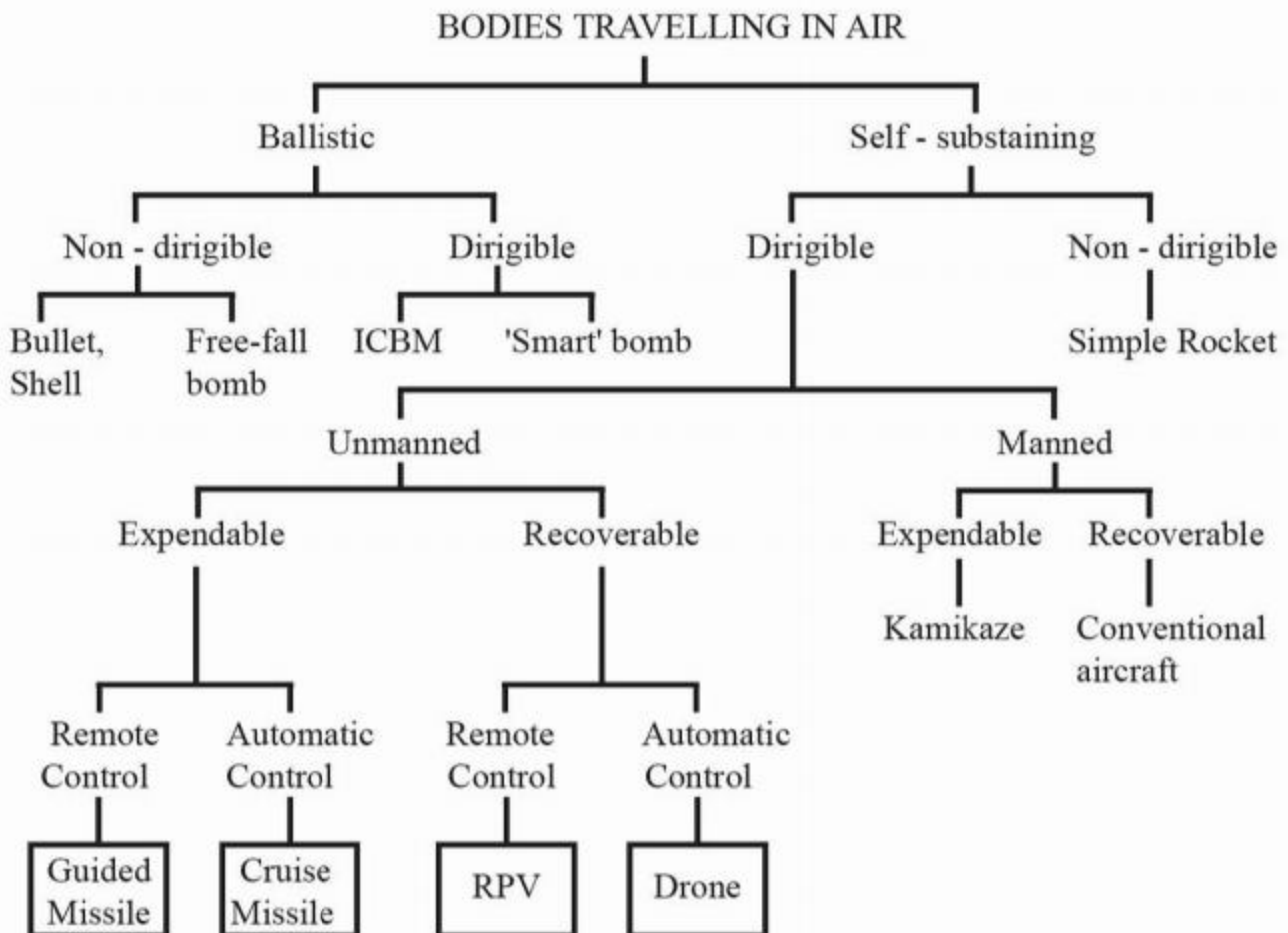
မောင်းသူမဲ့ဝေဟင်ယာဉ် (Unmanned Aerial Vehicle) ဟု ဆီလျော်အောင်ပြောရလိမ့်မည်ထင်သည်။ သို့သော် မောင်းသူမဲ့လေယာဉ်ဟု လူသိများလေသည်။

ခရီးလမ်းတစ်လျှောက်လုံး အေရိုဒိုင်းနမစ်ပင်အား (Aerodynamic Lift) ကိုအသုံးပြု၍ မောင်းသူမပါဘဲ

အလိုအလျောက် ထိန်းကျောင်းသွားသောစက်တပ်ယာဉ်ကို မောင်းသူမဲ့စစ်သုံးလေယာဉ်များ (Unmanned military aircraft) ဟုခေါ်ဆိုကြသည်။

စစ်ရေးကိစ္စအလို့ငှာ လေထုထဲတွင် ရွေ့လျားသွားသော ဝတ္ထုပစ္စည်းမျိုးနွယ်စုကြီးမှာ အလွန်ပင်များပြားလှပြီး မောင်းသူမဲ့လေယာဉ်သည် ၎င်းတို့အနက်မှ မျိုးကွဲတစ်ခုမျှသာဖြစ်လေ၏။

လေထုထဲတွင် ရွေ့လျားသွားလာသော အရာဝတ္ထုများကို မျိုးနွယ်စဉ်ဆက်အုပ်စုခွဲကြည့်ပါက အောက်ပါဇယားအတိုင်းတွေ့ရသည်။ (မှတ်ချက်။ မြန်မာဝေါဟာရမပြည့်စုံခြင်း၊ တီထွင်ရေးသားပါက အကြိုက်မညီနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်စာဖြင့်ဖော်ပြပါသည်။)

ဖော်ပြထားသောမျိုးနွယ်စဉ်ဆက်ဇယားတွင် ပါဝင်သည့်ဝေဟင်သွားယာဉ်အမျိုးမျိုးအစားစားတို့ အနက် မောင်းသူမဲ့လေယာဉ်နှင့်တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သော အဓိကအမျိုးအစား ၂ ခုမှာ အာပီဗွီ (RPV) ခေါ် အဝေးထိန်းယာဉ် (Remotely Piloted Vehicle) နှင့် ဒရုန်း (Drone) ခေါ် ပစ်မှတ်ယာဉ်တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဒရုန်းကို လေကြောင်းနယ်ပယ်တွင် လေကြောင်းဝေါဟာရတစ်ခုအနေဖြင့် သုံးနှုန်းခြင်းမှာ လေကြောင်းပစ်မှတ်ဟူသည့် အဓိပ္ပာယ်ဖြင့် သုံးနှုန်းခြင်းဖြစ်သည်။ တိုက်လေယာဉ်တို့ ဝေဟင်မှဝေဟင်ပစ်ခတ်မှုလေ့ကျင့်သောအခါတွင် လေယာဉ်တစ်စင်းက ပစ်မှတ်ကိုကြိုးဖြင့်ဆွဲသွားသည်။ နောက်တစ်စင်းက နောက်မှလိုက်ပါ ပျံသန်းကာ လေထဲတွင်လူးလွန်ပါသွားသော လှုပ်ရှားပစ်မှတ်ကို လိုက်လံပစ်ခတ်ရသည်။ နည်းပညာတိုးတက်လာသောအခါတွင် ပစ်မှတ်ဆွဲယာဉ် (Tow aircraft) ကို မသုံးတော့ဘဲ ပစ်မှတ်ကိုသာ စက်တပ်ယာဉ်အဖြစ် ပြောင်းလဲကာ အလိုအလျောက် ပျံသန်းစေနိုင်သော စနစ်ထည့်သွင်းပေးပြီး ပစ်ခတ်မှုလေ့ကျင့်သည်။ ပစ်မှတ်ယာဉ်များပေါ်လာသောအခါ ဝေဟင်မှဝေဟင်ပစ်ခတ်မှုသာမကတော့ဘဲ လေယာဉ်ပစ်အမြောက်များ အတွက်လည်း မြေပြင်မှဝေဟင် လေ့ကျင့်ပစ်ခတ်မှုအတွက် အသုံးဝင်လာတော့၏။ သည့်ထက်ခေတ်မီတိုးတက်လာသောအခါတွင် ဒရုန်းကိုပင်မသုံးကြတော့ဘဲ ဆင်မြူလေတာ (Simulator) ခေါ် အသွင်တူလေ့ကျင့်စက်များဖြင့် ကိစ္စပြီးပြတ်ပါလေ၏။

ပစ်မှတ်ယာဉ်အဖြစ်အသုံးပြုသော ဒရုန်းသည် ဘေးဘီမှဝင်ရောက်ထိန်းကျောင်းမောင်းနှင်ပေးရန် မလိုအပ်ဘဲ အလိုအလျောက်မောင်းနှင်စက်တပ်ဆင်ပေးထားသဖြင့် သီးခြားလွတ်လပ်သောယာဉ်တစ်မျိုး ဖြစ်သည်။ သူ့တွင် တည်ငြိမ်စွာပျံသန်းနိုင်ရန်အတွက် လေယာဉ်တစ်စင်း၏ အင်္ဂါရပ်နှင့်ပြည့်စုံသောစက်နည်းစနစ်တစ်ခုအနည်းဆုံးပါဝင်ရသည်။ သူ့စတင်ပျံသန်းပြီးဆိုသည်နှင့် သူ့လမ်းကြောင်းကို ပြင်ပေးလို့မရတော့ပေ။ လွှတ်ပေးလိုက်သည့် ဦးတည်လားရပ် (Heading) အတိုင်း တန်းတန်းမတ်မတ်သွားတော့မည်ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဝေဟင်ပစ်မှတ်အဖြစ် အသုံးတည့်ခြင်းဖြစ်၏။ သို့တည်းမဟုတ်ဦးတည် လမ်းကြောင်းကိုပြောင်းလဲစေလိုပါက လိုအပ်သော ပရိုဂရမ် (Programme) ကို ထည့်သွင်းပေးရသည်။

မည်သို့ဆိုစေ ဒရုန်းသည် စတင်ပျံသန်းသွားသည်မှ ပြန်လည်ဆင်းသက်လာသည်အထိ မူလထည့်ပေးစီစဉ်လိုက်သည့်အတိုင်း ပျံသန်းသွားမည်ဖြစ်ပြီး ပျံသန်းနေစဉ်လမ်းခရီးတွင်မူ နောက်ထပ်ခိုင်းစေချက်တွေ၊ အမိန့်ပေးညွှန်ကြားချက်တွေကို နာခံလိုမည်။ မဟုတ်သကဲ့သို့ သူကလည်း ဘာတစ်ခုမှတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ပေးလိုမည်မဟုတ်ချေ။

အာပီဗွီကတော့ ဤသို့မဟုတ်။

အာပီဗွီသည်လည်း သာမန်အားဖြင့် မောင်းသူမဲ့လေယာဉ်တစ်မျိုးပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ပျံသန်းနေစဉ်တွင် ထိန်းကျောင်းပေးသူကွန်ထရိုလာ၏ အမိန့်ညွှန်ကြားချက်တွေကို နာခံတုံ့ပြန်သည်။ ခိုင်းစေလိုက်သော အထူးတာဝန်နှင့်ပတ်သက်သည့်သတင်းအချက်အလက်များကိုလည်း ကွန်ထရိုလာထံပြန်ပို့သည်။ ဤသည်မှာ ဒရုန်းနှင့် အာပီဗွီတို့၏ကွာခြားမှုဖြစ်၏။

၎င်းတို့နှစ်မျိုးစလုံးသည် မောင်းသူမဲ့ဝေဟင်ယာဉ်များပင်ဖြစ်ကြသည်။ ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ်ရောက်မှသာ မောင်းသူမဲ့ဝေဟင်ယာဉ် (ယူအေဗွီ/ UAV) ၏ အသုံးဝင်မှုကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားစွာမှတ်ကျောက်အတင်ခံရခြင်းဖြစ်သည်။ ယခုအခါ နိုင်ငံအတော်များများသည် စစ်ရေးတွင် အသုံးတည့်လှသော ယူအေဗွီကို ပိုင်ဆိုင်ရန် ကြိုးပမ်းလာကြသည်။ အကယ်စစ်စစ်၍ အဆင့်သို့ရောက်ရှိလာအောင် ရှေးပဝေသဏီကတည်းကပင် အမှားအယွင်းပေါင်းများစွာ၊ ဆုံးရှုံးမှုပေါင်းများစွာကို အရင်းတည်လျက်မဆုတ်မနစ်ကြိုးပမ်းလာခဲ့ရသော ယူအေဗွီသမိုင်းကြောင်းမှာ လေယာဉ်သမိုင်းကြောင်းတမျှ ရှည်လျားထွေပြားလှပေသည်။ ။

■ မေမေ (မဟာဝိဇ္ဇာ)

တည်ဆောက်နိုင်ပါက အခြားအဖွဲ့အစည်းများထက် ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်မြင်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ထို့အတူပါပဲ၊ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံချင်းစီအနေနဲ့လည်း မိမိတို့ရဲ့ယှဉ်ပြိုင်မှုအားသာချက်ကို ဖော်ထုတ်တည်ဆောက်နိုင်ပါက အခြားနိုင်ငံတွေထက် ပိုမိုရှေ့တန်းရောက်အောင်မြင်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကနေ့မှာ အာဆီယံနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်တဲ့ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံဟာ သူ့ရဲ့ယှဉ်ပြိုင်မှုအားသာချက်ကို ဖော်ထုတ်တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့တဲ့အတွက် ဒေသတွင်းတန်းတူနိုင်ငံများကိုကျော်တက်၍ ဖွံ့ဖြိုးအောင်မြင်သွားတာကို အထင်အရှားတွေ့မြင်နိုင်ပါတယ်။

ယှဉ်ပြိုင်မှုအားသာချက် (Competitive Advantage) ကိုတည်ဆောက်ခြင်း

■ လင်းသိုက်ညွန့်(မြန်မာ့မြေ)

ဒီကနေ့ခေတ်မှာ ယှဉ်ပြိုင်မှုအားသာချက် (Competitive Advantage)ဆိုတဲ့စကားလုံးဟာ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းစီအတွက်ရော၊ အဖွဲ့အစည်းတွေအတွက်ရော၊ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံချင်းစီအတွက်ရော အလွန်အရေးပါအရာရောက်လာပါတယ်။ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းစီအနေနဲ့ ယှဉ်ပြိုင်မှုအားသာချက်ကို ပျိုးထောင်ဖန်တီးနိုင်တဲ့သူတွေအနေနဲ့ အခြားသူတွေထက် ပိုမိုရှေ့တန်းရောက်အောင်မြင်ကြပါတယ်။ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုချင်းစီအနေနဲ့လည်း ယှဉ်ပြိုင်မှုအားသာချက်ကို ဖန်တီး

ယှဉ်ပြိုင်မှုအားသာချက်လို့ဆိုရာမှာ ယေဘုယျ အားဖြင့် ဝိသေသလက္ခဏာ (Characteristics)

(၃) ခု ရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေကတော့ -

(၁) အခြားသူများထက် သာလွန်ကောင်းမွန်သော တန်ဖိုး (Value) ဖန်တီးပေးနိုင်ခြင်း။

(၂) အခြားသူများမှလိုက်လံတုပဖန်တီးရန် ခက်ခဲခြင်း။

(၃) ပတ်ဝန်းကျင်၏ပြောင်းလဲမှုကို လိုက်လျောညီထွေတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အဖွဲ့အစည်းများအနေနဲ့ ယှဉ်ပြိုင်မှုအားသာချက် ရရှိနိုင်တဲ့ရင်းမြစ် (Source)တွေကတော့ -

(၁) အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ ထောက်ပံ့မှု။

(၂) လက်ဝါးကြီးအုပ်ဈေးကွက်။

(၃) ကုန်ပစ္စည်း ဆန်းသစ်တီထွင်မှု။

(၄) လုပ်ဆောင်မှု၊ ဆန်းသစ်တီထွင်မှု (ကုန်ကျစရိတ်သက်သာအောင် လုပ်ဆောင်နိုင်မှု)။

(၅) သာလွန်ကောင်းမွန်သော ဝန်ဆောင်မှု။

(၆) လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုတို့ဖြစ်ပါတယ်။

ယှဉ်ပြိုင်မှုအားသာချက်ကို ဖန်တီးတည်ဆောက်နိုင်ဖို့ အားထုတ်ကြိုးစားကြတဲ့နေရာမှာ အခြေခံအားဖြင့် မဟာဗျူဟာတွေးခေါ်မှု (Strategic Mind-set) ၂ ခု ရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေကတော့ -

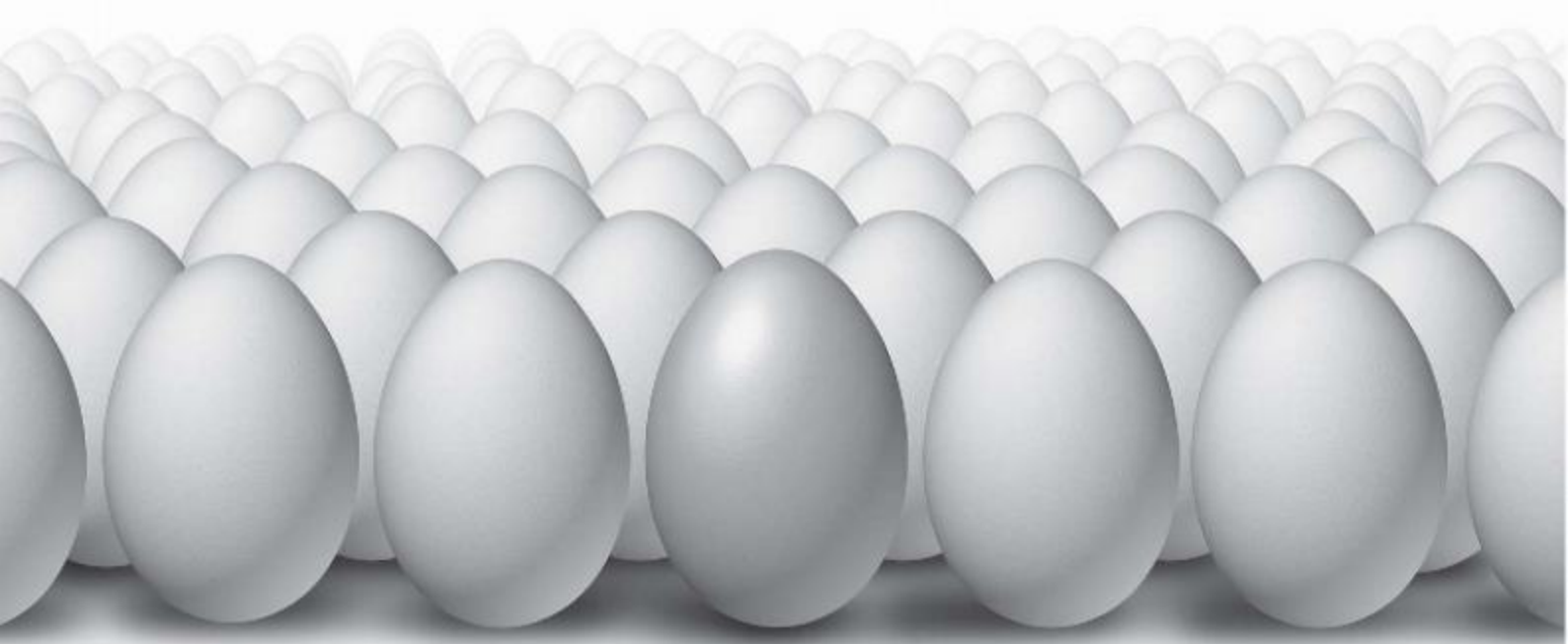

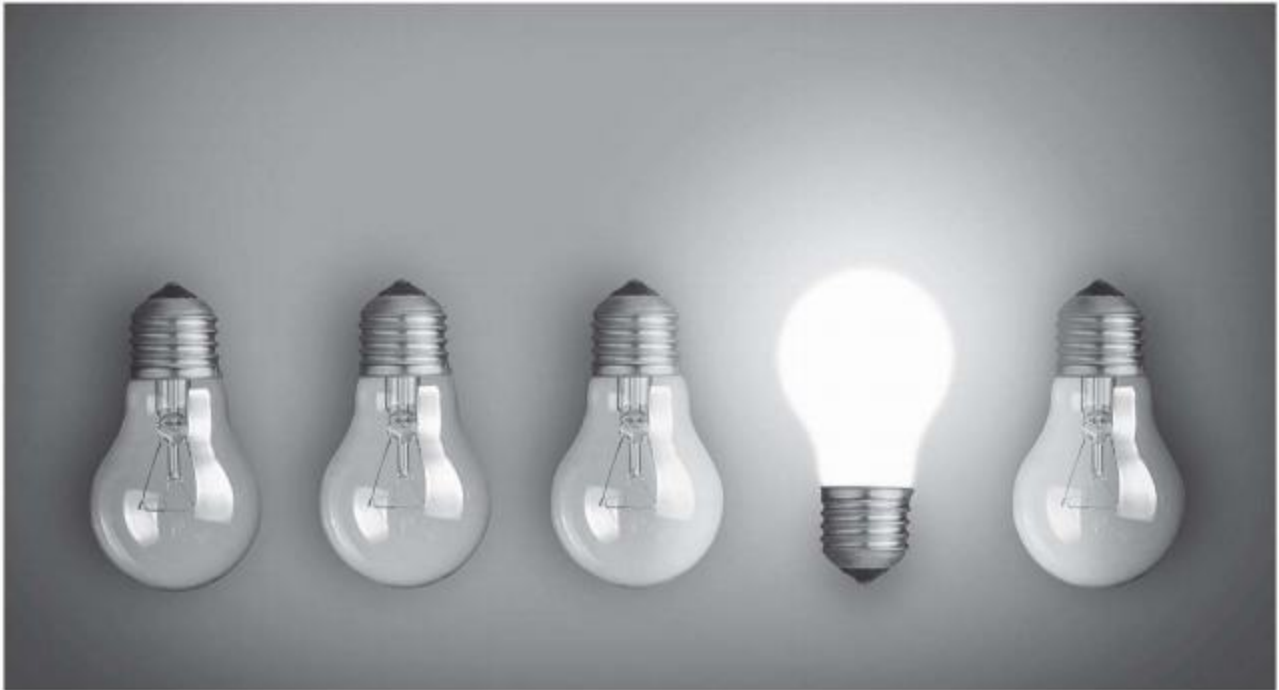
(၁) မဟာဗျူဟာမြောက်ကိုက်ညီအောင် ဆောင်ရွက်သည့်ပုံစံ (Strategic Fit Model)

(၂) မဟာဗျူဟာမြောက်ဦးဆောင်နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်သည့်ပုံစံ (Strategic Intent Model) တို့ဖြစ်ပါတယ်။

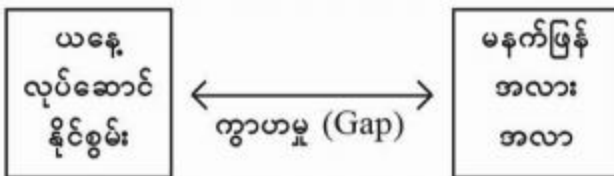
(၁) မဟာဗျူဟာမြောက်ကိုက်ညီအောင် ဆောင်ရွက်သည့်ပုံစံ (Strategic Fit Model)

ဒီပုံစံကတော့ မိမိတို့အဖွဲ့အစည်းရဲ့လက်ရှိလုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်၊ ဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းများနဲ့ ရှိနေတဲ့အခွင့်အလမ်းများ အဝင်ခွင့်ကျအောင် အဓိကကြိုးစားအားထုတ်တဲ့ပုံစံဖြစ်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ဒီပုံစံက စဉ်ဆက်မပြတ်အားသာမှုရရှိအောင် ရည်ရွယ်ပြီး မိမိတို့ရဲ့ခြေကုပ်ကို ပိုမိုခိုင်မြဲအောင် ခုခံအားထုတ်ကြိုးစားတာဖြစ်ပါတယ်။

(၂) မဟာဗျူဟာမြောက် ဦးဆောင်နိုင်အောင်
ဆောင်ရွက်သည့်ပုံစံ (Strategic Intent
Model)

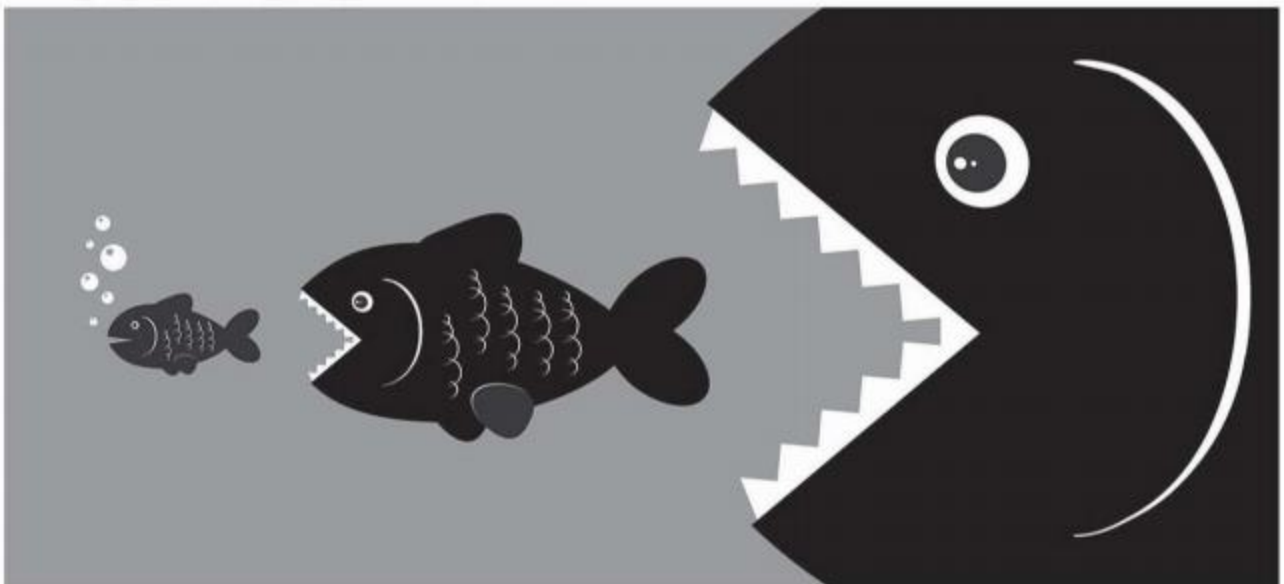
ဒီပုံစံကတော့ ဖော်ပြပါပုံအတိုင်း ယနေ့လုပ်ဆောင် နိုင်စွမ်းနဲ့ မနက်ဖြန်အလားအလာတို့ကြား ကွာဟမှု (Gap)ကို ကျဉ်းမြောင်းသည်ထက် ကျဉ်းမြောင်းအောင် အားထုတ်ကြိုးစားပြီး ယှဉ်ပြိုင်မှုအားသာချက်ကိုဖန်တီး

တည်ဆောက်တာဖြစ်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် မိမိမှာရှိ နေတဲ့ရင်းမြစ် (Resource)တွေကိုလည်း ပိုမိုတိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးလာအောင် ကြိုးစားပါတယ်။ အားသာချက် အသစ်တွေကို ဖန်တီးနိုင်အောင် ကြိုးစားရင်းပြိုင်ဘက် တွေကို ဈေးကွက်ထဲမှာ နေရာပျောက်စေပါတယ်။ သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းနယ်ပယ်ရဲ့ စည်းမျဉ်းအသစ် (Industry Rule) တွေကို ဖန်တီးပါတယ်။ ။

We must work together!

We must build our nation!

■ လင်းသိုက်ညွန့်(မြန်မာ့မြေ)

ဆောင်စားတစ်လက် ပျားတစ်စက်

■ မြင်းမူမောင်နိုင်မိုး

ကျွန်တော့်အဖေသည် ခေတ်ပညာ၊ အတန်းပညာ
တွေကို တန်းကုန်အောင်မသင်ခဲ့ရုံမျှမက လုံးဝပင်
အတန်းကျောင်းကို နေခဲ့ဖူးသူမဟုတ်ချေ။ သို့သော်လည်း
အဖေသည် ရွာဦးဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းမှာတော့ ဆရာ
တော်သင်ကြားပေးသမျှစာများကို ကောင်းစွာလိုက်နာ
သင်ယူခဲ့ဖူး၏။

ထို့အပြင် အဖေသည် စာရေး၊ စာဖတ်၊ ကဗျာစပ်၊
စာစပ်ခြင်းအမှုတွင် ဝါသနာကြီးလှသည်။ အဖေ၏
အဖေ ကျွန်တော့်အဘိုးဦးအောင်ပွင့်သည် သူ့ခေတ်၊ သူ့
အခါက လူသိများထင်ရှားလှသော ရုပ်သေးမင်းသမီး

ရွှေခြေချင်းဟူ၍ နာမည်ကြီးလှသည်။ အဘိုးသည် ရုပ်သေးမင်းသမီးအဖြစ် အပြော၊ အဆို၊ အငို အလွန် ကောင်းလှသည်ဟု ဦးကြီး၊ ဒေါ်ကြီးများက ပြောကြ သည်ကို အမှတ်ရမိပါသည်။

အဖေသည် ပုံတိုပတ်စများနှင့် စကားပြောကောင်း ခြင်း၊ ကာရန်နဘေများဖြင့် ကဗျာစပ်ခြင်း၊ စာစပ်ခြင်း များကို အဘိုးထံမှ အမွေရခဲ့သည် ထင်ပါ၏။ အဖေ ထံမှ မှတ်လောက်သားလောက်သောစကားများကို ကျွန်တော် မကြာခဏကြားနာမှတ်သားခဲ့ရဖူးပါသည်။

‘မျိုးစေ့မမှန်၊ ပင်မသန်၊ ဖူးတံ ငုံကင်း၊ အသီးဖျင်း သတဲ့ကွ၊ လူမှာလည်း ဒီအတိုင်းပဲ၊ စရိုက်ဗီဇကောင်း ဖို့လိုတယ်၊ မျိုးရိုးဗီဇမှန်ဖို့လိုတယ်’

‘မြို့သူဆန်းတော့ ဇွန်းဖျားသောက်၊ တောသူဆန်း တော့ အိုးလုံးမှောက်တဲ့မောင်ရေ၊ ဆန်းချင်တဲ့သူက ဘယ်နေရာမှာနေနေ ဆန်းကြတာပဲ’

“လူပြောမသန် လူသန်မပြောတဲ့၊ အလုပ်ထက် အပြောသာလွန်တဲ့လူကို ဝေးဝေးက ရှောင်ရမယ်”

ထိုသို့ မှတ်သားဖူးသောစကားများအနက် အကြောင်းတိုက်ဆိုင်၍ တင်ပြလိုသောစကားတစ်ခွန်း ရှိသည်။

“ငါ့သား မှတ်ထားကွဲ့၊ တိုကောက်ချိုကောက်၊ ထိုနှစ်ယောက် ချိုကောက်အမှန် စိတ်ဖောက်ပြန်တဲ့၊ လောကမှာ နှုတ်ချိုပြီး ဝမ်းတွင်းကောက်တတ်တဲ့လူကို ချိုကောက်လို့ ခေါ်တယ်၊ နှုတ်ဖျားက စကားအပြော အဆိုတိုတောင်းပြီး စိတ်တိုတတ်၊ စိတ်ကောက်တတ် တဲ့လူကို တိုကောက်လို့ခေါ်တယ်”

“တိုကောက်ကောက်တတ်တဲ့လူဟာ ပြောပြီးဆိုပြီး ရင် ပြီးသွားတတ်ပေမယ့် ချိုကောက်ကောက်တတ်တဲ့ လူကိုတွေ့ရင်တော့ သတိထား ငါ့သားရေ၊ သူက သူ တစ်ပါးကိုအငြိုးအတေးထားတတ်တယ်၊ သူနိုင်တဲ့ အကွက်ထဲကိုရောက်သွားရင် ကောင်းကောင်းဒုက္ခပေး တတ်တယ်”

အဖေစကားများမှာ တန်ဖိုးရှိလှပါသည်။ ငယ်ငယ် တုန်းကတော့ အဖေကလည်း ဘာမှန်းလဲမသိ၊ စကား တစ်ခွန်းတစ်ခွန်းပြောရင် လိုရင်းကိုမရောက်နိုင်ဘူး။ လေသိပ်ရှည်တာပဲဟု ကွယ်ရာမှာ အဖေကို ပြစ်မှားခဲ့

ဖူးသည်။ တကယ်တော့ အဖေစကားတွေက တကယ့် ဘဝအတွေ့အကြုံတွေထဲကရလာတဲ့ အနှစ်သာရရှိလှ တဲ့စကားတွေပါ။

အချိန်တန်အရွယ်ရောက်၍ လူလားမြောက်သည့် အချိန်မှာတော့ အဖေပြောတဲ့ နှုတ်ချိုပြီး နှလုံးသား မချိုသောသူတွေများစွာရှိသည်ကို တွေ့ရှိခဲ့ရလေသည်။

မိမိနှင့်ခင်မင်ရင်းနှီးလှသော သူငယ်ချင်းတစ် ယောက်က သူ့အတွေ့အကြုံကို ပြောပြသည်။ သူသည် ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းတစ်ခုမှာ ညွှန်ကြားရေးမှူးအဆင့် ခန့်အပ်ထားခြင်းခံရသူဖြစ်၏။

“သူငယ်ချင်းရာ၊ ငါတို့ဆရာကြီးက စကားပြော လည်း ချိုပါရဲ့၊ ဆက်ဆံရေးလည်း ညက်ညောပါရဲ့၊ ဒါပေမဲ့ အငြိုးအတေးတော့ သိပ်ကြီးတာကွ၊ သူ့စိတ်နဲ့ အခန့်သင့်ရင် အဲဒီလူကိုပစားပေးချီးမြှောက်သလောက် သူ့စိတ်နဲ့အခန့်မသင့်ရင် သူ့ကိုကျောတယ်လို့ထင်ရင် တော့ အဲဒီလူမသက်သာဘူးဟေ့၊ သွားရော့လဟယ်၊ သေဟဲ့နန္ဒိယဆိုတဲ့အတိုင်းပဲ”

သူငယ်ချင်းက ရယ်ကာမောကာဖြင့် သူတို့ကုမ္ပဏီ ၏မန်နေဂျင်းအကြောင်းကို ပြောပြနေသည်။ ကျွန်တော့်မျက်စိထဲမှာလည်း နှုတ်ခမ်းဖျားမှာပျားရည် ဆမ်းထားသော်လည်း နှလုံးသားကတော့ ဓားထက် ထက်လို တလက်လက်တောက်ပနေသူအချို့ကို မြင် ယောင်နေမိပါသည်။

အချို့သောသူတို့သည် လူမှုဆက်ဆံရေးနယ်ပယ် တွင် ချိုသာညက်ညောသော အပြောအဆို၊ နှစ်လိုဖွယ် သောအမူအရာ၊ ဟန်ပန်တို့ဖြင့် တကယ့်လူယဉ်ကျေး တစ်ယောက်အသွင် သရုပ်ဆောင်ထင်ဟပ်ပြတတ်ကြ ပါသော်လည်း အတွင်းမနောက မချိုမြိန်ချေ။ မချိုမြိန် မချိုမြိန်လျှင် တော်ပါသေး၏။ တမာခါးခါးလို ခါးသက် ခြင်းအတိ ပြည့်နေသူများလည်းရှိပါ၏။

‘နှုတ်ချို သျှိုတစ်ပါး’၊ ‘နှုတ်ကောင်းလျှင် ပြည်စိုး’ ဟူသောစကားများရှိပါသည်။ တကယ်တော့ နှုတ်လည်း ချိုသင့်သည်။ နှလုံးသားလည်း ချိုသင့်ပါသည်။ မိမိနှင့် သဘောထား၊ အယူအဆ မတူမျှကာမျှဖြင့် တစ်ဖက် သားကို တေးမှတ်ထားခြင်း၊ အခွင့်သာလျှင် ထိုးနှက် တိုက်ခိုက်ခြင်းသည် ယဉ်ကျေးသူတို့၏ အပြုအမူ

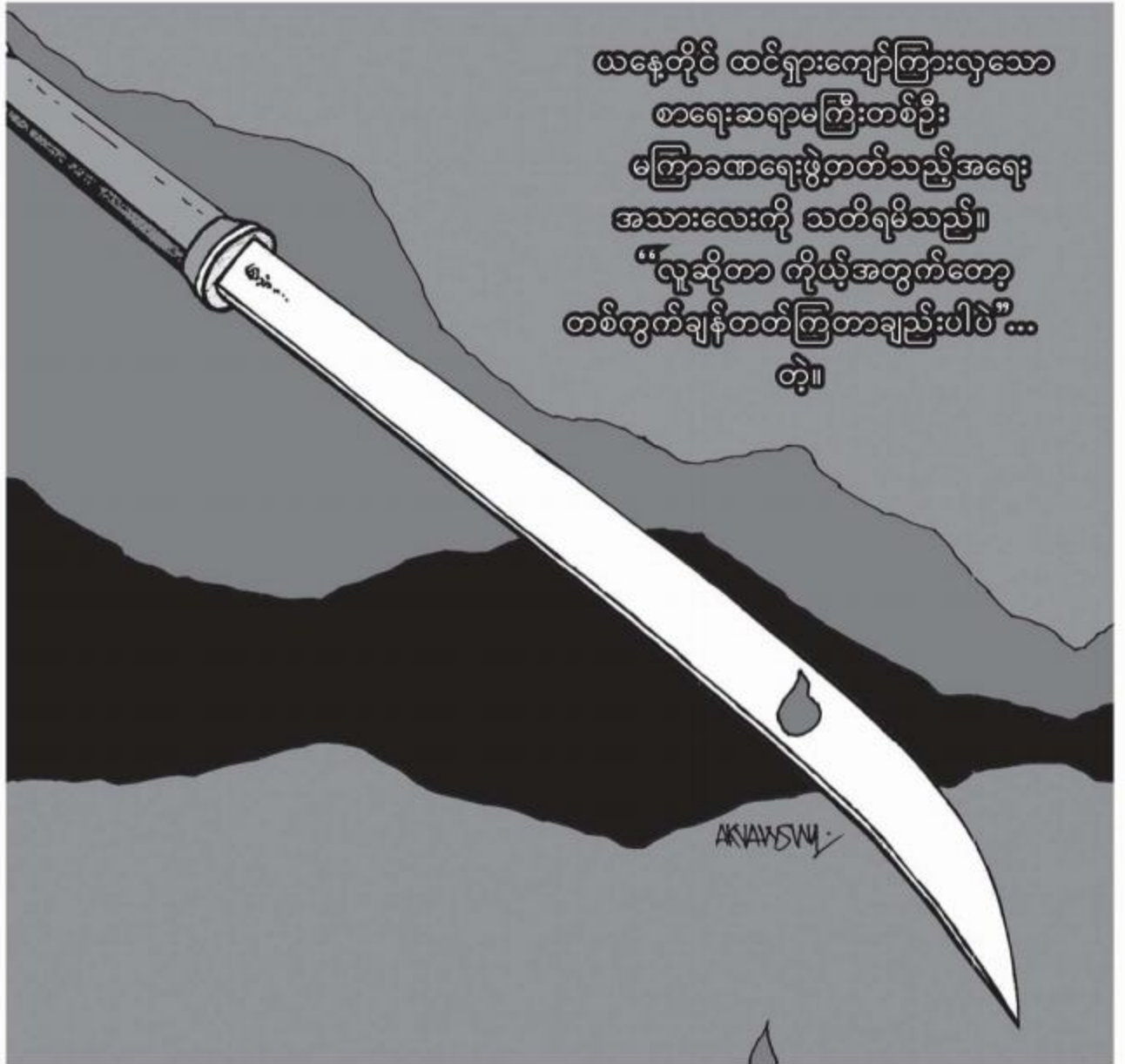
မဟုတ်ပါချေ။ မယဉ်ကျေးရုံသာမက ရိုင်းယှဉ်သော၊ ရုန့်ရင်းသောအပြုအမူပင်ဖြစ်သည်ဟုဆိုရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ယနေ့တိုင် ထင်ရှားကျော်ကြားလှသော စာရေး ဆရာမကြီးတစ်ဦး မကြာခဏရေးဖွဲ့တတ်သည့်အရေး အသားလေးကို သတိရမိသည်။

“လူဆိုတာ ကိုယ့်အတွက်တော့ တစ်ကွက်ချန် တတ်ကြတာချည်းပါပဲ”... တဲ့။

အမှန်တော့ တစ်ကွက်ချန်တတ်သောလူများရှိ သလို တစ်ကွက်မှမချန်ဘဲ အရိုးခံသဘာဝအတိုင်း နေတတ်၊ ထိုင်တတ်၊ ပြောဆိုတတ်သောသူများလည်း ရှိပါသည်။

တစ်ခုတော့ဖြင့် ရှိပါ၏။ လူ့လောကမှာ လူရယ်လို့ ဖြစ်လာပြီဆိုလျှင် ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း အမှန်အတိုင်း ရှုမြင်သုံးသပ်နိုင်စွမ်းရှိဖို့လိုသည်။ မိမိကိုယ်မိမိလည်း အမှန်အတိုင်း ရှုမြင်သုံးသပ်နိုင်စွမ်းရှိဖို့ လိုသည်။ သူ တစ်ပါးအပြစ်တွေ၊ သူတစ်ပါး၏အမှားတွေကိုမြင် တတ်၊ ပြောတတ်ပြီး မိမိ၏အမှား၊ မိမိ၏အပြစ်များကို တော့ ဖော့နိုင်သလောက်ဖော့၊ လျှော့နိုင်သလောက် လျှော့ကာမသိကျိုးကျွန်ပြုမူမည်ဆိုလျှင်တော့ဖြောင့်မတ် မှန်ကန်သူတစ်ဦးဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာအကြောင်း မရှိပါချေ။ မည်သို့ပင်ရှိစေကာမူ လူဆိုသည်မှာ အသိုင်းအဝိုင်း နှင့်၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်စုဖွဲ့နေထိုင်ရသည်သာဖြစ်၏။ မိမိအကျိုးအတွက်ကြည့်ရမည်ဖြစ်သလို အခြား

ယနေ့တိုင် ထင်ရှားကျော်ကြားလှသော
စာရေးဆရာမကြီးတစ်ဦး
မကြာခဏရေးဖွဲ့တတ်သည့်အရေး
အသားလေးကို သတိရမိသည်။
“လူဆိုတာ ကိုယ့်အတွက်တော့
တစ်ကွက်ချန်တတ်ကြတာချည်းပါပဲ”...
တဲ့။

သူတစ်ပါးတို့ အကျိုးအတွက်လည်း ကြည့်ရပေလိမ့်မည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် လောကကောင်းကျိုးကိုသယ်ပိုးဆောင်ရွက်နိုင်ပါမှ လူဖြစ်ရကျိုးနပ်သူဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ထိုသို့ဖြစ်စေရန်အတွက် နှုတ်အပြောအဆိုချိုသာဖို့ လိုသလို နှလုံးသားလည်း ဖြူစင်မှုရှိဖို့ လိုပေသည်။

ရှေ့တစ်မျိုး ကွယ်ရာတစ်မျိုး ပြုမူပြောဆိုတတ်ခြင်းသည် မိမိတန်ဖိုးကို မိမိကိုယ်တိုင်နှိမ့်ချခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။

အထူးသဖြင့် နှုတ်ခမ်းဖျားတွင် ပျားရည်လိမ်းကျံလျက် နှလုံးသားတွင်မူ သူတစ်ပါးကို ထိုးခုတ်ဖြတ်တောက်ရန် ဆောင်စားတစ်လက် သိုဝှက်သိမ်းဆည်းထားမည်ဆိုလျှင် ထိုသူသည် သူတော်ကောင်းမဖြစ်၊ လူကောင်းလည်း မဖြစ်နိုင်ပါချေ။ သူတော်ကောင်းမဖြစ်၊ လူကောင်းမဖြစ်မှတော့ ဘာများဖြစ်နိုင်ပါမည်နည်း။ စဉ်းစားကြည့်လျှင် သိနိုင်သည်မို့ စာရေးသူကျွန်တော့်အနေဖြင့် အဖြေထုတ်မပေးလိုပါချေ။

ဤသို့ဖြင့်ပင် ကျွန်တော်သည် ငယ်စဉ်ကာလက အဖေဆုံးမခဲ့သောစကားများကို ပြန်လည်သတိရတမ်းတရင်း အောက်ပါကဗျာတစ်ပုဒ်ကို ရေးဖွဲ့ခဲ့မိပါတော့သည် -

ဆောင်စားတစ်လက် ပျားတစ်စက်

- * တိုကောက် ချိုကောက်၊ ထိုနှစ်ယောက်တွင် ချိုကောက်သည်သာ၊ ကြောက်စရာဟု ငယ်ခါ မွေးဖ၊ တဖွဖွနှင့် ဆုံးမသတိပေးခဲ့၏။
- * အဖေဆုံးမ၊ စကားလှကို ကြားရထပ်ထပ်၊ ရှိပေလတ်လည်း အမှတ်တမဲ့၊ နေမိခဲ့၏။
တကယ့်ဘဝ၊ လူ့လောကတွင် ကြုံရသည့်ခါ၊ အံ့စရာပင် မာယာနှုတ်ခမ်း၊ ပျားရည်ဆမ်းလျက် ဝမ်းတွင်းသိုဝှက်၊ ဓားလက်လက်ဖြင့် ရက်စက်စွာကို၊ ချေမှုန်းလိုကြ ကိုယ်နှင့်ခွန်အား၊ မမျှငြားလည်း

သနားမဖက်၊ နိုင်ချင်ကြက်သို့ အမျက်သိုမှီး၊ အတ္တမီးနှင့် အားကြီးသူတွေ၊ မြင်ရလေမှ အဖေပြောကြား၊ တစ်ရံသားက စကားအနှစ်၊ တရားစစ်ကို သားချစ်သတိရမိ၏။

- * မိမိမှာမူ၊ တစ်ပါးသူကို ထပ်တူကိုယ်နှင့်၊ စာနာချင့်၍ ခွင့်ရေးရှိလျှင်၊ ဖေးမချင်၏ ငြိငြင်မဲ့သော၊ ဖြူသဘောဖြင့် ပြောစရာရှိ၊ ပြောခဲ့ဘိ၏ ပြုံးစရာရှိ၊ ပြုံးခဲ့ဘိ၏ ပေးစရာရှိ၊ ပေးခဲ့ဘိ၏ ရှိရင်းနဂို၊ စိတ်ရင်းကိုလျှင် ချိုအောင်သရုပ်၊ ဟန်မလုပ်ဘဲ တုတ်ထိုးအိုးပေါက်၊ လိုရင်းရောက်အောင် မကောက်မစောင်း၊ ဆိုတတ်ကြောင်းမို့ ချိုပျောင်းသည့်ခါ၊ ချိုပျောင်းပါလိမ့် တိုတောင်းသည့်ခါ၊ တိုတောင်းပါလိမ့် သေချာသည်ကား၊ နှလုံးသားဝယ် ဆောင်စားမသိုဝှက်ခြင်းတည်း။
- * ဪ... ဆောင်စားတစ်လက်၊ ပျားတစ်စက်ဖြင့် ခါးသက်ခြင်းကို၊ မာယာပိုကာ ချိုအောင်အတု၊ ဟန်ဆောင်ပြုလျက် လူမှုဝန်းကျင်၊ လူ့ရပ်ခွင်ဝယ် တွင်ကျယ်လှုပ်ရှား၊ နေသူများနှင့် ရှောင်ရှားမရ၊ ကြုံဆုံရတိုင်း ငယ်က ဖအို၊ ဆုံးမဆိုသည့် တိုကောက်ချိုကောက်၊ ထိုနှစ်ယောက်၏ ကောက်ကြောင်းဖော်ကာ၊ ရုပ်ပုံလွှာကို မာယာစစ်တမ်းထုတ်မိတကား။ ။

■ မြင်းမူမောင်နိုင်ဖိုး

ဘဝတွေကို
အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊
အနာဂတ်ရယ်လို့
ဆစ်ပိုင်းထားတာ
လူတိုင်းလက်ခံရမယ့်ကိစ္စ
ဖြစ်ပါတယ်။ ငြင်းလို့မရတဲ့

နိယာမ လျှောက်
လမ်းမကြီးတစ်ခု
မဟုတ်လား။ လူသား

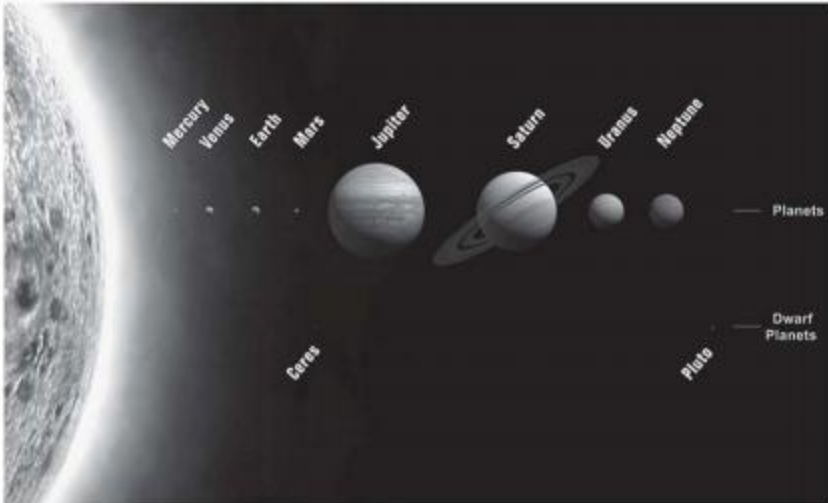
အားလုံးပိုင်ဆိုင်နေထိုင်ခွင့်
ရတဲ့ မြေကမ္ဘာပေါ်မှာ အဲဒီလမ်းမကြီး
ရှိတယ်။ မြေကမ္ဘာအနေနဲ့ ဂြိုဟ်တစ်လုံးမို့
ပေါ့ပေါ့တန်တန်ထားလို့မရပါဘူး။

၂၁ ရာစုမှာ ပလူတိုဂြိုဟ်တောင်
ဂြိုဟ်ငယ် (dwarf planet) အဖြစ်
သိပ္ပံပညာရှင်တွေက အဆင့်ချသတ်မှတ်
လိုက်ကြတယ်။ ဒီတော့ သိပ္ပံပညာလောကရဲ့
အနာဂတ်ကဏ္ဍတွေမှာ ဂြိုဟ်ကြီး
၉ လုံးအစား ဂြိုဟ်ကြီး ၈ လုံးသာ
အတည်ဖြစ်သွားပြီ။ ဒါဆို
နောက်ထပ်ဂြိုဟ်တစ်လုံး မွေးမှီန်
ဆုံးရှုံးမှုမရှိရအောင် ကိုယ်တို့ကမ္ဘာ၊
ကိုယ်တို့အနာဂတ်အတွက်
ဘာတွေစဉ်းစားထားကြသလဲ။
ဘာတွေပြင်ဆင်ထားပြီးပြီလဲ။
ပြောရမယ်ဆို လူတွေ

မြေကမ္ဘာကို လေးစားပါ

■ ဒေဝီသန့်စင်

ပယောဂကြောင့် သဘာဝ
ပတ်ဝန်းကျင် ရာနှုန်းအများစုဟာ
ညစ်နွမ်းပျက်စီးလာနေတာ အမှန်။
တစ်ခုတော့ရှိတယ်၊ ဘယ်အရာမဆို
မြတ်နိုးမှုရှိမှ လေးစားတတ်တာ။
လေးစားမှုရှိမှ တန်ဖိုးထားရကောင်း
မှန်းသိကြတာပါ။

ဒီတော့ ကမ္ဘာကြီးကိုချစ်တတ် ရုံလေးနဲ့ မလုံလောက်ပါဘူး။ အချစ် တွေ လျော့သွားတဲ့ တစ်နေ့ကျ ရင် ကမ္ဘာ့အကျိုးပြုလုပ်ငန်းတွေ အတွက် စိတ်ဝင်စားမှုရှိနိုင်ပါဦး မလား။ ဒါကြောင့် မြတ်နိုး၊ လေးစား၊ တန်ဖိုးထားတတ်မှ ကမ္ဘာကြီးကို ဘယ်လိုကယ်တင်ရမလဲလို့ အမြဲ စဉ်းစားပြီး အကောင်းဆုံးနည်းလမ်း တွေ ရှာဖွေဖြည့်ဆည်းပေးချင်နေ ကြမယ်မဟုတ်ပါလား။ ဒီလိုစိတ် ဓာတ်မျိုးနဲ့ ဟိုးအတိတ်ဆီကလည်း လမ်းဖောက်ခဲ့ကြသူတွေရှိဖူးတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်ခေတ်ကာလတွေမှာတော့ အမှတ်တရနေ့ရက်တွေဖြစ်ကြတဲ့ ဧပြီလ ၂၂ ရက်ကို မြေကမ္ဘာနေ့ (Earth Day)၊ ဇွန်လ ၅ ရက်ကို ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး နေ့ (World Environment Day) တွေရယ်လို့ မှတ်တိုင်စိုက်ဖြစ်ခဲ့ကြ တယ်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို အလေးထားသူတွေကတော့ ဒီနေ့ တွေကို မေ့လေ့မေ့ထမရှိကြပါဘူး။ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးဟောပြောပွဲတွေ၊ ပြပွဲ၊ ပြိုင်ပွဲတွေနဲ့အတူ သတင်း ဆောင်းပါးတွေကတစ်ဆင့် လူထု

ကြားမှာ သတိပေးဆောင်ရွက်လေ့ ရှိကြပါတယ်။ အထူးသဖြင့် မြေ ကမ္ဘာနေ့ (Earth Day) အတွက် 'National Geographic Chan- nel' ကနေ ၂၄ နာရီအပြည့် ကမ္ဘာ အနှံ့ (သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်း သိမ်းရေးဆိုင်ရာ ကဏ္ဍမျိုးစုံကို မရပ်မနားထုတ်လွှင့်ပြသခဲ့ပါတယ်။ အစီအစဉ်အားလုံးကို စုပေါင်းသုံး သပ်ကြည့်လိုက်တော့ တစ်ခုတည်း သောအဖြေကို ရလိုက်ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာမှာရှိနေတဲ့ သိပ္ပံပညာ ရှင်တွေ ပြောကုန်ကြပါပြီ။

“သူတို့အဘက်ဘက်က ဉာဏ် အားရှိသရွေ့ စွမ်းအားရှိသမျှနဲ့ မြေကမ္ဘာ ဆက်လက်ရှင်သန်နိုင် ဖို့ ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဆိုးရွားလာနေတဲ့သတင်းတွေ ထုတ် ပြန်ဖော်ပြတာလည်း ဖန်တစ်ရာ တေနေပါပြီ။ အနာဂတ်ကမ္ဘာကြီး ပြန်လည်စိမ်းလန်းစိုပြည်ဖို့ကိစ္စမှာ သိပ္ပံပညာရှင်တွေရဲ့ တာဝန်ပဲလို့ ယူဆကြရမယ့်ခေတ်တွေ ကုန်ဆုံး သွားပါပြီ။ ကမ္ဘာ့ရဲ့အနာဂတ်ဟာ လူသားအားလုံး လက်တွေ့ပါဝင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမယ့် အခြေ

အနေပေါ်မှာသာ မူတည်နေပါ တော့တယ်”တဲ့။

ဒီစကားဟာ လူသားတိုင်း အတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းနိုင်ရေးအတွက် တပ်လှန် လိုက်တာပါပဲ။ အမှန်တော့ ခံယူ တတ်တဲ့ အသိစိတ်ဓာတ်နဲ့ ပြောရ မယ်ဆို မိုးကြိုးပစ်လိုက်တဲ့ အသံ ထက် အဆပေါင်းများစွာ ကျယ် လောင်နေပါရောလား။ ဘာဆက် လုပ်ကြမှာလဲ။ အနာဂတ်တွေ အတွက် အဖြေညှိဖို့ အတိတ်ဇာတ် လမ်းနဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ကကွက်တွေကို ပေါင်းစပ်ကြည့်ခဲ့သော် . . . ။

လူချင်းတူပေမယ့် အသက်ရှူ ချင်းတော့ကွာတယ်ဆိုတာ လက်ခံ ပါတယ်။ ဒါဆို ၁၈၀၀ ပြည့်လွန် ခေတ်တွေထဲမှာ အနာဂတ်သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်အတွက် စံပြထိုက်သူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးရှိခဲ့ပါတယ်။ စကော့ တလန်နိုင်ငံသား ဂျွန်မြူး (၁၈၃၈- ၁၉၀၄) ဟာ သဘာဝရဲ့အလှအပ တွေကို ဘုရားတစ်ဆူလို မြတ်နိုး ကိုးကွယ်တန်ဖိုးထားတတ်သူပါ။ သူသွားခဲ့သမျှ ခရီးစဉ်တွေထဲမှာ အထူးပြု အနှစ်သက်ဆုံးကတော့ အရှေ့ကာလီဖိုးနီးယားပြည်နယ်၊ ဆီယဲရားနင်းဖြူတောင်တန်းရှည် ကြီး (Sierra Nevada) ပဲဖြစ်ပါ တယ်။ တောင်စွယ်တောင်ချွန်း အထပ်ထပ်ကြား အမြဲဆီးနှင်းတွေ ဖုံးလွှမ်းနေတဲ့နေရာကို အဝေးက လှမ်းကြည့်လိုက်ရတဲ့အရသာဟာ သူ့အတွက် တစ်သက်စာပါပဲတဲ့။ အဲဒီတောင်တန်းကြီးပေါ် နေခြည် ဖြာဆင်းနေပုံဟာ အံ့မခန်းခံ့ထည်

ရှုမောစရာမြင်ကွင်းမို့ ဘယ်ပန်းချီ ဆရာရဲ့စုတ်ချက်မှ မီအောင်လိုက် ဆွဲနိုင်ကြမယ်မထင်ဘူးလို့ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပါတယ်။ ရေခဲမြစ်တွေ ပြိုဆင်းနေတဲ့အသံတွေဟာ သူ့အတွက် အပြင်းစားဂီတသံစဉ်အဖြစ် လက်ခံထားသူလည်းဖြစ်ခဲ့တာပါ။ တကယ်တော့ ဂျွန်မြူးရဲ့ မူလဝါသနာက နှင်းတောင်တန်းရှည်ကြီးတွေပေါ် စောင်တစ်ထည်၊ ပေါင်မုန့်ခြောက်၊ နှင်းခွဲတစ်လက်၊ မှတ်စုစာအုပ်၊ ကလောင်တစ်ချောင်းနဲ့ ဆင်းတက်သွားလာနေရတာကိုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျောက်စိုင့်ကျောက်သားတွေ၊ ဧရာမသစ်ပင်ကြီးတွေ၊ စီးဆင်းနေတဲ့မြစ်မားစီဒ် (Merced River)တို့နဲ့ အလှသွေးကြွနေတဲ့ ယိုးစိမီတီချိုင့်ဝှမ်း (Yosemite Valley) ဆီ ခြေဆန့်မိပြန်တော့ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှုတွေကို အေးမြတဲ့သဘာဝလေ၊ ကြည်လင်စီးဆင်းနေတဲ့ရေတွေက ကြိုဆိုဧည့်ခံသလို ငှက်ကလေးတွေ၊ ဖားလေးတွေရဲ့ အော်မြည်မြူးထူးသံတွေကိုလည်း တေးသံသာအဖြစ် နားဆင်ဖြစ်ခဲ့ပြန်တယ်တဲ့။ ဒီသံယောဇဉ်တွေကြောင့် သူ့ဝါသနာဖြစ်တဲ့အလှအပတွေခံစားရင်း တောင်တက်

တောင်ဆင်းနေရာက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ အလှတရားတွေ တဖြည်းဖြည်း ပြောင်းလဲပျောက်ကွယ်သွားနေပုံအတွက် စိုးရိမ်လာပြန်ရော။ ဒီအချိန်ကစလို့ သူ့ခရီးသွားမှတ်တမ်းမှတ်ရာတွေကတစ်ဆင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်အောင် စာတမ်းတွေ ပြုစုတင်သွင်းနိုင်ခဲ့တယ်။

ဂျွန်မြူးဆောင်ရွက်ချက်တွေအောင်မြင်တယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။ ဂျွန်သက်တမ်းမှာ စွဲလမ်းခဲ့ရတဲ့ ဆီယဲရားတောင်စဉ်တန်းကြီးတွေကို အစွဲပြုပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့ 'ဆီယဲရားကလပ် (Sierra Club) ကို ၁၈၉၂ ခုနှစ်မှာ တည်ထောင်ဖြစ်ခဲ့တယ်။

နှစ်ပေါင်းတစ်ရာကျော်နေပေမယ့် ကမ္ဘာမှာ ဆီယဲရားအဖွဲ့ဝင် ၇၀၀,၀၀၀ ကျော်လောက်နဲ့ ဆက်လက်ရပ်တည်ဆဲပါ။ ခုလို အကျိုးကျေးဇူးတွေကြောင့် ၁၉၀၀ ခုနှစ်သမ္မတသီယိုဒိုးရစ်ရုစဗွဲ (Theodore Roosevelt) လက်ထက်မှာ အမေရိကန်ရဲ့ ပထမဆုံးတည်ထောင်ခဲ့တဲ့ ရဲလို့စတုန်းအမျိုးသားဥယျာဉ် (Yellow Stone National Park) ကို ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်ခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။ ဒီနောက်ပိုင်း သဘာဝအလှတရားတွေကို အလေးထားစိတ်ဝင်စားတဲ့ သမ္မတရုစဗွဲနဲ့အတူ သားငှက်စောင့်ရှောက်ရေးနယ်မြေနဲ့ အမျိုးသားဥယျာဉ်အသစ်တွေကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ဖြစ်ခဲ့ကြတာပါ။ ဒီတော့ ၁၈ ရာစု ဂျွန်မြူးရဲ့သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် သတိပေးပဲ့တင်သံတွေဟာ Sierra တောင်တန်းကြီးပေါ်ကနေ ၂၁ ရာစုတိုင်ပါရောလား။

ယနေ့ထိ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတွေမှာ လက်ကိုင်ထားရတဲ့စာအုပ် 'Man and

Nature' ရေးခဲ့သူကတော့ ကျော့ပါ ကင်းစ်မာရှ် (George Perkins Marsh) ပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒီစာအုပ်ဟာ ၁၈၆၄ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့တာပါ။ ဒါပေမဲ့ ကမ္ဘာမှာ ကျရောက်နေဆဲ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအရှုပ်အထွေးပေါင်းစုံကို သူရေးသားသွားတဲ့ စာအုပ်နဲ့ပဲ အဖြေညှိနေကြရတုန်းမဟုတ်လား။ ကျော့အနေနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးပညာရှင်တစ်ယောက် မဟုတ်ပါဘူး။ အမေရိကန်ရဲ့သံအမတ်ပါ။ တာဝန်အရ ခရီးထွက်တဲ့အခါ သဘာဝနဲ့ဆက်စပ်မှုရှိနေကြတဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့ဘဝတွေကို လေ့လာဖြစ်ခဲ့တယ်။ လူတချို့ရဲ့ အပြုအမူလုပ်ဆောင်ချက်တွေကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို အကျိုးမဲ့စေခဲ့ပါတယ်။ သူသွားခဲ့တဲ့ ခရီးစဉ်တိုင်းမှာ သတိပြုစိတ်ဝင်စားလာတဲ့အတွက် လူတွေဆင်ခြင်လာနိုင်အောင် ရေးသားပြုစုခဲ့တာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ သူ့စာအုပ်တွေထွက်လာပြီးနောက်ပိုင်း ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေသစ်တွေထုတ်ပြန်နိုင်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် 'Man

and Nature' စာအုပ်အနေနဲ့ ဂေဟဗေဒဆိုင်ရာ ဂန္ထဝင်ဆိုပေမယ့် ဒီနေ့ထိစီးဆင်းနေဆဲမဟုတ်ပါလား။

လမ်းပြကြယ်နှစ်ဦးရဲ့ ကျေးဇူးကြောင့် ၁၉ ရာစုအလယ်လောက်မှာ လူတွေပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းတွေကို ဂရုပြုမိလာကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ အသိတရားနဲ့ဆောင်ရွက်ဖို့ ဝန်လေးနေကြတုန်းပါ။ ဒီအသိတရားကို မျက်စိဖွင့်ပေးသွားသူကတော့ ရေချယ်ကာဆန် (Rachel Carson) ၁၉၀၇-၁၉၆၄ ပဲဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ကို ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး စိတ်ဝင်စားကြသူ မှန်သမျှ 'Silent Spring'စာအုပ်နဲ့

ရင်းနှီးသူတွေများပါတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးပညာရှင်တစ်ယောက်ရဲ့ စူးစမ်းလေ့လာမှုတွေဟာ ဒီနေ့ဒီချိန်ထိ ကမ္ဘာ့လူသားတွေကို အကျိုးဖြစ်စေခဲ့ကြတယ်။ ၁၀ နှစ်တာထုတ်လုပ်ခဲ့တဲ့ ဒီဒီတီပိုးသတ်ဆေးကြောင့် လူနေမှုဂေဟစနစ်တစ်ခုလုံးနဲ့ သဘာဝအလှအပတွေကို အဆိပ် ဖြစ်စေနိုင်တာကြောင့် အန္တရာယ်မရှိနိုင်တဲ့ဆေးတွေသာသုံးစွဲသင့်ကြောင်း အစီရင်ခံစာကို သက်ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့ထိတင်သွင်းခဲ့သူပါ။ အမေရိကန်အစိုးရသမ္မတနစ်ဆင်လက်ထက်မှာ ဒီဒီတီပိုးသတ်ဆေးသုံးစွဲခွင့်ကို ပိတ်ပင်တားဆီးလိုက်ရတဲ့ အထိပါပဲ။ ရေချယ်ကာဆန်ကတော့ မြေကမ္ဘာရဲ့ သဘာဝအလှအပတွေကို မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားတတ်သူမို့ ပိုးသတ်ဆေးတွေကြောင့် ကွယ်ပျောက်မသွားစေချင်သူပါ။ သူ့ရဲ့ စိုးရိမ်စိတ်တွေက 'တိတ်ဆိတ်တဲ့ နွေဦးရာသီ' (Silent Spring) စာအုပ်ကို မွေးထုတ်ပေးလိုက်နိုင်တယ်လေ။ ဒါပေမဲ့ တချို့နိုင်ငံတွေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့စိုက်ပျိုးခင်းတွေ

မှာ ခေတ်သစ်ပိုးသတ်ဆေးတွေ နေရာဝင်ယူကြဆဲမို့ ဖြစ်သင့်ပါ သလား။

ဒီတော့ လက်ဆင့်ကမ်းသူတွေ က လက်ဆင့်ကမ်းခဲ့တဲ့အချိန်မှယူ တတ်သူတွေက အမိအရဆုပ်ကိုင် ခဲ့ကြတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း မြေ ကမ္ဘာ ဆက်လက်ရှင်သန်နေနိုင် တာ ထင်ပါရဲ့နော်။ ဒီအထဲမှာ ထင်ရှားသူတစ်ယောက်ကိုတော့ ကြားဖူးကြပါလိမ့်မယ်။ ၁၉၇၀ ပြည့် နှစ်များကစပြီး နိုင်ရိုဘီ (Nairo- bi)မှာ သစ်ပင်သုံးသန်းစိုက်ပျိုးခဲ့သူ Wangari Maathai ပါပဲ။ သူ့ရည် ရွယ်ချက်က သစ်တောထိန်းသိမ်း ရေးနဲ့ မြေဆီလွှာပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု ကာကွယ်နိုင်ရေးအတွက်ပါ။ တစ် ဖက်က ဆင်းရဲတဲ့ကင်ညာ (Ken- ya) ပြည်သူတွေအတွက် ထင်းသုံး စွဲနိုင်ရေးကို ကူညီဖြေရှင်းပေးခဲ့ တာလည်း ပါပါတယ်။ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးတွေကို ခုလိုအသိပညာ ပေးရင်း ဝိုင်းဝန်းစိုက်ပျိုးလာအောင် စည်းရုံးနိုင်ခဲ့သူလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်မှာ ငြိမ်းချမ်းရေး နိုဘယ်လ်ဆုကို ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ကင်ညာမှာ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်း ရေးဒုတိယဝန်ကြီးအဖြစ် ရွေးချယ် ခန့်ထားခြင်းခံရပြီး ကမ္ဘာမြေစိမ်း လန်းစိုပြည်စေမယ့် လုပ်ငန်းများ စွာကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရင်း အသက် ၇၁ နှစ်မှာ ကင်ဆာရောဂါ နဲ့ ကွယ်လွန်သွားပါတယ်။ Wan- gari လိုပဲ ကမ္ဘာကြီးပူဇွန်းမှုဖြင့် တက်နေတာရယ်၊ လေထုညစ်ညမ်း နေတာတွေရယ်ကို သစ်ပင်စိုက်

ပျိုးရင်း ကာကွယ်ဖို့ သတိကပ်မိကြ ပါရဲ့လား။

အထက်ပါ ထင်ရှားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တွေလို ကမ္ဘာသဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးကဏ္ဍအသီးသီးမှာ ရှေ့ဆက်လုပ်ကိုင်တိုက်ပွဲဝင်နေတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကမ္ဘာ အနှံ့ရှိနေကြပါတယ်။ 'Green- peace' အဖွဲ့ဆို မသိသူ မရှိသ လောက်ပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ တစ်ခုတော့ သတိရှိနေပါမှ ၂၁ ရာစုတိုင်အဆုံး မသတ်နိုင်သေးတဲ့ သဘာဝပတ် ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာကိစ္စ တွေမှာ ကွယ်လွန်သွားပြီဖြစ်ကြတဲ့ လမ်းပြကြယ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ စိတ် ဓာတ်မျိုး အမြဲရှင်သန်နေဖို့ အရေး ကြီးဆုံးပါ။ ခေတ်တွေနှောင်း၊ ခေတ် တွေပြောင်းသွားပေမယ့် သူတို့ပြုစု ခဲ့တဲ့ မှတ်တမ်းတွေ၊ စာအုပ်တွေနဲ့ လုပ်ရပ်တွေကို စံထိုက်အလေး ထားနေရတုန်းမဟုတ်ပါလား။ ဘာ ကြောင့်လဲ။

ဒီပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးရဲ့ မြေကမ္ဘာ ပေါ်ထားခဲ့ကြတဲ့ သံယောဇဉ်တွေ

ဟာ ဖြူစင်ဖြောင့်မတ်လှပါတယ်။ ဘယ်သူ့စေခိုင်းချက်မှမပါ။ မိမိ ရင်က ပေါက်ဖွားလာတဲ့ မေတ္တာ စေတနာတွေနဲ့ရင်းပြီး မြေကမ္ဘာရဲ့ သဘာဝအလှအပတွေကို ထိန်း သိမ်းပေးဆပ်သွားခဲ့ကြတာပါ။ ဘာ မျှော်လင့်ချက်၊ ဘာအပေးအယူမှ မရှိခဲ့ကြပေမယ့် မြေကမ္ဘာနဲ့တော့ အပေးအယူလုပ်ဖြစ်ခဲ့ကြပါတယ်။ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ အရင်းအမြစ်တွေကို ထုတ်ယူသုံးစွဲကြတဲ့နေရာမှာ အလှ တရားတွေကို စောင့်ရှောက်ပြီး ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုတွေအတွက် ပြန် လည်ဖြည့်တင်းပေးဆပ်သွားခဲ့ကြ ပါတယ်။

သူတို့အားလုံး ကွယ်လွန်သွား ကြပြီဖြစ်ပေမယ့် သူတို့အားလုံး ထားခဲ့ကြတဲ့ စေတနာတွေ၊ ဆန္ဒ တွေအတွက် မြေကမ္ဘာကို လေးစား တန်ဖိုးထားကြရင်း ပါရမီဖြည့်နိုင် သူတွေဖြစ်ပါစေလို့ဆန္ဒပြုပါတယ်။

■ ဒေါ်သန်းစင်

စစ်စည်းရုံးခြင်း၌ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရမည့်လုပ်ငန်းများ

■ ဇော်မင်းထွန်း(ရေနံချောင်း)

စစ်စည်းရုံးမှုအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

စစ်စည်းရုံးမှုအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်၏ လူအင်အား၊ ပစ္စည်းအင်အားနှင့် နေငွေကြေးအင်အား စသည့်ရှိရှိသမျှအင်အားတို့ကို ငြိမ်းချမ်းစဉ် ကာလကတည်းက စနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲ၍ စစ်ဖြစ်လာသောအခါတွင် နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးအတွက် အစီအစဉ်တကျ လျင်မြန်စွာအသုံးပြုနိုင်စေရေးပြင်ဆင်ထားခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းသည်ပင်လျှင် နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေး တည်ဆောက်မှုအတွက် အရေးကြီးဆုံးအချက်ဖြစ်သည်။

စစ်စည်းရုံးမှုအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းအား မည်မျှအထိ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပြုလုပ်ရမည်နည်းဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်သည် စစ်စည်းရုံးမှုအား မည်မျှအထိလျင်မြန်စွာ ပြုလုပ်နိုင်သနည်းဆိုသည်နှင့် နိုင်ငံတော်အတွင်း၌ စစ်၏မူလအင်အား မည်မျှထိရှိသနည်းဆိုသည့်အချက်အပေါ်၌ မူတည်သည်။

ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအများစုသည် ခေတ်သစ်စစ်နှင့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးအခြေအနေတို့၏တောင်းဆိုချက်အရ စစ်စည်းရုံးမှုအား ဆောင်ရွက်ရာ၌ နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတည်ဆောက်မှုနှင့် စစ်စည်းရုံးမှုအား ဟန်ချက်ညီဆောင်ရွက်သွားရန် ကြိုးစားလာရပေသည်။ နိုင်ငံတော် ကာကွယ်ရေးနှင့် စစ်ရေးကိုသာ အလေးထားဆောင်ရွက်ပါက နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးနှင့် စီးပွားရေးတို့ ယုတ်လျော့ကျဆင်းကာ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးလည်း ကျဆင်းလာမည်ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့်စီးပွားရေးကိုသာဂရုပြု၍ နိုင်ငံတော် ကာကွယ်ရေးနှင့်စစ်ရေးကို လျစ်လျူရှုမိပါကလည်း ပြည်တွင်းပြည်ပဆန့်ကျင်ဘက်အင်အားစုများ၏ လွယ်ကူစွာနှောင့်ယှက်မှုကြောင့် နိုင်ငံတော်၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် စီးပွားရေးကျဆင်းလာမည်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ခေတ်သစ်ကမ္ဘာ၌ စစ်စည်းရုံးမှုအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ကြရာတွင် နိုင်ငံ၏နယ်ပယ်အသီးသီးအား စည်းရုံးနိုင်ရန်အတွက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆောင်ရွက်လာရခြင်းကြောင့် ကြီးမားရှုပ်ထွေးသည့်အသွင်သဏ္ဌာန်လည်း ဆောင်လာပါသည်။

လူအင်အားဆိုင်ရာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရမည့်လုပ်ငန်းများ

စစ်ဟူသည် လူ့သမိုင်းအစကပင် လူတို့၏ဆောင်ရွက်ချက်ကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာရပြီး လူတို့၏လူနေမှုဘဝ သဖွယ်ပင်ဖြစ်၍ စစ်စည်းရုံးမှု၌ လူအင်အားဆိုင်ရာ စစ်စည်းရုံးမှုသည် အရေးကြီးသော အရင်းအမြစ်ဖြစ်ပါသည်။ စစ်ပွဲ၌ စစ်ဆင်ရေးအတွက် တိုက်ရိုက်အသုံးပြုသည်ဖြစ်စေ၊ တိုက်ရိုက်အသုံးမပြုဘဲ စစ်ပွဲအထောက်အကူ လုပ်ငန်းများ၊ ထောက်ပံ့ရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်စေ၊ စစ်ကာလကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက် ခြင်း၌ဖြစ်စေ၊ စစ်ကာလလူမှုဘဝစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်ဖြစ်စေ လူအင်အားမြောက်မြားစွာကို အသုံးပြုရပါမည်။ ထို့ကြောင့် လူအင်အားဆိုင်ရာစစ်စည်းရုံးမှု (Manpower Mobilization) အား စစ်ဘက်ဆိုင်ရာအင်အား (စစ်အင်အား) အတွက် စစ်စည်းရုံးခြင်းနှင့် စစ်ပွဲအထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများအတွက် စစ်စည်းရုံးခြင်းဟူ၍ အဓိကအားဖြင့် (၂) ပိုင်းခွဲခြားနိုင်ပါသည်။

(က) စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အင်အား (စစ်အင်အား) အတွက် စစ်စည်းရုံးခြင်းကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု၊ ၎င်းကြိုတင် ပြင်ဆင်မှု၌ အမြဲတမ်းတပ်များအတွက် လိုအပ်သောအင်အားပြည့်မီစေရေး၊ အရန်တပ်များဖွဲ့စည်း ရေး၊ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ပေါ်လာရေး၊ နောက်ထပ် လိုအပ်သောအင်အားများဖြည့်ဆည်း ပေးနိုင်မည့် ထိရောက်လက်တွေ့ကျသောအင်အားများ၊ အစီအစဉ်များပေါ်ပေါက်လာစေရေး စသည် တို့ပါဝင်ပါသည်။ လူအင်အားဆိုင်ရာစစ်စည်းရုံးမှုအား ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက် မှာ နိုင်ငံတော်၏စစ်စည်းရုံးမှုအား လျင်မြန်ထိရောက်စေရေးစွမ်းအားမြှင့်တင်ပေးရန်နှင့် စစ်ဆင်ရေး တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်နိုင်မှုစွမ်းရည်ကို မြှင့်တင်ပေးရန်တို့ဖြစ်သည်။ အမြဲတမ်းတပ်များ၊ အရန် တပ်များ၊ ပြည်သူ့စစ်များ၊ အထူးတပ်ဖွဲ့များ၊ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာအဖွဲ့များ၊ အခြေခံ ပညာအလယ်တန်းမှသည် တက္ကသိုလ်ကောလိပ်အဆင့်ထိ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများအစရှိသည့် ပြည်သူလူထုအားလုံးတို့သည် နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးအတွက် လူအင်အားစုစည်းပြင်ဆင်ရာ၌ ကျရာအခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်နိုင်ရေး အရေးကြီးပါသည်။ ၎င်းပြင်ဆင်မှုအပိုင်း၌ အမြဲတမ်းတပ်မတော် သည် နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးအတွက် အချိန်ကာလတိုင်းအသင့်ရှိနေရမည်ဖြစ်ပြီး ကျန်အင်အားစု များမှာမူ စစ်စည်းရုံးမှုမှတစ်ဆင့် လက်နက်ကိုင်၍ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးတာဝန်ကို ကျရာနေရာမှ ထမ်းဆောင်ရမည့် နိုင်ငံတော်၏အရန်အင်အားများပင် ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အောက်ပါတို့ကိုလည်း ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်-

(၁) အမြဲတမ်းတပ်မတော်၏အင်အားကို လုံလောက်မှုရှိနေစေရေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးအတွက် တစ်ခုတည်းသော အဓိကကျောရိုးမှာ နိုင်ငံ၏ အမြဲတမ်းတပ်မတော်သာဖြစ်ပါသည်။ စစ်ဆင်ရေးတာဝန်များကို အချိန်ပြည့်ထမ်းဆောင်နိုင် သော တစ်ခုတည်းသောအဖွဲ့အစည်းလည်းဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံ၏ အမြဲတမ်းတပ်မတော်သည် ငြိမ်းချမ်းစဉ်ကာလ၌ အနာဂတ်ကာလတွင် ဖြစ်လာနိုင်သောစစ်ပွဲ၊ နိုင်ငံ၏အင်အား၊ ရန်ဘက် အင်အားစုများ၏အခြေအနေတို့အပေါ်မူတည်၍ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးအတွက် လုံလောက်သော အာမခံချက်ပေးနိုင်မည့် အနည်းဆုံးနှင့် ပြည့်စုံလုံလောက်မှုရှိသည့်အင်အား အမြဲရှိနေစေရေး အရေးကြီးသည်။ ထိုတပ်မတော်သည် အချိန်မရွေးပေါ်ပေါက်လာနိုင်သော အရေးပေါ်ကိစ္စများအား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းရှိရမည်ဖြစ်ပြီး စစ်ပွဲဖြစ်ပွားလာပါက တပ်မ တော်အားအခြေခံ၍ စစ်စည်းရုံးမှုပြုကာ စစ်အင်အားကို တိုးချဲ့နိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။ စစ်ကို နိုင်ငံအောင်တိုက်နိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ငြိမ်းချမ်းစဉ်ကာလ၌ အမြဲတမ်းတပ်မတော်သည် အင်အား

ကျစ်လျစ်သေးငယ်သော်လည်း စွမ်းရည်မြင့်မားရပါမည်။ စစ်ပွဲစတင်သည်နှင့် စစ်စည်းရုံးခြင်းဖြင့် အင်အားတိုးချဲ့တည်ဆောက်၍ တိုက်ပွဲဝင်နိုင်စွမ်းရှိရမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂) **အရန်တပ်များဖွဲ့စည်းပြင်ဆင်ခြင်း။** အရန်တပ်များဖွဲ့စည်းခြင်းသည် ခေတ်သစ်စစ်ပွဲများ၌ တပ်မတော်အား လူအင်အားဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအများစုသည် စစ်ကာလ၌ တပ်မတော်အား အမြန်ဆုံးအင်အားဖြည့်တင်းနိုင်ရေး အရန်တပ်ဖွဲ့စည်းမှုနည်းလမ်းကို အလေးထားဆောင်ရွက်ကြသည်။ ထိုသို့ အရန်တပ်များဖွဲ့စည်းထူထောင်ရာတွင် အရန်တပ်နှင့် အမြဲတမ်းတပ်မတော်တို့၏အချိုးအစားသည် သင့်လျော်မှုရှိရန် အရေးကြီးသကဲ့သို့ အရန်တပ်များသည်လည်း ခေတ်သစ်စစ်၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ တာဝန်အမျိုးမျိုးထမ်းဆောင်နိုင်ရေး၊ ပုံစံကျဖွဲ့စည်းမှုရှိရေး၊ ဒဏ်ခံနိုင်ရေးတို့ရှိရန် စည်းရုံးလေ့ကျင့်မှုရှိရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အရန်တပ်ဆိုစေကာမူ ဖွဲ့စည်းပုံ၊ လက်နက်၊ ချပ်ဝတ်စသည်တို့၌ အမြဲတမ်းတပ်မတော်နှင့်မခြား ပြည့်စုံမှုရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ပေးထားရမည်ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ စစ်ကာလ၌ အရန်တပ်များသည် တပ်ဖြန့်မှု၊ စစ်ဆင်နှံ့မှုတို့အား လျင်မြန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(၃) **လက်နက်ကိုင်လူထုအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းပြင်ဆင်ခြင်း။** လက်နက်ကိုင်လူထုအဖွဲ့အစည်းများသည် သက်ဆိုင်ရာနယ်မြေဒေသများအား ကာကွယ်ရန်၊ စစ်ဆင်ရေးများ၌ တပ်မတော်အား ကူညီရန်၊ ပြည်သူ့စစ်စစ်ဆင်ရေးကို ဖော်ဆောင်ရန်နှင့် အမြဲတမ်းတပ်မတော်အား လျင်မြန်စွာ အင်အားတိုးချဲ့နိုင်ရေး အခြေခံအုတ်မြစ်အဖြစ်ထားရှိရန်အတွက် အရေးပါသောအဖွဲ့ဖြစ်သဖြင့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတိုင်းက အလေးထားသောအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ လက်နက်ကိုင်လူထုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ရေးအတွက် အဓိကသော့ချက်မှာ နိုင်ငံ၏လူမှုအဖွဲ့အစည်းနယ်ပယ်အသီးသီးအား လွှမ်းခြုံနိုင်သည့်နိုင်ငံရေးနှင့် စစ်ရေးဆိုင်ရာဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းများ ပြဌာန်းခြင်းနှင့် နိုင်ငံရေးဦးဆောင်မှုအောက်၌ ဥပဒေနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

(၄) **အရန်စစ်မှုထမ်းဆောင်မှုစနစ်ပြဌာန်းပြင်ဆင်ခြင်း။** အရန်စစ်မှုထမ်းအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်းဆိုသည်မှာ အရပ်သားများအား စစ်ရေးစစ်ရာတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်စေခြင်းပင်ဖြစ်ပြီး အရန်စစ်မှုထမ်းအရာရှိ၊ အရန်စစ်မှုထမ်းစစ်သည်ဟူ၍ အဆင့်လိုက်တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြရပါသည်။ အရန်စစ်မှုထမ်းအဖြစ် စာရင်းသွင်းထားသူများ၏အဓိကတာဝန်မှာ အရန်စစ်မှုထမ်းဆောင်ရန် တာဝန်သတ်မှတ်ခံရချိန်အတွင်း၌ နိုင်ငံတော်မှထုတ်ပြန်ထားသည့်အတိုင်း စစ်မှုထမ်းဆောင်ခြင်း၊ ဥပဒေအတိုင်းလိုက်နာခြင်း၊ စစ်ရေးဆိုင်ရာလေ့ကျင့်မှုများ၌ ပါဝင်လေ့ကျင့်ရခြင်း၊ စစ်ဆင်ရေးတာဝန်များထမ်းဆောင်ရခြင်းနှင့် အမြဲတမ်းတပ်မတော်သားအဖြစ် စာရင်းပေးသွင်းနိုင်ရေး အမြဲအဆင်သင့်ဖြစ်နေခြင်းတို့ပင်ဖြစ်ပါသည်။ အရန်စစ်မှုထမ်းတာဝန်ထမ်း

ဆောင်စေမှုသည် နိုင်ငံတော်၏ကာကွယ်ရေးအရန်အင်အား ပြည့်ဝစေရေးအတွက် အာမခံချက် တစ်ခုဖြစ်ပြီး တပ်အင်အားတိုးတက်စေရေး စစ်စည်းရုံးမှုအား အမြန်ဆုံးဖော်ဆောင်နိုင်သော နည်းလမ်းတစ်ခုလည်းဖြစ်ပါသည်။ အရန်စစ်မှုထမ်းဆောင်ခြင်းစနစ်ပြဋ္ဌာန်းကြရာ၌ လက်တွေ့ ကျသော အရန်အဖွဲ့များဖွဲ့စည်းခြင်း၊ အရန်စစ်မှုထမ်းအရာရှိ၊ စစ်သည်များအား အရည်အချင်း အရ ခွဲခြားရွေးချယ်ခြင်းနှင့် တာဝန်များသတ်မှတ်ခြင်း၊ ကဏ္ဍအလိုက် ကွဲပြားခြားနားသည့် လေ့ကျင့်မှုများပြုလုပ်ခြင်း၊ အဖွဲ့အလိုက် အစုအဖွဲ့များဖွဲ့စည်းခြင်း၊ အင်အားဆိုင်ရာမှတ်တမ်း တင်မှုပြုလုပ်ခြင်း၊ တာဝန်ထမ်းဆောင်နိုင်မှုအပေါ်မှတ်တမ်းတင်ခြင်း စသည်တို့ပြုလုပ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) စစ်ပွဲအထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများအတွက် လူအင်အားစုစည်းမှုဆိုင်ရာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း။

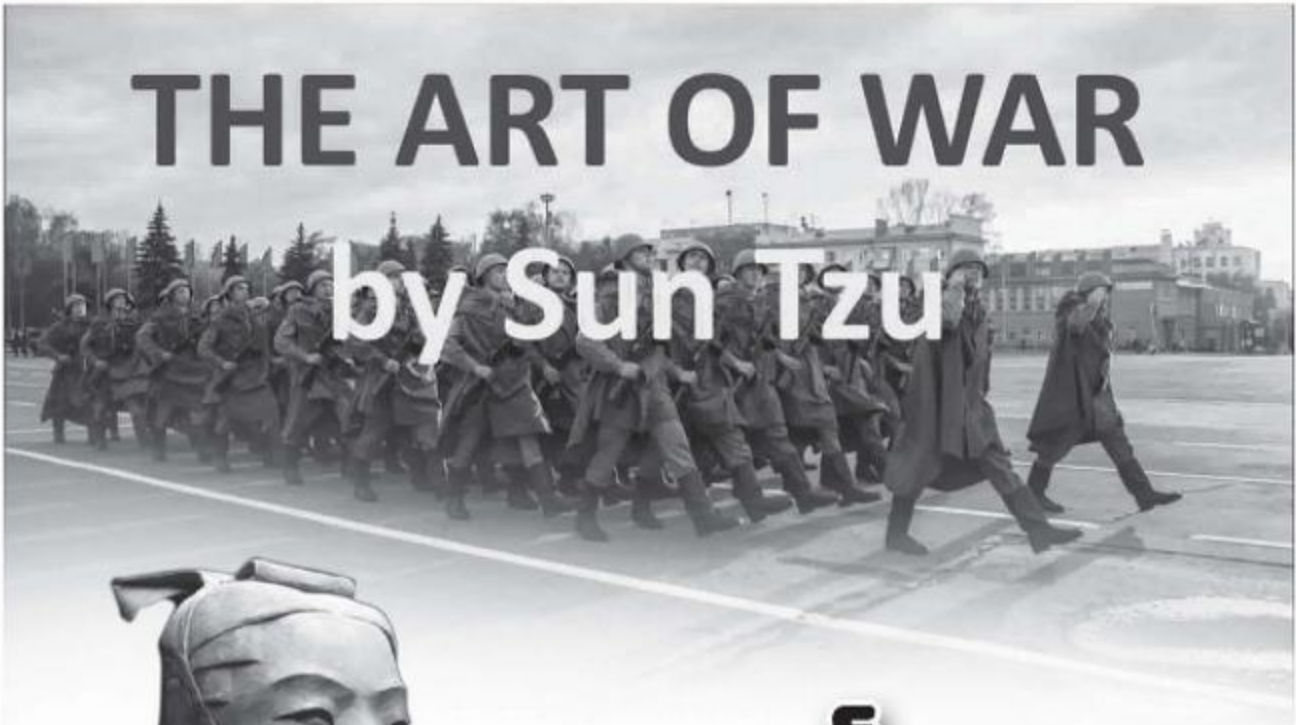
ထိုကဲ့သို့ပြင်ဆင်ခြင်းတွင် ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင်အား ကူညီနိုင်ရန်အတွက် အင်အားဆိုင်ရာစည်းရုံးမှုပြု ခြင်း၊ စစ်ကာလ၌ လူမှုဘဝတည်ငြိမ်စေရေးစီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ စစ်ကာလအတွင်းလိုအပ်သော ကုန်ပစ္စည်း များထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် အင်အားစုစည်းခြင်း စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းကဲ့သို့ ကြိုတင် ပြင်ဆင်ခြင်း၌ ပြည်သူလူထုတို့သည် အထောက်အကူပြုအဖွဲ့အသီးသီး၌ပါဝင်လျက် နိုင်ငံတော် ကာကွယ်ရေးတာဝန်အား ထမ်းဆောင်ခြင်းသည် အဓိကအနှစ်သာရဖြစ်သည်။ အထောက်အကူပြု လုပ်ငန်းများ၌ လူထုအင်အားဖြင့် ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာပြင်သို့ လက်နက်ခဲယမ်းများ ပို့ဆောင်ပေးခြင်း၊ တပ်မတော်အတွက် စားနပ်ရိက္ခာ၊ စစ်အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးခြင်း၊ ကယ် ဆယ်ရေးနှင့် ဒဏ်ရာရသူများသယ်ဆောင်ပေးခြင်း၊ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာအဆောက်အအုံများ တည် ဆောက်ပေးခြင်းနှင့် ကာကွယ်ပေးခြင်း၊ နေ့စဉ်လူနေမှုဘဝအတွက် လိုအပ်ချက်ဖြစ်သည့် အခြေခံ ပစ္စည်းများစုဆောင်းခြင်း၊ ထောက်ပံ့ခြင်း၊ စစ်အသုံးအဆောင်များကူညီထုတ်လုပ်ပေးခြင်း၊ ပို့ဆောင် ရေးအရန်ကိရိယာများထုတ်လုပ်ခြင်း၊ နောက်ပိုင်း နယ်မြေ၌ စစ်အတွက်လိုအပ်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ပေးခြင်း စသည့်မြောက်မြားစွာသောလုပ်ငန်းများပါဝင်ပါသည်။ ခေတ်သစ်နည်းပညာနှင့် ဒေသန္တရစစ်ပွဲများ၌ ပြည်သူလူထုမှ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာပြင်သို့ကူညီပေးမှုသည် တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ပိုမိုအရေးကြီးလိုအပ်လာသည့်အပြင် ပြည်သူလူထုထဲမှ နည်းပညာဆိုင်ရာအကူအညီ၊ ကျွမ်းကျင်မှု ဆိုင်ရာအကူအညီနှင့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ ပိုမိုလိုအပ်လာနေသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ပြည်သူ လူထုထဲမှ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များဖြစ်သော ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးကျွမ်းကျင်သူများ၊ ကျန်းမာရေး လုပ်သားများ၊ စက်ယန္တရားနှင့်ယာဉ်မောင်းများ၊ အမျိုးမျိုးသော နိုင်ငံခြားဘာသာစကားပြန်၊ ဘာသာ ပြန်များတို့အား စစ်မြေပြင်၌ လိုအပ်မှုသည် များပြားလာလျက်ရှိပါသည်။ ၎င်းကဲ့သို့ မြားမြောင် ကျယ်ပြန့်သောစစ်ပွဲအထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများအား ပြည်သူလူထုမှ ထိရောက်စွာကူညီနိုင်ရေး စစ်စည်းရုံးရာ၌ အခြေခံအကျဆုံးအချက်မှာ ငြိမ်းချမ်းစဉ်ကာလကတည်းက ကူညီနိုင်သည့်ကဏ္ဍ အလိုက် စာရင်းဇယား၊ မှတ်ပုံတင်များ ပြုစုထားရှိခြင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့ထားခြင်းပင်ဖြစ်ပါ သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာ၌ ဒေသအလိုက်ပြည်သူလူထုအတွင်း ရင်းနှီးစွာစည်းရုံးဝင်ရောက်လျက် စစ်ကာလ၌ အမှန်တကယ်လုပ်ဆောင်နိုင်မည့် အကူအညီလုပ်ငန်းများကိုစုံစမ်းခြင်း၊ သိရှိအောင်လုပ် ခြင်း၊ ၎င်းအတိုင်း မှတ်တမ်းထားရှိသုတေသနပြုလျက် စစ်ကာလအထောက်အကူပြု လူအင်အား စုစည်းမှုဆိုင်ရာစစ်စည်းရုံးရေးစီမံချက်ရေးဆွဲထားရန်နှင့် ပြည်သူလူထုမှသိအောင် သက်ဆိုင်ရာ အပိုင်းလိုက်၊ ဒေသအလိုက်ထုတ်ပြန်ထားရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ပစ္စည်းအင်အားဆိုင်ရာကြိုတင်ပြင်ဆင်ရမည့်လုပ်ငန်းများ

ပစ္စည်းအင်အားဆိုင်ရာကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု၌ စစ်ကာလတပ်မတော်အတွက် လိုအပ်မည့်အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို စုဆောင်းခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းစသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များ ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းစဉ်အား ဆောင်ရွက်ရာ၌ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများအား အင်တိုက်အားတိုက်ထုတ်လုပ်လျက် နိုင်ငံတော်အရန်၊ တပ်မတော်အရန်၊ ဒေသဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များအတွက် အရန်ဟူ၍ သိုလှောင်စုဆောင်းထားနိုင်ရေး အလေးထားဆောင်ရွက်ရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံ၌ထွက်ရှိသော ဓာတ်သတ္တုသယံဇာတများအနက် မဟာဗျူဟာမြောက်အရေးကြီးဓာတ်သတ္တုများ၏အခန်းကဏ္ဍမှာ အရေးကြီးသဖြင့် အမေရိကန်တို့အနေဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကာလကတည်းက စတင်အလေးထားဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ စစ်အတွက်လိုအပ်သည့် ဓာတ်သတ္တုသယံဇာတများအား စစ်အတွင်း ပြတ်လပ်မှုမရှိစေရေးနှင့် ပြိုင်ဘက်နိုင်ငံများမှ ပိတ်ပင်မှုမရှိစေရေး စစ်စည်းရုံးခြင်း (War Mobilization) လုပ်ငန်းစဉ်များအတိုင်း ကြိုတင်စုဆောင်းခြင်း၊ အရန်ထားရှိခြင်း ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ အမေရိကန်တို့အနေဖြင့် ယနေ့အချိန်ထိ ၎င်းကိစ္စအား အလေးထားဆောင်ရွက်လျက်ရှိကာ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းများ စုပုံခြင်းအစီအစဉ် (NDS- Program National Defence Stockpile Program)အား နှစ်စဉ် ဇန်နဝါရီလ ၁၅ ရက်၌ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးက ကွန်ဂရက်သို့တင်ပြရကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွက် ဓာတ်သတ္တုများစုပုံရန် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၁ မီလီယံခွင့်ပြုထားပြီး ပြတ်လပ်နိုင်မည်ဟုခန့်မှန်းထားသည့်သတ္တု ၁၅ မျိုး၊ စုပုံရမည့်သတ္တု ၁၆ မျိုးရှိပါသည်။ ၎င်းကဲ့သို့ ဓာတ်သတ္တုများအား စစ်စည်းရုံးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များ၌ အကျိုးရှိရှိအသုံးပြုရန်လိုအပ်ပါသည်။ ပစ္စည်းအင်အားဆိုင်ရာစည်းရုံးမှုအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း၌ နိုင်ငံတော်အပိုင်းမှ အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်-

- (က) နိုင်ငံတော်၏စီးပွားရေးတိုးတက်စေမှုကို မယုတ်လျော့စေဘဲ စစ်ကာလအထောက်အကူပြုပစ္စည်းကိရိယာအသုံးဆောင်များ ထုတ်လုပ်နိုင်ရေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း။
- (ခ) စစ်ကာလအသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများထုတ်လုပ်ရာ၌ ပြည်ပပို့ကုန်၊ ပြည်တွင်းသုံးကုန်နှင့် စစ်ကာလလူနေမှုဘဝတည်ငြိမ်စေရေး၊ သိုလှောင်ရန်လိုအပ်ကုန်များအား အချိုးအစားညီ ထုတ်လုပ်နိုင်ရေး ကြိုတင်စီမံမှုပြုခြင်း။
- (ဂ) မဟာဗျူဟာအရေးကြီးပစ္စည်းများသိုလှောင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုအား နိုင်ငံတော်အဆင့်၏ ထိန်းချုပ်မှုအောက်၌ ထားရှိခြင်း။
- (ဃ) မဟာဗျူဟာပစ္စည်းထားသိုရာနေရာများအား ကာကွယ်ခြင်း။
- (င) ဖြန့်ဖြူးခြင်းနှင့်ရွှေ့ပြောင်းခြင်း၊ သယ်ပို့ခြင်း၊ စီမံချက်ရှိခြင်း။
- (စ) မဟာဗျူဟာပစ္စည်းများမပြတ်တောက်စေရေး ပြည်ပနိုင်ငံများနှင့်မိတ်ဆွေနိုင်ငံများမှ တင်သွင်းခြင်းအစီအစဉ်။
- (ဆ) မိမိနိုင်ငံရှိ မဟာဗျူဟာမြောက်ပစ္စည်းများ ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ ပိုလျှံသလောက် အနည်းဆုံးအတိုင်း အတာသာ တင်ပို့ခြင်းနှင့် ရန်ဘက်ဖြစ်လာနိုင်သောနိုင်ငံများသို့ လုံးဝရောင်းချမှုမပြုရေး၊ ပိတ်ပင်ရေးအစီအစဉ်။
- (ဇ) စစ်အတွင်း၌ ဈေးကွက်အား အစိုးရမှချုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် နေ့စဉ်လိုအပ်ချက်တို့အား လိုအပ်ပါက ရာရှင်စနစ်ကျင့်သုံးရန် စီမံချက်ကြိုတင်ရေးဆွဲထားခြင်း။
- (ဈ) ပစ္စည်းအင်အားဆိုင်ရာ စစ်စည်းရုံးမှုအဖွဲ့များထူထောင်ခြင်း။

ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။
■ ကော်မင်းထွန်း(ရေနံချောင်း)

သေနင်္ဂဗျူဟာ စစ်အတတ် ပညာ ချစ်နိုင်(စိတ်ပညာ)

ယခင်လမှအဆက် ➤

စစ်အင်အားစုရုံးခြင်း

- ၁။ ရန်သူနှင့် ရင်ဆိုင်ရန်သွားလျှင် တောင်များကို ရှောင်ကွင်းချီတက်၍ တောင်ကြားအတိုင်းချီခဲ့ပါ။ ကုန်းမြင့်ပေါ်မှာ စခန်းချတပ်စွဲပါ။ နေရောင်ရသော ဘက်မှာအခြေပြပါ။
- ၂။ တောင်စောင်းအဆင်းအတိုင်း ရန်သူကို အပေါ်စီးမှတိုက်ခိုက်ပါ။ ရန်သူကိုမေ့တက်ပြီး မတိုက်ရစေနှင့်။
- ၃။ တောင်ပေါ်တိုက်ပွဲမှာ မြေပြင်အခြေအနေကို သေချာစွာရွေးချယ်၍ အခွင့်သာ

- အောင် အသုံးချရမည်။
- ၄။ မြစ်တစ်ခုကို ဖြတ်ကျော်ပြီးလျှင် ကမ်းနှင့်နီးနီးနေရာ၌ စခန်းမချနှင့်။
- ၅။ မြစ်ကို ဖြတ်ကူးချီတက်လာနေသောရန်သူအား မြစ်ထဲမိမိတပ်က ဆင်းပြီး မတိုက်ခိုက်ပါနှင့်။ ရန်သူတပ်တစ်ဝက် ကုန်းပေါ်တက်ပြီးမှ တိုက်ခိုက်ခြင်းက ပိုမိုအကျိုးအမြတ်ရသည်။
- ၆။ ရန်သူမိမိဘက်ကူးလာသည်ကို မလိုလားသဖြင့် တိုက်လိုခိုက်လိုစိတ် ထက်သန်ကာ မြစ်ကမ်းမှာ ရင်ဆိုင်မတိုက်

- လေနှင့်။ နေရောင်ရှိသော ကုန်းမြင့်မြစ်ညာမှာ နေရာယူပါ။ မြစ်အကြောင်းဘက်မှာ နေရာမယူရ။
- ၇။ မြစ်နားတစ်ဝိုက် မြေမြင့်ရာမှ နေရာယူပြီး တိုက်ရမည်။
- ၈။ စိမ့်မြေ၊ ရွှံ့ညွန့်ဗွက်တော၊ သို့မဟုတ် မြစ်ကို ဖြတ်ကူးရာတွင် မိမိတပ်များ လျင်မြန်စွာ ဖြတ်ရမည်။ အချိန်မကြာရှည်မနှောင့်နှေးစေရ။ မိမိ၏ လှေလောင်းတို့ကို ရန်သူ၏ မြစ်ညာဘက်မှာ နေရာယူရမည်။ ရွှံ့ညွန့်ထူသောမြေမျိုးတွင် မြက်ရှိသော မြေ သစ်

ပင်များ နောက်မှာရှိသော နေရာမျိုးမှာ တပ်ကို နေရာ ယူပါ။

၉။ တတ်နိုင်သမျှ မြေအနေ အထားမြင့်သော နေရာမှာ တပ်ကို ထားရမည်။

၁၀။ မြေပြန့်မြေအနေအထားတွင် တိုက်ပွဲဆင်ရလျှင် မိမိစစ် ကစားရန် အရေးသာသော နေရာတွင် နေရာယူပါ။ ညာ ဘက်နှင့် နောက်ဘက်တွင် ကုန်းမြင့်ခင်တန်းရှိပါစေ။ အန္တရာယ်က ရှေ့မှာရှိပြီး နောက်ပိုင်းလုံခြုံမှုရမည်။

၁၁။ ဤသည်ကား ညီညာပြန့်ပြူး သောဒေသတွင် တပ်အနေ အထားစုဖွဲ့နည်းဖြစ်ပေသည်။

၁၂။ ဤနည်းပရိယာယ်များသည် ရွေးတရုတ်ကေရာဇ်များ စစ် နိုင်ခဲ့ကြသော မြေအနေ အထားပေါ် မူတည်၍လှုပ် ရှား စစ်ကစားနည်းများဖြစ် ကြ၏။ (တောင်ပေါ်တိုက်ပွဲ၊ မြစ်တွင်းတိုက်ပွဲ၊ ညွှန်တော တိုက်ပွဲ၊ မြေပြန့်တိုက်ပွဲ)

၁၃။ တောင်ပေါ်တိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲ လျှင် မြေနိမ့်ထက် ကုန်းမြင့် ကိုလည်းကောင်း၊ အရိပ်ကျ သောနေရာထက် နေရောင် ရသောမြေကိုလည်းကောင်း ရွေးချယ်ပါ။ သို့မှသာ သင်၏ တပ်သည် ကျန်းမာရေး ပိုမို ကောင်းစေလိမ့်မည်။ သင်၏ တပ်သည် ခိုင်မာစွာ တပ် စခန်းချနိုင်လိမ့်မည်။ မရေ မတွက်နိုင်သောရောဂါ ဘယ

Sun Tzu's THE ART OF WAR

孫子兵法

ဘေးများမှလည်း ကင်းဝေး စေလိမ့်မည်။ ယင်းသည် အောင်ပွဲခံရဖို့ သေချာစေ သောအချက်တစ်ရပ်ပင်ဖြစ် ၏။

၁၄။ အကယ်၍ ကုန်းကမူ၊ တောင် ပူစာ၊ ရေမြောင်း၊ တာတမံ စသည်တို့နှင့် နီးသောနေရာ တွင်ဆိုလျှင်နေရောင်ရသော ဘက်ကို ရွေးချယ်ပါ။ ရန် သူ့မြစ်ညာဘက်တွင်နေရာ ယူပါ။ ရန်သူသည် မိမိ၏ အောက်ဘက်မှာရှိပါစေ။

၁၅။ ဤနည်းသည် တပ်မတော် အတွက် အကျိုးရှိစေသည်။ မြေအနေအထား၏ အကူ အညီကို ရယူခြင်းဖြစ်သည်။

၁၆။ ရေစီးသန်သောမြစ်ချောင်း များ၊ နက်ရှိုင်းသောစမ်း၊ မတ် စောက်သောအကျဉ်းအကျပ်၊ နက်ရှိုင်းသော လျှိုမြောင် ချိုင့်ဝှမ်း၊ သွားလာရခက်ခဲ သောနေရာများ၊ ထောင် ချောက်သဖွယ်နေရာများ၊ ပိုက်ကွန်သဖွယ်နေရာများ

စသည့် အတားအဆီးအခက် အခဲတို့ကို ဖြတ်သန်းရစဉ် တွင် လျင်မြန်နိုင်သမျှလျင် မြန်စွာချီတက်ရွေ့လျားလော့။ ဝေးနိုင်သမျှ ဝေးအောင်ခွာ လော့။

၁၇။ မိမိက ဝေးစွာရှောင်ခွာပါ။ ရန်သူကို ထိုဒေသထဲသို့ ဆွဲ ချလော့။

၁၈။ တပ်ချရာနေရာ လက်တစ် ကမ်းအကွာတွင် အန္တရာယ် ရှိသော ကန်၊ အင်း၊ အိုင်၊ ရေ စပ်စပ်၌ မြက်ပင်ကြီးများ မြက်ရိုင်းတောများ ထူထပ် စွာဖုံးသည့် ရွှံ့ညွှန်တော ဒေသအနေအထားမျိုး၊ သစ် တောဖုံးသော တောင်ကြော မျိုး အကယ်၍ ရှိနေလျှင် သတိဖြင့် ရှင်းလင်းရန် လို အပ်သည်။ ထိုနေရာမျိုးမှ ရန်သူ ချုံခိုတိုက်ခိုက်တတ် ၏။ သူလျှိုများ ပုန်းခိုနေ တတ်၏။ စေ့စပ်စွာ တိုက် ကင်းများလှည့်ကာ ရွာဖွေ ရှင်းလင်းအပ်၏။

၁၉။ ရန်သူက သင့်အနီးသို့ ကပ်
နေပြီဖြစ်သော်လည်း ငြိမ်
သက်စွာအောင်းနေလျှင် သူ
တို့မှာ မြေအနောက်ထား
ကောင်းကောင်း တစ်ခုခုကို
ရရှိနေလိမ့်မည်။ ရန်သူသည်
အဝေးတစ်နေရာမှ တိုက်ပွဲ
ကို စိန်ခေါ်နေလျှင် သင့်ကို
ချီစစ်ဆင်လာအောင် သွေး
ဆောင်မြို့ဆွယ်နေခြင်းပင်။
မြေပြန့်လွင်ပြင်တွင် ရန်သူ
တပ်ချပြီး ဟန်ပြနေလျှင် သင့်
ကို ကျိုးသွင်းတိုက်ရန် ငါး
စာချနေခြင်းပင်။ ရန်သူက
အရေးသာမည့် မြေအနောက်
အထား၌ ဖုံးကွယ်၍ တပ်
ဖြန့် ထားပြီ။

၂၀။ တောအုပ်ထဲတွင် သစ်ပင်
များလှုပ်နေလျှင် ရန်သူသည်
ချီတက်ရွေ့လျားနေသည်။

၂၁။ တောတွင်း၌ အတားအဆီး
များစွာချထားသည်ကို တွေ့
ရှိရသည်ရှိသော် လှည့်စားမှု
ရည်ရွယ်ချက် တစ်စုံတစ်ရာ
ရှိရမည်။

၂၂။ ငှက်များ ရုတ်တရက်လန့်ဖျပ်
ပျံသန်းသည်ရှိသော် ရန်သူ
က ချောင်းမြောင်းတိုက်ခိုက်
တော့မည်ကို ကြိုတင်သိရှိ
လော့။

၂၃။ တောတိရစ္ဆာန်များ လန့်ဖျပ်
ပြေးလွှားသည်ရှိသော် ရန်
သူက ရုတ်တရက်တိုက်ခိုက်
တော့မည်ဟု သတိရှိလော့။

၂၄။ အဝေးလွင်ပြင်တွင် ဖုန်လုံး
များ တလိပ်လိပ်လွင့်တက်

လာသည်ရှိသော် ရန်သူစစ်
ရထားတပ်တို့ ချီတက်လာ
နေပြီဟု သိရမည်။ ဖုန်မှုန့်
များ မြင့်မားစွာ မတက်ဘဲ
နိမ့်ပြီး ပြန့်ကားနေပါက
ရန်သူခြေလျင်တပ်များ ချဉ်း
ကပ်ချီတက်လာပြီဟု သိရ
မည်။ ဖုန်ထခြင်း ဟိုတစ်
ကွက်၊ ဒီတစ်ကွက်တွေ့ရ
သော် ရန်သူတပ်ဖြန့်ခွဲပြီဟု
မှတ်။ များလှစွာသော ဖုန်ထ
ခြင်းများ ဟိုဟိုသည်သည်
ရွေ့လျားနေသည်ရှိသော်
ရန်သူစခန်းချရပ်နားနေသည်
ဟုမှတ်။ (တောင်ပေါ်၊
သို့မဟုတ် မျှော်စင်ပေါ်မှာ
ကြည့်ကင်း၏အနက်ကောက်
ရန်အချက်များဖြစ်သည်။)

၂၅။ ရန်သူသံတမန်က နိမ့်ချ
ကျိုးနွံစွာ ဆက်ဆံလာအံ့။
သို့သော် စစ်ပြင်နေခြင်းကို
ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နေအံ့။
ရန်သူသည် နောက်ထပ်ချီ
စစ်ဆင်လိမ့်ဦးမည်။

၂၆။ ရန်သူ၏သံတမန်တို့က ခက်
ထန်မောက်မာဟန်ပြသော်
လည်း ရန်သူတပ်သည် လှုပ်
ရှားပုံ ပျာလောင်ခတ်သော်
သူတို့သည် မကြာမီဆုတ်ခွာ
တော့မည်။

၂၇။ ရန်သူသံတမန်တို့ ချီသာ
ပျူငှာ ပြောဆိုလာကြသော်
အပစ်အခတ်ရပ်စဲရန် သူတို့
လိုလားသည်။

၂၈။ ကြိုတင်နားလည်မှု ယူမထား
ဘဲ ခေတ္တအတိုက်အခိုက်

ရပ်စဲရန် ကမ်းလှမ်းလာခဲ့
သော် ကောက်ကျစ်သော
အကြံအစည်တစ်ခုရှိမည်။

၂၉။ ရှေးဦးစွာ စစ်ရထားများ
တောင်ပံဖြန့်၍ နေရာယူလာ
ပြီးဆိုလျှင် တိုက်ပွဲအတွက်
ရင်ဆိုင်ရန် ရန်သူသည် တပ်
ကိုဖြန့်လေပြီဟု ကြိုသိလော့။

၃၀။ တပ်ဖွဲ့များ လျင်မြန်စွာ ချီ
တက်နေသည်။ စစ်ရထား
များ တန်းစီထားပြီ။ ဤ
အချက်သည်တပ်ကို မျက်
နှာစာ ကျယ်ကျယ်ဖြန့်လျက်
ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်တော့မည့်
လက္ခဏာဖြစ်သည်။

၃၁။ ရန်သူအချို့အဝက် ရှေ့တက်
လာပြီး အချို့အဝက် နောက်
သို့ဆုတ်သော် မိမိကို ဖြား
ယောင်းနေသည်ဟုမှတ်။

၃၂။ ရန်သူစစ်သည်တို့ လုံ့ကို
ထောက်ပြီး မှီနေကြသည်ဆို
လျှင် ရန်သူတပ်မှာ ရိက္ခာ
ပြတ်ပြီ။

၃၃။ ရေရှာသွားသော စစ်သည်
များ ရေကိုတွေ့သည်နှင့် ရေ
အရင်သောက်ပြီးမှ ရေခပ်
ကြသည်ကို ထောက်သော်
ရန်သူတပ်မှာ ရေပြတ်လပ်
လျက် ရှိပြီမှတ်။

၃၄။ ရန်သူသည် အမြတ်ရမည့်
တိုက်ကွက်တစ်ခုကို အခွင့်
အရေးရသော်လည်း မယူ
လိုက်နိုင်သော် အားအင်ကုန်
ခန်း နွမ်းနယ်နေပြီဟုမှတ်။
(တိုက်စိတ်ခိုက်စိတ်ကျဆင်း
နေခြင်းကြောင့်)

၃၅။ ငှက်များ ရန်သူ့စခန်း အထက်နှင့်ဝန်းကျင်၌ စုပြုံ နားနေကြပါက စစ်သည်များ မရှိ။ စခန်းထဲမှာ လူမရှိကြ။

၃၆။ ညအချိန်တွင် ယောင်ယမ်း၍ ထိတ်လန့်အော်ဟစ်သံများကြားရပါက ထိုရန်သူ စိတ်ချောက်ချားနေကြောင်း သိရမည်။

၃၇။ ရန်သူ့တပ်ဖွဲ့များ ဖရိုဖရဲဖြစ်နေလျှင် တပ်မှူး၏အာဏာကို မလေးစားကြတော့ဟု မှတ်။

၃၈။ အလံတံခွန်များ ဟိုဟိုသည်သည် ရွှေ့လျားနေကြလျှင် ပုန်ကန်ရန်ကြံစည်နေကြောင်း ကိုပြသည်။

၃၉။ အရာရှိများ စိတ်တို၊ စိတ်ဆိုးနေတတ်လျှင် ထိုရန်သူ့တပ်၏ စစ်သည်တို့ စစ်ပန်းနေ

ကြကြောင်းကိုပြသည်။

၄၀။ ရန်သူသည် စစ်မြင်းတို့ကို ကောက်ပဲသီးနှံတွေကျွေးနေပြီး စစ်သည်တို့က ကျွဲ၊ နွား၊ ဝက်တို့ကိုသတ်ပြီး ပေါ်စားနေကြပြီး စားအိုး၊ စားခွက်တို့ကို မီးဖိုတွင် မချိတ်တော့ပြီး စခန်းသို့ ပြန်လာရန်ရည်ရွယ်ချက် မရှိတော့။ စိတ်ပျက်အားလျော့၍ ထင်ရာစိုင်းတော့မည်။ အသေခံပြီးတိုက်မည်ဟု သိရ၏။ အဆုံးအဖြတ် တိုက်ပွဲကို ရန်သူတိုက်တော့မည်။ (ဘုရင့်နောင် ဖောင်ဖျက်ကိန်းဟုဆိုရမည်)

၄၁။ တပ်တွင်းမှာ အစုငယ်၊ အဖွဲ့ငယ်များ တီးတိုးတီးတိုးပြောဆိုနေကြသည်ကိုတွေ့ရလျှင် ခေါင်းဆောင်အပေါ် ယုံကြည်

မှုပျက်ယွင်းနေပြီဟု ယေဘုယျမှတ်ယူရမည်။

၄၂။ ရန်သူ့တပ်အတွင်း၌ မကြာခဏဆုပေးခြင်းတွေပြုနေပါက တပ်မှူးမှာ အကြံကုန်နေပြီ။ ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတွေ များလွန်းနေပါက စစ်စည်းကမ်းရိုသေမှု ပျက်ပြားနေပြီဟု မှတ်ယူအပ်သည်။

၄၃။ အရာရှိသည် ငယ်သားများအား ပထမတွင် မာမာတင်းတင်း ဖိနှိပ်ပြီး နောက်ပိုင်း ကြောက်ရွံ့ နောက်တွန့်သွားပါက စည်းကမ်းကိုင်၍မရတော့ဟု သိမှတ်ရမည်။

၄၄။ ရန်သူက သင်နှင့်ရင်ဆိုင်ရာတွင် စိတ်ဓာတ်မြင့်မားနေဆဲဖြစ်အံ့။ အချိန်ဆွဲပြီး တိုက်လည်း မတိုက်၊ ခွာလည်းမခွာဘဲ ရှိနေသော် ရန်သူ၏

အခြေအနေကို ကြိုတင်၍
ပြည့်စုံစွာ သတင်းထောက်
လှမ်း ရယူသင့်လေသည်။

၄၅။ စစ်တွင် အရေအတွက်တစ်ခု
တည်းဖြင့် အကျိုးရှိနိုင်သည်
ဟု မသတ်မှတ်နိုင်။ ကြီးမား
သောစစ်အင်အားကို အားကိုး
အားထားပြုလျက် မချီတက်
လေနှင့်။ (အရေအတွက်များ
တိုင်း စစ်၏သဘောတွင်စွမ်း
အားမဟုတ်)

၄၆။ ရန်သူ၏အခြေအနေ၊ အင်
အား၊ စွမ်းရည်၊ ရည်ရွယ်
ချက်၊ လက်နက် စသည်တို့ကို
မှန်ကန်တိကျစွာထောက်လှမ်း
သိရှိပြီး သတင်းလုံလောက်
စွာရသင့်သည်။ ထို့နောက်
မိမိတပ်အင်အားကို တစု
တစည်း ဖွဲ့စည်းလျက်ရန်သူ
ကိုချေမှုန်းရမည်။ ဤသို့
တိုက်ခိုက်နည်းမှအပအခြား
မရှိ။ ရန်သူ့သတင်းပြည့်စုံ
စွာမရဘဲ ရန်သူကို အထင်
သေးစွာတိုက်ခိုက်ပါက ရန်သူ
၏ချေမှုန်းခြင်းကိုခံရတတ်
၏။

၄၇။ တပ်ဖွဲ့ဝင်များ၏ လေးစား
ယုံကြည်မှုကို မရသေးမီ
အပြစ်ဒဏ်ပေးခဲ့သည်ရှိ
သော် မနာခံတတ်။ အမိန့်
မနာယူသော် တာဝန်ပေးရန်
မဖြစ်တော့။ တပ်ဖွဲ့ဝင်များ
က မိမိအပေါ်ယုံကြည်သစွာ
ရှိသော်လည်း အပြစ်ကိုထိ
ရောက်စွာ မပေးတတ်လျှင်
ထိုသူများသည် တာဝန်ကို
ကြိုးပမ်း ကျေပွန်စွာထမ်း
ဆောင်စေရန် မဖြစ်ပြန်။
ပေါ့ဆကြ၏။

၄၈။ သို့ဖြစ်၍ စစ်သည်တို့ကို
ခင်မင်ရင်းနှီးအောင်ထိတွေ့
သိမ်းသွင်းပြီး တိတိကျကျ
ကွပ်ကဲရသည်။ စည်းကမ်း
အရာ ညီညီမျှမျှကွပ်ညှပ်
ဆုံးမရသည်။ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်း
အားဖြင့် ထက်မြက်တက်ကြွ
စေရသည်။ ထိုကဲ့သို့ အပြန်
အလှန် ယုံကြည်လေးစားမှု
ကို တည်ဆောက်နိုင်မှသာ
အောင်ပွဲခံရန် သေချာလေ
သည်။

၄၉။ အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များ

သည် တစ်သမတ်တည်း ရှေ့
နောက်ညီညွတ်ပါက အကျိုး
ထိရောက်၏။ အမိန့်နာခံမှု
ကောင်းမွန်၏။ လေ့ကျင့်ရာ
တွင် အမိန့်များသည် ရှေ့
နောက်မညီခဲ့သော် အမိန့်
နာခံလေးစားမှုကိုမရ။

၅၀။ အမိန့်ကို အစဉ်တစိုက်လေး
စားနာခံကြပြီး အကြီးအကဲ
နှင့် လက်အောက်ငယ်သား
အပြန်အလှန် ယုံကြည်စွာ
ဆက်ဆံဆက်သွယ်မှု ရှိနေ
လျှင် ကျေနပ်အားရဖွယ်ဖြစ်
ပေသည်။

မြေပြင်အခြေအနေ

၁။ သဘာဝအနေအထားအရ
မြေအခြေအနေကို အောက်
ပါအတိုင်း အမျိုးအစား (၆)
မျိုး ခွဲခြားနိုင်သည် -

- (က) သွားလာဝင်ရောက်ရန်
လွယ်ကူသော စစ်မြေ
ပြင် (Accessible Gr-
ound)
- (ခ) ထောင်ချောက်စစ်မြေ
ပြင် (Entrapping)

- (ဂ) ဥပေက္ခာ စစ်မြေပြင် (Indecisive)
- (ဃ) အကျဉ်းအကျပ် စစ်မြေပြင် (Constricted)
- (င) ချောက်ကမ်းပါး စစ်မြေပြင် (Precipitous)
- (စ) တာဝေး စစ်မြေပြင် (Distant)

- ၂။ သွားလာဝင်ရောက်ရန် လွယ်ကူသော စစ်မြေပြင်။ ရန်သူနှင့် မိမိအတွက် ချီတက်ရန်၊ စစ်ကစားရန် လွယ်ကူသော မြေအခြေအနေဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နေရောင်ရသော ကုန်းမြေအနေအထားကို လက်ဦးစွာ သိမ်းပိုက်ရမည်။ မိမိ၏ ထောက်ပံ့ရေးလမ်းကြောင်းကို လုံခြုံစွာကာကွယ်ရမည်။ ဤနှစ်ချက်ဆောင်ရွက်သူအတွက်တိုက်ခိုက်ရာတွင် အခွင့်အလမ်းသာလိမ့်မည်။
- ၃။ ထောင်ချောက်စစ်မြေပြင်။ ဝင်ရန် လွယ်ကူတတ်သော်လည်း ပြန်ထွက်ရန် ခက်ခဲသော မြေပြင်အခြေအနေဖြစ်သည်။ စွန့်လွှတ်ထားရန် လွယ်ကူသော်လည်း ပြန်လည်သိမ်းပိုက်ရန် ခက်ခဲတတ်သည်။ ဤမြေပေါ်တွင် ရန်သူသည် အသင့်ပြင်ဆင်မှုမရှိခဲ့သော် မိမိက ချေမှုန်းတိုက်ခိုက်အောင်မြင်နိုင်သည်။ သို့သော် ရန်သူက အဆင်သင့် စနစ်တကျပြင်ဆင်ခဲ့သဖြင့် မိမိတပ်ပြန်

လည် ဆုတ်ခွာရပါက အထိနာတတ်သည်။ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများတတ်သည်။ အကျိုးနည်းတတ်သည့် မြေအမျိုးအစားဖြစ်သည်။

- ၄။ ဥပေက္ခာစစ်မြေပြင်။ ရန်သူရာ မိမိအတွက်ပါ ဘာမျှအကျိုးမထူးလှသည့် မြေအနေအထားမျိုးဖြစ်သည်။ ဤမြေပြင်တွင် ရန်သူက အခွင့်ကောင်းပေး၍ စစ်မြို့သော်လည်း ချီတက်တိုက်ခိုက်ရန် မသင့်။ ထွက်တိုက်မည့်အစား မိမိက နောက်သို့သာ ဆုတ်ပေးလိုက်သင့်၏။ သို့မှသာ တန်ပြန်စစ်မြို့ရာရောက်၏။ သူ့တပ်က လိုက်ပါလာ၍ တစ်ဝက်တစ်ပျက် ထွက်လာသောအခါ၌ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် အမြတ်ထုတ်တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းလိုက်ရမည်။
- ၅။ အကျဉ်းအကျပ် စစ်မြေပြင်။ တောင်ကြားလမ်းကျဉ်းကဲ့သို့သော စစ်မြေပြင်ဖြစ်သည်။ မိမိက ဦးစွာသိမ်းပိုက်ထားနိုင်လျှင် ရန်သူအလာကို အင်အားတောင့်တင်းစွာဖြင့်အပိုင်စောင့်ပြီး ဆီးကြိုတိုက်ခိုက်ပါ။ ရန်သူ့နောက်သို့လိုက်၍ မတိုက်လေနှင့်။ တောင်ကြားအကျဉ်းအကျပ် စစ်မြေပြင်တွင် ရန်သူအစောင့်တပ်အင်အားနည်းပါးလျှင် မိမိကသာလွန်သည့် အင်အားဖြင့် တိုက်ခိုက်နိုင်သည်။

- ၆။ ချောက်ကမ်းပါး စစ်မြေပြင်။ မတ်စောက်သောစစ်မြေပြင်မျိုးတွင် နေရောင်ရသော ကုန်းမြင့်ပေါ်၌ နေရာလူလျက် ရန်သူကို စောင့်ရမည်။ မိမိက ဤမြေကို ဦးစွာသိမ်းပိုက်ထားနိုင်လျှင် ရန်သူလာအောင် ဆွဲဆောင်ရမည်။ မိမိကတော့ နေရာဖယ်ပြီး ဆင်းလိုက်သွား၍ ရန်သူကို မတိုက်နှင့်။
- ၇။ တာဝေး စစ်မြေပြင်။ ရန်သူနှင့် အကွာအဝေးအတော်အတန်ရှိသော စစ်မြေပြင်မျိုး၌ နှစ်ဖက်အင်အား ညီမျှနေချိန်တွင် တိုက်ပွဲဖြစ်စေရန်ဆွဲပေးဖို့ ခက်၏။ ရန်သူရွေးချယ်သောနေရာတွင် မိမိက ဝင်ရောက်စစ်ကစားရလျှင် မိမိအတွက် အကျိုးအမြတ်များဖွယ်မရှိ။
- ၈။ ဤအချက်များသည် မြေအခြေအနေ (၆)မျိုးအလိုက် ကျင့်သုံးထိုက်သည့်ဥပဒေများဖြစ်၏။ ရာထူးတာဝန်ကြီးမားသော စစ်ဘက်အရာရှိကြီးများအတွက် သုံးသပ်စဉ်းစားရမည့် စစ်မြေပြင်ဆိုင်ရာအချက်များဖြစ်၏။ အထူးသတိထား၍ ဆင်ခြင်နှိုင်းချိန်ရမည့် အကြောင်းရပ်များဖြစ်ပေသည်။ (မြေပိုင်မှစစ်နိုင်သည်။)
- ၉။ တပ်မတော် တစ်ခုသည် အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် အောက်ပါနည်းများအတိုင်း

အရေးနိမ့်တတ်သည်။ ဤသို့ ပျက်စီးဆုံးရှုံးရလျှင် သဘာဝ အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် မဟုတ်ပေ။ ခေါင်းဆောင် ဖြစ်သော စစ်သူကြီး၏ဆုံး ဖြတ်ချက်တွင် တစ်စုံတစ်ရာ မှားယွင်းမှုသာလျှင် ဖြစ်ချေ သည် -

(က) ထွက်ပြေးကြခြင်း

(Troops Flee)

(ခ) အမိန့်မနာခံခြင်း

(Insubordinate)

(ဂ) တပ်ပျက်ခြင်း

(Distressed)

(ဃ) ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း

(Collapse)

(င) ဖွဲ့စည်းပုံပျက်ယွင်းခြင်း

(In disorder)

(စ) ဖရိုဖရဲထွက်ပြေးရခြင်း

(Routed)

၁၀။ အခြားအချက်များ ချိန်ခွင် လျှာညီမျှနေကြသည့်အချိန် တွင် တပ်တစ်တပ်သည် မိမိ ထက် အင်အား ၁၀ ဆ ကြီးမား သောတပ်နှင့် ရင်ဆိုင်တိုက် ခိုက်ရလျှင်ရှုံးနိမ့်ပြီး ထွက် ပြေးရခြင်းဖြစ်တတ်သည်။

၁၁။ စစ်သည်တို့က စွမ်းအားမြင့် မားကြ၏။ သို့သော် အရာရှိ တို့က အရည်အသွေးအား နည်းကြသည်။ ဤအခါတွင် ဩဇာမညောင်းဘဲ အမိန့် မနာခံမှု ဖြစ်တတ်သည်။

၁၂။ အရာရှိတို့က ထက်မြက် ပြည့်ဝကြသော်လည်း စစ် သည်များက ညံ့ဖျင်းကြလျှင်

တိုက်ပွဲတွင် တပ်ပျက်ခြင်း ဖြစ်တတ်သည်။

၁၃။ အဆင့်မြင့် (အထက်တန်း) အရာရှိကြီးများက ဒေါသ

ကြီးတတ်ပြီး အမိန့်မနာခံ ကြ။ ရန်သူနှင့် ရင်ဆိုင်ရ သောအခါ ရန်သူကိုမုန်းတီး သောစိတ်ဖြင့် အလောတကြီး ဖြင့် အထက်အမိန့်ကိုမစောင့် နိုင်ဘဲ ဇွတ်တရွတ်တိုက် ခိုက်အံ့။ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း သာ အဖတ်တင်တတ်၏။

၁၄။ စစ်သူကြီးသည် စိတ်ဓာတ် ရေးရာ နိမ့်ကျနေ၏။ စည်း ကမ်းကလည်း မတင်းကျပ်။ သူ၏ ညွှန်ကြားချက်များ၊ လမ်းညွှန်ချက်များကလည်း မသဲကွဲ၊ မပြတ်သား။ စနစ် တကျတိကျသော တာဝန်ခွဲ ဝေမှုလည်း မရှိ။ တပ်စုဖွဲ့ပုံ၊ ဖြန့်ခွဲပုံကလည်း ဖရိုဖရဲဖြစ် ခဲ့သော် တပ်မတော်တစ်ခု သည် ဖွဲ့စည်းပုံပျက်စီးခြင်း သို့ ဆိုက်ရတတ်၏။

၁၅။ တပ်မှူးသည် ရန်သူ၏ အင်အားကို မခန့်မှန်းတတ်။ ရန်သူ အင် အားများပြား သည့် နေရာကို မိမိကအင် အား အနည်းငယ်နှင့်တိုက် ခိုက်၏။ သို့မဟုတ်အားအင် ချိန့်သော မိမိတပ်ဖြင့် တက် ကြွလန်းဆန်းနေသော ရန် သူတပ်ကို တိုက်ခိုက်၏။ မိမိ၏ တပ်ဦး၌ ရဲရင့်သန် မာသူများကို ရွေးချယ်တတ် ခြင်းမရှိခဲ့။ ထိုအချက်တို့၏

အကျိုးဆက်ကား တိုက်ပွဲ တွင် မိမိတပ်များ ဖရိုဖရဲ ထွက်ပြေးရတတ်၏။

၁၆။ အထက်ပါ လက္ခဏာ (၆) ချက်သည် တပ်မတော်တစ်ခု စစ်ရှုံးနိမ့်စေမှုကို ပြုတတ် သောအရာများဟု သင်ခန်း စာယူရမည်။ အမြင့်ဆုံး စစ်သူကြီးမှာ အထက်ပါစစ် အတတ်ပညာကို သေချာစွာ စစ်ဆေးသုံးသပ်ရန် တာဝန် အရှိဆုံးဖြစ်၏။

၁၇။ မြေအခြေအနေ ဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်ပုံသည် စစ်ပွဲ အတွက် အကြီးမားဆုံး အထောက်အကူတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် စွမ်းရည် မြင့်မားသော စစ်သူကြီးများ သည် စစ်ပွဲအောင်မြင်မှုကို ဖြစ်စေသည့် (က) ရန်သူ၏ အခြေအနေမှန်ကို သုံးသပ် တွက်ချက်ခြင်း၊ (ခ) စစ် မြေပြင် အနေအထားကို အကောင်းဆုံးအသုံးချနိုင် ရန် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်းတို့ ကို အကျင့်ကောင်း၊ အလေ့ အထကောင်းအဖြစ် မှတ်ယူ အပ်ပေသည်။ ဤအခြင်း အရာများကို ပညာဗဟုသုတ ပြည့်ဝစွာချိန်ဆလျက် စစ် တိုက်သူသည် မုချအောင်ပွဲ ဆင်ရလိမ့်မည်။ အထက်ပါ အချက်များကို ဆည်းပူးလေ့ ကျင့်ရန် စိတ်မပါသောသူ သည် သေချာပေါက်စစ်ရှုံးပွဲ နှင့် ရင်ဆိုင်တိုးရမည်။

၁၈။ အခြေအနေကို တွက်ဆရာ
၌ တိုက်ပွဲအောင်မြင်ဖို့ရာက
သေချာနေပြီ။ နိုင်ငံတော်
အကြီးအကဲက မတိုက်သေး
ရန် အမိန့်ပေးလာ၏။ စစ်သူ
ကြီးသည် တိုက်ခိုက်ရန်သာ
ဆုံးဖြတ်ရမည်။ အကယ်၍
အခြေအနေသည် နိုင်ငံနိုင်
ခြေမရှိ။ နိုင်ငံတော်အကြီး
အကဲက တိုက်ပွဲဆင်နွှဲရန်
အမိန့်ပေးလာ၏ဟု ဆိုအံ့။
စစ်သူကြီးသည် လိုက်နာရန်
မလို။

၁၉။ စစ်သူကြီးကောင်းတို့မည်
သည် နာမည်ကျော်ကြားမှု
အတွက် စစ်ချီတက်ခြင်း
မဟုတ်။ ပြစ်တင်ရှုတ်ချ
အပြစ်ပေးခံရမှုကိုလည်း
မကြောက်ရ။ နောက်ဆုတ်
သင့်လျှင် ရဲရဲဆုတ်ခွာရမည်။
သူဦးထိပ်ထားရမည့်အချက်
ကား နိုင်ငံတော်၊ ပြည်သူနှင့်
အချုပ်အခြာအာဏာအကျိုး
စီးပွားသာလျှင်တည်း။ သူ
သည် တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုး
အကျိုးအတွက် အဖိုးအနတ္တ
ထိုက်တန်သည့် ရတနာတစ်
ပါးပေတည်း။

၂၀။ သူ၏ စစ်သည်များကို ရင်
ဝယ်သားကဲ့သို့မခြား စောင့်
ရှောက်ကြည့်ရှုသော စစ်သူ
ကြီး၏နောက်သို့ ရဲဘော်
ရဲဘက်များသည် ငရဲသို့
ပေါက်မည့်ခရီးကိုပင်ဖြစ်စေ
ပျော်ရွှင်စွာ လိုက်ပါချီတက်
၏။ သားသမီးနှင့်မခြား၊

ငယ်သားများကိုပြုစုသူအား
ရဲဘော်၊ ရဲဘက်များသည်
ထိုခေါင်းဆောင်အတွက်
အသက်ကိုပင် ပေးလှူ၍
နောက်ဆုံး သွေးတစ်စက်
ကျန်သည်အထိ လက်တွဲတိုက်
ခိုက်သွားကြမည်ဖြစ်၏။

၂၁။ စစ်သူကြီးသည် သူ၏
ငယ်သားများကို အလိုလိုက်
ပါ၏။ သို့သော် နေရာမှန်ကန်
စွာ တာဝန်ခံချထားတတ်။
ငယ်သားများကိုချစ်ခင်ကြင်
နာပါ၏။ သို့သော် အမိန့်ကို
လိုက်နာအကောင်အထည်
ဖော်စေရန်ကား မကွပ်ကဲ
တတ်။ တပ်ဖွဲ့ဝင်များ ဖရို
ဖရဲဖြစ်လျှင် မထိန်းသိမ်း
တတ်။ ထိုတပ်သည် ကလေး
ဆိုးကဲ့သို့ ပျက်စီးခဲ့သဖြင့်
အသုံးမကျတော့ချေ။

၂၂။ မိမိတပ်၏ တိုက်ခိုက်ရန်
အကောင်းဆုံးအချိန်ကို သိ
၏။ သို့သော် ရန်သူမှာ မိမိ
တိုက်ခိုက်လိုက်ဖို့ အား
အနည်းဆုံးအခြေအနေ ရှိ၊
မရှိကို မသိ။ မိမိအတွက်
အောင်ပွဲခံရန် တစ်ဝက်သာ
သေချာ၏။

၂၃။ ရန်သူသည် တိုက်ခိုက်လိုက်
လျှင် အထိနာသွားရမည့်
အခြေအနေရှိသည်ကို သိ
၏။ သို့သော် မိမိတပ်က နိုင်
အောင် တိုက်နိုင်မည့်အခြေ
အနေ ရှိ၊ မရှိ တပ်အပ်
သေချာစွာမသိ။ မိမိအတွက်

အောင်ပွဲရရန် တစ်ဝက်သာ
သေချာ၏။

၂၄။ ရန်သူတပ် အခြေအနေမှာ
မိမိက ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်
ရန် အခွင့်အခါ ပေးနေ
ကြောင်းသိ၏။ မိမိတပ်သည်
လည်း ရန်သူကို တိုက်ခိုက်
ရန် စွမ်းရည်အပြည့်အဝရှိ
နေသည်ကိုသိ၏။ သို့သော်
စစ်မြေပြင် အနေအထားကို
ကား အမှန်တကယ်မခွဲခြား
တတ်။ အောင်ပွဲခံရန် အခွင့်
အရေးမှာ တစ်ဝက်သာသေ
ချာ၏။ မတိုက်သင့်။

၂၅။ သို့ဖြစ်၍ စစ်အတွေ့အကြုံ
ရှိဖူးသူများသည် ရွေ့လျားမှု
ပြုသမျှတိုင်း၌ အမှားတစ်စုံ
တစ်ခုကိုမှ မလုပ်မိအောင်
သတိထား၏။ ပြုမူဆောင်
ရွက်သမျှတိုင်း၌ သူတို့သည်
အဘက်ဘက်က တွက်ချက်
ပြင်ဆင်ထားပြီး ဖြစ်၏။
အကြံသစ်၊ ဉာဏ်သစ်များ
သည် မကုန်သေး။

၂၆။ ရန်သူအကြောင်းကို သိပါ။
မိမိအကြောင်းကို ကောင်းစွာ
သိနေပါစေ။ သင်သည် မုချ
အောင်ပွဲရလိမ့်မည်။ စစ်မြေ
ပြင်အခြေအနေကို သေချာ
စေ့စပ်စွာသိပါ။ ရာသီဥတု
အခြေအနေကို တိကျရေရာ
စွာသိပါစေ။ သင်၏အောင်
ပွဲသည် မုချမလွဲအပြည့်အဝ
ရပေလိမ့်မည်။ ။

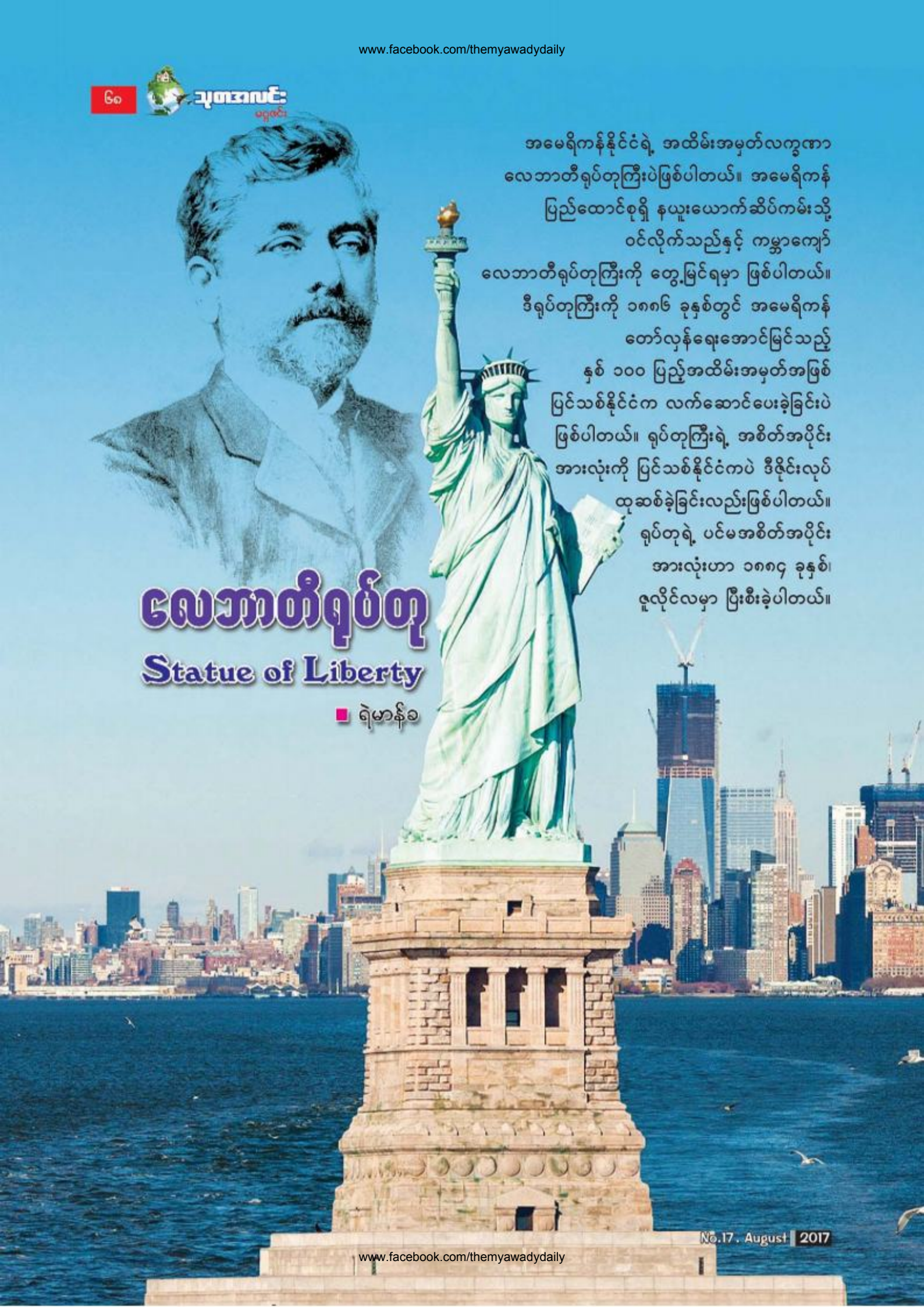
ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။
■ ချစ်ဒိုင်(ဖိတ်ပညာ)

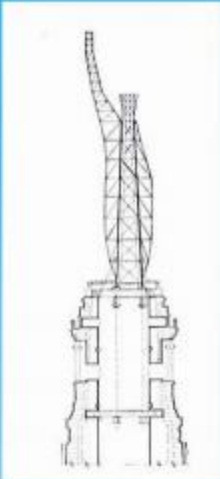

လောဘာတီရပ်တု Statue of Liberty

■ ရဲမာန်ခ

အမေရိကန်နိုင်ငံရဲ့ အထိမ်းအမှတ်လက္ခဏာ
လောဘာတီရပ်တုကြီးပဲဖြစ်ပါတယ်။ အမေရိကန်
ပြည်ထောင်စုရဲ့ နယူးယောက်ဆိပ်ကမ်းသို့
ဝင်လိုက်သည်နှင့် ကမ္ဘာကျော်
လောဘာတီရပ်တုကြီးကို တွေ့မြင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
ဒီရပ်တုကြီးကို ၁၈၈၆ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်
တော်လှန်ရေးအောင်မြင်သည့်
နှစ် ၁၀၀ ပြည့်အထိမ်းအမှတ်အဖြစ်
ပြင်သစ်နိုင်ငံက လက်ဆောင်ပေးခဲ့ခြင်းပဲ
ဖြစ်ပါတယ်။ ရပ်တုကြီးရဲ့ အစိတ်အပိုင်း
အားလုံးကို ပြင်သစ်နိုင်ငံကပဲ ဒီဇိုင်းလုပ်
ထုဆစ်ခဲ့ခြင်းလည်းဖြစ်ပါတယ်။
ရပ်တုရဲ့ ပင်မအစိတ်အပိုင်း
အားလုံးဟာ ၁၈၈၄ ခုနှစ်၊
ဇူလိုင်လမှာ ပြီးစီးခဲ့ပါတယ်။

၁၈၈၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၇ ရက်မှာတော့ ရုပ်တုကြီးကိုသယ်ဆောင်လာတဲ့ ပြင်သစ်စစ်သင်္ဘောကြီး Isere ဟာ နယူးယောက်ဆိပ်ကမ်းကိုရောက်ရှိလာခဲ့ပါတယ်။ ယင်းမှတစ်ဆင့် Liberty Island ကျွန်းပေါ်တွင် ထားရှိနိုင်ရန်အတွက် တပ်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၁၈၈၆ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၈ ရက် မှာတော့ ထိုစဉ်က အမေရိကန်သမ္မတ ဂရိဗာကလိပ်လန်းက အခမ်းအနားနဲ့ ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံရဲ့အမျိုးသားအမွေအနှစ်အဖြစ် ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် သတ်မှတ်ထားခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ်မှာတော့ ယူနက်စကိုမှ ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ်အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးခဲ့ပါတယ်။

လောကီရုပ်တု

လွတ်လပ်ရေးအထိမ်းအမှတ်ရုပ်တုကို ပြင်သစ်ပန်းပုဆရာ Frederic Auguste Bartholdi က ဒီဇိုင်းဖန်တီးခဲ့ပြီး ပြင်သစ်နိုင်ငံသားများ၏ ချစ်ကြည်ရေးအထိမ်းအမှတ်အဖြစ် အမေရိကန်နိုင်ငံအား လက်ဆောင်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ထိုရုပ်တုကြီးအားတည်ဆောက်ပေးခဲ့သူကတော့ Gustave Eiffel ဖြစ်ပါတယ်။ ရုပ်တုရဲ့သီးခြားအမြင့်ကတော့ ၄၆ မီတာ (၁၅၁ ပေ ၁ လက်မ) ရှိပါတယ်။ အောက်ခြေပန်းပုရုပ်အောက်ခံခုံမြေပြင်အခြေမှဆိုလျှင်တော့ ၉၃ မီတာ (၃၀၅ ပေနှင့် ၁ လက်မ)အထိရှိပါတယ်။ ကမ္ဘာ့အဆင့် စာရင်းမှာတော့ နံပါတ် ၄၄ နေရာမှာရှိပါတယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံရဲ့ အထိမ်းအမှတ်လက္ခဏာဖြစ်တဲ့ လေဘာတီရုပ်တုကြီးဟာ ကမ္ဘာ့အမြင့်ဆုံးရုပ်ပွားတော်နှင့် ရုပ်တုများစာရင်းတွင် နံပါတ် ၄၄ မှာ တည်ရှိပါတယ်။

အချက်အလက်များ

လေဘာတီရုပ်တုကြီးကို အစိတ်အပိုင်းအားဖြင့် ၃၅၀ ခန့် ပိုင်းခြားသယ်ယူလာပြီးမှ တပ်ဆင်တည်ဆောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ စုစုပေါင်း အလေးချိန်အားဖြင့် ၂၂၅ တန် လေးပါတယ်။ လေဘာတီရုပ်တုကြီးရဲ့ဦးခေါင်းသရဖူမှာ တိုက်ကြီးခုနစ်တိုက်ကို ကိုယ်စားပြုသော အချောင်း ၇ ချောင်းဖြင့် ပုံဖော်

ထားပြီး အရှည်အားဖြင့် ၉ ပေရှိကာ ပေါင် ၁၅၀ လေးပါတယ်။ ပြတင်းပေါက်ကဲ့သို့ အပေါက် ၂၅ ပေါက်ပါရှိပါတယ်။ လက်တစ်ဖက်က မီးတုတ်ကိုမြှောက်ကာကိုင်ထားပြီး အခြားလက်တစ်ဖက်က စာရေးထွင်းထားသော အပြားတစ်ချပ်ကိုင်ထားပါတယ်။ ရေးထားသောစာမှာ JULY IV MDCCLXXVI ဖြစ်ပါတယ်။ ဆိုလိုရင်းမှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ အတိအလင်းလွတ်လပ်ရေးကြေညာနိုင်သည့်နေ့စွဲ (July 4, 1776) ဖြစ်ပါတယ်။ ထို့ပြင် ခြေထောက်ပိုင်းတွင်လည်း ကျိုးပျက်နေသော သံကြိုးကွင်းများကို တွေ့မြင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုတွေကို ချိုးဖျက်နိုင်ခဲ့ပြီဟု ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီရုပ်တုဟာ လွတ်လပ်ရေး အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် အထူးသဖြင့် အခြားနိုင်ငံများမှ အခြေစိုက်ရန် ဝင်လာသူများအတွက်လည်း လွတ်လပ်ခြင်းနှင့် တရားမျှတခြင်းအထိမ်းအမှတ်ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။

ထိန်းသိမ်းမှု

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်များအတွင်း ရုပ်တုကြီးအတွင်းရှိ ရိုးရိုးသံချောင်းများကို သံမဏိစတီးချောင်းများဖြင့် အစားထိုးပြုပြင်ပြီး ပိုမိုခိုင်ခံ့တည်တံ့စေရန် ပြင်ဆင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ကိုင်ထားသည့်မီးတိုင်ကိုလည်း ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် မူလမီးတိုင်မဟုတ်တော့ဘဲ ကြေးဖြင့်ပြုလုပ်ပြီး ၂၄ ကရက်ရှိသော ရွှေသုတ်ထားသောမီးတိုင်ဖြင့် အစားထိုးခဲ့ပါတယ်။

ထိုသို့ဖြင့် လေဘာတီရုပ်တုကြီးရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအတွက် ခေတ်အဆက်ဆက်ပြန်လည်ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ။

■ **ရဲမာနီခ**

Source: Statue of Liberty by Wikipedia.com

ဆေးဖက်ဝင် ကမ္ဘာဦးပင်

■ ဒေါက်တာခင်မောင်လွင် (FAME)

ကမ္ဘာဦးပင်ဆိုတာ

ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းတွေကိုလေ့လာတဲ့အခါမှာ ကမ္ဘာကြီးစတင်ခဲ့တဲ့ ခေတ်ဦးပိုင်းကာလ၊ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်းသန်း ၂၀၀ လောက်ကတည်းက Ginkgo ပင်စည်နဲ့အရွက်တွေကိုတွေ့ရှိခဲ့ရတဲ့အတွက် ကမ္ဘာဦးပင် ဂင်ဂို (Ginkgo) လို့ခေါ်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ပထမဆုံးပေါ်ခဲ့တဲ့ အပင်၊ နောက်ပြီး ဒီကနေ့အထိ မျိုးသုဉ်းပျောက်ဆုံးမသွားဘဲ ဆက်လက် တည်ရှိနေတဲ့အပင်ဖြစ်တဲ့ ဂင်ဂိုပင်မှာ ထူးခြားချက်တွေနဲ့ပြည့်နေပါတယ်။ Ginkgo biloba ဆိုတဲ့ ရုက္ခဗေဒနာမည်ကို သရုပ်ခွဲကြည့်ရင် Ginkgo ဆိုတဲ့ Genus နာမည်မှာ 'Gin' ဆိုတဲ့ဝေါဟာရက တရုတ်ဘာသာ ကနေ ဆင်းသက်လာတာဖြစ်ပြီး ငွေရောင်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။ 'ngo' ဆိုတာကတော့ kyo လို့ခေါ်တဲ့ ဂျပန်ဘာသာကနေ ဆင်းသက်လာတာ ဖြစ်ပြီး မက်မန်းသီးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် Ginkgo ဆိုတာကတော့ ငွေရောင်မက်မန်းသီးလို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။ သူ့ရဲ့အသီးဟာ ငွေရောင် ရှိပြီး မက်မန်းသီးနဲ့ ဆင်တူပါတယ်။ biloba ဆိုတဲ့ Species နာမည်က တော့ 'bi' ဆိုတာ သူ့ရဲ့အရွက်ကလေးဟာ နှစ်ခုလို့ဆိုလိုပြီး 'lobe' ဆိုတာက အရွက်ချပ်လေးကိုခေါ်တာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် biloba ဆိုတဲ့ နာမည်အပြည့်အစုံက ရွက်ချပ်လေး ၂ ခုရှိတဲ့အရွက်လို့အဓိပ္ပာယ်ရပါ

တယ်။ ဒါကြောင့် Ginkgo biloba ဆိုတဲ့ နာမည်ဟာ တရုတ်နဲ့ ဂျပန်နာမည်နှစ်ခု ပေါင်းထားတဲ့ ကပြားနာမည် ဖြစ်ပါတယ်။

သူ့ရဲ့အရွက်ဟာ မိန်းက လေးဆံပင်နဲ့တူလို့ England မှာတော့ Maiden hair tree လို့ခေါ်ပါတယ်။ မြန်မာလိုက တော့ 'ကညာ ကေသာ' လို့ ခေါ်ပါတယ်။ Genus နဲ့ Species တစ်ခုတည်းရှိတဲ့ ဆွေမရှိ၊ မျိုးမရှိ တစ်ကောင် ကြွက်အပင်ဆိုတော့ ဘယ် နိုင်ငံကပဲယူယူ၊ တစ်မျိုးတစ် စားတည်း ဖြစ်ပါတယ်။

အစောဆုံးအထောက်အထားအနေနဲ့ ဒီကနေ့ တရုတ်ပြည်၊ ရှန်ဟိုင်း (Shanghai) ဒေသဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီဒေသမှာရှိတဲ့ ဂင်ဂိုကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းတွေဟာ နှစ်ပေါင်းသန်း ၂၀၀ ရှိတော့ ကမ္ဘာမှာ အစောဆုံးအထောက်အထားဖြစ်ပါတယ်။ နောက်မှ ကိုရီးယားတို့၊ ဂျပန်တို့ကို ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိခဲ့တယ်လို့ဆိုပါတယ်။ အခုတော့ ဥရောပရော၊ အမေရိကတိုက်ပါ မကျန် တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ စိုက်ပျိုးကြတာတွေ့ရပါတယ်။ အေးပြီး စွတ်စိုတဲ့ရာသီဥတုရှိရင် ပေါက်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာဆိုရင်တော့ ကချင်ပြည်နယ်နဲ့ ရှမ်းပြည်နယ်ဒေသအချို့မှာတွေ့နိုင်ပါတယ်။ သိပ်ပေါပေါများများတော့ မတွေ့ရပါဘူး။ ပြင်ဦးလွင် ရုက္ခဗေဒဥယျာဉ်မှာ စိုက်ပျိုးထားတာတွေ ရှိပါတယ်။ ပြီးတော့ ကချင်ပြည်နယ်၊ ပန်ဝါအထူးဒေသမှာ မူးယစ်ဆေးဝါးအစားထိုးသီးနှံအဖြစ် ဂျပန်နိုင်ငံအကူအညီနဲ့ အပင်ပေါင်း တစ်သိန်းကျော် စိုက်ပျိုးထားတယ်လို့လည်း ဒေသခံပညာရှင်တွေက ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်တော့ မရောက်ဖူးသေးပါဘူး။ နှစ်ရှည်ခံအပင်ဖြစ်တဲ့ ဂင်ဂိုပင်တွေဟာ များသောအားဖြင့်တော့ ပေ ၅၀ နဲ့ ၁၀၀ လောက်ထိ မြင့်ပါတယ်။ သက်တမ်းရင့်တဲ့အပင်တွေကတော့ ပေ ၁၅၀ လောက်အထိ ရှိပါတယ်။

ကမ္ဘာ့ပင်ရဲထူးခြားချက်များ

ကမ္ဘာပေါ်မှာ ပထမဆုံးပေါ်ခဲ့တဲ့အပင်၊ နှစ်သန်းပေါင်း ၂၀၀ ကတည်းက စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့အပင်ဖြစ်ပြီး ဒီနေ့အထိ မျိုးမသုဉ်းသေးတာဟာ ထူးခြားချက်တစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ သူ့မှာ တခြားရုက္ခဗေဒအပင်တွေလို ဆွေမရှိ၊ မျိုးမရှိ တစ်ကောင်ကြွက်ဖြစ်ပါတယ်။ Division, Class, Order, Family, Genus နဲ့ Species တွေဟာ အားလုံးထဲမှာ အပင်တစ်ပင်တည်းရှိပါတယ်။ ဒါဟာ တစ်ခုတည်းသော ထူးခြားချက်တစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တစ်ချက်က အပင်မှာ အဖိုပင်၊ အမပင်ရယ်လို့ သီးခြားရှိပါတယ်။ အမပင်ကတော့ အသီးသီးပြီး အဖိုပင်နဲ့ ဝတ်မှုန်ကူးကာ မျိုးအောင်တဲ့မျိုးစေ့တွေကို ရပါတယ်။ အဲဒီမျိုးကို

ပျိုးပြီး စိုက်လို့ရပါတယ်။ အဖိုပင်တစ်မျိုးတည်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အမပင်တစ်မျိုးတည်းပဲဖြစ်ဖြစ်ရှိရင်လည်း ကိုင်းထိုးစိုက်ရင်ပေါက်တဲ့အတွက် မျိုးဆက်ထိန်းသိမ်းရာမှာ များစွာအထောက်အကူပြုတာ တွေ့ရပါတယ်။ စီးပွားဖြစ်စိုက်မယ်ဆိုရင်တော့ အဖိုပင်၊ အမပင်မျှပြီး စိုက်ဖို့လိုပါတယ်။ နောက်ထူးခြားချက်တစ်ခုက အပင်ဟာ နှစ်ပေါင်းများစွာခံပြီး သဘာဝအလျောက်သေဆုံးခြင်းမရှိတဲ့အပင်ဖြစ်ပါတယ်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ Bath မြို့မှာ နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀ ကျော်တဲ့အပင်ကြီးကို ထိန်းသိမ်းထားပါတယ်။ တရုတ်၊ ဂျပန်၊ ကိုရီးယားတို့မှာလည်း နှစ်ပေါင်းရာချီတဲ့အပင်တွေ ဒီနေ့အထိရှိနေဆဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူ့ကို သဘာဝပိုးကောင်တွေ ဖျက်ဆီးနိုင်ခြင်းမရှိလို့ဘဲဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ဒီကနေ့ ကြုံတွေ့နေရတဲ့ Air Pollution ဒဏ်ကိုလည်း ခံနိုင်ရည်အရှိဆုံးအပင်လို့ ဆိုပါတယ်။ Pollutant air ကိုစုပ်ယူပြီး ပြန်သန့်စင်တဲ့ O₂ ကို ပြန်ထုတ်ပေးနိုင်လို့ လူနေထူထပ်တဲ့ မြို့ကြီးတွေမှာ သူ့ကို အဓိကထားပြီး ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးလာတာတွေ့ရပါတယ်။ ဥပမာ တရုတ်ပြည်မှာဆို ပေကျင်း (Beijing) တို့၊ ရှန်ဟိုင်းတို့၊ ကိုရီးယားမှာ ဆိုးလ် (Seoul) တို့၊ ဘူဆန် (Busan) တို့မှာ တစ်မြို့လုံး ဂင်ဂိုပင်တွေနဲ့ ပြည့်နေပါတယ်။ ဂျပန်နိုင်ငံမှာရှိတဲ့မြို့ကြီးတွေမှာလည်း အဓိကစိုက်ပျိုးတာတွေ့ရပါတယ်။

ဂင်ဂိုရဲ့ ဆေးဖက်ဝင်အစိတ်အပိုင်း

ဆေးဖက်ဝင်တဲ့အစိတ်အပိုင်းကတော့ အရွက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အပင်သက်တမ်း ၁၀ နှစ်ကျော် မှ အရွက်မှာ ဆေးဖက်ဝင်အာနိသင် ပြည့်ပြည့်ဝဝရရှိ ပါတယ်။ အပင်နုရင်တော့ ဆေးပါဝင်မှုလျော့နည်း မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အသီးကိုလည်း စားလို့ရပါတယ်။ အစေ့ကိုအခြောက်ခံပြီးစားရင်လည်း အလွန်ပဲဆိမ့်ပါ တယ်။ တရုတ်ဆိုင်တွေမှာ ပဲကောလို့ ခေါ်ပါတယ်။ နှစ်တစ်ရာသီးလို့လည်း လူသိများပါတယ်။ ကြက် သားတို့၊ ဘဲသားတို့နဲ့ ဟင်းချက်စားလို့လည်း ရပါ တယ်။

ပါဝင်တဲ့ ဆေးဖက်ဝင်ဒြပ်ပေါင်း

အဓိကပါတာကတော့ ဖလေဗိုနွိုက် (Flavo- noid)နဲ့ တာပင်း(Terpene)တို့ဖြစ်ပါတယ်။ အရွက် ကနေ အဆီအနှစ်ထုတ်ယူရာမှာ စံသတ်မှတ်ချက် အနေနဲ့ ဖလေဗိုနွိုက်ဂလိုင်ကိုဆိုက် (Flavonoid glycoside) ၂၄ ရာခိုင်နှုန်း အနည်းဆုံးပါဝင်ရမှာ ဖြစ်ပြီး တာပင်းလက်တုန်း (Terpene Lactone) ကတော့ ၆ ရာခိုင်နှုန်း ပါဝင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို EGb 761 လို့ခေါ်ပါတယ်။ ဒါမှ အဆင့်မီတယ်လို့ သတ်မှတ်ပါတယ်။ အင်တီအောက်စီဒင့် အာနိသင် ရှိတဲ့ ဖလေဗိုနွိုက်တွေဟာ ဖရီးရက်ဒီကယ် (Free radicle) တွေကြောင့် အာရုံကြော၊ နှလုံးကြွက်သား၊ သွေးကြောနဲ့ မျက်ကြည်လွှာတွေ ပျက်စီးတာကနေ ကာကွယ်ပေးပြီး တာပင်းနွိုက်တွေကတော့ သွေးလှည့် ပတ်မှု ကောင်းစေပါတယ်။

ဂင်ဂိုရဲ့ ဆေးဖက်ဝင်အာနိသင်များ

အဓိကကတော့ သွေးကြောလေးတွေထဲမှာ သွေး လှည့်ပတ်မှုကောင်းအောင် ပြုလုပ်ပေးတာ ဖြစ်ပါ တယ်။ သဘာဝဆေးဝါးတွေထဲမှာတော့ အထိရောက် ဆုံး၊ အစွမ်းထက်ဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ ဓာတုဗေဒဆေးဝါး တွေထက်လည်း အများကြီးသာပါတယ်။

(၁) Anti-platelet action - သွေးကိုမခဲအောင် ဆောင်ရွက်ပေးပါတယ်။ သွေးခဲပြီး သွေးကြော ပိတ်လို့လေဖြစ်တာ(Stroke)၊ နှလုံးသွေးကြော ပိတ်ပြီး ရုတ်တရက်သေဆုံးတာ (Heart atta- ck) တို့ မဖြစ်အောင် ကာကွယ်ပေးပါတယ်။

(၂) Prevent atherosclerosis - သွေးကြောနံရံ တွေ ထူမလာအောင် ဟန့်တားထားပါတယ်။ နံရံတွေထူလာမယ်၊ မာလာမယ်ဆိုရင် သွေးကြော တွေ ကျဉ်းပါတယ်။ ကျဉ်းရင် သွေးဖိအားများ လာပြီး သွေးတိုးရောဂါရနိုင်သလို လေဖြစ်တာ လည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

(၃) Microcirculation လို့ခေါ်တဲ့ ဆံချည်မျှင်သွေး ကြောတွေကို ဖွင့်ပေးတဲ့အတွက် သွေးလှည့်ပတ် မှုကောင်းပြီး တစ်သျှူးတွေကို အောက်ဆီဂျင် ကောင်းစွာရရှိစေနိုင်ပါတယ်။ ဦးနှောက်နဲ့အာရုံ ကြောကိုသွားတဲ့သွေးကြောတွေရဲ့ အောက်ဆီ ဂျင်နဲ့ ဂလူးကို့စ်သုံးစွဲမှုကို ပိုမိုကောင်းစေပြီး သွေးကြောကျဉ်းမသွားအောင် ကာကွယ်ပေးပါ တယ်။

ဒါကြောင့် ဂင်ဂိုဟာ သွေးတိုးရောဂါ (Hyper- tension)၊ သွေးကြောပိတ်လို့ လေဖြစ်တာ (Occlu- sive stroke)၊ မှတ်ဉာဏ်လျော့နည်းလာတာ (Im- paired memory)၊ ဦးနှောက်ကို သွေးကောင်းစွာ မလျှောက်လို့ ဦးနှောက်ချို့ယွင်းသောရောဂါ (Alz- heimer)၊ မူးဝေတာ (Vertigo) နဲ့ ကား၊ ရထား၊ လေယာဉ်ယုံမှုတာ(Motion sickness)၊ ခြေထောက် နှစ်ဖက် ထုံကျဉ်တာ၊ လမ်းလျှောက်ရင် နာကျင် ကိုက်ခဲတာ (Intermittent claudication)နဲ့ အမျိုး သားတွေ ပန်းသေပန်းညှိုးဖြစ်တာ (Erectile dys- function)စတာတွေကို ကာကွယ်၊ ကုသတဲ့နေရာ

မှာ များစွာအသုံးဝင်ပါတယ်။ နောက်ပြီး ဂင်ဂိုဟာ အော်တစ်ဇင်ရောဂါလက္ခဏာတွေနဲ့ အပြုအမူတွေ ကို လျော့နည်းစေပါတယ်။

တစ်နေ့တာလိုအပ်တဲ့ ပမာဏ

အခုအချိန်မှာတော့ ဂင်ဂိုအရွက်ကနေ အဆီအနှစ် ထုတ်ယူပြီး ဆေးဝါးအဖြစ် အလွယ်တကူသောက်သုံး နိုင်ပြီဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နေ့ကို ကမ္ဘာဦးပင်အရွက် အဆီအနှစ် (EGb 761) 120 mg လိုအပ်ပြီး 60 mg ပါတဲ့ ဆေးတောင့်ဆိုရင်တော့ တစ်နေ့ ၂ ကြိမ်၊ 40 mg ပါတဲ့ ဆေးပြားဆိုရင်တော့ တစ်နေ့ ၃ ကြိမ် အစာမစားမီ သောက်ရပါမယ်။ အစာအိမ်နာရှိရင် တော့ အစာတစ်ခုခုစားပြီးမှသောက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

တွဲဖက်မသောက်သင့်တဲ့ဆေးတွေ

(၁) သွေးကျဲဆေးများ (Anti-platelet drugs)

ဂင်ဂိုဟာ သွေးကျဲစေတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ကိုသောက်ရင် အခြားသွေးကျဲဆေးတွေ ဥပမာ- အက်စပရင်(Aspirin)၊ ဝါဖရင်(Warfarin) သောက် ဖို့မလိုပါဘူး။ တကယ်လို့ အရင်ကသောက်ခဲ့ရင် ဖြတ် ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အတူတူတွဲသောက်ရင် သွေးပိုပြီး ကျသွားနိုင်တဲ့အတွက် သွေးယိုစီးမှုတွေ ဖြစ်နိုင်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။

(၂) Vitamin E

အခုချိန်ခါမှာ ဗီတာမင် အီး (Vitamin E) ကို လူတော်တော်များများသောက်လေ့ရှိပါတယ်။ ဆေး

ပမာဏနည်းရင် သိပ်ပြဿနာမရှိပါဘူး။ 100 IU ထက်နည်းရင် တွဲသောက်လို့ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ 400 IU ထက်ပိုပြီးသောက်တဲ့သူတွေဆိုရင်တော့ နှစ်ခုထဲ က တစ်မျိုးပဲသောက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

နိဂုံး

ဂင်ဂိုဟာ အင်မတန်အစွမ်းထက်တဲ့ သဘာဝ ဆေးပင်တစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့က သုတေသနလုပ်ငန်းတွေ များစွာပြုလုပ်ခဲ့ပြီး လက်ခံ ထားတဲ့ ဆေးပင် ၁၂၀ ထဲမှာပါဝင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဆေးပင်ကို စိတ်ချလက်ချအသုံးပြုနိုင်တယ်ဆိုတာ အသိပေးပြောကြားလိုပါတယ်။ ။

■ ဒေါက်တာခင်မောင်လွင် (FAME)

ခုခေတ်မှာ ဘတ်စကားတွေ၊
မီးရထားတွေလို စွမ်းရည်ထက်တဲ့
ဘတ်စကားတွေ၊ ရထားတွေနဲ့မှ
အလုပ်မဖြစ်တော့ဘူးလို့ဆိုရင် မော်
တော်ကားတွေဟာ လိုအပ်တာ
တစ်ခုဖြစ်လာပါပြီ။ သားတို့သက်
တမ်းအတွင်းမှာ သားတို့ဟာ ကား
ပေါင်းများစွာကို ပိုင်ဆိုင်နိုင်ကြပါ
လိမ့်မယ်။ သားတို့ရဲ့ဘဝမှာ တစ်
ချိန်မဟုတ်၊ တစ်ချိန်တော့ သားတို့ရဲ့
မိတ်ဆွေတွေဆီက မော်တော်ကား
တွေ ငှားစီးမယ့်အနေအထားဟာ
ရှိနေမှာပါပဲ။

သားတို့ သင်ခန်းစာတွေအများ
အပြားရရှိကြမှာပါ။ ကားချွတ်ယွင်း
ချက်ကြောင့် ပေါက်သွားတဲ့ကားဘီး
လဲတပ်ရတာတို့၊ ပြင်ရတာတို့၊ ကား
ဝပ်ရွှေ့ကို သွားရတာ၊ ကားကို
ရေဆေးတာ၊ ကားကိုအရောင်တင်
ဆီတိုက်တာတို့နဲ့ အခြားလုပ်ဆောင်
စရာ တာဝန်တွေ အများကြီးပဲရှိ
သေးတယ်။ မော်တော်ကားကို
ပိုင်ဆိုင်လာတဲ့အခါ စိတ်ရှည်ရ
မယ်။ အလေးဂရုပြုဖို့ လိုတယ်။
အမှန်တော့ သားတို့ရဲ့အသက်ဟာ
ကားပေါ်တည်မှီနေတယ်ဆိုတာပါ
ပဲ။

အမြဲတစေသတိရနေဖို့က ကား
မောင်းနေတုန်း သားတို့အသက်
ဟာ ဒီကားဘီး ၄ ဘီးပေါ်မှာ မှီ
တည်နေတယ်ဆိုတာပဲပေါ့။ အဖေ
ရဲ့မေမေပြောတာကို အဖေ ဒီကနေ
အထိ မှတ်မိနေတုန်းပါပဲ။ စင်စစ်
ကားဘီး ၄ ဘီးထဲက ဘီးတစ်ဘီး
ပြဿနာဖြစ်ပြီဆို အဖေထိခိုက်
ဒဏ်ရာရသွားနိုင်တော့မှာပါ။ ဒီလို
မှမဟုတ်ဘူးဆိုရင်လည်း အသက်
ပါဆုံးရှုံးသွားနိုင်တယ်ကွ။ ဒီလို
ကွယ်လွန်တာကို ပြောတာနဲ့
မော်တော်ယာဉ်တိုက်မှုများကြောင့်
ကွယ်လွန်ဆုံးပါးသွားခဲ့ရတဲ့ အဖေ

ကားများ Cars ■ ဟိန်းလတ်

မိတ်ဆွေတွေတော်တော်များများရဲ့ ဈာပနတွေကို အဖေလိုက်ပို့ခဲ့ရပြီး ပြီကွာ။ ဒါကြောင့် မော်တော်ကား ဟာ အဖေတို့အတွက် သွားလာရေး အဆင်ပြေပြီး အရာရောက်အရေး ပါပေမယ့် ဝမ်းနည်းစရာ၊ ကြေကွဲ စရာဖြစ်ပေါ်နိုင်စရာ အကြောင်း တစ်ခုလည်း ဖြစ်သွားနိုင်ပါသေး တယ်။ သားတို့ရေ ခုပြောချင်တဲ့ အကြောင်းတွေကို သိရှိနားလည် လာအောင်ကြိုးစားအားထုတ်ကြရ ပါလိမ့်မယ်။

အချိန်မှန် မော်တော်ကားကို ပြုပြင်ပေးနိုင်ရမယ်။ ထိန်းသိမ်းပေး နိုင်ရမယ်။ ကားပလပ်တွေ သန့်ရှင်း ရဲ့လား။ စက်ချောဆီကို ဖြည့်ပြီးပြီ လား။ ကားဘီးတွေ ရေချိန်ကိုက် ထားပြီးပြီလား။ ရေတိုင်ကီ၊ လေ အေးပေးစက်၊ ဘရိတ်တွေရော

ကောင်းမွန်စွာ အလုပ်လုပ်ကြပါ သလားဆိုတာကအစ သေချာစွာ စစ်ဆေးကြည့်ရှုကြဖို့လိုတယ်။ အား လုံးကို အချိန်မှန်မှန်ပြုလုပ်ပေးခြင်း အားဖြင့် ငွေကုန်ကြေးကျသိပ်မများ ပါဘူး။ ဒီတော့မှ မော်တော်ကားကို ရေရှည်သုံးစွဲလို့ရနိုင်တော့မှာပဲ။

နာမည်ရှိပြီးသား အန္တရာယ် ကင်းမယ့်ကားမျိုးကို ဝယ်ကြပါ။ ကားကို ဂုဏ်တက်ဖို့အတွက် ဝယ်ဖို့ မမြော်မြင်ပါနှင့်။ ဒါဟာ တကယ် မြော်မြင်ရာမရောက်ပါဘူး။ သိပ် မကြာခင်က ကွယ်လွန်ဆုံးပါးသွား ရှာပြီဖြစ်တဲ့ ကမ္ဘာ့လူချမ်းသာကြီး များစာရင်းဝင်သူဌေးကြီးဟာ ဝါလ်း ကားကြီးကိုသာ အလုပ်လုပ်ဖို့မောင်း ခဲ့ပါသတဲ့။ နာမည်ကြီးဝေါ်လ်တန် ကုန်ပစ္စည်းဆိုင်များ ပိုင်ရှင်ဟာ ဒီအချမ်းသာဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပါပဲ။

ဆီတိုင်ကီထဲမှာ ဆီတစ်ဝက် တည်းသာမရှိစေဘဲနဲ့ ဆီပြည့် အောင်သာ ဖြည့်ထည့်ထားပါ။ ဒီလို ပြောရတာ ဆီတွေ အငွေ့ပြန်ဖို့ နေရာအလွတ်ရှိနေလို့ပါပဲ။ တကယ် လို့ ကားဆီတွေ အငွေ့ပြန်ကုန်ရင် အကျိုးမရှိဘဲဖြုန်းတီးရာရောက်မှာ မို့လို့ပါ။ ဒီတော့ သားတို့ အခြားလူ တစ်ယောက်ရဲ့ကားကို ငှားသုံးပြီး ပြန်ပေးရင် ကားဆီအပြည့်ထည့်ပြီး မှ ပြန်ပေးကြပါနော်။ ကားထဲက ဖုန် တွေကို လေစုပ်စက်နှင့်စုပ်ထုတ်ပြီး ကားကိုပါ ရေဆေးကြောပြီးသန့်ပြန် စေရမယ်။ ဒီလိုလုပ်တာဟာ သား တို့ဟာ စိတ်ကောင်းရှိတဲ့ လူယဉ် ကျေးတွေဖြစ်တယ်ဆိုတာ ပြသ လိုက်တာပါပဲ။

သားတို့ကားထဲမှာ အနံ့ပျောက် ဆေးမဟုတ်ရင် ရေမွှေးဖြစ်ဖြစ်

ဆွတ်ဖျန်းထားကြပါ။ ကားမောင်း နေတုန်းမှာလည်း ဘေးပတ်ဝန်း ကျင်မှာ မွေးပျံ့သင်းထုံရနံ့စုံနေတာ မို့ ကောင်းတာပေါ့ကွယ်။ ရံဖန်ရံခါ ဆိုသလို သားတို့ရဲ့ဧည့်သည်တွေ ဆီက အနံ့ဆိုးတွေထွက်ချင်ထွက် နေတတ်တာမို့ပါ။ ဒီအချိန်မှာ ကား ထဲမှာ ရေမွေးနံ့သင်းပျံ့တာဟာ စိတ်နှောင့်ယှက်မှုတွေ မဖြစ်တော့ ဘူးကွဲ့။

ပြီးတော့ ကိုယ်ဆောင်ယူလာ ခဲ့တဲ့ ကားအပိုဘီးမှာ လေပြည့်၊ မပြည့် စစ်ဆေးကြည့်ရှုလိုက်ပါဦး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကားဘီး ပေါက်လို့ လဲရင် အပိုဘီးပါ သုံးမရ တတ်တာမို့ပါ။

အဲဒီတော့ ကားပစ္စည်းအစုံ အလင်ပြင်ဆင်စရာပါတဲ့ သေတ္တာ ကိုပါ ကားပျက်ရင် ပြင်နိုင်အောင် ဆောင်ယူထားဖို့လိုပါတယ်။ နန်း ကြိုးကလေးတွေ ပါအောင်လည်း ဂရုစိုက်ဖို့လိုပါသေးတယ်။

ပြီးတော့ ရေနည်းနည်းဆောင် ထားပါ။ ဒါလုံးဝမမှားပါဘူး။ ဘာ ကြောင့်လဲဆိုရင် လူနေအိမ်ခြံတွေ

နှင့် ဝေးလံတဲ့နေရာတွေမှာ ကားရေ တိုင်ကီကို ရေဖြည့်မယ်ဆိုရင် ရေ ရှာဖို့ခက်မှာမို့ပါ။

စိတ်ပျော်ရွှင်မှုကိုတော့ ကား မောင်းနေရင်းရှာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ လည်း သတ်မှတ်ထားတဲ့ တရားဝင် မိုင်အတွင်းမှာသာ မောင်းပါ။ မူး ယစ်သေစာသောက်ထားရင်တော့ ကားမမောင်းပါနဲ့။ အရက်သေစာ မသောက်တတ်တဲ့သူတစ်ယောက် ကိုသာ ကားမောင်းခိုင်းလိုက်ပါ။ ဒါမှမဟုတ်ရင် စိတ်ချရတဲ့လုံခြုံရ တဲ့နေရာတစ်နေရာမှာသာ မင်းတို့

ကားကိုရပ်ထားလိုက်စမ်းပါ။ ဒီ တော့ အခြားအငှားကားနဲ့သာ အိမ် ကိုပြန်ကြပေါ့။ ခဏတာပျော်ရွှင် မှုမဖြစ်ဘဲ တစ်ဘဝတာမှာ ကြေကွဲ စရာ၊ ယူကျုံးမရတာတွေဘဲ ဖြစ်နိုင် တာမို့ပါ။

ဒါပြောရိုးစကားပါ။ ပြီးတော့ အရှိန်အဟုန်ပြင်းပြင်းနဲ့ မောင်း လာတဲ့ကားတွေကို လမ်းဖယ်ပေး လိုက်ကြပါ။ ကားမောင်းနေတုန်း မောက်မာမှု၊ ကြွားဝါမှုမျိုးရှိဖို့ မလို အပ်ပါဘူး။ ဒါတွေဟာ တကယ် တော့ စိတ်ပင်ပန်းစရာဖြစ်နိုင်တယ် ထင်ရပေမယ့် မော်တော်ကားတစ် စီးမောင်းရတာနဲ့ ပိုင်ဆိုင်ရတာဟာ ပျော်ရွှင်ဖို့ ကောင်းလှပါတယ်လို့ပဲ ပြောရတော့မှာပေါ့။ ဆိုတော့ကား သားတို့ ကြည်နူးပျော်ရွှင်ကြရမယ့် မော်တော်ကား ပိုင်ဆိုင်မှုမျိုးဖြစ်ကြ ဖို့ လုပ်ဆောင်ကြပါလို့ ပြောပါရစေ တော့။ ။

■ ဟိန်းလတ်

- ✓ တိုင်းရင်းဆေးအရည်အသွေး ကမ္ဘာ့ရွှေကြယ်ပွင့်ဆု (ဂျီနီဗာ-၂၀၁၀) ရွှေတံဆိပ်ခိုင်းဆုရ
- ✓ နိုင်ငံတကာ ခေါင်းဆောင်မှု စွမ်းရည်ကြယ်ပွင့်ဆု (ပဲရစ်-၂၀၁၁) နှင့် Certificate ရ
- ✓ ကမ္ဘာ့အရည်အသွေးပြည့် ထိပ်သီးဆု (USA-2012) နှင့် Certificate ရ
- ✓ ကမ္ဘာ့အရည်အသွေးစိန်ပွင့်ဆု (မြင်သစ်-၂၀၁၃) နှင့် Certificate ရ
- ✓ ကမ္ဘာ့အရည်အသွေးသရဖူ စိန်ပွင့်ဆု (လန်ဒန်-၂၀၁၄) နှင့် Certificate ရ

ဖျံ-၅-ကောင် သွေးချို-ဆီးချိုကျဆေးနှင့် သွေးတိုးကျဆေးကို အမှတ်တံဆိပ် တစ်ပြည်လုံးသို့ ပြန့်ချိလိုက်ပါပြီ။

ကြေးမြိုင်မြို့နယ်အမှတ် -
တဆဝက(စာမယ်ဝင်း) ၀၁၇/၀၃၁၅

သမားတော်စာရေးဆရာ ဒေါက်တာစိုးမြင့်အောင်(ဝါးခယ်မ) Ph.D (Alternative Medicines)၊
ဖျံ-၅-ကောင် တိုင်းရင်းဆေးခန်း၊ အမှတ်-၁၂၄၊ ၄၂ လမ်း၊ ဝိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ ဖုန်း-၀၁ ၃၈၀၁၇၅၊ ၀၁ ၃၉၂၅၉၄

- ခန့်ခွဲလောဆေးဆိုင်များ (ရန်ကုန်)**
- ၁ ကိုဝင်းမြင့်+မဘောဘီ (ကမ်းနားလမ်းနှင့်သွေးလမ်းထိပ်) ဖုန်း-၂၂၆၃၈၂
 - ၂ မိဘမေတ္တာ -ကိုမိုးမိုး(သိမ်ကြီးဈေး-ဒီရုံ) ဖုန်း-၂၄၀၆၀၀(လှိုင်ခွဲ-၃၅၈)
 - ၃ လူထုမေတ္တာဆေးဆိုင် (၂၄ လမ်း) ဖုန်း-၂၄၁၇၃၀
 - ၄ ဦးမြင့်ဆွေနှင့်သားများဆေးဆိုင် ဖုန်း-၂၄၀၆၀၀ (လှိုင်ခွဲ-၄၆၈၂)
 - ၅ ကိုလှစိုးဆေးဆိုင်(၂၄ လမ်း) ဖုန်း-၂၄၁၈၆၅
 - ၆ အာရောဂျ်ဆေးဆိုင်(၂၄ လမ်း) ဖုန်း-၂၄၀၆၀၀(လှိုင်ခွဲ-၆၂၈)
 - ၇ ရွှေညာသားဆေးဆိုင် (၂၄ လမ်း) ဖုန်း-၂၄၁၇၁၂
- (မန္တလေး)**
- ၈ ကောင်သန့် (ဖုန်း-၀၂၃၀၃၆၅)
 - ၉ မထူးမစူး (ဖုန်း-၀၂၃၁၄၇၇)
 - ၁၀ အောင်ရတနာ (ဖုန်း-၀၂၃၅၀၆၁)
 - ၁၁ ဗန္ဓုလဆေးဆိုင် (ဖုန်း-၀၂၃၃၉၀၆)
- (မော်လမြိုင်)** ဦးစံရင်ဆေးဆိုင် ဖုန်း - ၀၅၇ ၂၅၂၉၇၊ ၀၉ ၅၁ ၃၇၉၆၂
- (တောင်ကြီး)**
- ၁ မြမာလာရွှေဆိုင် (၀၈၁၂၃၄၇၈)
 - ၂ မြတ်ငြိမ်းချမ်းဆေးဆိုင် (ဖုန်း-၀၈၁၂၀၀၄၉၆)
- (မုံရွာ)**
- ၁ ကြည်ကြည်ချွန်ဆေးဆိုင်၊ ချင်းတွင်းရတနာဈေး (ဖုန်း-၀၉၄၃၀၄၁၀၈၁)
- (ပြည်မြို့)**
- ၁ အန်တီချို ဆေးဆိုင် (ဖုန်း-၀၉၃၁၇၅၁၂၅)

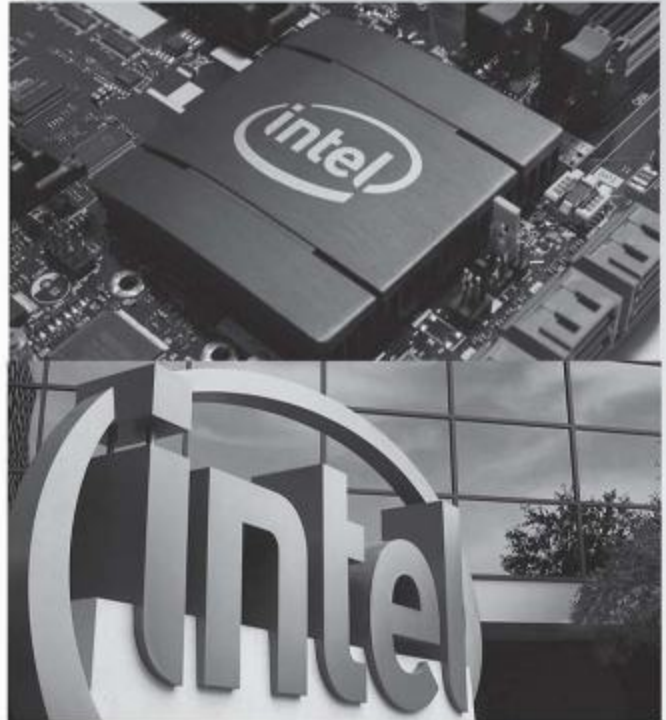

စာမူရှင်များသို့ မေတ္တာရပ်ခံချက်

မြဝတီစာပေတိုက်ရှိ မြဝတီမဂ္ဂဇင်း၊ ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်း၊ သုတအလင်းမဂ္ဂဇင်းများသို့ ကာတွန်း၊ ကဗျာ၊ ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည်များ ပေးပို့ကြရာတွင် မိမိတို့၏ စာမူအပေါ်၌ ကိုယ်တိုင်ရေးစာမူဖြစ်ကြောင်း၊ မည်သည့်စာပေတိုက်များသို့ ပေးပို့ထားခြင်းမရှိကြောင်း ဝန်ခံချက်များနှင့်အတူ မိမိတို့၏နေရပ်လိပ်စာ အပြည့်အစုံအပြင် နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြားအမှတ် (မိတ္တူ) နှင့် ဖုန်းနံပါတ်များကိုပါ တစ်ပါတည်း ပူးတွဲပေးပို့ကြပါရန် မေတ္တာရပ်ခံအပ်ပါသည်။

စာတည်းအဖွဲ့

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်များ၏ စောစောပိုင်းကာလများတွင် Intel ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်း စတင်ခဲ့သည့်အခါ ယင်းသည် Memory ဈေးကွက်၏ရှယ်ယာ ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်းနီးပါးရရှိခဲ့သည်။ ဂျပန်တို့သည် အရည်အသွေးသာလွန်မှုမရှိသော Chips များကို ထုတ်လုပ်ခြင်းဖြင့် Intel ၏ ခိုင်မာသောဈေးကွက်ကို ပြိုကွဲစေခဲ့သည်။ ယင်း Chips များသည် ကုန်ကျစရိတ်လည်း အလွန်နည်းပါးသည်။ Intel သည် ဂျပန်တို့နှင့်ယှဉ်ပြိုင်သောအရာအားလုံးကို ကြိုးစားခဲ့ကြသော်လည်း အလုပ်မဖြစ်ခဲ့ချေ။ Intel ၏ CEO ဖြစ်သူ ဂရု(ဗ်) (Grove) သည် Intel ၏ ကံမကောင်း အကြောင်းမလှသည့် ဖြစ်ရပ်များကို ဖြည့်ဆည်းပံ့ပိုးပေးနိုင်သည့်အချက်များစွာကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ Intel ကုမ္ပဏီသည် ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများ

ထိရောက်သောပြောင်းလဲမှုအတွက်
အဖွဲ့အစည်းကိုပြင်ဆင်ခြင်း၊

သို့မဟုတ် **Intel**

■ ဟောင်ဟောင်မြင့်သိန်း (ခက်ဟူတက္ကသိုလ်)

၏ မျိုးဆက်များနှင့် ဈေးကွက်တွင် နောက်ကျနေခဲ့သည်။ စောစောပိုင်း စက်ရုံသစ်များတွင် လုံလောက်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမရှိခဲ့ချေ။ အဆုံးစွန် ဆိုရလျှင် ပြဿနာ၏အကြောင်း ရင်းသည် မှားယွင်းသောမဟာဗျူဟာ နှင့် ညံ့ဖျင်းသောလုပ်ဆောင်မှုဆီ သို့ ထိုးကျလာသည်ဟု Intel ၏ အကျပ်အတည်းနှင့်ပတ်သက်၍ CEO ဖြစ်သူ ဂရု(ဗ်)က ဤသို့ သုံးသပ်ပြသည်။

“မှားယွင်းသော မဟာဗျူဟာ ပေါ်မှာ သင်လုပ်ဆောင်ကြည့်ပါ။ သင်နစ်မြုပ်သွားမည်။ သင်သည် မှန်ကန်သောမဟာဗျူဟာပေါ်တွင် မလုပ်ဆောင်လျှင် သင်နစ်မြုပ်သွား မည်။ အမှန်အားဖြင့် ၁၉၈၀ ပြည့် နှစ်များ၏စောစောပိုင်းတွင် Mem-ory နှင့်ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက် မှု၏ ပြည့်စုံသောဥပမာတစ်ခုရရှိခဲ့ သည်။ ကျွန်တော်တို့၏ လုပ်ဆောင် မှုနှင့် မဟာဗျူဟာသည် အပြစ် အနာအဆာများရှိပြီး ချွတ်ယွင်းနေ ခဲ့သည်”

Intel သည် ယင်းအကျပ် အတည်းကိုဖြေရှင်းရန် တစ်စုံ တစ်ရာလုပ်ရတော့မည်။ Intel ၏ Memory Chips အတွက် ဝယ်လို

အား သိသိသာသာကျဆင်းခဲ့သဖြင့် Intel ကုမ္ပဏီမှ ငွေကြေးဆုံးရှုံးမှု ဖြစ်နေသည်။ ဂရု(ဗ်)သည် ယင်း ဖိအားကို ခံစားနေရသည်။ ယင်း ဖိအားကား ကွဲပြားခြားနားသော Memory မဟာဗျူဟာအတွက် လိုအပ်မှုဖြစ်သည်။ ယင်းအကျပ် အတည်းကိုဖြေရှင်းရန် အရေးတကြီး လိုအပ်နေပြီဖြစ်သည်။

၁၉၈၅ ခုနှစ်၏နောက်ပိုင်း . . Intel ၏ပြဿနာများ တစ်နှစ်နီးပါး သဲကြီးမဲကြီး ဖြစ်ပွားပြီးနောက် ဂရု(ဗ်)သည် ကုမ္ပဏီ၏ဒုက္ခများကို ဂေါ်ဒင်မိုး (Gordon Moore) နှင့် ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ယင်းဆွေးနွေး ပြောဆိုမှုများကို Only the Paran-oid Survive အမည်ရှိ ဂရု (ဗ်) မှတ်တမ်းတွင် အသေးစိတ်ဖော်ပြ ခဲ့သည်။

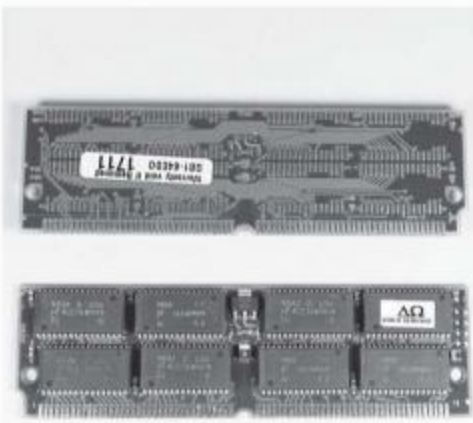
ယင်းဇာတ်လမ်းသည် လုပ်ငန်း ဒဏ္ဍာရီတစ်ခုဖြစ်လာခဲ့သည်။ ယင်း သည် ဂရု(ဗ်)အတွက် စံချိန်တင်စေ သောကာလဖြစ်စေခဲ့သည်။ ဂျပန် တို့၏ ယှဉ်ပြိုင်မှုသည် သာမန်ခြိမ်း ခြောက်မှုမဟုတ်ကြောင်း သူသိရှိ နားလည်ခဲ့သည်။ Intel သည် Memory Chips များ၏ အခြေခံ ကို တည်ဆောက်ခဲ့သော်လည်း

ကုမ္ပဏီတွင် ရွေးချယ်စရာလမ်းမရှိ ချေ။ ဤဈေးကွက်မှ မောင်းထုတ် ခြင်း ခံရတော့မည်။ ယင်း၏လက်ရှိ လမ်းကြောင်းကို ဆက်လက်မသွား နိုင်တော့ချေ။ သို့သော် ကုမ္ပဏီ၏ အမွေအနှစ်ကို စွန့်လွှတ်ရတော့ မည်မှန်း ဂရု(ဗ်)သိခဲ့သည်။ အချိန် ကြာမြင့်ပြီး ခက်ခဲသောပြောင်းလဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆောင်ရွက်ရတော့ မည်။

ဂရု(ဗ်)က ဤသို့ ရေးသားခဲ့ သည်။

“ကျွန်တော်တို့၏ယှဉ်ပြိုင်ဘက် ဂျပန်များကြောင့် ကျွန်တော်တို့ သည် ဘေးဖယ်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော်တို့၏ ထွက်ပေါက်လမ်း ကိုလုပ်ဆောင်ရန် ကျွန်တော်တို့ အတွက် အလားအလာရှိသော ရွေးချယ်မှု အမှန်တကယ်မရှိခဲ့ချေ။ ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်မှုသည် ကျောက် ဂလိုင်းချိုင့်ကိုထိခြင်း မဟုတ်ချေ။ နောက်ဆုံးနံရံကိုထိခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့သည် အလွန်အမင်း အရေးကြီးသောရွေ့လျားမှုကို ပြု လုပ်ရတော့မည်ဖြစ်သည်”

အမှန်တရားသည် ဆိုးဝါးလှ သည်။ သာ၍ဆိုးဝါးလှခဲ့သည်။

intel®

နောက်ပိုင်းတွင် ဂရု(မ်)ကပြောခဲ့သည်မှာ ကုမ္ပဏီ၏သုံးပုံတစ်ပုံမှာ လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်းခဲ့ရသည်။ ဝန်ထမ်းများကို အလုပ်ဖြုတ်ခဲ့ရသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းစဉ်သည် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ သုံးနှစ်တာကာလကို ဖြတ်သန်းခဲ့သည်။ ကုမ္ပဏီသည် Memory ဈေးကွက်မှထွက်ခွာခဲ့ရသော်လည်း ယင်း၏အရင်းအမြစ်များကို နည်းပညာသစ်တစ်ခုဖြစ်သော မိုက်ခရိုပရိုဆက်ဆာများ (Microprocessors) တွင် ထည့်သွင်းခဲ့သည်။ Memory Chips များကို Memory တွင်သာသိမ်းဆည်းနေစဉ် Microprocessors များသည် ကွန်ပျူတာတစ်လုံး၏ တွေးခေါ်မှုအစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ Microprocessor များသည် တွက်ချက်မှုများကို အမှန်တကယ်ဆောင်ရွက်သော အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဂရု(မ်) က ဝန်ခံသည်။ ကုမ္ပဏီ၏ အတိတ်ကာလ Chips ပြုလုပ်ခြင်းမှထွက်ခွာလာခဲ့ခြင်းသည် သူ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့မှ အမြဲတမ်းချမှတ်ခဲ့သော အခက်အခဲဆုံးဖြတ်ချက်များတွင် တစ်ခုဖြစ်သည်ဟူ၍

ဖြစ်သည်။ Memory လုပ်ငန်းမှ ထွက်ခွာပြီးနောက် Intel ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် အသက်စွန့်စားရသော Microprocessor လုပ်ငန်းပေါ်တွင် အာရုံစိုက်ခြင်းအားဖြင့် ဂရု(မ်) မျိုးစေ့များ စိုက်ပျိုးခြင်းပြုခဲ့သည်။ ၎င်းသည် ကုမ္ပဏီ၏စက်မှုလုပ်ငန်းသစ်တွင် ကုမ္ပဏီကြီးထွားမှုအင်အားအကြီးမားဆုံးဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၀ နှစ်အကြာတွင် ဂရု(မ်)သည် ပထမအကျပ်အတည်းနှင့်အချက်အလက်အချို့ဝေမျှထားသော အလွန်ကွဲပြားခြားနားသည့် အကျပ်အတည်းကို ရင်ဆိုင်ရလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

Intel တွင် ဂရု(မ်)၏ စောစောပိုင်းအတွေ့အကြုံများမှ အောက်ပါသင်ခန်းစာများကို လေ့လာတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

ပြင်ပလူ၏ရှုထောင့်အမြင်ကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပါစေ

သင်၏အဖွဲ့အစည်းကို အမှန်တကယ်လေ့လာရန် ပြင်ပလူတစ်ဦးအနေဖြင့် သင့်ကုမ္ပဏီ အကောင်းရောအဆိုးပါ အားလုံးကိုကြည့်ပါ။ ယင်းသည် ယုတ္တိတန်သောဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရန်အလို့ငှာ သင်

လိုအပ်သော ရှုထောင့်အမြင်ဖြစ်သည်။ သူတို့၏အကျပ်အတည်းကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းဖို့ ပြင်ပ CEO တစ်ဦးမှ ဘာလုပ်ရမည်ကို ဂရု(မ်) က ဂေါ်ဒင်မိုးအားမေးသောအခါ သူသည် Intel အတွက် ဤသက်ဝင်ယုံကြည်မှုကို အသုံးပြုနေခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် သူသည် ကုမ္ပဏီကို ကယ်တင်နိုင်ခဲ့ပြီး ပို၍မြင့်မားသော အမြင့်ဆီသို့ပင်လျှင် လှမ်းတက်ဦးဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။

ကုမ္ပဏီ၏ပျက်စီးရာ ပျက်စီးကြောင်း မယုံနိုင်လောက်အောင် များပြားနေသည့် ကုမ္ပဏီကို တယ်တော့မှ မတားဆီးပါနှင့်

တစ်ပါးသူအပေါ် တစ်စုံတစ်ခုသော အတိုင်းအတာအထိ ယုံမှားသံသယလွန်ကဲခြင်းသည် ကုမ္ပဏီတစ်ခုအတွက် ကောင်းမွန်လှသည်ဟု ဂရု(မ်)က ယုံကြည်ထားသည်။ မန်နေဂျာများနှင့် ဝန်ထမ်းများကို ထိန်းသိမ်းထားခြင်းဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်ဘက်များက ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်ခြင်းကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပါ။ သူတို့သည် ကြောက်ရွံ့မှုနှင့် တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားမှုရှိရန် မလိုချေ။ လူတိုင်းသည် ကုမ္ပဏီ၏ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုလမ်းကြောင်းပေါ်တွင် အာရုံစိုက်ခြင်းခံနေရသည်။ ။

■ မောင်မောင်မြင့်သိန်း (ဓနိမ္မတက္ကသိုလ်)

Ref: What the best CEOs Know by Jeffrey A-Krames

ထူးထွေဆန်းဖြူး ဓာတ်လေ့ကားများ

■ လွင်သန္တာ

ယနေ့ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ နိုင်ငံတိုင်း၊ မြို့တိုင်းတွင် အထပ်မြင့် အဆောက်အအုံများစွာကို မြင်တွေ့နိုင်ကြသည်။ မြင့်မားသော အဆောက်အအုံများ၏ များပြားသောအထပ်များသို့ လူနှင့်ပစ္စည်းများကိုသယ်ယူနိုင်ရန် ဓာတ်လှေကားဟုခေါ်သည့် ဒေါင်လိုက် ပို့ဆောင်ရေးယန္တရားတစ်ခုကို အသုံးပြုကြရသည်။

လေးထောင့်ပုံ သာမန်ဓာတ်လှေကားများအား ကြိုးဖြင့်ဆွဲတင်သည့်စနစ်ကို ကာလကြာရှည်စွာကပင် အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ နည်းပညာများ ခေတ်မီတိုးတက်လာချိန်တွင် ဓာတ်လှေကားများနှင့် ရွေ့လျားစက်လှေကားများကို ဒီဇိုင်းမျိုးစုံဖြင့် စွမ်းအားမြင့်မားစွာ ရွေ့လျားနိုင်ရန် တီထွင်နိုင်ခဲ့ကြပြီး အဆောက်အအုံများ၏ သယ်ယူရေးစနစ်တစ်ခုအဖြစ်သာမက အလှဆင်ယန္တရားတစ်ခုအဖြစ်ပါ ဆန်းသစ်လာခဲ့ကြသည်။ ဗိသုကာနည်းပညာတိုးတက်မှုများနှင့်အတူ ဆန်းပြားသော ဓာတ်လှေကားပုံစံဒီဇိုင်းများသည် ကမ္ဘာအနှံ့ထင်ရှားလာခဲ့သည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် ခေတ်မီအဆောက်အအုံများအတွင်းရှိ ဓာတ်လှေကားဟုခေါ်သည့် သတ္တုသေတ္တာအတွင်း နေ့စဉ်အဆင်းအတက်ပြုစဉ် လှပသောမြင်ကွင်းများကို မြင်နေရသည့်တိုင် လူအချို့သည် ခဏတာ ပိတ်လှောင်နေမှုကို ကြောက်ရွံ့တတ်ကြသည်။ လှပဆန်းပြားသည့်ဓာတ်လှေကားများကို ရုပ်ရှင်များတွင် မြင်တွေ့ကြလေ့ရှိကာ အဆောက်အအုံတစ်ခု၏အတွင်းပိုင်း၌ မှန်များဖြင့်ပြုလုပ်ထားသည့် ဓာတ်လှေကားများသာမက အဆောက်အအုံပြင်ပတွင် တပ်ဆင်ထားသည့် ဓာတ်လှေကားများကိုလည်းမြင်တွေ့နိုင်သည်။ ခွဲင်းချက်မဲ့ဆန်းပြားသော ဓာတ်လှေကား ၁၀ စီးကို အင်တာနက်စာမျက်နှာများတွင် ကြည့်ရှုနိုင်ကြသည်။

လုပ်ပြတိုက်သည် ပြင်သစ်နိုင်ငံ၊ ပါရီမြို့တွင်တည်ရှိပြီး ကမ္ဘာပေါ်တွင် အလွန်ထင်ရှားသည့် မိုနာလီဆာပန်းချီကားကို ပြတိုက်တွင်ပြသထားသည်။ လုပ်ပြတိုက်တွင် တပ်ဆင်ထားသည့် ဓာတ်လှေကားသည် အမိုးဖွင့်ထားပြီး ဟိုက်ဒရောလစ်စနစ်ကို အသုံးပြုထားသည့် စက်လှေကားတစ်ပိုင်း၊ ဓာတ်လှေကားတစ်ပိုင်းဖြစ်သည်။ လုပ်ပြတိုက် ဓာတ်လှေကားကို အနာဂတ်လွန် ဒီဇိုင်းဟုဆိုကြပြီး ပါရီမြို့၏ ထင်ရှားသောအထိမ်းအမှတ်တစ်ခုဖြစ်လာခဲ့သည်။ လုပ်ဓာတ်လှေကားသည် ချောမွေ့၊ ငြိမ်သက်စွာရွေ့လျားလျက်စီးနင်းကြသူများအား ပြတိုက်အတွင်းနှင့်

လုပ်ပြတိုက်ဓာတ်လှေကား(Louvre Elevator)

အပြင်ကို လွန်းပြန်သယ်ယူပေးလျက်ရှိသည်။ လည်နေသည့်စက်ဝိုင်းပုံစံကြိုလမ်းက ရပ်တန့်သွားချိန်တွင် အောက်မှထွက်လာသည့်

ဓာတ်လှေကား၏ လှေကားထစ်ပေါ်သို့ ဧည့်သည်များသည် တက်ရောက်ကာ စီးနင်းနိုင်ကြသည်။

ယူမီဒါဟန်ကြူဓာတ်လှေကား(Umeda Hankyu Building Elevator)

ဂျပန်နိုင်ငံ၊ အိုဆာကာမြို့တွင် တည်ဆောက်ထားသည့် ယူမီဒါဟန်ကြူအဆောက်အအုံ၏ ဓာတ်

လှေကားများသည် အကျယ်အဝန်းအလျား ၁၁ ပေနှင့်အနံ ၉ ပေကျော်ရှိသည့် ကြီးမားသော ဓာတ်

လှေကားများဖြစ်သည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ နယူးယောက်မြို့ရှိ စတူဒီယိုကြီးများတွင် တပ်ဆင်ထားသည့် ဓာတ်လှေကားများသည်ပင် ယူမီဒါဟန်ကြူ ဓာတ်လှေကားများလောက်ကြီးမားခြင်းမရှိချေ။

ယူမီဒါဟန်ကြူဓာတ်လှေကားများသည် ခရီးသည် ၈၀ ဦးတင်ဆောင်နိုင်ကာ အလေးချိန် ၅ တန်အထိ သယ်ယူပေးနိုင်သည်။ ယင်းအဆောက်အအုံတွင် ရုံးခန်းများကို ၁၅ ထပ်မှစ၍ ဖွင့်လှစ်ထားသဖြင့် ဝန်ထမ်းအများအပြားသည် ဓာတ်လှေကားများကို အတူတကွစီးနင်းကြပြီး ကြီးကြီးမားမား ဓာတ်လှေကားများအဖြစ် ထင်ရှားခဲ့သည်။

ဂလိုဘန် ကောင်းကင်မြင်ကွင်းဓာတ်လှေကား (Globen Sky View)

ဆွီဒင်နိုင်ငံ၊ စတော့ဟိုလ်မ်ရှိ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကမ္ဘာလုံးပုံတည် အဲရစ်ဆန်အဆောက်အအုံသည် ဆောက်ထားသည့် အဆောက်

အအုံများအနက် အကြီးဆုံးဖြစ်ကာ ၂၇၉ ပေမြင့်၍ ၃၆၁ ပေ ကျယ်ဝန်းသည်။ အဆောက်အအုံ၏ အပြင်ဘက်တွင် တပ်ဆင်ထားသည့်ဓာတ်လှေကားကို မှန်များဖြင့်ပြုလုပ်ထားပြီး လိုက်ပါစီးနင်းကြသူများသည် အဆောက်အအုံ အပေါ်ဆုံးသို့ ရောက်ရှိရန် မိနစ် ၂၀ကြာ စီးကြရသည်။ အထူးခြားဆုံး ဓာတ်လှေကားများတွင် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်သည့် ယင်းဓာတ်လှေကားကိုစီးနင်းကြသူများသည် မြင်ကွင်းကျယ် ကောင်းကင်ပြင်ရှုခင်းကို အကောင်းဆုံးမြင်တွေ့ခံစားနိုင်ကြသည်။

လွိုက်ဒ်ဓာတ်လှေကား (Lloyd's Building Elevator)

အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ လန်ဒန်မြို့တော်တွင်တည်ရှိသည့် လွိုက်ဒ်အဆောက်အအုံကို အပြင်ထွက်အတွင်းအဆောက်အအုံဟု ချစ်စနိုးခေါ်ကြသည်။ အဆောက်အအုံအတွင်းပိုင်းတွင် နေရာများများရရှိစေရန် အဆောက်အအုံ၏အပြင်ပိုင်းတွင် ရှိသည့် ရေပိုက်များ၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုင်းများ၊ လှေကားခွင်များကြားတွင် ဓာတ်လှေကားကို တပ်ဆင်ထားသဖြင့် ရဲဝံ့သောဒီဇိုင်းတစ်ခုဟုပြောဆိုကြသည်။

လွိုက်ဒ်အဆောက်အအုံ၏အပြင်တွင် ဓာတ်လှေကား ၁၂ စီး တပ်ဆင်ထားပြီး အားလုံးသည် မှန်ဓာတ်လှေကားများဖြစ်ကြသည်။ လွိုက်ဒ်သည် အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် အဆောက်အအုံတစ်ခု၏အပြင်ဘက်တွင် ဓာတ်လှေကားများ တပ်ဆင်ခဲ့သည့် ပထမဆုံးအဆောက်အအုံဖြစ်သည်။ လန်ဒန်မြို့၏ ငွေကြေးဈေးကွက်ဗဟိုနေရာတစ်ခုဖြစ်သည့် လွိုက်ဒ်အနီးဝန်းကျင်ရှိ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည့်ရှုခင်းများအကြား ဓာတ်လှေကားစီးနင်းသူများအား အထက်အောက်သယ်ဆောင်ပေးလျက်ရှိနေသည်။

လှစ်စာဟိုတယ်မှစောင်းနေသောဓာတ်လှေကား (Luxor Hotel Inclined Elevator)

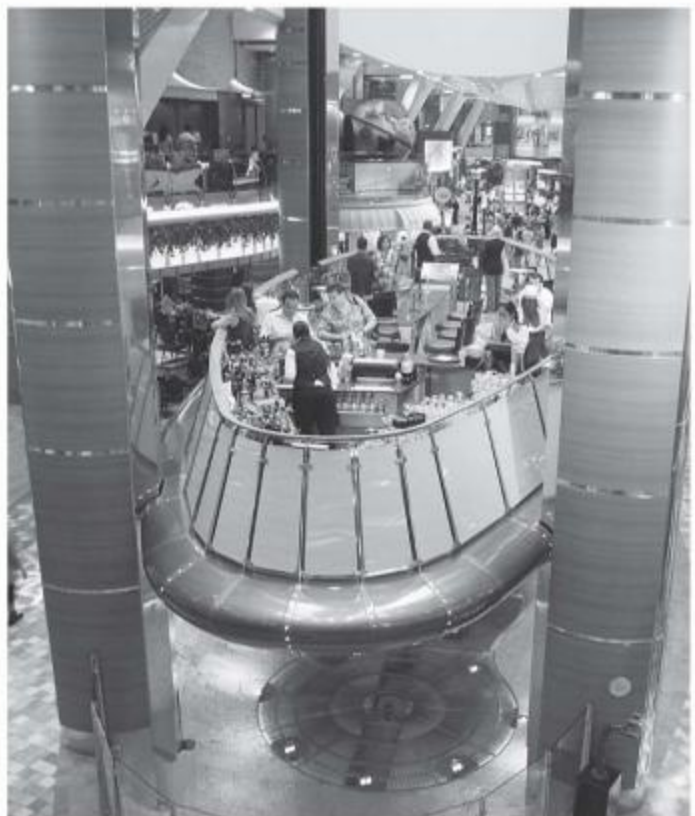
အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ လာ့စ်ဗီးဂက်စ်ရှိ ထူးဆန်းသောဟိုတယ်များနယ်မြေတွင် တည်ရှိသည့် လှစ်စာဟိုတယ်သည် ပီရမစ်ပုံစံတည်ဆောက်ထားသည့် အဆောက်အအုံတစ်ခုဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လှစ်စာဟိုတယ် လာ့စ်ဗီးဂက်စ်၏ပီရမစ်ဟိုတယ်ဟု မကြာခဏရည်ညွှန်းလေ့ရှိကြသည်။

အစောင်းတည်ဆောက်ထားသည့် လှစ်စာဟိုတယ်တွင် တပ်ဆင်ထားသည့်ဓာတ်လှေကားများသည် ၃၉ ဒီဂရီတိမ်းစောင်းလျက် အတက်အဆင်းပြုလုပ်နေကြရသည်။ ဟိုတယ်တည်ဆောက်ထားသည့်ကြမ်းခင်းပြင်ညီအနေအထားကြောင့် ဓာတ်လှေကားများသည် စီးနင်းသူများကို ပုံမှန်အတွေ့အကြုံများအပြင် ထူးခြားသောအာရုံခံစားမှုများကိုရရှိစေသည်။

လှိုင်းဖြင့်ဓာတ်လှေကား (Rising Tide Elevator)

ယနေ့ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြီးမားဆုံးသော အပျော်စီးသင်္ဘောဖြစ်သည့် MS Oasis ကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလတွင် ရေချခဲ့သည်။ အထပ် ၁၆ ထပ် ပါဝင်၍ ခရီးသည် ၆၀၀၀ တင်ဆောင်နိုင်သည့် ယင်းအပျော်စီးသင်္ဘောတွင် တပ်ဆင်ထားသည့်ဓာတ်လှေကားသည် ထူးခြားသောစာရင်းတွင်ပါဝင်သည်။

MS Oasis ပေါ်ရှိ ဓာတ်လှေကားသည် တစ်ကြိမ်လျှင် ခရီးသည် ၃၅ ဦးတင်ဆောင်နိုင်ပြီး အရက်ဘားတစ်ခုအဖြစ်လည်း အသုံးပြုနိုင်ရန် စီစဉ်ထားသည့် တစ်ခုတည်းသောဓာတ်လှေကားဖြစ်သည်။ သင်္ဘောအောက်ထပ်မှ တော်ဝင်ကပွဲသဘင်ဆောင်သို့ ၈ မိနစ်ကြာ စီးနင်းရသဖြင့် ဓာတ်လှေကားတွင် လိုက်ပါလာကြသူများသည် ယမကာစုံသောက်သုံးရန် လုံလောက်သောအချိန်ရသည်ဟု ဆိုပေသည်။

ကားတင်ဖောင်းသူပဲ့ဓာတ်လှေကား (Autostadt Silos)

ဂျာမနီနိုင်ငံ၊ ဂုမ်းဘာ့ခ်ရှိ ကမ္ဘာကျော် ဗောက်စ်ဝက်ဂွန်(Volkswagen) ကားအခြေစိုက်စက်ရုံ၏ဘေးတွင် The Autostadt Silos အမည်ရှိ ကားမြို့တော် ပြတိုက်ရှိသည်။ ယင်းပြတိုက်ကို ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး ထုတ်လုပ်ခဲ့ပြီးသော ဗောက်စ်ဝက်ဂွန် ကားများကို ပြသထားသည်။

ပြတိုက်အတွင်း၌ ကားများကို အထပ်လိုက်ထားရှိရာ ကားများကို ပြောင်းရွှေ့သယ်ယူရန် ဓာတ်လှေကားများကိုအသုံးပြုသည်။ ဗောက်စ်ဝက်ဂွန်ကားစက်ရုံမှ အပြီးသတ်ထွက်ရှိလာသည့် ကားများကို ရွှေ့လျားခါးပတ်များဖြင့် မြေအောက်မိုင်ဝက်ရှိ ဥမင်သို့ သယ်ယူကာ

ပေ ၂၀၀ ကွာဝေးသော ပြတိုက်သို့ အလိုအလျောက်စက်များဖြင့် ပို့ဆောင်ပေးသည်။ ပြတိုက်ရောက်လျှင် ကားများကိုဓာတ်လှေကားများဖြင့် ဆက်လက်သယ်ဆောင်

ကာ လဟာပြင်ကွင်းပြင်တွင် နေရာချထားသည်။ ထူးခြားသည့် ယင်းစက်လှေကားတွင် မောင်းနှင်သူလိုက်ပါရန် မလိုချေ။

ဖော့ကရစ်ဘီး (Falkirk Wheel)

ဖော့ကရစ်ဘီးဟုထင်ရှားသည့် ရွှေ့လျားဓာတ်လှေကားတစ်မျိုးသည် စကော့တလန်နိုင်ငံတွင် တည်ရှိပြီး တူးမြောင်းနှစ်ခုကို ဆက်သွယ်ပေးသည့် လည်နေသော လှေကားတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ယင်းလှေကားဖြင့် ယူနိုက်တက်မျှော်နှစ်ဖက်မှ ဖိသ်အင်ကလိုင်းဒီတူးမြောင်းသို့ လှေများကို ပြောင်းရွှေ့ပေးသည်။ ဓာတ်လှေကားသည် ၇၉ ပေ မြင့်ကာ တူးမြောင်းတစ်ဖက်မှ အခြားတစ်ဖက်သို့ သယ်ယူပေးသည့် တစ်ခုတည်းသောစက်ယန္တရားဖြစ်သည်။

ယင်းဓာတ်လှေကားကို ဟိုက်ဒရောလစ်မော်တာ ၁၀ လုံးအသုံးပြုကာ မောင်းနှင်ပေးပြီး မြင်းကောင်ရေ ၃၀ အားရှိသည်။ ဓာတ်လှေကားတစ်ခုလုံးသည် တန် ၆၀၀ အလေးချိန်ရှိသည်။

ရေကြောင်းပြတိုက်ငှက်လှောင်အိမ်တက်လှေကား (Maritime Museum Birdcage Elevator)

ဝိတိုရိယပြတိုက်တွင် တပ်ဆင်ထားသည့် ရေကြောင်းပြတိုက် ငှက်လှောင်အိမ် ဓာတ်လှေကားသည် မြောက်အမေရိကတိုက်တွင် အသုံးပြုနေဆဲဖြစ်သည့်သက်တမ်းအရှည်ဆုံး လှောင်အိမ်ပုံဓာတ်လှေကားတစ်စီးဖြစ်သည်။ ယင်းပြတိုက်သည် တစ်ချိန်က ပြည်နယ်ဥပဒေတရားရုံးများဖွင့်လှစ်ခဲ့သည့် ရုံးအဆောက်အအုံတစ်ခုဖြစ်ပြီး ယင်းဓာတ်လှေကားကို ဗြိတိသျှ၊ ကိုလံဘီယာတရားရုံးချုပ်များ၏ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ် Theodore Davie အတွက် ပုံစံထုတ်ခဲ့သည်။

သို့သော် Theodore Davie သည် ဓာတ်လှေကားကို အသုံးမပြုခဲ့ချေ။ ဓာတ်လှေကား၏ ရွှေ့ရောင်အပြင်

ပိုင်းနှင့် အပြာရောင်သံပန်းလက်ရာများကို နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော် ထိန်းသိမ်းထားခဲ့သည်။

အက္ခာဒွမ် (Aqua Dom)

ဂျာမနီနိုင်ငံ၊ ဘာလင်မြို့ရှိ Radisson Blu ဟိုတယ်ရှိ အက္ခာဒွမ်သည် ခရီးသွားများအား ဆွဲဆောင်မှုရှိသည့် ပင်လယ်ရေသတ္တဝါများ ရှင်သန်နေထိုင်မှုကို ပြသသည့်နေရာတစ်ခု ဖြစ်သည်။ အက္ခာဒွမ်သည် ၈၄ ပေ အမြင့်ရှိသည့် ငါးပြတိုက်အလယ်တွင် တပ်

ဆင်ထားသည့် ဖောက်ထွင်းမြင်နိုင်သောဓာတ်လှေကား ဖြစ်သည်။ ယင်းငါးကန်သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြီးဆုံးသော ဆလင်ဒရစ်ငါးပြတိုက်တစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။

ဖန်ငါးကန်အတွင်း ပင်လယ်ရေဂါလန် ၂၆၀၀၀ နှင့် ငါးမျိုးစိတ် ၉၇ မျိုး၊ အကောင် ၁၅၀၀ ကျော်

ထည့်သွင်းထားသည်။ ငါးကန်မှ ငါးများကို ရေငုပ်သမား ၄ ဦးက နေ့စဉ် အစာ ၁၈ ပေါင်ကျွေးရသည်။ ငါးကန်အတွင်း ထည့်သွင်းထားသဖြင့် အက္ခာဒွမ်သည် အလွန်ထူးခြားဆန်းပြားသည့် ဓာတ်လှေကားတစ်စီးဖြစ်လာခဲ့ပေသည်။

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းဆန်းပြားသော ဓာတ်လှေကားများသည် အမြင့်မားဆုံး အဆောက်အအုံများတွင် နေ့စဉ် အတက်အဆင်းပြုလုပ်နေကြရာ လိုက်ပါစီးနင်းကြသူများအား လှပသောရှုခင်းများကို ခံစားစေနိုင်သကဲ့သို့ ကမ္ဘာကြီး၏ထိပ်တွင်ရှိနေသည့်အလား ခံစားစေပေသည်။ ။

■ **လွင်သန္တာ**

ကိုးကား - Unique Elevators in the World

DONALD J. TRUMP

45th President

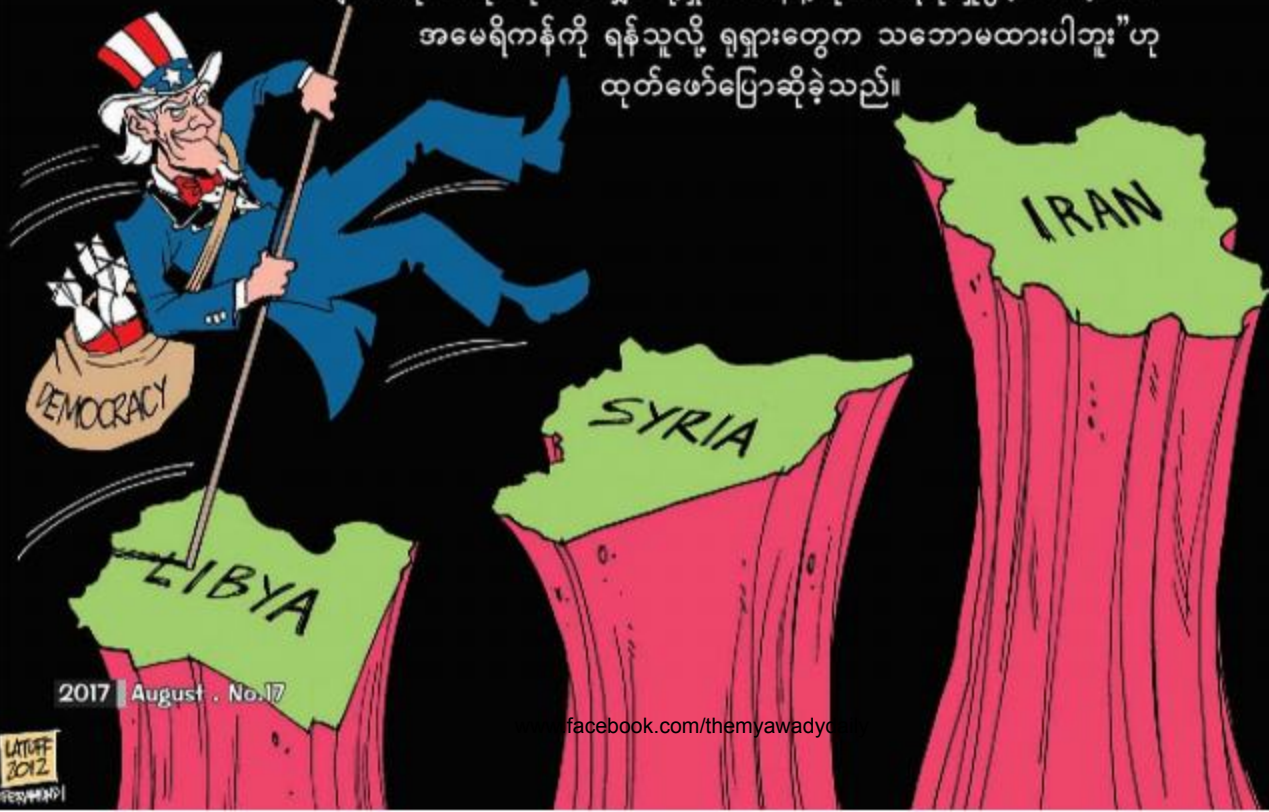
OF THE UNITED STATES OF AMERICA

အန္တရာယ်များလာသော ထရပ်

■ နေဂါဇီလ်

FBI အကြီးအကဲ James Comey ကို သမ္မတထရပ်က တာဝန်မှရပ်နားခဲ့သည်။
ကွန်ဂရက်၏ ကြားနာမှုကို Comey ခံရပါမည်။ သမ္မတလောင်းရွှေ့ကောက်ပွဲတွင်
ထရပ်နှင့်ရုရှား၏ အဆက်အစပ်များဆိုင်ရာ တစ်စုံတစ်ရာထွက်ဆိုလာလိမ့်မည်ဟု
အများက မျှော်လင့်နေကြသည့်အချိန်တွင် ပူတင်က-

“ဂျိမ်းစ်ကိုမေကို လိုအပ်လျှင် ရုရှားအနေနဲ့ နိုင်ငံရေးခိုလှုံခွင့်ပေးပါမယ်၊
အမေရိကန်ကို ရန်သူလို့ ရုရှားတွေက သဘောမထားပါဘူး”ဟု
ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့သည်။

အသွားနှစ်ဖက်ပါ
သော ပူတင်၏ ကမ်း
လှမ်းချက်သည် စဉ်းစား
စရာများ ဖြစ်လာ၏။
ဂျိမ်းစ်ကို မေအတွက်
အကျပ်အတည်းတစ်စုံ
တစ်ရာဖြစ်လာစေလိမ့်
မည်ဟု မြင်ပါသည်။ ထို
ဂယက်နှင့်နောက်ဆက်

President Xi Jinping

President Donald Trump

ခရိုင်တရားရုံးတစ်ခုခု
တွင် ထရမ်အား တရား
စွဲဆိုသွားမည်ဟုဆိုလာ
သည်။

အရင်းခံအကြောင်း
အရမူ ထရမ်သည် ဖွဲ့
စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ
တွင်ပါဝင်သော အပိုဒ်
အချို့ကို ဖောက်ဖျက်ခဲ့

တွဲများသည် တစ်နှစ်အတွင်းပြီးဆုံးသွားလိမ့်မည်မဟုတ်
သေး။ သမ္မတအဖြစ်မှလွှဲခဲ့ရသော ဟီလာရီသည်လည်း
ကောင်း။ ဟီလာရီနှင့် အလွမ်းသင့်သောမီဒီယာများ
သည်လည်းကောင်း အလေးထားအနံ့ခံကာ ထရမ်
အတွက် တစ်စုံတစ်ရာစိန်ခေါ်မှုရှိစေနိုင်သောသတင်း
တို့ကို ထုတ်ဖော်လာဖွယ်ရာရှိနေပါသည်။

ထရမ်ကို တရားစွဲမည်

သမ္မတသက်တမ်း ၆ လမပြည့်မီမှာပင် ပြည်ပ
စိန်ခေါ်မှုသာမက ပြည်တွင်းစိန်ခေါ်မှုများနှင့်လည်း
ရင်ဆိုင်နေရပါ၏။ လောလောဆယ် လွှတ်တော်အမတ်
ပေါင်း ၁၉၀ ကျော်ပါဝင်သောအဖွဲ့က ဝါရှင်တန်မြို့

သောကြောင့်ဟုဆိုသည်။ နောက်တစ်ချက်က ထရမ်
စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအနေဖြင့် ကွန်ဂရက်၏သဘော
ထားမပါဘဲ ပြည်ပအစိုးရများမှရန်ပုံငွေများကိုလက်ခံ
ခဲ့သည်ဟူ၍ဖြစ်လာသည်။ ဆော်ဒီထံသို့ အမေရိကန်
က ဘီလီယံ ၁၁၀ ဖိုး လက်နက်များရောင်းချသည့်
စာချုပ်ချုပ်ဆိုပြီးနောက် ထရမ်၏သမီး Ivanka က
ဆော်ဒီမှ ဒေါ်လာ သန်း ၁၀၀ ရန်ပုံငွေအဖြစ် လက်ခံ
ခဲ့သည့်သတင်းက အတော်လေးဟိုးလေးတကျော်
ဖြစ်ခဲ့သည်။ ပြီးခဲ့သည့် ၁၂-၆-၂၀၁၇ ရက်ကပင်
မေရီလင်းပြည်နယ်ရှေ့နေချုပ်ကလည်း ထရမ်သည်
သမ္မတအဖြစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခဲ့ပြီး ၅ လတာ
ကာလအတွင်း ပြည်ပအစိုးရထံမှ ဒေါ်လာသန်းပေါင်း

များစွာကိုလက်ခံခဲ့သည်ဆိုပြီး တရားစွဲဆိုထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ ထိုလုပ်ရပ်သည် 'ပြည်ထောင်စုအကျင့်ပျက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေ'ကို ချိုးဖောက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ထောက်ပြထားသည်။ သို့သော်လည်း ဥပဒေဆိုင်ရာဖောက်ဖျက်မှုမရှိသောကြောင့် ပယ်ချခံရမည်ဟု ၁၃-၆-၂၀၁၇ ရက်တွင် အိမ်ဖြူတော်ပြန်ကြားရေးအတွင်းဝန်ရှောင်စပိုက်ဆာက တုံ့ပြန်ခဲ့သည်ကိုတွေ့ရ၏။

သမ္မတအဖြစ်သက်တမ်းနှစ်ဝက်မျှမရှိသေးသော ထရမ်သည် ပြည်တွင်းစိန်ခေါ်မှုများကို ရင်ဆိုင်နေရပြီး စိန်ခေါ်မှုအသစ်များကိုလည်း ထပ်မံကျော်ဖြတ်ရဖွယ်ရှိနေပါသည်။

နိုင်ငံတကာအရေးနှင့်ထရမ်

သမ္မတလောင်းအဖြစ်စည်းရုံးရေးတွင် ထရမ်သည် မက္ကဆီကိုနှင့် တံတိုင်းကာရံရေးကိစ္စ၊ တရုတ်ဆိုင်ရာမူဝါဒရေးရာ၊ အရှေ့အလယ်ပိုင်းအရေးနှင့် အစ္စလာမ်ကိစ္စများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပြောခဲ့သည်။ နေတိုးကိစ္စလည်းပါ၏။ သမ္မတဖြစ်လာပြီးနောက် မက္ကဆီကိုတံတိုင်းကိစ္စကိုပြောသည်။ အမေရိကန်-မက္ကဆီကိုကြားတံတိုင်းခတ်မည်ဖြစ်ပြီး ကုန်ကျငွေကို မက္ကဆီကိုဘက်မှ တစ်ဝက်ကျခံရမည်ဟုဆို၏။ မက္ကဆီကိုဘက်မှလည်း မထည့်ဝင်နိုင်ကြောင်း တုံ့ပြန်သည်။ တရုတ်နှင့်ပတ်

သက်၍ One China Policy ကို လက်မခံကြောင်းနှင့် တရုတ်ရှိ အမေရိကန်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို အမေရိကန်ရှိ နှစ်သက်ရာပြည်နယ်တွင် ပြန်၍ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ရွှေ့ပြောင်းရန် ဖိအားပေးသည်။

ထရမ်နှင့်ရှီကျင့်ဖျင်တို့ တယ်လီဖုန်းနှင့်စကားပြောအပြီး One China Policy ကိုလက်ခံကြောင်း ထရမ်လေသံပြောင်းသွားသည်။ အမေရိကန်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများဘက်မှ သူတို့၏အခက်အခဲကိုလည်း ပြန်၍တင်ပြကြရာ ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ထရမ်ဘက်မှမကြားရတော့။

NATO စစ်စရိတ်အချိုးကျ ကျခံရမည်ဟု ထရမ်ဆိုထားသည်။ ကျန်နိုင်ငံများ ကောင်းစွာအင်အားမတောင့်ကြ။ သို့သော်လည်း နေတိုးစုစည်းမှုကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် ကျန်နိုင်ငံများမှတတ်နိုင်သလောက်ထည့်ဝင်ကြမည့်သဘောတော့ တွေ့ရသည်။

ခပ်ပြင်းပြင်းလှုပ်ခတ်သွားသည်က မြောက်ကိုရီးယားအရေးဖြစ်သည်။ ကင်ဂျုံအန်၏အဘိုးမွေးနေ့ ၁၀၅ နှစ်မြောက်နှင့် မြောက်ကိုရီးယားတပ်မတော်တည်ထောင်မှုနှစ် ၈၅ ပြည့်တွင် တာဝေးပစ်ခံပျံစမ်းသပ်မှုအပေါ်အကြောင်းပြုပြီး အမေရိကန်-မြောက်ကိုရီးယားစစ်ဖြစ်တော့မည့်ဟန်အထိ ဖြစ်လာသည်။ ရုရှား - မြောက်ကိုရီးယားနယ်စပ်၊ တရုတ်-မြောက်ကိုရီးယား

နယ်စပ်တို့တွင် ရုရှားနှင့်တရုတ်တို့က ကြိုတင်ကာကွယ် သည့်အနေဖြင့် တပ်ဖြန့်ချထားရသည်အထိ တင်းမာမှု မြင့်တက်ခဲ့သည်။ တောင်ကိုရီးယားနှင့် ဂျပန်တို့မှ မြို့တော်နေသူများ ပြောင်းရွှေ့ကြသည်အထိစိုးရိမ်ခဲ့ ကြသည်။ လေယာဉ်တင်သင်္ဘော Carl Vinson အပါ အဝင်အခြားလေယာဉ်တင်သင်္ဘော ၂ စင်းပါသင်္ဘော အုပ်စု ၃ စုမှ မြောက်ကိုရီးယားကိုပိုင်းရံခဲ့သည်အထိ တင်းမာမှုမြင့်တက်ခဲ့သည်။ နောက်ဆုံး တောင်ကိုရီး ယား၌ ခုံးခွင်းခုံး THAAD ကိုချထားပြီး တင်းမာမှု လျော့ကျသွားခဲ့သည်။

မြောက်ကိုရီးယားတင်းမာမှုလျော့ကျပြီး ရက်ပိုင်း အတွင်းမှာပင် ထရမ်၏လှုပ်ရှားမှုက မြန်ဆန်သည်။ ဆော်ဒီသို့သွားရောက်ပြီး စစ်လက်နက်ဘီလီယံ ၁၁၀ ဖိုး အရောင်းစာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့လိုက်သည်။ ထရမ်ပြန် ပြီး ရက်ပိုင်းအတွင်း ဆော်ဒီဦးဆောင်နိုင်ငံအချို့က ကာတာနိုင်ငံကို Muslim Brotherhood အဖွဲ့ကို နောက်ကွယ်မှ ထောက်ပံ့သည်ဟူသောစွဲချက်ဖြင့် အရေးယူပိတ်ဆို့မှုလုပ်သည်။ ရက်ပိုင်းအတွင်းမှာပင် အရှေ့အလယ်ပိုင်းအရေးရှုပ်ထွေးပြီး အကဲဆတ်အခြေ အနေဖြစ်နေသဖြင့် ကာတာအပေါ် အရေးယူပိတ်ဆို့ မှုကို ပြန်၍ပယ်ဖျက်ခဲ့ပြန်သည်။

ဆော်ဒီဦးဆောင်နိုင်ငံအချို့က ကာတာကို အရေး ယူပိတ်ဆို့ကြောင်းကြေညာချိန်တွင် ထရမ်က ကာတာ ကို ကြားဝင်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါကြောင်း ကမ်းလှမ်း ခဲ့ပါသေးသည်။ ကာတာလေကြောင်း CEO နှင့် အယ် ဂျာဇီးယားတို့အင်တာဗျူးတွင် ထရမ်သည် ကာတာ၏ မိတ်ဆွေမဟုတ်ကြောင်း၊ သူ၏မကျေနပ်ချက်များကို ခပ်ပြင်းပြင်းဖွင့်ထုတ်ပြောသွားခဲ့သည်ကို ကြည့်လိုက် ရပါ၏။

ထရမ်နှင့် အစ္စလာမ်ကမ္ဘာ

အိုဘားမား၏မူဝါဒနှင့်ထရမ်၏မူဝါဒသည် ‘အရှေ့ နှင့်အနောက်’ သဘောဆောင်နေသည်ကို သတိပြုမိပါ ၏။ အိုဘားမားကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကို ထရမ် က ဖျက်သိမ်းပြီး အစားထိုးဆောင်ရွက်ရန်ကြိုးစား နေ၏။ အိုဘားမားလက်ထက်က ဆက်ဆံရေးကောင်း ခဲ့သော အမေရိကန်-အီရန်အခြေအနေသည် ထရမ် လက်ထက်တွင် တစ်ဆစ်ချိုးအပြောင်းအလဲဖြစ်သွား သည်။

သမ္မတနစ်ဆင်လက်ထက်က ခပ်တွင်တွင် စတင် အသုံးပြုခဲ့သော Proxy War သည် ထရမ်လက်ထက် တွင် ထပ်မံတိုးချဲ့ရန်အလားအလာများကို တွေ့နေရ သည်။ ယခင်က နိုင်ငံတစ်ခုချင်းစီ၏ အစိုးရများကို ဆန့်ကျင်သူများနှင့်ထိပ်တိုက်တွေ့စေသော ပြည်တွင်း စစ်များဖြစ်သည်။ ယခုဖြစ်လာမည့်စစ်က နိုင်ငံတစ်ခု နှင့်တစ်ခုကြား ဖြစ်ပွားစေမည့် Proxy War ဖြစ်ပါလိမ့် မည်။ ပစ်မှတ်သည် အီရန်ကိုသတ်မှတ်ထားဟန်ရှိ သည်။ ဆော်ဒီကို စစ်ပစ္စည်းဘီလီယံ ၁၁၀ ဖိုးရောင်းချ ပေးခြင်း၊ ကာတာကို စစ်ပစ္စည်း ၁၂ ဘီလီယံဖိုး ရောင်းချပေးခြင်းများသည် စစ်ပြင်နေသည့်လက္ခဏာ အချို့ဟု ယူဆနိုင်ပါလိမ့်မည်။

လောလောဆယ် ACT for America ဟူသော အဖွဲ့ကြီးက အစ္စလာမ်၏ရှယ်ရီယာဥပဒေကို ကျယ် ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရှုတ်ချပွဲကြီးများလုပ်ဆောင်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ချီကာဂို၊ နယူးယောက်၊ ဘော်စတွန် မြို့ကြီးများတွင် လူအင်အားကောင်းကောင်းဖြင့် ၁၁- ၆-၂၀၁၇ ရက်မှစ၍ ဆန့်ကျင်ပွဲများစတင်နေပါသည်။ အစ္စလာမ်ဘက်မှ အချို့သောကိစ္စများကို အသိအမှတ် ပြုရေးကြိုးစားမှုများသည် အမေရိကန်တို့၏လွတ်လပ်

မှုကို ထိပါးဆုံးရှုံးစေသည်ဟုဆိုပြီး

"March against Sharia" ဟူ သောဆောင်ပုဒ်ကို အခြေခံကာ ဆန္ဒပြ၊ ရှုတ်ချပွဲများ ကျယ် ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖြစ်ပွားနေခဲ့ပါ သည်။

ဆော်ဒီအာရေးဗီးယားနိုင်ငံကို စစ်လက်နက် ဘီလီယံ ၁၁၀ ဖိုးရောင်းချခဲ့ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍လည်း မကျေနပ်သူများက ဆန္ဒပြပွဲများပြုလုပ်လျက်ရှိနေ ပြန်သည်။

အိုဘားမားလက်ထက်က ‘အာရှဗဟိုပြု’ မဟာ ဗျူဟာသည် ထရမ်လက်ထက်တွင် ‘အရှေ့အလယ်ပိုင်း ဗဟိုပြု’ မဟာဗျူဟာသို့ ပြောင်းလဲသွားသည်။ ထရမ် ၏နောက်ခံ၊ သူ၏ဖြတ်သန်းမှု၊ သူ့စိတ်သဘောအရ အစ္စလာမ်ကမ္ဘာနှင့် ထိပ်တိုက်တွေ့ရန်အလားအလာ ကြီးမားစွာရှိနေပါ၏။ သူ၏သားမက် ကုရှနာကလည်း ဂျူးလူမျိုးဖြစ်ကာ ထရမ်အပေါ် တစ်စုံတစ်ရာလွှမ်းမိုး မှုရှိထားသူဖြစ်သဖြင့် အရှေ့အလယ်ပိုင်းမှ အစ္စလာမ် ကမ္ဘာသည် တစ်နိုင်ငံချင်း ပြည်တွင်းစစ်မှတစ်ဆင့် တိုးတက်ကာ နိုင်ငံတစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား၊ သို့မဟုတ် အုပ်စုနိုင်ငံများကြား စစ်ပွဲအသွင်သို့တိုင် စစ်နယ်ဝန်း ပို၍ကျယ်ပြန့်ကြီးထွားလာစရာများရှိနေပါသည်။

အမေရိကန်သမ္မတတစ်ဦးတိုင်းတွင် ထင်ရှားသော သမိုင်းကျန်ရစ်သည့် Doctrine တစ်ခုခုကို ဆောင်ရွက် တတ်လေ့ရှိပါ၏။ ရော်နယ်ရီဂင်လက်ထက်တွင် ဆိုဗီ ယက်ယူနီယံကြီးကို ပြိုလဲစေခဲ့ပြီး စစ်အေးခေတ်ကို အဆုံးသတ်စေခဲ့သလို ထရမ်လက်ထက်တွင်လည်း အရှေ့အလယ်ပိုင်းကိုဦးတည်ချက်ပစ်မှတ်ထား၍ အစ္စ လာမ်ကမ္ဘာအားနည်းစေရန်၊ သို့မဟုတ် ပျက်ပြားစေ ရန် Doctrine မရှိဟု မည်သူမျှပြောနိုင်မည်မဟုတ် သေးချေ။ Muslim Brotherhood ၏နိုင်ငံများစွာ ခြေကုပ်ရရှိနေမှုကို တန်ပြန်ထိန်းညှိရန် ‘IS’ ဆိုသော အဖွဲ့ကိုဖွဲ့စည်း၍ ထိပ်တိုက်တွေ့စေထားသော ယခင် သမ္မတများ၏ခြေဆင်းကို ဆက်လက်အသုံးပြုပြီး ထရမ်

သမ္မတသက်တမ်းတွင် ပို၍စစ်မီးလျှံစေပြီး အစ္စလာမ် ကမ္ဘာ၏ကျယ်ပြန့်လာမှုကို ချေမှုန်းရန်တန်ခိုးခြင်းကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရန်အလားအလာ ကြီးကြီး မားမားရှိနေသည်ဟု မြင်ပါသည်။

ကာတာလေကြောင်း CEO ၏အင်တာဗျူးတွင် ထရမ်နှင့် အမေရိကန်ကို အတော်ပင် ခါးခါးသီးသီး တုံ့ပြန်ထားသည်ကိုနားထောင်လိုက်ရ၏။ အခြားသူ များအနေဖြင့်လည်း ထိုခံစားချက်မျိုးရှိနေကြပါလိမ့် မည်။ သတင်းခေတ်ဖြစ်၍ သိရှိနိုင်မှု ကျယ်ကျယ်ပြန့် ပြန့်ဖြစ်လာခဲ့ပါသဖြင့် မွတ်စလင်ကမ္ဘာမှ အချို့သော အစွန်းရောက် အကြမ်းဖက်သမားများဘက်မှလည်း ပြန်လည်တုံ့ပြန်ရန် ကြိုးစားမှုရှိနေကြမည်မှာလည်း လွဲမည်မဟုတ်ပါ။ ဤသို့သော အခြေအနေကပင် ထရမ်အတွက် ကြီးမားသောစိန်ခေါ်မှုတစ်ခုဖြစ်လာ ဖွယ်ရာရှိနေပြန်ပါလိမ့်မည်။

လန်ဒန်ဗုံးဖောက်ခွဲမှု၊ အခွင့်အရေးရလျှင် ဖိလစ် ပိုင် မာရီကိုအိုင်အက်စ်တို့သိမ်းပိုက်လာမှုများသည် ရလျှင်ရတတ်သလို အခြားဘက်မှတုံ့ပြန်လာမှုများပင် ဖြစ်ပါသည်။

အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း အမေရိကန်သမ္မတရွေး ကောက်ပွဲတွင် ဩဇာလွှမ်းမိုးရန်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုကာ ရုရှားအပေါ် အရေးယူဒဏ်ခတ်ရန် အမေရိကန် အထက်လွှတ်တော်က ၁၄-၆-၂၀၁၇ ရက်တွင် တစ်ခဲ နက် အတည်ပြုခဲ့သည်ကိုတွေ့ရပြန်သည်။

အီရန်အပေါ် အရေးယူဒဏ်ခတ်မှုများကိုလည်း လိုအပ်သလောက် ပြင်းထန်မှုမရှိသေးဟုယူဆကာ ပို၍ ပြင်းထန်သည့်အရေးယူမှုကိုဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပြန် လည် စဉ်းစားနေကြပြန်သည်ဟုသိရသည်။ ထရမ်၏ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး Rex Tillerson က ထိုသို့တစ်ဖက် သတ်အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများမှာ ထိရောက်မှုမည်မျှရှိပါ မည်လဲဟု မေးခွန်းထုတ်ထားသည်။

ထရမ်၏သမ္မတသက်တမ်းမှာ ၅ လကျော်မျှသာ ရှိပါသေးသည်။ ထိုမျှတိုတောင်းသောကာလလေးတွင် မှာပင်လျှင် ထရမ်သည် အခြားရှေးကသမ္မတများထက် စိန်ခေါ်မှုများကို ပို၍ရင်ဆိုင်နေရသည်ဖြစ်ရာ. . . ။

■ နေဂင်လတ်

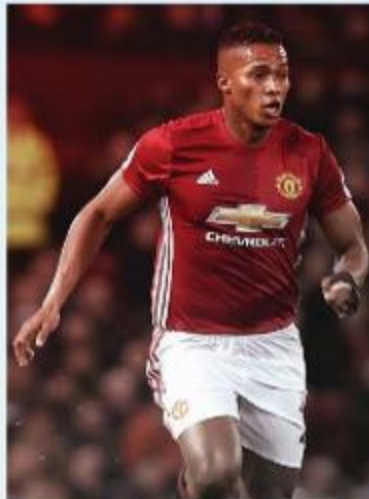

မန်ယူတွင် ဗလင်စီယာရရှိခဲ့သော ထိပ်တန်းအောင်မြင်မှု ၅ ခု

မန်ယူနောက်ခံလူ အီကွေဒေါနိုင်ငံသား ■ ထူးထက်
အန်တိုနီယိုဗလင်စီယာမှာ အသင်း၏ယုံကြည်
စိတ်ချရသော ညာနောက်ခံလူတစ်ယောက်
ဖြစ်သည်။ မန်ယူတွင် ၎င်းရယူခဲ့သော
ထိပ်တန်းအောင်မြင်မှု ၅ ခုကို ဖော်ပြပေး
လိုက်ရပါသည်။

၁။ ယူဂိုပါလိဂ်ဗိုလ်လုပွဲတွင်
အသင်းခေါင်းဆောင်တာဝန်ယူခဲ့ခြင်း

ဝိန်းရွန်နီနှင့်မိုက်ကယ်ကာရစ်တို့ အရန်ခံ
တွင်ရှိနေခဲ့ရသဖြင့် ဗလင်စီယာသည် ဆွီဒင်

PLAYER OF THE MONTH

ANTONIO

VALENCIA

UEFA EUROPA LEAGUE
WINNERS
— 2017 —

STOCKHOLM
FINAL 2017

နိုင်ငံ၊ စတော့ဟုမ်းမြို့တွင်ကျင်းပခဲ့သော ၂၀၁၇ ယူရို ပါလီဂိုဗိုလ်လှပွဲစဉ်တွင် အသင်းခေါင်းဆောင်အဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့ရသည်။ ၎င်းပွဲစဉ်၌ မန်ယူက အေဂျက် အမ်စတာဒမ်အသင်းကို ၂-၀ ဂိုးဖြင့် အနိုင်ရခဲ့သည်။ ၎င်းမှာ မန်ယူတွင် ၈ ရာသီမြောက်ကစားခဲ့သော ဗလင်စီယာ၏အတွေ့အကြုံကို အသိအမှတ်ပြုခံရခြင်းဖြစ် သည့်အပြင် နည်းပြမော်ရင်ဟို၏ ချီးကျူးလေးစားခြင်း ကို ခံရခြင်းလည်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါပွဲတွင် ခံစစ်ပိုင်း တာဝန်ယူမှုနည်းပါးခဲ့ပြီး နယ်သာလန်ကလပ်အေဂျက် အသင်းမှာ စိတ်ပျက်ဖွယ်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်ညံ့ဖျင်းခဲ့ သော်လည်း ဗလင်စီယာသည် မိနစ် ၉၀ အတွင်း အကောင်းဆုံးတာဝန်ကျေစွာ အသင်းခေါင်းဆောင် အဖြစ် ကစားနိုင်ခဲ့သည်။ ရွန်နီဝင်ရောက်လာချိန်ပွဲပြီး ခါနီးတွင် အသင်းခေါင်းဆောင်လက်ပတ်ကိုလွှဲပြောင်း ပေးခဲ့ပြီး ဆုဖလားကိုကိုင်မြှောက်ရန်လည်း ခွင့်ပြုပေး ခဲ့သည်။ ထိုပွဲစဉ်အပြီး ၂ ရက်အကြာတွင် ဗလင်စီယာ အား အသင်းက သက်တမ်းတိုးစာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့သည်။

၂။ ကစားသမားများက ရွေးချယ်သော တစ်နှစ်တာ အကောင်းဆုံးကစားသမားဆု

အသင်းဖော်များ၏အသိအမှတ်ပြုမှုမှာ ဘောလုံး လောကတွင် အကောင်းဆုံးချီးကျူးဂုဏ်ပြုမှုဖြစ်ပြီး ၂၀၁၆-၁၇ ဘောလုံးရာသီအတွက် အသင်းဖော်များ ၏ တစ်နှစ်တာအကောင်းဆုံးကစားသမားဆုကိုလည်း ဗလင်စီယာရရှိခဲ့သည်။ အသက် ၃၁ နှစ်ရှိ ဗလင်စီယာ မှာ တစ်ရာသီလုံး ၄၃ ပွဲကစားခဲ့ပြီး ၁ ဂိုးသာသွင်းယူ နိုင်ခဲ့သော်လည်း သွင်းဂိုးမှာ ၎င်း၏စွမ်းဆောင်ရည်ကို မထင်ဟပ်ခဲ့ပေ။ ဝီဂန်တောင်ပံလူဟောင်း ဗလင်စီယာ မှာ ခြေစွမ်းတစ်သမတ်တည်းရှိမှုကိုပြသခဲ့ပြီး အမြဲ တစေ့ ရမှတ် ၁၀ လျှင် ၇ မှတ်ရအောင်စွမ်းဆောင်နိုင် သူဖြစ်ပြီး လိုအပ်သော ယုံကြည်မှုကိုရယူနိုင်သူဖြစ် သည်။ တစ်ရာသီလုံးပွဲစဉ် ၆၄ ပွဲအနက် ၂၁ ပွဲသာ လွဲချော်ခဲ့ပြီး မော်ရင်ဟိုက ပွဲကြီးများအတွက် အနား ပေးချန်လှပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

VALENCIA

JEFF VAN SCHIJN

Luis Antonio Valencia Mosquera (born 4 August 1988), commonly known as Antónia Valencia, is an Ecuadorian footballer who currently plays as a winger for Manchester United and the Ecuadorian national team. He has also occasionally been deployed as an emergency right back for Manchester United.

၃။ အဓိကဆု ၃ ခု ရရှိခဲ့ခြင်း

ဗလင်စီယာသည် ဆာအဲလက်စ်ဖာဂူဆန်နည်းပြ အဖြစ် နောက်ဆုံးတာဝန်ယူခဲ့သော ၂၀၁၁-၁၂ ခုနှစ် ဘောလုံးရာသီတွင် အဓိကဆု ၃ ဆုကိုရရှိခဲ့သည်။ ပရီသတ်များနှင့် ကစားသမား၏အကောင်းဆုံးဆုများ ကိုရရှိသကဲ့သို့ ဘလင်စီယာနှင့်ပွဲစဉ်တွင် ၎င်း သွင်းယူခဲ့သောဂိုးအား တစ်ရာသီလုံး အကောင်းဆုံး သွင်းဂိုးအဖြစ်ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။

“ဒဏ်ရာက ပြန်လည်သက်သာလာပြီး သူ ပြသ ခဲ့တဲ့စွမ်းဆောင်ရည်က အံ့မခန်းပါပဲ။ သူဟာ ပရော် ဖက်ရှင်နယ်ကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်သလို သူ့ရဲ့စွမ်း ဆောင်ရည်တွေကိုလည်း ကျွန်တော်တို့နှစ်သက်ပါ တယ်”ဟု ဆာအဲလက်စ်က ဗလင်စီယာကို ချီးကျူး ခဲ့သည်။

၄။ ပြင်းထန်သောဒဏ်ရာမှ ပြန်လည်သက်သာလာခြင်း

၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၆ ရက်တွင် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သော ရိန်းဂျားအသင်း၌ ချန်ပီယံလိဂ်အုပ်စု ပွဲစဉ်တစ်ရပ်တွင် ဗလင်စီယာသည် ခြေကျိုးခဲ့ပြီး ခြေ ချင်းဝတ်မှာလည်း အက်သွားခဲ့သည်။ တစ်ရာသီလုံး အနားယူရပြီဟု ထင်မြင်ခဲ့ကြသော်လည်း စိတ်ဓာတ် ပြင်းထန်သော ဗလင်စီယာမှာ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၂ ရက်တွင် အာဆင်နယ်အား ၂-၀ ဂိုးဖြင့် အနိုင်ရ ခဲ့သော အိမ်ကွင်းပွဲစဉ်တွင် လူစားဝင်ကစားသမား အဖြစ် ပြန်လာနိုင်ခဲ့သည်။

“သူပြန်လာတာ ဘယ်လောက်ကောင်းလဲဆိုတာ ကျွန်တော်ပြောမပြတ်တတ်ပါဘူး။ ၆ လလောက် အနားယူ ခဲ့ရပေမယ့် တစ်ခါမှ ဒဏ်ရာမရခဲ့သလို ကစားနိုင်ခဲ့

ပါတယ်။ ဒီလိုအမြန်ဆုံးပြန်ကစားနိုင်တာ သူ့အတွက် ဂုဏ်ယူဝမ်းမြောက်ရပါတယ်”ဟု အသင်းဖော်ရွှန်နီက ချီးကျူးပြောဆိုခဲ့သည်။ ၎င်းရာသီတွင် ဗလင်စီယာမှာ နောက်ထပ် ၁၅ ပွဲကစားခဲ့ပြီး မန်ယူအတွက် ၁၉ ကြိမ် မြောက် ပရီးမီးယားလိဂ်သရဖူကိုရယူရေးတွင် ကူညီ နိုင်ခဲ့ပြီး ဥရောပဖလားဖိုင်နယ်တွင်လည်း ပွဲထွက်ပါဝင် ခဲ့သည်။

၅။ တောင်ပံလူမှ ညာနောက်ခံအဖြစ် ပြောင်းလဲကစားခဲ့ခြင်း

၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် ဆာအဲလက်စ် က ဗလင်စီယာဟာ လိဂ်ဖလားပွဲစဉ်တစ်ရပ်ဖြစ်သည့် လိဂ်ဖိုင်နယ်ပွဲစဉ်တွင် ညာနောက်ခံလူအဖြစ် ပထမဆုံး ထည့်သွင်းကစားခဲ့ရာ ပရီသတ်များအံ့အားသင့်ခဲ့ရ သော်လည်း ၎င်း၏စွမ်းဆောင်ရည်ကို အသိအမှတ် ပြုခဲ့ရသည်။ အမှန်အားဖြင့် နည်းပြများစွာ၏လက် အောက်တွင် ပညာသင်ယူခဲ့ရသော ဗလင်စီယာသည် ၎င်း၏နေရာတွင် အကောင်းဆုံးကစားနိုင်သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ထိပ်တန်းနောက်ခံလူတစ်ဦးအဖြစ် နည်း စနစ်ပိုင်းနှင့် ကစားသည့်နေရာနှင့်ပတ်သက်သည်များ ကို လေ့လာနေစဉ်တွင် လျင်မြန်မှုနှင့် ခွန်အားကောင်း မွန်သော ဗလင်စီယာမှာ အိုးလ်ထရက်ဖွဲ့ဒ်ကွင်းတွင် မြင်ရခဲ့သော ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာစံနမူနာပြတစ်ခုအဖြစ် တည်ရှိနေခဲ့သည်။

“ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဗလင်စီယာကို ဘောလုံး လောကရဲ့ အကောင်းဆုံးညာနောက်ခံလူလို့ ထင်ပါ တယ်။ သူ့ကို စာချုပ်သက်တမ်းတိုးနိုင်ခဲ့တာကြောင့် သူ့ရဲ့အနာဂတ်က တောက်ပနေဆဲပါပဲ”ဟု မန်ယူ နည်းပြမော်ရင်ဟိုက ဖွင့်ဟပြောကြားခဲ့သည်။ ။

■ ထူးထက်

ကတူးတို့အကြောင်းတစေ့တစောင်း

ပြည်ထောင်စုဖွားသွေးချင်းများဖြစ်ကြသော 'ကတူး' နှင့် 'ကနန်း' တိုင်းရင်းသားများကို ကသာခရိုင်၊ ပင်လယ်ဘူးမြို့နယ်တွင် အများဆုံးတွေ့ရှိရ၏။ အချို့က 'ဂဒူး'၊ 'ဂဏန်း' ဟူ၍ ခေါ်ကြသည်။ ရေးကြသည်။ တွဲလျက်လည်း 'ကတူး ကနန်း'ဟုခေါ်ကြ၊ ရေးကြသည်။ ကတူးနှင့်ကနန်းသည် အမျိုးတူသော်လည်း အနွယ်မတူကြချေ။ ကတူးမျိုးနွယ်၊ ကနန်းမျိုးနွယ်ဟူ၍ သီးခြားစီဖြစ်ကြပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ကတူးမျိုးနွယ်နှင့် ကနန်းမျိုးနွယ်တို့ကို သူတို့၏စကား ပြောဆိုပုံကိုကြည့်ခြင်းဖြင့် အလွယ်တကူ ခွဲခြားသိရှိနိုင်၏။ ကတူးမျိုးနွယ်တို့က စကားကို ကျယ်ကျယ်လောင်လောင်နှင့် အားပါးတရပြောဆိုလေ့ ရှိကြ၏။ အချင်းချင်းရင်းနှီးစွာဖြင့် လက်ပုတ်ခြေပုတ် ပြောဆိုတတ်ကြ၏။ ကနန်းမျိုးနွယ်တို့ကား ထိုသို့မဟုတ်။ အချင်းချင်းတွေ့လျှင် တိုးတိုးညှင်းညှင်း၊ ညင်ညင်သာသာ စကားပြောဆိုလေ့ ရှိကြ၏။ ကတူးအမျိုးသား များသည် ရှေးအခါတုန်းက သျှောင်ထုံးကြ၏။

မီးဖွားသန့်စင် ပုဂံကံတင်

■ မနုဿကျော်ဝင်း (အမျိုးသားစာပေဆုရှင်)

